

Morgunblaðið: 2 tölublöð frá 1934 og 4 tölublöð frá 1937, ma. afskipti ríkis af málefnum bæjar- og sveitafélaga, verkamannabústaðirnir eftir Bjarna Benediktsson Bjarni Benediktsson um bæjarmálin o.fl

Bjarni Benediktsson – Morgunblaðið: 2 tölublöð frá 1934 og 4 tölublöð frá 1937, ma. afskipti ríkis af málefnum bæjar- og sveitafélaga, verkamannabústaðirnir eftir Bjarna Benediktsson Bjarni Benediktsson um bæjarmálin o.fl.

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360

Stjórnmalamaðurinn

Askja 2-4, Örk 7

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Morgunblaðið

Vikublað: Ísafold

24. árg., 117. töl. — Miðvikudaginn 26. maí 1937.

Ísafoldarprentsmiðja h.f.

E-LISTINN er listi Sjálfstæðisflokksins.

Íþróttaskólinn á Álafossi

byrjar starfsemi sína 1. júní. Nokkrir drengir geta fengið pláss, sökum forfalla annara. — Látið börnin yðar á Íþróttaskólann á Álafossi. Þar geta þau rjett við heilsu sína og lært sund, björgun, lifgun o. fl. — Upplýsingar á Afgr. Álafoss. — Sími 3404. — Þingholtsstræti 2.

Gamla Bíó

Hamingju- draumurinn.

(„I dream too much“).
Bráðskemtileg og fegur söngmynd
frá RKO Radio Pictures.

Aðalhlutverkinn leika:
HENRY FONDA, ERIC BLORE
og hin fræga sópransöngkona, frá
Metropolitan-óperunni í New York

LILY PONS

Aukamynd: Hátíðahöldin í Kaupmannahöfn 15. maí
í tilefni af ríkisstjórnarafmæli konungs.

Síðasta sinn.

HEIMDALLUR.

F. U. S.

Fánaliðsfundur

í Varðarhúsinu klukkan 8½ í kvöld.
Mætið allir stundvíslega.

STJÓRNIN.

Vjelgæslustarfið

við Elliheimilið Grund er laust. — Umsóknir
með nauðsynlegum upplýsingum óskast sendar
á skrifstofu Elliheimilisins fyrir 3. júní n.k.

Húsnæði óskast.

Góð íbúð 2—3 herbergi, helst aðeins 2 stór herbergi, ásamt eld-
húsi, nálægt miðbænum, óskast til leigu frá 15. júní til 1. júlí að
telja, fyrir barnlaus hjón. Upplýsingar í síma 4180.

Jarðarför mannsins míns, föður okkar og tengdaföður,
Gunnsteins Einarssonar, fyrv. hreppstjóra,
fer fram fimtugadaginn 27. maí og hefst með húskveðju að heim-
ili hans, Nesi, Seltjarnarnesi, kl. 1 e. h.

Sólveig Jónsdóttir, börn og tengdabörn.

Kærar þakkir til allra þeirra mörgu, er auðsýndu mjer
vinsemd á 70 ára afmæli mínu.

Brynjólfur Þorláksson.

Fyrirliggjandi:

Hænsnafóður blandað.
Mais heill.
Mais kurlaður.

Sig. P. Skjaldberg.

(Heildsalan).

Hið íslenska fornritafjelag.

Grettis saga Verð: Hvert bindi:
Eyrbyggja saga Heft kl. 9,00.
Laxdæla saga Í skinnbandi kr. 15,00.
Egils saga Í skinnbandi kr. 15,00.
Kaupið fornritin jafnóðum og þau koma út.
Fást hjá bóksöllum.

Aðalútsala í

Bókaverslun Sigfúsar Eymundssonar
og Bókabúð Austurbæjar B. S. E. Laugaveg 34.

Steindórs bifreiðar bestar.

Sími 1580 - 4 línur.

Nýja Bíó

Flakkarinn sigursæli.

Ensk skemtimynd frá GAU-
MONT BRITISH.

Aðalhlutverkið leikur hinn
heimsfrægi „karakter“-leik-
ari

George Arliss.

Aukamynd:

Ríkisstjórnarafmæli
Kristjáns konungs X.

Leikfjelag Reykjavíkur.

„Gerfimmenn“

Sýning á morgun kl. 8.
Lækkað verð.

Aðgöngumiðar seldir kl. 4—7
í dag og eftir kl. 1 á morgun.

SÍMI 3191.

Börn fá ekki aðgang.

Nýorpin egg.

Verðið lækkað.

Versl. Vísir.

Sími 3555.

Vefnaðarvörur

allskonar

útvega jeg frá Þýskalandi.

Talið við mig, áður en þjer festið kaup
annarsstaðar.

Friðrik Bertelsen,

Sími 2872. — Hafnarstræti 10—12.

Frjettir í stutta máli.

Talsamband við norðurheimskautið.

Lofftar Piccards brennur.

FRÁ FRJETTARITARA VORUM.
KHÖFN Í GÆR.

Engar vistir hefir tekist að flýta einn til leiðangursmannanna rússnesku, sem hafa tekið sjér aðsetur 20 km. frá Norðurheimskautinu.

Fjórar rússneskar flugvjarlar bíða ferðbúnað á Rudolfseyju og eiga þær að flýta vistir til leiðangursmanna en hafa ekki komist af stað vegna stórhíðar.

Rússarnir við Norðurheimskautið hafa meðferðis talstöð og mun því bráðlega verða komið á talsambandi milli Norðurheimskautsins og umheimsins.

LOFTFAR
PICCARDS

Piccard, hinn kunnir belgiski hálofta-flugmaður, komst ekki upp í háloftin í morgun eins og hann hafði ráðgert.

Skömmu áður en hann ætlaði að leggja af stað, brann loftfar hans.

Þetta var sama loftfarið sem hann notaði 1932. Ætlaði Piccard að fylla loftbelginum með upphituðu lofti.

Begar verið var að hita loftið, kviknaði í klæði loftbelgsins, og brann hann án þess að nokkuð yrði að gert.

Hvorki Piccard, nje aðra sem þarna voru, sakaði.

Blum getur ekki skapað vinnufrið.

Frakklandi hefir verið stofnuð „frelsisfylking“, er hefir að markmiði að steypa alþýðufylkingarstjórninni. Stofnandi og forustumaður fylkingarinnar er Doriot, fyrrverandi sósíalisti, sem klauf flokksbrott með sjer út úr sósíalístaflöknum þegar hann stofnaði nýjan flokk. (Einkask.)

Fundur til stofnunar „frelsisfylkingunnar“ var haldinn í gærkvöldi. De la Roque, greifi, leiðtogi fascista, er sagður vera að hugsa um að taka höndum saman við aðra flokka um myndun hinnar nýju „frelsisfylkingar“.

Hafnarverkamenn í Marsailles hafa sent nefnd á fund Blumstjórnarinnar til þess að krefjast 40 stunda vinnuviku við hafnarvinnu.

Hafnarverkamennirnir gerðu verkfall í gær. Verkföll brutust þá einnig út við hafnirnar í Havre og víðar. Í Havre bíða nú 50 skip eftir afgreiðslu.

Síkspöðin á „Normandie“ gekk í líð með verkfallsmönnum, þegar skipið kom þangað í gærkvöldi. (FÚ)

Þegar Georg VI var krýndur.

Konungur í Edwards-stólum með kórónu á höfði t. h. Umhverfis hann biskupar, sem aðstoðuðu við krýninguna. Að baki: lávarðar og aðrir tignir gestir. Lengst t. h. Elísabet dróttning (situr). Að baki henni stúka konungsfjölskyldunnar.

FRANCO VILL BERJAST TIL ÚRSLITA.

Enginn fulltrúi frá Haile Selassie í Genf.

FRÁ FRJETTARITARA VORUM.
KAUPMANNAHÖFN Í GÆR.

Það er nú haft eftir áreiðanlegum heimildum að Haile Selassie Abyssíniukeisari muni ekki senda fulltrúa á þing Þjóðabandalagsins sem hefst á morgun.

Þingið kemur saman til þess að veita Egyptum upptöku í Þjóðabandalagið.

Eins og jeg símaði í gær, þá er búist við að Bretar og Frakkar muni reyna að koma í veg fyrir að kæra Valencia stjórnarinnar á hendur Ítölum og Þjóðverjum um hlutleysisbrot á Spáni, verði rædd á Þjóðabandalagsþinginu.

Er búist við að kærinni verði vísað til hlutleysisnefndarinnar.

Bretar virðast ekki enn þá hafa gefið upp vonina um að takast megi að koma á vopnahlæi á Spáni, enda þótt líkurnar fyrir því fari stöðugt minnkandi.

Uppreisnarmenn virðast staðráðnir í að berjast til þrautar. „Sáttaumleitarnir koma ekki til greina“, sagði einn af fulltrúum uppreisnarmanna í Salamanca í útvarpið í gærkvöldi (skv. Lundúnafragn FÚ).

Ennþá hafa Ítalir og Sovjet-Rússland ekki sent svör við málaleitunum bresku stjórnarinnar viðvíkjandi hugsanlegu vopnahlæi á Spáni.

MÓTMÆLI
FRANCO

London í gær. FÚ. Franco hefir sent Þjóðabandalagsráðinu mótmæli gegn því, að Del Vayo sje leift að taka þátt í fundi

þess í Genf, sem fulltrúa Spánar.

Hann segir, að Del Vayo sje ekki fulltrúi neinnar stjórnar, heldur eingöngu erindreki anarkista og kommúnista og annara „rauðra“ flokka.

En sú stjórn er sitji í Valencia og kalli sig stjórn Spánar, hafi fyrirgert öllum rjetti til þess að bera það nafn, þar sem hún hafi brotið alþjóðalög og stjórnarskrá hins spánska ríkis.

Frá vígstöðvunum á Spáni hafa litlar sem engar frjettir borist í dag.

Svo virðist sem uppreisnarmönnum miði nokkuð áfram í áttina til Bilbao, að suðaustan.

Kosningaskrifstofa Sjálfstæðisflokksins er í Vardarhúsinu. Skrifstofan er opin allan daginn. Þar geta menn fengið allar upplýsingar kosningunna viðvíkjandi. Símar skrifstofunnar eru 2339 og 2907.

Jon Lindbergh eignast bróður.

FRÁ FRJETTARITARA VORUM.
KHÖFN Í GÆR.

Jon, sonur Charles Lindberghs, hefir eignast bróður. Frú Lindbergh fæddist sonur á fæðingartöð í London 13. þ. m.

Móðirin og barnið eru bæði við góða heilsu.

Fæðingunni hefir verið haldið leyndri fram til þessa.

Hafa verið gerðar viðteklar ráðstafanir til þess að koma í veg fyrir að aðrir en þeir, sem brýnt erindi eiga, komist inn á fæðingartöðina.

Attökur í landi Stalins 11 manns í gær.

London í gær. FÚ.

Ellefu umsjónarmenn við rússnesku járnbrautina í Austur-Siberíu hafa verið teknir af lífi, samkvæmt tilkynningu sem birt var í Moskva í dag.

Voru þeir allir sakaðir um að hafa unnið að skemdarstarfsemi við járnbrautina, og hafa verið í þjónustu japönsku njósna-skrifstofunnar.

Karfaveiðar ganga stírklega enn, að því er blaðinu var símað að vestan í gær. Sífeld hryssings-tíð á Hala og ísbrafl þar á sveimi.

Meiri möguleikar á þýskum markaði.

Breski markaðurinn yfirfyltur.

FRÁ FRJETTARITARA VORUM.
KHÖFN Í GÆR.

Í sambandi við heimsókn Sandler's (utanríkismálaráðherra Svía) hjá von Neurath, utanríkismálaráðherra Þjóðverja, birtir blað Görings Essener Nationalzeitung harðorða árás á stefnu Oslórikjanna í viðskiftamálum.

Sandler átti tal við von Neurath í gær.

Einhvertíma á næstunni er gert ráð fyrir að Munck utanríkisráðherra Dana fari í heimsókn til Berlín og mun hann einnig ræða við von Neurath.

„Essener Nationalzeitung“ segir að pólitík Oslórikjanna sje vinveitt Bretum en fjand-samleg Þjóðverjum.

Þessi pólitík getur á engan hátt samrýmt hlutleysisfyrirlyngu þessara ríkja, segir blaðið.

Blaðið heldur því fram, að möguleikarnir sje meiri fyrir Oslórikinn að reyna að auka útflutning sinn á þýskan markað, þar sem vörubörfin sje rík, heldur en á breskan markað, sem yfirfullur sje af vörum frá hinum bresku samveldislöndum.

DÓMARARNIR LÁTA
UNDAN ROOSEVELT.

London í gær. FÚ.

Hæstirjettur Bandaríkjanna úrskurðaði löglega í gær löggjöf Roosevelts stjórnarinnar um ellistyrki, með sjö atkvæðum gegn tveimur.

Er þetta tölfti úrskurðurinn sem hæstirjettur fellir í málum er höfðuð hafa verið gegn stjórninni út af viðreisnarlög-gjöfinni, síðan Roosevelt lagði fram frumvarp sitt um endurskipulagningu dómstólanna, og hafa allir þessir 12 úrskurðir verið stjórninni í víi.

Fimleikaflokkur úr Glímufjellaginu Ármann sýndu í gærkvöldi á Íþróttavellinum. Klukkan 8 hófst lúðramúsík á Austurvelli og safnaðist þar fjöldi manns saman. Klukkan rúmlega 8½ var gengið í skráðgöngu frá Austurvelli suður á Íþróttavöll. Fjórir flokkar sýndu, telpnaflokkur og drengjaflokkur undir stjórn Vignis Andrjessonar og úrvalsflokkur kvenna og karla undir stjórn Jóns Þorsteinssonar. Fimleikaflokkar þessir tóku þátt í Fimleikamóti Íslands fyrir skemstu. Fimleikasýningarnar tókust allar vel og sumar þrýðilega. Áhorfendur voru margir, en hefðu mátt vera fleiri.

750 króna útsvar á 12.500 króna tekjur atvinnumálaráðherra.

Í fyrra: 810 króna útsvar á 10 þús. króna tekjur.

Og þó hefir útsvarsálagning hækkad um 10%

Það er staðreynd að laun Haraldar Guðmundssonar atvinnumálaráðherra eru 10 þús. kr. Það er einnig staðreynd, að þingið 1936 heimilaði stjórninni að greiða Harald 3000 króna húsaleigustyrk, sem vitanlega er ekkert annað en launauppbót.

Morgunblaðið fullyrðir að stjórnin notaði þessa heimild að mestu leyti þegar á árinu 1936, þannig, að hún greiddi ráðherranum þá 2500 kr. húsaleigustyrk. Af þessu leiðir að brúttólaun Haralds hafa á s.l. ári numið a. m. k. 12.500 krónum.

Við útsvarsálagninguna í fyrra, er þessum ráðherra sósíalista gert að greiða 810 kr. í útsvar. En þetta útsvar ráðherrans miðast þá við ráðherralaunin ein, því að húsaleigustyrkurinn var þá ekki kominn til greina.

En núna, þegar ráðherrann hefir a. m. k. 12.500 kr. laun, eða 2.500 kr. hærra laun en árið áður, þá lækkar útsvar hans um 60 kr., eða niður í 750 kr. Þetta gerist á sama tíma, sem útsvörin á öllum almenningi hækka um a. m. k. 10% frá í fyrra, miðað við sömu tekjur og ástæður.

Nú er það öllum vitanlegt, að útsvörin eru langsamlega of há á öllum þorra gjaldenda hjer í bænum, en það eru rauðu flokkarnir sem eiga sök á því, eins og margsinnis hefir verið sýnt fram á hjer í blaðinu.

En almenningur spyr, og á heimting á svari: Hvernig stendur á því, að ráðherra, sem fær 2500 króna launauppbót, ofan á 10.000 kr. laun, fær sitt útsvar lækkað, samtímis því sem útsvörin á almenningi hækka?

Sje lítið á þann álagningar-„stiga“, sem niðurfjölnunarfnd hefir birt, sýnist með öllu óhugsandi að útsvar atvinnumálaráðherra gæti orðið undir 1400 krónum.

Alþýðublaðið, málagn atvinnumálaráðherrans, lætur dólgislega þessa dagana yfir útsvörnum, og kennir „íhaldinu“ um útsvarshækkunina. — Samtímis er Alþýðublaðið að fræða lesendur sína um það, að ríkisstjórnin hafi lækkað skatta og tolla!

Svona skrif Alþýðublaðsins hljóta að vekja almennan hlátur. En vegna þess að það er fyrst og fremst Alþýðuflokkurinn, sem á sök á því, að útsvörin í bænum hækka með hverju ári, er það krafa almennings að fá refjalust úr

20.000 ferkílómetrar hálendisins ljósmyndaðir á 120 klst.

Flugleiðangurinn danski sem rekur smiðshögg á uppdrátt landsins.

HINGAÐ er kominn flugleiðangurinn danski, sem á að taka ljósmyndir af hálendinu í sumar, til þess að eftir þeim verði gerður uppdráttur af landinu.

Það eru um 20 þúsund ferkílómetrar lands, sem eftir er að mæla og verða ljósmyndaðir á þenna hátt.

Foringi leiðangursins er N. E. Nörlund prófessor. Hann er prófessor í stærðfræði við Hafnarháskóla og forstjóri fyrir landmælingadeild danska herforingjaráðsins. Hann er einn af merkustu vísindamönnum Danu.

Tíðindamaður blaðsins hiti prófessorinn að máli í gær í varðskiptinu Hvidbjörnen og spurði hann m. a. hvernig þessari merkilegu ljósmyndatöku er hagað.

— Eins og þjer vitið, er þessi landmælingaáferð allmikil notuð á síðari árum, segir hann, þar sem eigi þarf að gera uppdrætti með nikilli nákvæmni í stórum mælikvæðum.

Ásferðin hjer verður þessi: Við höfum bækistöð okkar hjer í Hvidbjörnen, og flytur hann sig, eftir því við hvaða svæði við vinnum.

Myndatökunni er þannig háttað, að flugvélun fer eftir fyrirfram ákveðnum stefnum frá ströndinni og inn yfir landið, alla leið inn yfir hið ómælda svæði. Myndir eru teknar með sjálfvirkjum tækjum með ákveðnu millibili og er myndatökunni þannig hagað, að tver myndir eru teknar af sama svæðinu, til þess að hægt sje að fá af því „stereoskopíska“ mynd, svo allar mishæðir og ójónir komi skýrt fram. Eftir þeim myndum er hægt að teikna nákvæmar hælalínur á uppdráttinn.

Á leið flugvélarnar eru teknar myndasamstæður slíkar með 6 km. millibili, en fluglínurnar, sem farid er eftir frá ströndinni og inn yfir landið, eru með 30 km. millibili.

Flugið er með 150 km. hraða á klukkustund, svo yfirferðin verður 900 km. í 6 klst. flugi.

— Hve marga flugtíma áttist þjer að þurfi til þess að ná myndum af hinum ómælda 20 þús. ferkílómetrum?

— Til þess þurfa um 120 klukkustundir. Ef veður er ákjósanlegt og allt gengur að óskum setti að vera hægt að vinna 18

klukkustundir í sólarhring. Svo ef við verðum verulega þjónn með veðráttuna, ætti þetta ekki að þurfa að taka langan tíma.

En eins og gefur að skilja, er ekkert hægt að aðhafast við þetta verk nema í besta veðri. Þáttakendur í flugleiðangur þessum eru —

— Oberstlúantant L. Bruhn, sem tekur við stjórn leiðangursins er jeg hverf heim. Hersedend flugkaptein, Grönbeck sjóliðsforingi, Kofod myndasmiður, loftskeytamaður og 2 vjelamenn.

Við höfum mjög vönduð loftskeytateki í flugvélunni og eins hjer í Hvidbjörnen, til þess að hafa öruggt samband við flugvélina meðan hún er á ferðinni. Mjög er það áriðandi, að flogið sje nákvæmlega eftir tilætluðum leiðum, til þess að myndatakan taki st sem best.

Við myndatökuna er flogið í 4000 metra hæð. Eftir myndunum eru svo uppdrættir gerðir.

— Hvernig eru uppdrættir þeir, sem gerðir eru eftir ljósmyndunum, tengdir við uppdrætti þá, sem þegar eru gerðir eftir mælingum af öðrum landsluttum.

— Til þess að það falli allt saman, eru gerðar þríhyrningamælingar frá því mælda svæði og inn yfir það, sem ljósmyndað er. En þegar lokið við dælitíð af þeim mælingum. Og Steinþór Sigurðsson magister heldur þeim áfram í sumar. En talsvert verður að bíða til síðari tíma, enda er það fult eins gott, að gera mælingar þessar, þegar myndirnar eru fyrir hendi.

Hálendið, sem myndað verður, FRAMH. Á SJÖTTU SIÐU.

„Þór“ enn kvaddur í „katlaflutning“ Hermann og Vilmundur.

Varðskipið Þór fór fyrir nokkrum dögum í hinn fyrirhugaða rannsóknarleiðangur hjer út í Flóa, þar sem hann átti að leita að fiskimiðum.

En í gær var Þór skyndilega kvaddur inn. Því að nú þurfti hann að fara í „katlaflutning“.

Pólitisku „katlarnir“, sem Þór flytur að þessu sinni, eru: Hermann Jónasson forsætisráðherra, Vilmundur Jónsson landlæknir og svo einhver gufuketill, sem Ólafur Guðmundsson á, og nota á norður á Ingólfsfirði.

Þór lagði af stað með „katlana“ kl. 12 í gærkvöldi. Átti hann að skila Vilmundi til ísa-fjarðar, en Hermann og gufuketlinum norður á Strandir.

Úrræðaleysi stjórnarflekka-anna í síldarmálum.

Verð á síldarlýsi og síldarmjólí hafði fallið í lágmark í árslok 1930 og hjer í því með mjög litlum breytingum þangað til í ársbyrjun 1935.

Þrátt fyrir þetta tókst á árunum 1932—34, fyrst og fremst fyrir atþeina Sjalstæðisflokksins og ráðherra hans, að fjölga starfandi síldarverksmiðjum úr fimm upp í tólf og auka afköstin á sólarhring úr 7000 málum upp í 17000 mál.

Frankvæmdaleysi núverandi stjórnarflokka og Haralds Guðmundssonar atvinnumálaráðherra þeirra, stingur mjög í stáf við framkvæmdir Sjalstæðisflokksins og ráðherra hans.

Í ársbyrjun 1935, nokkrum mánuðum eftir stjórnskiptin, fór síldarlýsi að stíga í verði. Á árinu hækkaði það í verði um 100% og breytti það horfum síldarverksmiðjuvæðisins stórum til hins betra. Síðan hefir verð á síldarlýsi hækkað enn meira og verð á síldarmjólí um 20—25%.

Síldarverksmiðjureksturinn, sem á árunum 1930—1934 átti í vök að verjast, var orðinn mjög arðvænlegur þegar síldarlýsið var stígið í verði 1935. — Verð á bræðslusíld til sjómanna og úterðarmanna hækkaði stórköstlega, sem auðvitað leiddi til þess, að miklu fleiri skip voru gerð út á síldveiðar en áður.

Þrátt fyrir þetta hafa stjórnarflokkarnir ekkert gert til þess, að fjölga síldarverksmiðjum í landinu. — Afköst ríkisverk-

FRAMH. Á SJÖNDU SIÐU.

KVENÞJÓÐIN OG HEIMILIN

Sterkasta stoðin.

Það eru ef til vill fáir, sem gera sjer í hugarlund, hversu mikils virði gott heimili er.

Fyrir sumum er það þannig, að heimilið laðar þá til sín. Þeir vilja ekkert frekar, að dagsverki loknu utan heimilisins, en komast heim til sín. Þar una þeir best. Og það er víst, að þeir, sem þannig eru gerðir, komast hjá mörgu illu um æfina.

Aftur á móti eru aðrir, sem eru litlir heimamenn, hafa jafnvel hálfgerðan ýngust á heimilinu.

Til þessa geta legið ýmsar orsakir. En hitt er augljóst, að þessu fólki er hætt. Það lendir auðveldlega í slæmum fjelagsskap. Freistingarnar bíða, og fæstir eru nógu viljasterkir til þess að standast þær. Lítið þarf til á báða bóga, til þess að ákvörðun sje tekin. En í þeirri innri baráttu er það heimilið, sem á að vera sú sterkasta stoð, er hvetur og styður, til þess að rjett sje valið.

En þá er að athuga hvernig heimilið er, hvort það er þannig að heimilisfólkið hefir ástæðu til þess að leita einmitt þangað, hvort allir á heimilinu gera sitt, til þess að þar ríki það samræmi er geri það að vistlegu skjóli, öllu heimilisfólki til gleði og ánægju.

Sje það ekki þannig, væri rjett, að hver og einn hugleiddi með sjer, hvað hann gerði, til þess að skapa ánægjulegt heimilislíf.

Hlutverk húsmóðurinnar er auðvitað stórt á þessu sviði, en hún ber ekki ein ábyrgðina, heldur allt heimilisfólkið. Og ábyrgðin er svo stór, að enginn má skorast undan sínum hlut.

Heimilin eru í raun og veru hyrningarstein þjóðfélagsins. — Holt og heilbriggt heimilislíf einstaklinganna er því mikils virði allri þjóðinni.

Ástarbrjef

geta verið afar verðmæt, en verðmæti þeirra fer auðvitað mikili eftir því, hver hefir skrifað þau. Ástarbrjef Napoleons mikla til Josephinu, sem hann unni mjög heitt, eru t. d. talin mjög mikils virði. Fyrir skömmu var eitt þeirra selt í London, fyrir 1000 pund — 20.000 krónur.

Verðið á brjefunum fer líka eftir efni og innihaldi. Er sagt, að til sjeu brjef frá Napoleon til Josephinu, sem hafa verið seld fyrir 40.000 krónur.

Hjónabandið.

Ef hjónabandið á að vera gott, verða báðir aðilar að gera sitt til þess.

Það kann ekki góðri lukku að stýra, að annar sje stöðugt gefandi, en hinn þiggjandi og gleymi jafnvel þeim sjálfsgöða hlut að meta það, sem vel er gert, og — þakka.

Það er ekki satt,

að nítíma stúlkurnar viti varla hvað nál er. Níutíu af hundrað vita, að nálur eru notaðar, til þess að spila á grammófon með (1) (Daily Mail).

Húsverkin til hollustu.

Hraust sál í hraustum líkama, er máltæki íþróttamannsins, enda eru nú flestir farnir að hafa fullan skilning á nauðsyn íþróttaiðkanna.

Rjettar líkamsefingar stuðla að fegurð og samræmi í hreyfingum og vaxtarlagi.

En húsmæður, og þær konur!

B. 1.

B. 2.

Myndirnar hjer að ofan sýna: B. 1., að maður á ekki að standa með stífar fætur og bogið bak við að þurka af stólfótum eða neðri hillum, — heldur gera mjúka hnjebeygju, með beint bak.

B. 3.

Loks sýnir myndin hjer fyrir ofan mismuninn á ljótum vana, sem margir hafa, og eðlilegri stellingu. Þó ekki sje nema talað í síma eða skrifuð niður setning, er miklu viðkunnanlegra að sjá fólk sitja fallega en krjúpa uppi á stól.

Það er sjálfsagður hlutur að temja sjer frjállega framkomu og fallegan limaburð, þó við vinnu sje. Það verður bæði sjálfum manni og öðrum til ánægju og eykur á sjálfsvirðingu og vinnu-gleði.

Vefnaðarvörur.

Við útvegum allar tegundir af vefnaðarvörum frá Ítalíu.

Eggert Kristjánsson & Co.

Sími 1400.

Nokkrir kartöflurjettir. Nokkrar tískunýngar.

Kartöflur eru bæði ljúffeng holl og góð fæða, sem Íslendingar ættu að neyta og rækta í miklu stærri stíl en gert hefir verið hingað til. Auk þess sem kartöflur eru ómissandi með kjöt- og fiskmeti eru þær og fyrirtak sem sjálfstæður rjettur.

Hjer birtast nokkrar uppskriftir á hentugum kartöflurjettum.

Kartöflubúðingur.

300 gr. soðnar kartöflur, 100 gr. smjör, 2—3 egg, salt og pipar. Smjörð er brætt í potti og kartöflurnar stappaðar og hrærðar saman við. Tekið ofan af eldinum og látið kólna um stund.

Eggjaraudurnar eru hrærðar út í ein og ein í einu, og síðan er hrært vel í að minsta kosti í 10 mínútur.

Eftir það er hvítan, stífþeytt, sett saman við, og loks saltið og piparinn. Látið í potti og smurt mót og stráð tvíbökumylsu. Mótið látið í sjóðandi vatni og látið sjóða í 1¼ klst.

Borðað með tómatsósu.

Kartöflueggjakaka með osti.

1½—2 l. soðnar kartöflur, skornar í sneiðar, ½ l. mjólk, 4 egg, 100 gr. rifinn ostur, 50 gr. smjör, 1 matsk. söxuð pjeturselja, salt, tvíbökumylsu.

Kartöflurnar verða að vera fastar í sjer og skornar í þunnar sneiðar.

Eggin, mjólkinn og osturinn er hrært saman.

Kartöflunum er ræðað í lögum í eldfast fat, með pjeturselju og salti á milli. Eggjablöndunni helt yfir og smjörð sett í smábátum.

Kakan er bökud í heitum ofni í ½ klst., uns eggjablandan er orðin stíf.

Bráðið smjör borðað með.

Kartöflukaka.

Djúpt eldfast fat er smurt vel með smjóri, og látnar í það kaldar og soðnar, niðurskornar kartöflur, blandaðar söxuðu, soðnu svinakjöti, afgang af pylsum, salt kjöti eða öðrum kjöttetgundum.

Egg og mjólk er þeytt saman og kryddað hæfilega með salti og pipar, síðan helt yfir kartöflurnar, svo að fatið verði fult.

Bakað í bökunarofni í ca. 20 mínútur. Brjef lagt yfir, svo að kakan brenni ekki að ofan.

Kartöflusalat.

6 stórar, soðnar kartöflur, 1—2 harðsoðin egg, 2 tómatar, 4 matskeiðar matarolíu, 2 matsk. edik; salt, pipar, rifinn laukur, salatblöð, sinnep.

Öflunni, edikinu, salti, pipar, lauk og sinnepi er blandað saman og hrært vel í sósu. Kartöflurnar, egginn og tómatarinn skornir niður í sneiðar, sem síðan er smíð upp úr sósunni.

Smáttskorin salatblöð lögð yfir.

Falleg blússa er ómissandi við dragtina. Hjer er ein óvenju snotur, líkust karlmaunsvesti í snúinu.

Úrkeðjur, eitthvað í áttina við það, sem myndin sýnir, eru mjög í tísku.

Nýjasta nýtt er að hafa smá vasa með rennilás í vinstri hansk-anum, undir smápeninga, strætisvagnamiða o. s. frv.

Þúdurósinn, sem sjest á myndinni, er með spegilþurku, sem þurkar spegilinn, um leið og dósin er opnuð, þannig að hann er ávalt gljáandi og laus við allt þúður.

Meðferð á pálmum.

Þur og mikill hiti er óhollur fyrir pálmna, og þeir þola vindsúg líka illa. Til þess að pálminn þrífist vel, verður að þvo blöðin oft og þurka af þeim ryk og óhreini.

Ef blöðin eru með litlum brúnnum blettum, er gott að bera á þau nikotinlög (20 gr. af 10% nikotinestrakti í 1 l. af vatni).

Morgunblaðið

Ótgef. H. Árvakur, Reykjavík.
 Ritstjórnari: Jón Kjartansson og Valtýr Stefánsson (Ábyrgðarmaður).
 Auglýsingar: Árni Óla.
 Ritstjórn, auglýsingar og afgreiðsla: Austurstræti 2. — Símal 1600.
 Áskriftargjöldi kr. 3.00 á mánuði.
 Í gættuálfu: 15 auro eintaklið — 12 auro með Lesbók.

FRAMBOÐ PUNNFYLKINGARINNAR.

Þegar lítið er yfir framboðin í öllum kjördæmum landsins, getur engum dulist, að það sem sagt hefir verið hér í blaðinu um samvinnu rauða flokkanna, er óhrekjanleg staðreynd.

En það er tvent: Annars vegar samvinnan, samfylkingin.

Hins vegar ólíkindalætin og tiltraunirnar að dylja þetta og blekkja kjósendur.

Skiftir í því sem öðru mjög í tvö horn um pólitíska framkomu flokkanna.

Stjórnarandstæðingar hafa komið sjer saman um samvinnu í ákveðnum kjördæmum í því skyni, að hrinda af stóli þeim óhappamönnum, sem þar hafa setið undanfarandi og leitt ógæfu og böll yfir þjóðina. Og þessa samvinnu fara þeir alls ekkert dult með. Öll þlöggu eru lögð á borðið, og kjósendurnir taka svo sínar ákvarðanir um það, hvort þeir vilja ganga saman í þá íslensku breiðfylkingu, sem hefir sett sjer það mark, að taka völdin af sósíalístunum.

Áhugamál beggja þessara flokka geta svo fullkomlega notið sín innan þessarar umgerðar, enda hefir Sjálfstæðisflokkurinn aldrei hlaupið frá þeim vanda að samrýma hagsmunum alra stjetta þjóðfjelagsins.

En þessi aðferð er ekki alveg eftir kólkabók rauðliðanna. Enda væri hún vist ekki jafn heppileg fyrir þá. Það verður vist dálítið erfiðara að verja þunnfylkinguna frammi fyrir kjósendum landsins, og fá t. d. bændur til þess að sannfæra um, að kommúnistar sjeu sjálfkjörnir samstarfsmenn þeirra.

Bændur munu seint fylkja sjer undir fana 9. nóvembers.

Þess vegna neyðast þessir flokkar út í það ólánsfál, að reyna að blekkja kjósendurnar. Gera þeir það með því, að bjóða allir fram í þeim kjördæmum, þar sem það skiftir engu máli.

Þeim er óhætt að bjóða fram menn í Gullbringu og Kjósarsýslu, því að þar gín vonleysið móti þeim hvort sem er.

Sama er um Borgarfjörð, Snæfellsnes, Dali o. s. frv.

Þó að kommar sjeu ekki allstaðar með, þá stafar það af því einu, að þeir hafa varla nógu marga hlaupastráka til þess.

En bak við þessar dögur skín svo allstaðar í þann raunverulega tilgang, að spilla ekki hver fyrir öðrum.

Framsókn býður ekki fram í Hafnarfirði, því að ekki má spilla fyrir hinum rýru möguleikum Emlis, og ekki heldur Finni til óþægðar á Ísafirði.

Þá má svo sem nærri geta, hvað bak við liggur, að Framsókn býður engan mann í Norður-Ísafjarð-

arsýslu. Það er ástin á dumpkandidatinum Vilmundi.

EKKI angrar Framsókn heldur Harald vin sinn á Seyðisfirði frekar en áður, því að hann mun ekki vera þar meira en svo öruggur.

Fyrir þetta fær svo Framsókn þau fríðindi, að sósíalistar styðja þá í nokkrum hættulegum kjördæmum og hafa þar engan í boði.

Má nefna þar Skagafjörðinn, þar sem sósíalistar draga nú framboðendur sína til baka þrátt fyrir alt gort sitt um aukði fylgi þar.

Þá er og Norður-Múlasýsla orðin svo hættuleg, að ekkert má draga frá samherjunum.

Og svo er það loks Rangárvallasýsla, þar sem Framsókn hefir lengi verið að rembast við að koma sínum mönnum að. Nú eiga þeir ekki að deyja þar úr „hlustarverk“ (G. P.) eins og síðast.

Enn skýrari er þó samfylking Framsóknar og kommúnista.

Fyrir vonina stóru um, að kommar geti fengið Einar Olgeirsson kosinn í Reykjavík með atkvæðum Framsóknar, draga þeir sína framboðendur til baka allr staðar, þar sem þeir geta fengið tækifæri til að hjálpa nauðstöddum Framsóknarmönnum.

Er sú skrá, sem hér segir:

- Mýrasýsla.
- Strandasýsla.
- Vestur-Húnavatnssýsla.
- Austur-Húnavatnssýsla.
- Skagafjarðarsýsla.
- Norður-Múlasýsla.
- Árnessýsla.

Í öllum þessum kjördæmum fengu kommúnistar töluvert hrafl af atkvæðum síðast.

Og svo ætlar Framsókn að reyna að telja mönnum trú um, að þeir láti kommúnista ekkert fá fyrir alt þetta. En eina borgun, sem þeir geta veitt kommunum, er stuðningur við Einar Olgeirsson í Reykjavík.

Ennfremur styðja svo kommúnistar Alþýðuflokkinn með því að bjóða engan mann fram á þessum stöðum, sem eru hættulegir fyrir þá:

- Hafnarfirði, Ísafirði og Seyðisfirði.

Þegar á alt þetta er lítið hlýtur það því að verða angljóst hverjum manni, að hjer er samfylking, þó að hún hafi ekki átt að sjást.

En hún sjeft, og það riður baggamuninn.

Menn kjósa ekki þetta landsþornalið.

Þess vegna verður þessi fylking — punnfylking!

Sjálfstæðismenn, sem vita af flokksmönnum er dvelja erlendis, eru befnir að gefa upplýsingar um það á kosningaskrifstofu Sjálfstæðisflokksins í Varðarhúsin. Símar 2339 og 2907.

Afskifti ríkisins af málefnum bæjar- og sveitarfjelaga.

„Hafa verður að leiðarstjórnun að rjettur ríkisins og skyldur þess fari saman“.

Flestar ráðstafanir, sem almannavaldið eða hið opinbera gerir almennungi til hagsbóta, kosta peninga. Það er lítil vandi að stjórna og láta margt gott af sjer leiða, ef nægt fje er fyrir hendi og hvergi þarf að horfa í kostnað. Höfuðvandinn við alla stjórn, hvort heldur er ríkis eða bæjar og sveitarfjelaga, er að útvega fje til þeirra aðgerða, sem taldar eru heppilegar eða nauðsynlegar.

Af þessu leiðir aftur óhjálkæmlega það, að sami aðillinn, sem segir, hvað skuli framkvæma, hann verður einnig að bera ábyrgð á því, hvernig fjárins er aflað, bæði til framkvæmdanna sjálfra og til að standa undir áhættunni, sem af framkvæmdunum stafar. Þetta er

skiftalansan. Sveitarfjelögum var þar á móti ætlað að sjá fyrir þeim, sem bjargþrota urðu af einhverjum ástæðum og hjet ríkið þeim eftir riflegar tekjur til þess, enda þurfti það sjálft á tiltölulega mjög litlum tekjum að halda. Ennfremur var sveitarfjelögum ætlað að sjá fyrir ýmsum sjerþörfum hjeraðanna, sem ríkið

Þetta var ekki gert. Ríkið tók sjer rjettinn, en ljet skylduna hvila eftir á bæjar- og sveitarstjóðunum. Afleiðingar þessa eru skaðsamlegar á fleiri en einn veg. Með þessu var ríkið, a. m. k. í bili, firrt ábyrgð gerða sinna og varð því miklu ófemeirna en ella til afskifta sinna af atvinnuálmum. En reynslan hefir því miður sýnt, að þessu er samfara mjög stórfeld hækkun fátækraframferis og atvinnubótafjár, sem einnig hvílir að mestu á bæjunum. Sú hækkun verður hinsvegar til þess að sliga bæjar- og sveitarstjóði á tiltölulega skömmum tíma. Ríkið verður að visu þá að hlaupa undir bagga, en það er um seinnan, því að þegar bæði er búið að sliga bæjar- og sveitarstjóði og kyrkja atvinnuvegina, er hætt við, að ríkið kunní fá ráð til bjargar.

Eftir Bjarna Benediktsson prófessor.

viðurkend stjórnarregla alstaðar þar sem menn gera sjer grein fyrir hvað til góðs stjórnarfarar heyrir. Að visu verður yfirleitt, þar sem um umfangsmikla stjórn er að ræða, sijn hver embettissmaðurinn eða jafnvel stofnunin að fara með framkvæmdirnar og fjármálin, en sá, sem með þau fer, verður ætíð að hafa úrslitaráðin, ef vel á að fara. Hiit hlýtur ætíð að enda í óstjórn og vitleysu á skömmum tíma, ef það er alt annar aðili, sem gefur fyrirskipaunirnar um framkvæmdir, en sá, sem á að útvega fje til þeirra.

taldi óhagkvæmt að skifta sjer beinlínis af.

Þetta liggur í augum uppi og er, sem sagt, viðurkend stjórnarregla. Hjer á landi er saut mjög út af þessu brugðið í ýmsum þeim málaflokkum, sem afdrifarikastrir eru fyrir afkomu almennings. Má m. a. fullyrða, að nú orðið gæti þessarar sjálfsögðu reglu ekki nema mjög lítið í viðskiftum ríkisins við bæjar- og sveitarstjórnir.

Pað er óþarft að rekja fyrir mönnum, að sá hugsunarháttur, sem lýsti sjer í þessu afskiftaleysi ríkisins, er nú fyrir löngu horfinn úr löggjöfinni. Hjer skiftir það engu máli, hvort það er heppilegt eða ekki, að ríkið taki sjer þannig forsjá um efnalega afkomu borgaranna. Hiit er staðreynd, að ríkið hefir gert þetta. Ríkið hefir nú tekið sjer fyrir hendur að skipuleggja alla afkomu manna með þeim hætti, að nú eru allir atvinnuvegir landsmanna ýmist undir beinri stjórn ríkisins og fulltrúa þess eða þá undir svo ströngu eftirliti þess, að enginn má um frjálst höfuð strjúka án stjórnarsamþykkis.

Í skiftum þessara aðila hefir ríkið ætíð úrslitaráðin. Bæjar- og sveitarfjelögjin hafa engan annan rjett en þann, sem ríkisvaldið á hverjum tíma skamtar þeim, en verða hinsvegar að taka við þeim skyldum, sem ríkinu þóknast á þau að leggja.

Ríkið hefir því nú umfram alla aðra innlenda aðila ráðin yfir afkomu atvinnuveganna og þar með almennings. Og það er ríkið sjálft, sem þessi umráð hefir, en hvorki bæjar- nje sveitarstjórnir. En hiit gleymdist ríkinu þegar það tók þetta mikilsverða vald í sínar hendur að taka um leið á sig ábyrgðina á því, hvernig færi um meðferð valdsins. Ábyrgðin hvílir, sem sje ennþá, fyrst og fremst á bæjar- og sveitarstjóðunum. Því að það eru bæjar- og sveitarstjóðirnir, sem standa undir fátækraframferinu að langmestu leyti. En það, hve margir þurfa að leita fátækraframferis, stjórnast fyrst og fremst af afkomu almennings, en hún er komin undir afrakstri og ástandi atvinnuveganna. Þegar því ríkið tók að sjer forræði atvinnuveganna átti það vitanlega, skv. rjettum stjórnarreglum, að taka á sig um leið skylduna til að standa straum af fátækraframferinu.

Ennfremur styðja svo kommúnistar Alþýðuflokkinn með því að bjóða engan mann fram á þessum stöðum, sem eru hættulegir fyrir þá:

- Hafnarfirði, Ísafirði og Seyðisfirði.

Þegar á alt þetta er lítið hlýtur það því að verða angljóst hverjum manni, að hjer er samfylking, þó að hún hafi ekki átt að sjást.

En hún sjeft, og það riður baggamuninn.

Menn kjósa ekki þetta landsþornalið.

Þess vegna verður þessi fylking — punnfylking!

Sjálfstæðismenn, sem vita af flokksmönnum er dvelja erlendis, eru befnir að gefa upplýsingar um það á kosningaskrifstofu Sjálfstæðisflokksins í Varðarhúsin. Símar 2339 og 2907.

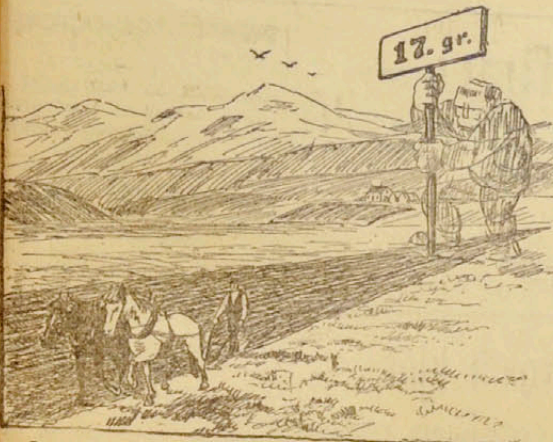
Það er vafalaust mjög ánægjulegt fyrir ríkisstjórnina að geta um skeið látið svo, sem hún kunní ráð við öllu og geti leyst hvers manns vandræði með skipulaguningu sinni, skelt allri ábyrgðinni yfir á lægra sett stjórnarvöld. En hætta er sú, að því skemtilegra, sem stjórninni finst gamandi, því styttra verði það, því fyrr takist henni að sliga bæjar- og sveitarstjóðina algerlega.

En ekki nóg með þetta, heldur hefir ríkisvaldið beinlínis tekið sig til og breytt fátækrafögunum í því skyni að stefna sem mestum hluta sveitarþyngsla alls landsins á Reykjavík og stærri staðina.

Þetta er gert með afnámi sveitfestitímans; af því hlýtur óhjálkæmlega að leiða það, að þeir, er á styrk þurfa að halda, safnast í fjölmennið, þar sem minst ber á vandræðum þeirra og þeir síst þurfa að búast við óþægindum þeirra vegna. Enda eru nú þegar kunn mörg dæmi þess, að menn er beint og óbeint hraktrir úr fámenninu til Reykjavíkur, á sveitina þar.

Til viðbótar þessu kemur svo það, að með hinum nýju framfærslulögum er atvinnuálmárafóherra fengið úrslutdarvald um kærær framfærsluþega yfir af lögum styrkveitingum. Er úrslitalvaldið í þessum málum, sem bæjar- og sveitarstjóðirnir eiga að útvega gjöldin til, þannig einnig að þessu leyti fengin að nokkru í hendur ríkisstjórninni. Fer því þó

FRAMH. Á SJÖTTU SÆÐU.

Þegar Haraldur lúfa vann þjóð sinni það óheillaverk, að skerða...

Vilji benda til frjálsrar eignar á jörðum sínum, er upphaf Íslandsbygðar.

Lerisveinn sósíalísmans, Hermann Jónasson, er framkvæmdastjóri jarðránsins.

Kirkjubygging á Skólavörðuhæð og kirkjulíf bæjarbúa.

Frá aðalsafnaðarfundi.

Aðalsafnaðarfundir hjer í bæ vekja oft fremur litla eftirtekt, og eru sjaldan fjölmennir.

Safnaðarfundurinn, sem haldinn var í dómkirkjunni á sunnudaginn var, var þó samlega sóttur.

Umraeður snerust aðallega um byggingu nýrrar dómkirkju á Skólavörðuhæð og kirkjulegt starf í úthverfum bæjarins.

Í kirkjubyggingarsjóði eru nú taldir um 65.500 kr., en þá eru veðeildarbrjef sjóðsins, um 49 þús. kr., talin með fullu nafnverði.

Samþykkt var þessi tillaga: „Þar sem landsstjórnin hefir nú talið húsnæmistaða ríkisins að gera uppdrátt af hinni vantanlegu kirkju á Skólavörðuhæðinni vill aðalsafnaðarfundur dómkirkjusafnaðarins leyfa sjer að beiðast þess hjer með, að bæjarstjórnin ákveði fyrir þessa kirkju hið allra fyrsta nægilega stórt svæðið efst á hæðinni, þar sem henni jafnan hefir verið ætlað að standa.“

Fánaliðsfundur verður haldinn í Vardarhúsinu kl. 8 1/2 í kvöld. Allir fánaliðsmenn eiga að mæta á fundinum.

Þjónustur í Laugarnesskóla og húsvitjað í því skólahverfi. Við barnagudstjónustur hefir cand. theol. Magnús Runólfsson starfað með honum.

Er vakinn talsverður áhugi hjá fólki þar inn frá, um að fá síra Garðar að starfa þar áfram, og til að verða sjerstakur og sjálfstæður söfnuður.

Sóknarnefnd hefir þegar varið því fje, sem hún má, til þessa starfs, en nýlega hefir henni borist nokkur styrkur til starfsins frá kirkjuráði, og fyrirheiti um styrk til prestslauna frá kirkjunálaráðherra.

Aðalerfiðleikarnir sem stendur eru húsnæðisleysi, því ýmsra hluta vegna er skólastofan, sem notuð hefir verið, óheppileg þegar að sókn fer sívaxandi að gudstjónustunum.

Voru skoðanir nokkuð skiftar á fundinum um hvort sóknarnefnd dómkirkjusafnaðar skyldi reyna að koma þar upp bráðabirgðakirkju í sumar eða hitt, að fyrst skyldi hin nýja Laugarnessókn viðurkend af kirkjustjórn og sóknarnefnd hennar, svo gangast fyrir kirkjubyggingu með góðri aðstoð dómkirkjufundarinnar.

S. Á. Gíslason.

Fánaliðsfundur verður haldinn í Vardarhúsinu kl. 8 1/2 í kvöld. Allir fánaliðsmenn eiga að mæta á fundinum.

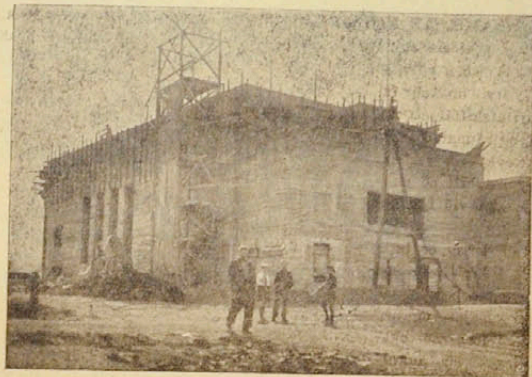
E-listinn er listi Sjálfstæðisflokksins.

Samkomuhús Sjálfstæðismanna í Vestmannaeyjum.

Hið glæsilega samkomuhús, sem Vestmannaeyingar eru að reisa sjer fyrir forgöngu Sjálfstæðismanna í Eyjum, kemst undir þak núna um mánaðamótin, en fullgert mun húsið verða á þessu ári.

Unnið hefir verið við byggingu húsnæis síðan í októbermánuði í fyrrrahaust og verður allri steypuvinnu við það lokið í þessari viku. Þessi bygging skapaði töluverða vinnu í Eyjum í vetur.

Gísli Wium, frjettaritari Morgunblaðsins í Vestmannaeyjum, er staddur hjer í þennum þessa viku í erindum fyrir samkomuhúsið.

Dagbók.

Veðrið í gær (Þriðjud. kl. 17): Vindstaða er víðast milli N og A hjer á landi og vindur yfirleitt hægur.

Veðurtilit í Reykjavík í dag: Stítt og hjart veður.

E-listinn er listi Sjálfstæðisflokksins.

Hressingarskálagarðurinn við Austurstræti tekur daglega miklu um framförum og er nú orðinn algrenn.

Hjúskaþur: SÍ laugardag voru gefin saman hjónaband af síra Ó. J. Olsen ungfrú Ragnheiðu P. Þórólfsdóttur og Guðmundur Á. Bjarnasson.

Farþegar með „Brúarfossi“ vestur og norður í gærkvöldi: Richard Thors forstjóri, Tryggvi Sveinbjörnsson m. frú, Jakob Hafstein, Jóhann Hafstein, Jón Kristinn Hafstein, Davíð Stefánsson skáld, Bára Ólafsdóttir, Þjetur Magnússon og frú, Ólafur Þórðarson, Markús Ivarsson, Petrina Jónsdóttir, frú S. Christensen, Sig. Kristinnsson, Helgi Guðmundsson, Ásgeir Matthíasson, Bjarnfr. Bjarnadóttir, Málfr. Árnadóttir, Ásg. Ásgeirsson, Þórður Þorbjarnarson, Sig. Thoroddsson, Ingólfur Espholin o. m. fl.

Delfínus kom hingað í gærmorgun og fór í nótt til Borgarness.

Perðafjelag Íslands biður þá fjelagsmenn, sem ef til vill hafa ekki fengið árbók fjelagsins 1936, að gjöra svo vel og gjöra ádyrt gjaldkera fjelagsins Kr. Ó. Skagafjörð, Túngötu 5. Þá eru nýir fjelagar beðnir að snúa sjer til hans.

Eimskip. Gullfoss kom til Kaupmannahafnar í gær. Goðafoss fór frá Sandárkróki í gær áleiðis til Ísafjarðar. Brúarfoss fór vestur og norður í gærkvöldi kl. 8. Dettifoss fór frá Hull í gær, áleiðis til Vestmannaeyja. Lagarfoss kom til Leith í gærmorgun. Selfoss fór frá Hull í gær áleiðis til Leith.

Sjálfstæðismenn, sem vita af flokksmönnum er eiga kosningarjett í öðrum kjördæmum en þeir dvelja í nú eða koma til að dvelja í fyrir kjördag, eru ámintrir um að láta kosningaskrifstofu Sjálfstæðisflokksins í Vardarhúsinu vita sem fyrst. Símar 2339 og 2907

Sjálfstæðisflokkurinn í Hafnarfirði hefir opna kosningaskrifstofu í Strandgötu 39 (áður útbú Landsbanka Íslands). Skrifstofan er opin alla daga og þangað settu menn að snúa sjer viðvíkjandi Alþingiskosningunum. Sími 9228.

Sumarskemtistaður Sjálfstæðismanna að Eiði. Nú fer að líða að þeim tíma að sumarskemtistaður Sjálfstæðismanna að Eiði í Gufunesi verði tekinn í notkun. Munu Sjálfstæðismenn og konur, sem minnst sólarlaganna þar í fyrria sumar, alment fagna því. En ýmsilegt þarf að lagfæra og bæta úr en hægt er að halda skemtanir þar innfrá í fyrria unnu þar margir sjálfboðaliðar, og nú er þess vænt, að menn, sem tíma hafa til að leggja fram sjálfboðavinna, gefi sig fram við Bjarna Sigurðsson í Vardarhúsinu næstu daga.

Hvöt. Sjálfstæðisvennafjelagið, heldur fund í Oddfellowhúsinu í kvöld kl. 8 1/2.

Millisíld veiddist nýlega inni á Polli á Ísafirði, um 100 tunnur í landnot. Hefir slík veiði ekki fengið þar í mörg ár.

Sjálfstæðismenn í Vestmannaeyjum hafa opnað þar kosningaskrifstofu á Vestmannabraut 30. Trúlofum sína opinberuðu í gær ungrú Helga Egilson og Rógalvaldur Sigurjónsson.

Fiskbúðin á Leifsgötu 32 hefir síma 3506. Í auglýsingu frá fiskbúðinni í blaðinu í gær hafði misprentast símanúmerið.

Útvarpið: Miðvikudagur 26. maí. 19.20 Útvarpshljómsveitin leikur.

20.00 Frjettir. 20.30 Erindi: Eitþing og áhrif lífsskilyrða, II (Ingólfur Davíðsson magister). 20.55 Tónleikar Tónlistarskólans. 21.25 Hljómplötur: Endurtekin lög (til kl. 22).

Síldarverksmiðjurnar.

FRAMH. AF ÞRIÐJU SÍÐU. smiðjanna hafa ekki verið aukin með nýbyggingum.

Á síðustu stundu nú í vor var ákveðið að byggja nýja síldarþró á Siglufirði, sem á að taka aðeina 20 þús. mál. Þróin verður miklu dýrari en hún fyrri að verða, vegna þess hve seint var ákveðið að byggja hana. Byggingarféni er keypt, hvar sem það læst, dýrum dónum og unnið er við byggingu hennar í eftirvinnu, samt er óvíst, að þróin verði tilbúin fyrir síldartíma. — Einnig er talið ísafsamt, hversu hentugt fyrirkomulag sje á innrjettingu hennar.

Smátt fjell nú úr hendi, þegar þessi þróarbygging er mesta „afrek“ stjórnaflökkanna til aukningar á síldarverksmiðjum.

Þessi aukning er hverfandi. En vegna byggingar verksmiðjunnar á Hjalteyri og viðbótar á Djúpavíkurverksmiðjunni, ásamt hækkuðum bræðslusíldarverðsins, fara fleiri skip á síldveiðar í sumar en nokkur sínni áður.

Sveinn Benediktsson.

Til brúðargjafa:

POSTULÍNS matar- og kaffistell. KERAMIK

te-, kaffi-, ávaxtasett, og ótal margt fleira.

KRISTALL handunninn, mikið úrval.

K. Einarsson & Björnsson.

Bankastræti 11.

Timburverslun P. W. Jacobsen & Sön. Stofnuð 1824. Símnefni: Granfur — Carl-Lundsgade, Köbenhavn O. Selur timbur í stærri og smærri sendingum frá Kaupmannahöfn. — Elk til skipasmíða. — Einnig hella skipstarna frá Svíþjóð. Hefi verslað við Ísland í meir en 80 ár.

Kaupskapur

Smálúða, Rauðspretta, Ysa, Þyrsklingur, beinlaus og roðlaus fiskur. Daglega nýtt. Fisk & farsbúðin, sími 4781.

Túnþökur góðar, ódýrar til sölu. Upplýsingar í síma 4024.

Saltkjöt, kr. 0,50—0,73 pr. ½ kg. í smásölu. Ennfremur í ½ og ¼ tn. Kaupfélag Borgfirðinga. Sími 1511.

Nýr silungur í dag og framvegis í Fiskbúðinni. Frakkastíg 13. Sími 2651.

Kaupi gamlan kopar. Vald Poulsen, Klapparstíg 29.

Vjelareimar fást bestar hjá Poulsen, Klapparstíg 29.

Rúgbraud framleidd úr besta danska rúgmjöli (ekki hinu sönduga, pólska rúgmjöli). Kaupfélagsbrauðgerðin.

Kjötfars og fiskfars, heimatilbúð, fæst daglega á Fríkirkjuveg 3. Sími 3227. Sent heim.

Ægisfiskur. — Á hverjum morgni: Nýr fiskur, saltaður, afvatnaður, reyktur, ágætur, 6-dýr. Símið 1705. Við sendum Fisksalan „Ægir“, Spítalastíg 10.

Alþingingur

Slysavarnafjelagið, skrifstofa Hafnarhúsins við Geirgötu. Seld minningarkort, tekið móti gjöfum, áheitu, árstíllögum m. m.

Friggbónið fína, er bæjarins besta bón.

Með morgunkaffinu --

Nefnd sú, er setið hefir á rökstólum, til þess að ákveða, hvort hertoginn af Windsor eigi að fá nokkur laun frá enska ríkinu, hefir nú skilað álitinu, og er það á þá leið, að ríkið eigi engan fjárstyrk að veita honum.

En eftir því sem frjóst hefir, ætla stjórnir hans að styrkja hann fjárhagslega, svo að hann fái upphæð, sem nemur 25 þúsund sterlingspundum á ári.

María ekkjurotning fær 70 þús. sterl.pd. í eftirlaun árlega, og Elisabet prinsessa 6000 sterl.pd. Þangað til hún er 21 árs. Sje enginn ríkiserfingi fæddur í karlegg innan þess tíma, hækkuar upphæð in upp í 15 þús. sterl.pd. Konungurinn fær sem áður 410 þús. pund á ári, en hertoginn af Gloucester 35 þús. pd.

Fyrir nokkru ljet danskur rit höfundur, þektur fyrir að vera nokkuð háfættur, skradðara sinn sauma á sig fót. En þegar hann fór að máta þau, reyndust buxnasálmarnar full síðar.

Þetta var laugardagskvöld og búið að loka hjá skradaranum, svo að rithöfundurinn bað konu sína að klippa 3 centimetra neðan af skálmunum og falda þær á ný.

En konan var í slæmu skapi og neitaði algerlega að hjálpa honum, og elsta dóttir hans og mágkoma sömuleiðis.

Um kvöldið iðraðist konan geðvöskunnar, tók buxurnar stytta þær um 3 cm. og hengdi þær upp í skáp.

Hálfri stundu síðar kom dóttirin, sem einnig iðraðist framkomu

sinar, og gerði skálmunum sömu skil. Og loks tók mágkonan þær og stytta þær enn um 3 cm.

Þegar rithöfundurinn kom niður til morgunverðar daginn eftir, rak fjölskyldan upp stór augu. Rithöfundurinn þótti heldur broslægur á að líta, með skálmarnar uppi á miðjum leggjum.

Læturinn: En hvar funduð þjer til fyrst? Sjúklingurinn: Á leiðinni milli Reykjavíkur og Hafnarfjarðar.

Dýskur byggingameistari hefir gert uppkast að húsi, sem hann kallar „bið sofandi hús“. Í því eru gólfín úr gúmmi og veggirnir þannig, að ekkert hljóð berst í gegnum þá.

Einn af kennurum við

mentaskólann í Lemberg í Póllandi hefir verið tekinn fastur og stúdentsprófið, sem tekið var við skólann, gert ógilt. Það kom í ljós eftir prófið, að kennarinn hafði selt stúdentaefnum verk efnin við hin skriflegu fög við prófið.

Frosið kjöt

af fullorönu á 50 auru í frampörtum og 60 auru í lærum pr. ½ kg.

Jóhannes Jóhannsson, Grundarstíg 2. Sími 4131

NATHAN & OLSEN

NÚ ER JEG KÁT - UR

raular hinn ánægði eiginmaður fyrir munninn sjer, þegar hann sjer að eigi hefir gleymst að láta

Colman's Mustard á kvöldborðið.

Vinna

Lofthvottur og hreingerningar. Vönduð vinna. — 4967. Guðni og Jón. 2131.

Sími 4661.

Hreingerningar og lofthvottur. Sími 4661.

Hreingerning — Lofthvottur — Gluggahreinsun. Sími 1419 til kl. 7.

Fæði

Matsala. Mánaðargjald 65 krónur fyrir manninn, 55 krónur fyrir kvenmanninn. Þjónusta fæst á sama stað. Margrjet Sigurðardóttir, Vatnsstíg 9. Neðri hæð. Steinhúsið.

Tjapað-fundið

Tvær grágæsir í óskilum. Breiðabólstað, Álftanesi, óskast sóttar strax.

Kensla

Piano og Harmonium-kensla veiti jeg í sumar. Gunnar Sigurgeirsson, Bankastræti 12. — Sími 2626.

Leiga

Sumarbústaður óskast til leigu. Upplýsingar í síma 3571 og 1318.

Sumaríbúð til leigu í neðanverðri Mosfellssveit. Uppl. Aðalstræti 9 C. Sími 3799.

WILLIAMSON:

SYSTURNAR FRA DUMULM

23.

„Það hefi jeg aldrei heyrt neitt um. Annars var jeg oft í hellinum, þegar jeg var drengur. Og þar byrjaði jeg fyrst að yrkja, því að þar var ró og friður.“

„Jeg skal ekki rengja það. En eru fleiri en einu hellir!“

„Það eru mörg göng, en enginn veit með vissu hvert þau liggja. Við endann á einu þeirra er kapella með altari fyrir framan, sem höggð er út í klöppina. Enginn veit, hvænær það hefir orðið til, en munumælina segja, að sekkjapúleikarinn, sem hvarf, hafi höggð það út, meðan hann dvaldi í hellinum með konu sinni og barni.“

„Einmitt það. Hellirinn er þá langangur sekkjapúleikarans. Er til álíka góð saga um hann og svarta Bretagneherbergið?“

Conal sagði honum söguuna um sekkjapúleikarann í fám orðum.

„En jeg hefi enga trú á því, að sekkjapúleikarinn hafi búið altarið til“, sagði hann að lokum. „Hann var ekki nógu lengi í hellinum til þess að geta það. Auk þess sveltu hann líka í hel. Þegar jeg var barn, kom vísindamaður einn í heimsókn til Gornes lávarðar. Hann taldi altarið svo gamalt, að það gæti jafnvel verið frá dögum St. Columba.“

„Þetta er allt mjög svo athyglisvert“, sagði Emmons. „Viltu þjer nú ekki setja merki hjer á uppdráttinn, þar sem inngangurinn að þessum neðanjarfargöngum er?“

Conal tók brjefið enn á ný og skrifaði „Inngangur sekkjapúleikarans“, rjett fyrir austan Bretagneherbergið.

„Þarna er það, á að giska“, sagði hann.

„Þakka yður fyrir“, sagði Emmons. „Neðsta hæð

hallarinnar er líklega allt að fimtíu fet yfir sjávarmáli.“

„Það geri jeg ráð fyrir.“

„Mjer þetti mjög gaman að sjá altarið“, hjelt Emmons áfram. „Gætuð þjer fylgt mjer þangað?“

„Já, það er sjálfsagt.“

„Hvænær? Á morgun?“

„Já, ef þjer komið snemma á fatur. Jeg vil síður láta hallarbúa sjá, að jeg sje að fara með ókunnugt fólk þangað, þó ekkert sje í sjálfa sjer við því að segja.“

„Um hvaða leyti á jeg að koma? Jeg er reiðubúinn hvænær sem er. Jeg geri ráð fyrir, að jeg geti farið út eins snemma og mjer list.“

„Þá skal jeg máta yður hjerna klukkan 5½ í fyrramáli.“

10. kapitulu.

Í hlitið hafði verið svart, áður en leyndöglegumáðurinn kom. Nú fannst Daura það hálfu verra. Eftir að Annira fjelkt brjefið, sem Emmons hafði komið með — að því er hann taldi frá Georg — hafði hún breyst í framkomu við Dauru. Nú var hún virðuleg á svipinu, sem vera þar, þar sem hún var eldri og bjó yfir helgu leyndarmáli, sem yngri systirin mátti ekki vita um, þó að hún væri forvitin. Og hún tók málað Emmmons, þó að Daura lýsti því háttilega yfir, að hann væri hröðlegur.

Emmons var sestur að í höllinni. Hann hafði mælt til þess að fá að snæða með ráðsmanninum í stað þess að sitja einn að borðhaldi, eins og fyrst var til ætlat. Og á daginn átti hann að hafa athvarf í þjómustufólksstofunni.

„Mig langar til að kynnað lífinu hjer í húsinu“, sagði hann.

Dauru var meimilla við það, að ókunnugur maður feigi að ganga út og inn þar í höllinni. Henni fannst

hann ekkert erindi eiga þar. Og hún veitti því oft fyrir sjer, hvað hann væri að vilja að Dumulm.

„Hvernig á jeg að lífa þessa nótt af?“ hugsaði Daura með sjer um leið og hún ljek undir söng Alastairs, þegar hún horfði á föður sinn og prófastinn tefla skák, og á meðan hún hlustaði á Vane Erskine lýsa húnun skosku leikjum á Skye fyrir Troy.

„Fyrst Conway er úr hættu, getum við líklega farið til Portree að horfa á dansleikinn, Daura?“ sagði Vane. „Jeg er búinn að segja herra Troy, að jeg dansi ekki, af því að við þabbi sjeum enn í sorg eftir mömmu. En það væri skentilegt fyrir hann að sjá skosku dansana.“

„Já, það er sjálfsagt að fara þangað“, svaraði Daura. Hún mætti augnaráði Troys og titringur fór um hana.

„Það er eins og augun í honum stungi mig, í hvert sinn og jeg meiti augnaráði hans — það er vist af því að jeg hata hann svona mikið“, hugsaði hún. „En jeg þjer ekki að láta hann vita, hvernig mjer er innan þjóstis, því að þá er öll von úti með Georg.“

„Hann segir“, hjelt Vane áfram, „að hann hafi aldrei sjeð dansaðan ræl, þó að hann sje skoskur í mömmu. É, hvað jeg vildi óska, að jeg gæti kent honum að dansa hann. En því niður kann jeg varla að dansa ræl lýtalaust sjálf, þó að jeg dansi annars vel, eins og þú veist, Daura.“

„Jeg skal taka að mjer að kenna herra Troy ræl, ef hann vill“, sagði Daura. „Viltu þjer það, Troy?“

Augu þeirra mættust aftur og henni varð undarlega við, eins og fyr. Þegar hann leit á hana, fannst henni sem væru þau alein í hverberginu. Hiit fólkid varð eins og þokukendir skuggar. Þetta hlaut að vera hatu. Og þó atlaði hún að fá hann til þess að elska sig. Það var talmarkið, sem hún hafði sett sjer, hvort sem það hepnadist eða ekki. Augu hans svöruðu spurningunni hennar játandi um leið og hann sagði:

Morgunblaðið

Vikublað: Ísafold.

21. árg. 264. tbl. — Þriðjudaginn 6. nóvember 1934.

Ísafoldarprentsmiðja h.f.

GAMLA BIÓ

Leyndarmál drengsins.

Hrifandi og falleg þýsk tal- og söngvamynd í 10 þáttum, eftir skáldsögu Stefan Zweigs „Brennendes Geheimnis“. — Aðalhlutverkinn leikin af góðkunnnum þýskum leikurum: WILLI FORST — HILDE WAGENER — ALFRED ABEL.

Stækkaðar ljósmyndir.

Vandaðasta og besta fánleg vinna.

Gamlar myndir endurnýjaðar og skýrðar upp. Svartur og brúnn blær. Einnig olíumálaðar mannamyndir.

Myndir af einstökum persónum teknar út úr hóp-myndum.

Nýr pappír,

(flauelispappír), sem tekur öllum eldri fram.

Ólafur Magnússon,

Kgl. hirðljósmyndari,
Templarasundi 3. Sími 3449.

Melís

og Strausykur

nýkominn.

H. BENEDIKTSSON & Co.

Auglýsing

um að óleyfilegt sje að selja eða búa til hverskonar ilmvötn og hárvötn með trjéspíritus í (metylalkohol).

Nýlega eru tveir menn dánir á Akranesi eftir að hafa drukkið ilmvatn (Eau de Cologne), tilbúið hjer á landi með trjéspíritus í (metylalkohol).

Þar, esm þanig virðist vera hætt á því, að menn drekki slíka vökva, verður að telja það óleyfilegt að selja ilmvötn og hárvötn með metylalkohol í, en það er banvænt eitur.

Eru menn hjer með varaðir við því að selja eða búa til hverskonar ilmvötn eða hárvötn með umræddu eitri í.

Dómsmálaráðuneytið, 5. nóvember 1934.

Nýjar vörur

teknar upp í gær:

Ullarkjólafni, marg-ir litir.
Kjólasilki, margskon-
ar tegundir, falleg-
ir litir og gerðir.
Silkijereft, einlit og
mislit.
Sloppaefni, allskonar.
Silkisokkar.
Skinnhanskar
og margt fleira.

VERSLUN

Karólinu Benedikts.
Laugaveg 15. Sími 3408

Skriltarnámskeið.

6 vikna námskeið byrja í næstu viku. Einnig getur komið til greina styttri námstími fyrir þá sem betur eru skrifaðir og minni tilsógn þurfa. Er til viðtals í síma 3680 og Laufásveg 57, helst fyrir hluta dags.

GUÐRÚN GEIRSDÓTTIR.

LEITIÐ

upplýsinga um brunatryggingar og

ÞÁ MUNUÐ ÞJER

komast að raun um, að bestu kjörin

FINNA

menn hjá

Nordisk Brandforsikring A.S.

á VESTURGÖTU 7.

Sími: 3569 Pósthólf: 1013

Nýtt hrossabuff

fæst í

Matargerð Reykjavíkur

Njálsgötu 2. — Sími 1555.

Barnatúttur.

Notið hinar viðurkendu crystal-túttur, þær eru uppáhald allra barna. Snuðtúttur, margar teg. — Höfum einnig hina viðurkendu barna pæla úr Jenar-gleri.

Laugavegs Spóti

Nýja Bió

Katrín mikla!

Stórfengleg ensk tal- og tónkvikmynd, bygd á sögu-
legum heimildum, úr lífi Katrínar II., sem talin var
mesti stjórnandi Rússlands, eftir Pjetur mikla.

Mikið úrval

af mínum eftirsóttu olíumáluðu landslagsmyndum
Allra kærkonnasta tækifærisgjöfin.

Ólafur Magnússon,

Kgl. hirðljósmyndari.
Templarasundi 3. Sími 3449.

Alúðarfylsta þakklæti færi jeg öllum þeim nær og fjær, er glöddu mig með gjöfum og vinsamlegu ávarpi á 80 ára afmæli mínu þann 17. þ. m. Guð launi þeim þeirra góðvild.

Stykkishólmi, 30. okt. 1934.

Katrín Jóhannsdóttir.

Þökkum mjög vel öllum þeim, er sýndu okkur vinsemd á 40 ára hjónabandsafmæli okkar, þann 19. október, bæði með gjöfum og heillaóskum.

Þórdís Sigurlaug Benónýsdóttir, Jón Jónsson,
Framnesveg 18 B.

Hjer með tilkynnist vinum og vandamönnum, að jarðarför mannsins míns, og föður okkar, Benjamins Jóns Gíslasonar, fer fram frá Þjóðkirkjunni, þriðjudaginn 6. þ. mán. og hefst með bæn kl. 1½ frá heimili hins látna, Baugsveg 5, Skerjafirði.

Margrjet Sveinbjörnsdóttir og börn.

Konan mín, Guðný Gísladóttir frá Eyrarbakka, andaðist 3. þ. m. á Freyjugötu 38.

Jón Sigurðsson.

Munið A. S. I.

Morgunblaðið

Útgef.: Hf. Ávakur, Reykjavík.
Ritstjórnar: Jón Kjartansson,
Valtýr Stefánsson,
Ritastjórn og afgreiðsla:
Austursíðni 2. — Sími 1400.
Augsýningastjórn: E. Hafberg.
Augsýningaskrifstofa:
Austursíðni 17. — Sími 3700.
Helmasmar:
Jón Kjartansson nr. 3742.
Valtýr Stefánsson nr. 4220.
Árni Óla nr. 3046.
E. Hafberg nr. 3770.
Afskriftagjald:
Innanlands kr. 2.00 á mánuði.
Útanlands kr. 2.50 á mánuði.
Í lausasölu 10 auru eintakið.
20 auru með Lesbók.

Andúðin vex gegn einkasölufrumvörpunum.

Yfir 550 kaupsýslumenn og aðrir atvinnurekendur viðsvegar af landinu hafa þegar falið Verslunarráði Íslands að senda Alþingi mótmæli gegn einokunarfrumvörpum stjórnarliðsins.

Atvinnurekendur þessir hafa um 3000 manns í þjónustu sinni.

Fyrir nokkrum dögum var skýrt frá því hjer í blaðinu að hátt á þriðja hundrad kaupsýslumenn og aðrir atvinnurekendur í Rvík og Hafnarf. hefðu þá sent Alþingi harðorð mótmæli gegn einkasölufrumvörpum þeim er fyrir þinginu liggja.

Þeir sem þessi mótmæli sendu eru flest allir í ýmsum fjelögum kaupsýslumanna hjer í bænum og í Hafnarfirði.

Svohljóðandi brjef sendi Verslunarráð Íslands Alþingi í gær:

Til viðbótar mótmælum þeim, sem Verslunarráð Íslands sendi með brjefi 31. f. m., hjer því enn verið falið, fyrir hönd

155 kaupmanna og atvinnurekenda í Reykjavík,

100 kaupmanna, útgerðarmanna og annara atvinnurekenda í Vestmannaeyjum,

33ja kaupmanna og iðnrekenda á Ísafirði og

6 kaupmanna og útgerðarmanna í Hnífsdal, að mótmæla eindregið einkasölufrumvörpum þeim, sem nú hafa komið fram og að skora á þing og stjórn að fella þau.

Verslunarráðið leyfir sjer að geta þess, til skýringar, að kaupmenn þeir og atvinnurekendur, sem hjer bera fram mótmæli sín, veita yfir 1500 manns atvinnu.

Hafa þá yfir 550 kaupsýslumenn og aðrir atvinnurekendur sent Alþingi mótmæli gegn frumvörpum þessum.

Allir, sem hafa undirritað mótmæli til Alþingis hafa skýrt Verslunarráðinu frá því hve margt fólk þeir hefðu í þjónustu sinni.

Alls eru það um 3000 manns, sem atvinnu hafa við fyrirtæki þau sem hjer koma til greina.

Spítalamál bæjarins.

Greinargerð borgarstjóra.

Á síðasta bæjarstjórnarfundum var tillaga frá borgarstjóra á dag skrá, um það, að kosnir verði 2 bæjarfulltrúar í nefnd, til þess, ásamt borgarstjóra, landlækni og hjeraðslækni að ihuga og gera tillögur um tilhögun á heilbrigðismálum og sjúkrahúsmálum bæjarins. Eftir tilmælum Bjarna Benediktssonar var frestað að kjósa í nefnd þessa.

Borgarstjóri gerði svohljóðandi grein fyrir þessu máli:

Reykjavíkurbær á aðeins eitt sjúkrahús, Farsóttahúsið við Þingholtsstræti.

greiða atkv. með aðaltillögu stjórnarliðsins. Það er og eftirtektafvert, að samanlögð, greidd móttakvæði eru fleiri en stjórnin fær, þrátt fyrir margra daga smölu og óhentuga fundarstaði fyrir stjórnarandstæðinga. Og fjölmennasti fundurinn, sem haldinn er svo að segja við bæjardyr klerksins á Breiða bólstað, samþykkir traust til þingmanna kjördæmisins og lýsir um leið vanteusti á stjórn rauðliða!

Mun það einsdæmi vera, að fundarboðandi fái slíka ráðningu.

Það var árið 1920, að hús þetta var sett í það horf sem það er nú, til þess að hefta útbreiðslu farsóttahjer í bænum. Hjer þetta gefist vel, eins og sjá má af því, hve mikið minna hjer verið hjer síðan um farsótt; en áður var, Tekist hjer blessunarlega að hefta hjer farsóttir hin síðari ár, nema skarlatssóttina. Við hana hjer ekki verið ráðið.

Það hjer komið í ljós, að mjög er óhentugt að reka lítið sjúkrahús, sem farsóttahús ein-göngu. Á þann hátt verður alt starfsfólk afhafnaust þann tíma, sem engar farsóttir eru.

Horfið var því frá þeirri tilhögun. En þar er mikil vöntun hjer verið á spítalarúmi handa berklasjúklingum, hjer helmingurinn af farsóttahúsinu, verið notað fyrir berklasjúklinga bæjarins.

Nú er Farsóttahúsið hvergi nærri nýttisku sjúkrahús að útbúnaði og frágangi. Og pláss er þar of lítið fyrir berklasjúklinga.

Því hjer verið umtal um það milli mín og heilbrigðisstjórnarinnar, að bærinu þyrfti að hafa ráð yfir meira sjúkrahúspláss.

Þá liggur mest fyrir að athuga Franska spítalaun, er bærin keypti hjer um árið, hvort hægt

verki Farsóttahússins. Ríkissjóður hjer staðið straum af vörnum gegn aðkomu farsóttum, og haft til þess sóttvarmahús í Vesturbænum, það hús er gamalt. Starfsemi öll liggur þar niðri með köflum. Hugsanlegt er, að hægt verði að koma þeirri tilhögun á, að Landsspítalinn taki að sjer hefting farsóttanna. Er það mun hentugra fyrir stór sjúkrahús en lítil að amast það.

Nú liggur fyrir að athuga, hvort auka þurfi spítalapláss í bænum. Framtak einstaklinga er mikið á þessu sviði, og hjer það bæt úr sjúkrahúsvöntun að biki um mun.

En verði sú raun á, að bærina þurfi að reisa spítala, þá þarf að ákveða honum hentugan stað. Nú er unnið að skipulagi bæjarins; áður en það er ákveðið, þarf að fást vitneskja um, hvort sjá þurfi bænum fyrir spítalavæði á næstu árum. Nefnd sú, sem hjer um ræðir getur starfað samtími og unnið er að skipulaginu.

9 keppendur af 20 luku Australíufluginu.

Verðlaunaveitingarnar.

London 5. nóv. F.U.

Í dag var síðasti dagur Australíuflugins. 9 keppendur luku fluginu á tilskildum tíma, en þeir sem nú eru á leiðinni verða ekki framar taldir keppendur.

Verðlaunin voru ákveðin í dag. Scott og Black voru ekki einungis hinir fyrstu, og þar með sigurvegarar í 1. flokki, heldur var flugtími þeirra einnig stystur, og hefði þeim því borið 1. verðlaun í öðrum flokki ef reglur flugsins hefðu heimilað slíkt.

Næstir lentu í Melbourne Par-

mentier og Moll, og var flugtími þeirra einnig nest stystur. Þeir kusu heldur að taka 1. verðlaun í öðrum flokki, en önnur í fyrsta flokki, með því að þeir áttu heimitingu á hvorum sem var. 1. Verðlaunin voru ákveðin í dag. 2000 £, en önnur verðlaun í fyrsta flokki 1500 £. Hlutu þeir Pangborn og Turner þessi verðlaun. 3. verðlaun í fyrsta flokki hlutu Jones og Valler 500£, en önnur verðlaun í öðrum flokki fær Melrose.

Bretar auka flugferðir.

Flugvælar um Atlantshaf með svefnklefum.

London 5. nóv. F.U.

Sir Eric Geddes, flugmálastjóri bresku stjórnarinnar að því er litur að pósti- og farþegaflugi, skýrði frá því í dag, að flugmálaráðuneytið væri nú í þann veginn að afla sjer nýrra flugvæla, hraðfleygari langfleygari og með meira bráðarþoli, en tíðkast hefði, og yrðu þær einkum ætlaðar til flugs um Atlantshafið.

Kvaðst hann vera þeirrar skoðunar að stjórnin hefði vel ráð á

því, að kosta meir til almennra flugferða en gert væri, vegna hagnaðar þess, sem hafa mætti af hraðvirkari farþega- og póstflutningatekjum.

Hann kvaðst ekki álíta, að nein þörf væri á að aðskilja pósti- og farþegaflugi og það væru engar iðnfræðilegar hömlur á að útbúa flugvælar með þægilegum svefnklefum, svo að fljúga mætti 24 stundir í lotu.

Fiskveiðasamningar

Breta og Norðmanna.

London 5. nóv. F.U.

Sir John Simon og sendiherra Norðmanna í London undirrituðu í dag fiskveiðasamning milli Norðmanna og Breta. Samkv. samningnum verður sett á stofn nefnd skipuð fulltrúum beggja þjóða til þess að rannsaka allan

ágreining er upp kynni að koma um fiskimál, í hvoru landi skal einnig setja á stofn 2ja manna dómstól, skipuðum einum Norðmanni og einum Breta. Smaningurinn verður birtur í einstökum atriðum innan fárra daga.

Húsnæðismál bæjarins.

Á Alþingi berjast socialistar fyrir því, að bannað verði með lögum Byggingafjelag sjálfstæðra verkamanna. Í því fjelagi eru 350 fjelagsmenn. Einn af bæjarfulltrúum, socialista ympraði á því á síðasta bæjarstjórnarfundum, að allir þessir 350 fjelagsmenn myndu vera í Sjálfstæðisflokknum.

Skyldi sú tilgáta vera hin eina og sanna órsök þess, að rauða samfylkingin á Alþingi vill neita fjelagi þessu um tilverurjett?

Kemur hjer fram ákaflega ljós mynd af því, hve Alþýðuflokksbroddarnir hjer í bænum hafa einlagan (!) vilja á því að greiða fyrir húsbýggingum bæjararmanna og þá einkum verkamanna.

En til þess að breiða yfir þessa rangsleitni sína, þessi óheilindi og ofbeldishug, er svo Jón Axel Pjetursson lóðs sendur út af örkinni með tillögur um það, að bæjarsjóður skuli byggja 100 íbúðir á næsta ári.

Eins og kunnugt er, fá byggingarfjelög verkamanna helming af styrk sínum úr ríkissjóði og helming úr bæjarsjóðum.

Með því að bregða fæti fyrir byggingafjelag sjálfstæðra verkamanna hjer í bænum, og flytja samtímis tillögu um að bæjarsjóður einn taki að sjer að byggja, er verið að reyna að íþyngja bæjarmönnum, með því að velta þessu máli yfir á bæinn, sem lög standa til, að ríkissjóður styrki jafnt og bæjarsjóður.

Ef socialistabroddar vilja láta nokkurn bæjarmann trúa því, að þeir beri byggingamál bæjarins fyrir brjósti, og ætli sjer að greiða fyrir bættum húskynnum hjer, þá ættu þeir fyrst og fremst að sýna þann vilja sinn í verki, með því að lofa Byggingafjelagi sjálfstæðra verkamanna að fá að vinna í friði.

Fundirinn

í Rangárvallasýslu

Af yfirliti því, um fundina á sunnudaginn, er birtist hjer í blaðinu, er það ljóst, að stjórnarliðið hjer farið enn meiri hrakför í Rangárþingi en í Árnessýslu á dögumun.

Fundina í Rangárþingi munu hafa sótt um 400 manns, en aðeins fjórðungur fæst til þess að

Stjórnarliðið fær maklega ráðningu í Rangárþingi.

Fjöldmennur fundur í Fljótshlíð lýsir trausti á þingmönnum Rangæinga og um leið vantrausti á stjórninni.

Af 400 manns, sem sóttu 6 fundi, er stjórnarliðið boðaði á sunnudaginn, greiddu að eins 100 atkvæði með stjórninni.

Timaliðið þóttist að vonum illa haldið eftir hrakfarir þær, sem það fekk í Árnassýslu fyrra sunnudag. Hugdist það því rjetta sinn hlut með því að gera nýja herferð — og að þessu sinni í Rangárþingi.

Var þess vegna Framsóknarfjelag Rangæinga látið boða til 6 funda í hjeradi s.l. sunnudag.

Voru fundirnir boðaðir á þeim stöðum í sýslunni, þar sem vitað var að fylgi stjórnarliðsins var sterkast, en sneitt fram hjá þeim stöðum sem fylgi Sjálfstæðisflokksins er sterkast í hjeradi. Þannig var ekki fundur boðaður undir Austur-Eyjafljólinum og ekki heldur að Stórolfshvöli.

Smölunin í hjeradi.

Stjórnarliðið hafði mikinn við búnað undir fundi þessa. Smalarnir innan hjerads voru reknir af stað löngu fyrir fundina til þess að undirbúa mikla fundarsókn af hálfu stjórnarliðsins. Og á laugardag fóru þeir Jónas Jónsson og Eysteinn Jónsson austur til þess að ganga úr skugga um, að allur undirbúningur væri í lagi.

Sýnilegt var þó, að stjórnarliðið hafði mikil lært af fundunum í Árnassýslu. Á þeim fundum var reynt að fá samþykkt traust og þakklæti til núverandi ríkisstjórnar fyrir aðgerðir hennar í afurðasöluálinu. En það fór sem kunnugt er út um þúfur.

Þótti stjórnarliðinu því ráðlegast, að minnast ekki einu orði á traust eða þakklæti á fundunum í Rangárþingi. Þar létu þeir sjá nægja að þera fram tillögu, almenns eðlis, um fylgi við bráðabirgðalögum í kjöt- og mjólkursöluálinum. Og á þeim fundum, þar sem stjórnarliðið var í meirihluta, hnýttu þeir aftan í aðal tillöguna ákúrum til andstæðingablaða stjórnarinnar, er gagnrýnt höfðu bráðabirgðalögum.

Skal nú skýrt frá, hvað stjórnarliðið hafði upp þessari herferð í Rangárþingi.

Fljótshlíðarfundurinn.

Fundurinn í Fljótshlíð var lang fjöldmennastur (um 150 manns). Af hendi Sjálfstæðisflokksins mættu Ólafur Thors og Magnús á Blikastöðum, frá

menn. Var annar þeirra meðhjálpari sjera Sveinbjarnar en hinn vinnumaður hans.

Svaraði Ólafur háreisti þeirra með því að lýsa yfir að hann mundi lengja tillögu sína lítið eitt og bæta við hana þessum orðum: „og vantrausti á ríkisstjórninni“.

Svavar Guðmundsson bað Bændaflokksmenn sitja hjá við atkvæðagreiðslu um traustið á þingmönnum, en samþykka vantraustið á stjórnina.

Varð nú allhávaðasamt og ærðist allmjög líð Sveinbjarnar. Skyldi nú fram fara atkvæðagreiðsla, en eigi varð tölu á komið fyr en menn skiftust í sveitir í húsinu eftir fylgi við tillöguna. Gerðu menn það og fór þá fram talning. Var tillaga Ólafs samþykkt með 53 atkvæðum gegn 28. Vjefngdi sjera Sveinbjörn þá talningu og kvæð sína menn 38.

Sauðhúsvallafundurinn.

Á fundinum að Sauðhúsvöllum undir Eyjafljólinum voru mættir um 60—70 manns. Af hálfu Sjálfstæðisflokksins voru þar mættir þeir Thor Thors alþm. og Jón Kjartansson ritstjóri, en af hálfu stjórnarliðsins þeir Eysteinn Jónsson ráðh. og Helgi Jónsson læknir. Auk þeirra töluðu á fundinum Sigmundur Þorgilsson kennari, Sigurður Vigfússon á Brúnum og Gunnar Sigurðsson á Fornusöndum.

Í fundarlokin bar fundarstjóri, Sigurður Vigfússon á Brúnum, fram tillögu, og var fyrir hluti hennar samhljóða tillögu sjera Sveinbjarnar á Fljótshlíðarfundinum, en aftan í hnýtt ákúrum til andstæðingablaða stjórnarinnar.

Sigmundur Þorgilsson kennari fór fram á það við tillögunum, að hann tæki út úr tillögunum á það. Hefir eflaust í hjarta sínu komist að raun um það á fundinum, að meiri þörf var á að vitá skrif stjórnarblaðanna en andstæðingablaða stjórnarinnar og þar virðingarvert hjá jafn-dyggjum Tímahljóni og Sigurði á Brúnum.

En þegar að því kom, að fara skyldi fram atkvgr. um tillöguna, var hún aftur komin í sinn fyrri búning, því Eysteini Jónssyni hafði mislikað hreinskilni Sigurðar á Brúnum, en Sigurður hins vegar ekki nógu sjálfstæður til þess að standa við sína innri sannfæringu. Var till. því næst samþykkt með 24 atkv. gegn 14—16.

Thor Thors flutti tillögu um að heimila milliliðalausla sölu á kjöti og gegn hækkun verðjöfnunarskattsins, samhljóða þeirri till. er samþ. var á Fljótshlíðarfundinum. Enda þótt sýnilegt væri, að allur þorri fundar-

manni væri þessari till. fylgjandi, þorði stjórnarliðið ekki annað en verða við tilmælum Eysteins og samþykki, (með 27:17 atkv.) rökstudda dagskrá hans, þar sem till. var vísað frá, í hinni rökstuddu dagskrá Eysteins var bein hótun um það, að kjötölginn myndu stranda í þinginu ef skatturinn fengist ekki hækkadur.

Fundurinn á Krossi.

Á fundinum að Krossi í Landeyjum voru mættir um 40—50 manns. Af hálfu Sjálfstæðisflokksins var þar mættur Pjetur Ottesen alþm., af hálfu Bændaflokksins Hannes Jónsson alþm. og Kristinn hreppstj. á Þórastöðum í Ólfusi og af hálfu stjórnarliðsins þeir Gísli Guðmundsson alþm. og Guðbrandur Magnússon forstjóri.

Stjórnarliðið hafði smalað mjög á fund þenna eins og á Sauðhúsvallafundinum. En samt varð útkoman ekki betri en það, að till. samhljóða þeirri, er fram kom á Sauðhúsvallafundinum var samþ. með 16:8 atkv.

Aftur á móti var eftirfarandi till. samþ. í einu hljóði:

„Fundurinn lítur svo á að alt það sem kann að sparast við framkvæmd mjólkurlaganna eigi að sjálfsgöðu að renna til framleiðenda að minsta kosti þar til sýnt verður að bændur fái það hátt verð fyrir mjólkina, sem framleiðslukostnaðinum nemur“.

Þykkvabæjarfundurinn.

Þann fund sóttu um 50 manns og að heita má einlitt stjórnarliðið. Af hálfu Sjálfstæðisflokksins mætti þar Jón Pálmason alþm., en þeir Bernharð Stefánsson, Egill Thorarensen kaupfjelasstjóri og Hilmar Stefánsson bankagjaldkeri af hálfu stjórnarliðsins.

Þrátt fyrir mjög einlitt lið á fundinum tókst ekki að sarga nema 20 atkv. með tillögu fundarboðenda (hinni sömu og fram kom á öðrum fundum), Þorvaldur bóndi á Skúmstöðum talaði á fundinum og flutti till. er miðuðu að umbótum á kjötölgunum, en hún var feld með 11:9 atkv. Till. frá Jóni á Akri þess efnis, að allur sparnaður, sem leiddi af mjólkurlögunum skyldi renna til framleiðenda, vísaði stjórnarliðið frá með rökstuddri dagskrá (19:7 atkv.).

Ægissíðufundurinn.

Ægissíðufundurinn sóttu um 40 menn. Fyrir Sjálfstæðisflokkinn mætti þarna Sigurður Kristjánsson alþm., fyrir Bændaflokkinn Jón í Stóradal og Gísli Brynjólfsson ritstj., og fyrir stjórnarliðið Jörundur Brynjólfsson alþm. —

Gunnar bóndi Erlendsson á Helluvaði flutti svohljóðandi tillögu í kjötmálinu:

„Fundurinn er samþykktur tillögu Pjeturs Magnússonar um frjálsa sölu á kjöti frá framleiðendum til neyðenda, og lækkun verðjöfnunarskattsins, og skortar á þingið að breyta kjötsölufrumvarpinu í þessa átt“.

Stjórnarliðið reyndi að vísa þessari till. frá með rökstuddri dagskrá, en hún var feld með 23:5 atkv. og tillagan því næst samþ. með 26:5 atkv.

Í mjólkurmálinu var samþ. með 24 samhlj. atkv. svohljóðandi tillaga frá Gunnari á Hellu vaði:

„Fundurinn átelur þá lækkun á mjólkurverði sem mjólkurverðlagsnefnd hefir þegar ákveðið, og krefst að alt sem sparast kann við framkvæmd mjólkurlaganna renni óskert til framleiðenda, þar til verðið, sem þeir fá fyrir mjólkina, er orðið það hátt, að þeir fái framleiðslukostnaðinn ríflega endurgoldinn“.

Urðu úrslit þau á fundi þessum, eins og samþykktirnar sýna, að fundarmönnum sýndist ekki málstaður ríkisstjórnarinnar í málum þessum verðskulda fylgi þeirra.

Skarðsfundurinn.

Fundurinn að Skarði á Landi sóttu rúmlega 40 manns. Þar mætti Jón Ólafsson alþm. af hálfu Sjálfstæðisflokksins, Sigurður Sigurðsson búnaðarmálastjóri af hálfu Bændaflokksins og Jónas Jónsson frá Hríflu fyrir stjórnarliða.

Jónas frá Hríflu reyndi að koma að þakklæti til stjórnarinnar í sambandi við tillögu, er hann flutti á fundinum, sem að öðru leyti var samhljóða tillögu stjórnarliða á hinum öðrum fundum. En þessu innskoti J. J. var breytt þannig, að öllum þeim var þakkað, er unnið höfðu að framgangi þessara mála. Tillagan, þannig breytt fekk 8 atkv., allur þorri fundarmanna sat hjá.

Þótti Jónasi, sem von er, þetta danfar undirtektir og reyndi nú að eggja liðið í sambandi við rökstudda dagskrá, er hann flutti til þess að vísa frá tillögu frá Jóni Ólafssyni viðvíkjandi umbótum á kjötsölu lögunum (um að leyfð skyldi milliliðalausla sala, að ekki yrði hækkadur verðjöfnunarskattur o. fl.). En ekki tókst nú betur fyrir Jónasi. Þegar hin rökstudda dagskrá hans var bérin undir atkvæði fundarins komu upp 2 — tveir hendur. Leitaði fundarstjóri þvinæst mótakvæða, en enginn greiddi atkvæði. Mætti þá fundarstjóri: Rökstudda dagskráin er samþykkt með 2 — tveimur — samhljóða atkvæðum!

Brostu þá fundarmenn, en Jónas þrúnaði af reiði, því hann sá rjettilega, að meiri litilsvirðingu gátu fundarmenn ekki sýnt hans málstað.

Þess skal að lokum getið, að Pjetur Magnússon alþm. gat ekki sótt fund þessa sakir lasleika.

Hlutabryf sparifjäreigenda í Útvegsbanka Íslands.

Frumvarp framkomið á Alþingi um að ríkið kaupi brjefin.

Þeir Jóhann Þ. Jósefsson, P. Þorbjörnsson og Magnús Torfason flytja frv. um kaup á hlutabryfum í Útvegsbanka Íslands. Þar segir:

1. gr. Ríkisstjórninni heimilast að gefa út ríkisskuldabryf fyrir allt að 2 milljónum króna. Ríkisskuldabryf þessi, sem bera 4% ársvexti, eru afborgunarlausa næstu 5 ár, en greiðast því næst með jöfnum afborgunum á 30 árum eftir inndrætti.

Ríkisstjórnin setur nánari reglur um inndráttinn.

2. gr. Skuldabryfum þeim, er um ræðir í 1. gr., skal varið til kaupa á hlutabryfum í Útvegsbanka Íslands h.f. Þau ein hlutabryf skulu keypt, er sannað verður, að hafi verið gefin út til þeirra manna, er áttu sparifjäreigendur í bók eða á skirteini í Íslandsbanka og tekið hafa á móti hlutabryfum sem hluta af þeirri innstæðu. Hlutabryfin skulu keypt við nafnverði.

Í grg. segir:

Þegar verið var að reyna að bjarga Íslandsbanka árið 1930, var m. a. leitað til sparifjäreigenda, þeirra er innstæðu áttu í bankanum, og fengin lofoð þeirra um hlutafjar kaup bankanum til stuðnings. Þrugðust fjölmargir sparifjäreigendur drengilega við, og munu flest ír þeirra, er til var leitað, hafa lofað helmingi innstæðufjár síns til viðreisnar bankanum.

Margir urðu þó þeir, er ekkert lögðu af mörkum, meðal annars vegna þess, að á þeim skamma tíma, er söfnunarnefndin hafði til starfa, náðist alls ekki til allra þeirra, er hlut áttu að máli. Málalok urðu þau, sem kunnugt er, að stofnaður var nýr banki að tilhlutan ríkisvaldsins, Útvegsbanki Íslands h.f., er tók við eignum og skuldum Íslandsbanka.

Þeim hluta sparifjárins, er lofað hafði verið til endurreisnar Íslandsbanka, var svo haldið eftir sem hlutafje í hinum nýja banki, Útvegsbanka Íslands h.f.

Ríkissjóður er aðalhluthafi bankans með 4½ milj. króna hlutafje. Áhrifa annara innlendra hluthafa en ríkisins hefir frá öndverðu lítið gætt, og er nú svo komið, að þeirra gæfir alls ekkert. Þeir hafa í framkvæmdinni engin áhrif á skipun yfirljórnar bankans eða annað, er máli skiftir.

Nú hefir svo skipast, að ríkið hefir tekið ábyrgð á innstæðufje bankans, eins og það ábyrgist innstæðufje í þjóðbankanum, og er nú svo komið, að fremur má telja Útvegsbankann ríkisstofnun en einkafyrirtæki.

Um það mætti deila, hvort rjett hafi verið að halda sparifjefnu inni í Útvegsbankanum sem hlutafje, þar sem því var lofað til viðreisnar Íslandsbanka, en ekki til stofnunar nýs banki, eins og raun varð á, en

það verður ekki gert hér frekar að umtalsefni.

Á hitt skal bent, að þeir, sem settu sparifé sitt fast á þennan hátt, í þeim tilgangi að fírta þjóðina vandræðum, þeirja viðskiftabanka sinn falli, hafa orðið fyrir misrjetti, samanborið við þá, er engu vildu fórna í þessu skyni og hafa haldið spari fje sínu óskertu og síðan fengið vernd ríkisins á innieign sinni.

Vitanlegt er, að allur fjöldinn af sparifjäreigendum, þeirja er fram lögðu fje sitt eins og áður segir, gerðu það af litlum efnum í öndverðu, og þá ekki síður hitt, að efnahagur manna yfirleitt hefir stórum versnað undanfarin kreppuár, og bagi manna þeim mun meiri, þeirra er fje sitt eiga í hlutabryfum, sem engum arði svara.

Eftir því, sem næst verður komist, munu þau hlutabryf, sem hjer er um að ræða, nema um 1.8 milj. krónum.

Með frv. er farið fram á, að ríkið yfirtaki umrædda hlutafjäreign sparifjäreigenda á þann hátt, er þar segir. Til þess að gera ríkinu þetta sem auðveldast, er innlausn skuldabryf anna frestað fyrst um sinn nokk úr ár og síðan dreift á langt ára bil, svo langt, að það að visu rýrir verðgildi brjefanna, ef þau ganga kaupum og sölum. Hins vegar yrðu þau veðhaf, trygg og arðberandi eign og aðstaða eigenda þeirra því stórum bætt frá því, sem nú er.

Með ákvæðum frv., ef það næði lögfestingu, er ríkissjóði að visu bundin nokkur byrði, en eins og nú er komið, mælir öll sangirnir með því, að ríkisvaldið, sem er aðaleigandi bankans, ábyrgist skuldbindingar hans að verulegu leyti og hefir óskoruð

Tekjuskattsfrumvarpið nýja og hlutafjelagaskatturinn.

Ríkisstjórnin hefir nýlega lagt fram frumvarp til nýrra laga um tekju- og eignarskatt. Er aðalefni þeirra, svo sem vænta mátti að skattstígarnir eru hækkaðir mjög.

Það hefir rjettilega verið bent á það, utan þings og innan, að frumvarpi þessu fylgir mikið aukinn skattþungi og eins hefir það verið undirstrikað af hálfu Sjálfstæðisflokksins, að með því sje höggvið alvarlegt skarð í þann fjárhagsgrundvöll sem bæjar- og sveitafjölög standa á. Sá skattstofn sem ríkið hefir vísað þeim á og er langsamlega aðaltekjustofn þeirra er útsvörin. Þau ber samkvæmt útsvarslögunum að leggja á eftir eignum manna, tekjum, og öðrum ástæðum og hafa í reyndinni alstaðar verið mótuð sem stíghækkingu tekju- og eignarskattur.

Þegar nú ríkið hækkar tekju- og eignarskatt sinn að miklum mun rýrir það þennan skattstofn sveita- og bæjarfjel. á þrennan hátt. Í fyrsta lagi hækka skattfrádrátturinn frá tekjunum svo að hreimar tekjur lækka. Í öðru lagi verður innheimtan því kostnaðarsamari og

yfirráð hans, geri nú, þótt seint sje, þær ráðstafanir, sem hjer er farið fram á, eða aðrar svipáðar, til þess að leiðrjetta þá misbrest, er urðu að þessu leyti við stöðvun Íslandsbanka á aðbúnaði ríkisvaldsins við fjölda af sparifjäreigendum í landinu.

stopulli sem skattarnir verða hærri. Í þriðja lagi eykur hver hækkan á skattinum undanbrögðin undan honum og rýrir því enn í reyndinni tekjustofnin.

Útgjöld bæja- og sveitafjelaga fara nú hraðvaxandi, og það töluvert lengri skrefum en fjárhagsgeta þeirra sumra, svo að ríkið hefir þegar orðið að gera neyðarráðstafanir til bjargar þeim (sbr. lög nr. 63, 1933).

Orsakast þetta af hinum auknu kröfum sem gerðar eru til þeirra og þá ekki sist af hálfu ríkisins sem lagt hefir nýjar og nýjar byrðar á herðar þeim. Þó að meiri hluti þeirra standi enn nokkurn veginn undir þessum byrðum, vita allir kunnugir menn að mjög verður að gjalda varhuga við að rýra afkomu þeirra frá því sem er. Ef því er haldið fast við þessa skatthækkingu verður að fara að svipast um eftir nýjum skattstofnum handa þeim. Er því meiri ástæða til að gera þetta fljótlega þar sem ríkið hefir síðustu árin lagt undir sig skattstofna sem annars staðar þykir rjett að bæjar- og sveitafjölög fái hlutdeild í (bifreiðaskattur, skemtanaskattur o. fl.). Er um tveir leiðir að velja í þessu efni, annað hvort að ríkið veiti þeim hlutdeild í afrakstri þeirra skatta sem rjett þætti að skifta, t.d. þeim sköttum er áður voru nefndir og tekjuskattinum eða að þeim væru fengnir nýjir skattstofnar. Er óhjákvæmilegt að fara þegar að þeim athyglinni að þessum efnum, enda eru

Viðsjá Morgunblaðsins 6. nóv. 1934.

Er lýðræðisstjórn í landinu?

Eftir Bjarna Benediktsson, prófessor

Eftirfarandi erindi flutti höfundur nýlega á fundi í Heimdalli fjelagi ungra Sjálfstæðismanna hjer í bænum.

Von ungra Sjálfstæðismanna er sú að leiða þjóðina fram til nýrrar hagsældar, en vonin um aðstöðu til þess hefir brugðist nú í bili. Í þess stað er komin aðstaða, sem sýnir það daglega betur og betur, að enn á ný verður að rifja upp fyrir sjer gömul viðfangsefni, sem sje þau á hverjum megin grundvelli þjóðinni er stjórnað og þess vegna á hverjum grundvelli sú baráttu um velgengni þjóðarinnar verður háð, sem nú er fram undan. Þ. e. hvort grundvöllur baráttunnar verður lýðræðið eða hann verður því andstæður.

Núverandi stjórnarflokkar hafa í lýðsingsastarfsemi sinni lagt megin áherslu á að þeir væru lýðræðisflokkar og haldið því fram, að Sjálfstæðisflokkurinn væri andstæður lýðræði. — Skal nú athugað með hverjum rjetti stjórnarflokkarnir skreyta

sig með lýðræðisnafninu.

Hjer er ekki til umræðu, hvort lýðræði er holt eða óholt, þó fullyrða megji, að allur þorri manna hjer á landi telji það enn hina einu hugsanlegu stjórnaræðferð hjer á landi, heldur skal einungis athugað, hvað með lýðræði er meint og hvernig núverandi stjórn landsins fullnægir þeim skilyrðum, er til lýðræðisstjórnar verður að gera.

Ágreiningur er um við hvað sje átt með þessu hugtaki. Þeir er rýmst vilja skýra það telja í því fölgid, að jafna svo aðstöðu manna, að allir eigi jafn hægt með að njóta sín í hinum margvíslegu greinum og viðfangsefnum lífsins, þ. e. þeir segja t. d. að aðstaða manna á fjárhagsviðinu megji ekki frekar vera misjöfn en pólitísk rjettindir þeirra megji vera það. Hins vegar er miklu tíðara að nota orðið eða hugtakið lýðræði einungis um stjórnarfyrikomulag, enda hefir krafan um hið viðtæka lýðræði einnig í sjer fölgna kröfu um lýðræðisstjórnarfyrikomulag. Hjer mun einungis rætt um hið síðara.

Hver er þá sú hugsun, sem liggur til grundvallar lýðræðinu í þessari merkingu? Hún er sú, að þjóðin, almenningur, lýðurinn eigi sjálfur að ráða málum

sínum, en ekki hlýta yfirljórn einhverra annara, margra eða fárra, innlendra eða erlendra.

Nú á síðari öldum er lýðræðið í þeim löndum, sem hafa svipað stjórnarfyrikomulag og við stofnað í baráttu gegn einvöldum konungum, og kom fyrst fram sem krafa um, að þingin, þ. e. fulltrúar þjóðarinnar, lýðsins, sem stjórnað var, fengi að láta uppi állt sitt á nýjum útgjöldum og lagaboðum áður lögleidd væru. En er þessi krafa hafði verið knúin fram, sáu menn, að stjórnin var enn í höndum konungs og ráðgjafa hans, þeir gátu enn synjað lögum staðfestingar og stjórnað í fullu ósamræmi við vilja þingsins. Þess vegna varð það, að þingin fóru að útnefna ráðherra, þ. e. þingræðið komst á, og var þá komið samræmi milli þings og stjórna.

En nú urðu menn þess varir, að víða var engin trygging fyrir, að þingræði og vilji þjóðarinnar færi saman. Upphaflega höfðu menn sem sje hugsað sjer, að þjóðin væri ein heild, sem stæði andstæð og fjand-samleg gagnvart stjórninni. Sú eina greining, sem menn hugðu vera hjá þjóðinni kom af mismunandi kröfumstæðum á hverjum stað. Þess vegna voru kjör-

dæmi ákveðin eftir byggðarlögum til þess að hvert byggðarlag gæti átt sinn fulltrúa, enda hugðu menn með því einnig trygt, að hinn færasti maður hvers byggðarlags myndi ná kosningu, þar sem kunnugir menn honum kysu. Jafnframt var reynt að hafa kjördæmin sem jöfnust að mannfjölda.

Bráðlega breyttist þó þessi aðstaða, flokkarnir fóru að myndast. Ástæðurnar til þess voru ýmsar: sameiginlegar skoðanir á þjóðmálum og sameiginlegir hagsmunir. Þegar almenningur er þannig farinn að skiftast í flokka eftir mismunandi afstöðu til stjórnmála hverfur því það að hægt sje að tala um vilja þjóðarinnar óskiftan, og ef menn vilja samt sem áður láta þjóðarviljann ráða, verður ekki eftir öðru farið en vilja meiri hluta þjóðarinnar, og verður þá að finna þann meiri hluta, en hann kemur fram við athugun á fylgi flokkanna, og ef minni flokkur fær vegna kosninga meiri áhrif á þing og stjórn en stærri flokkur, er lýðræðinu að því leyti ekki fullnægt. Flokkarnir ná um allt landið, hver einstakur er yfirleitt til í hverju kjördæmi, og menn hætta meir og meir að miða við persónulegt traust á

frambjóðendum og hagsmuni kjördæma og spurja fyrst og fremst um, hvort frambjóðandi sje af sama flokki og þeir. Um leið og þessi breyting komst á voru kjördæmin í raun og veru orðin úrelt, eða a. m. k. hljóta þau að vinna á móti því, að flokksreglan ein fái að njóta sín, því að í kjördæmum koma hreppapólitik og persónulegt traust ætíð nokkuð til greina. En einkum er þess að gæta, að kosningar í kjördæmum geta gert það að verkum, að þing-sæti skiftist mjög misjafnt niður á flokkana, þ. e. minni hluta flokkar fái meiri hluta þingsæta. Þá er komið að ósamræminu milli þingræðis og lýðræðis, sem muna verður að hugtakslega og oft raunverulega er gersamlega sitt hvað, og byggist munurinn, ef hann er, einkum á ranglátri kjördæmaskipun, en getur einnig komið af takmörkuðum eða ójöfnum kosningarjetti. Um mun af þeim ástæðum er nú ekki lengur að ræða hjer á landi, heldur einungis þann, sem kemur af ranglátri kjördæmaskipun, og mun jæg því halda mjer við hann einungis. Þessi munur á þingræði og lýðræði hefir oft og víða komið fram, en í stóru löndum um dregur það yfirleitt úr hon-

sum bæjarfélög þegar farin að leggja inn á nýjar tekjuöflunarbrautir (Vestmannaeyjar og Akureyri með frumvarpi sem liggur fyrir þessu þingi).

Ýmislegt má að frumvarpi þessu finna sem nú liggur fyrir en það er þó eitt nýmæli, sem sjerstök ástæða er til að brjóta blað við. Hefi jeg ekki vilja láta undir höfuð leggjast að vekja athygli á því, af því að það snertir ekki beint hagsmuni almennings og því hætt við að það fari fram hjá mönnum. Jeg á hjer við ákvæðin um hlutfelagsskattinn.

Í tekjuskattlögum frá 1921 er það regla, sem nær yfir bæði einstaklinga og fjelög án innborgaðs stofnfjár eða hlutfjár (sem ætla má að sjeu fjelög fárra manna), að skatturinn er miðaður við tekjuhæðina og fer stighækkandi eftir því sem tekjurnar eru hærri. Er þetta auðvitað út frá þeirri forsendu, að eftir því, sem maður hafi hærri skattskyldar tekjur verði hann kleift að láta hlutfallslega meira af hendi rakna til opinberra þarfa án þess að skerða með því fullnægingu á brýnum þörfum.

Það er nú auðsætt að þegar kemur að fjelögum með mörgum meðlimum — samvinnufjelögum og hlutfelögum — á þessari hugsanagangur alls ekki við lengur. Það hvað fjelöginn eru stór, eða hafa mikið umleikis, gefur enga bændingu um það hvernig varið er fjárhag meðlimanna — þeirra sem bak við fjelöginn standa. Lögin frá 1921 hafa því alveg sjerstakar og sjálfstæðar reglur um skattinn á þessum fjelögum. Á samvinnufjelögum var aðeins lagður hlutfallslega hækkandi skattur

6% af skattskyldum tekjum. Á hlutfelögum var ákveðinn stighækkandi skattur, en sú stighækkun var miðað við hlutfallið milli gróðans og eigin fjár fjelagsins, þannig að þess meiri sem gróðinn er í hlutfalli við eigin fje fjelagsins þess hlutfallslega hærri verður skatturinn. Það er gengið út frá því að það sje eðlilegt að menn fái venjulegan ágóða af því fje sem lagt er fram til atvinnureksturs en ef ágóðinn fer fram úr því fari skatturinn stighækkandi og hækkir því meir hlutfallslega sem ágóðinn af hinu framlagða fje er hærri. Þetta er rjettlát

regla og enginn hefir heyrst mótmæla því með rökum að svo sje. Það kemur því algerlega á óvart þegar horfið er frá þessari stighækkunarreglu í frumvarpi stjórnarinnar og því furðulegra er þetta skref þar sem engin ástæða virðist til að ætla að ríkissjóður græði á þeirri breytingu, nema síður sje. Eftir frumvarpinu skal nú í aðalatriðum lagt á skattskyldar tekjur hluta fjelaga*) eins og á skattskyldar tekjur einstaklinga, þannig að skatturinn fari stighækkandi með hæð teknanna alveg án tillits til þess hve eigin fje fjelagsins er mikið. Hlutfelög með jafnhári ágóðahlutfalls-tölu fá því hlutfallslega mismunandi háan skatt, stighækkandi með stærð fjelaganna. Af því sem að ofan er sagt verður að telja þetta hreint skref aftur á bak í skattarjettlati.

Hvernig er nú þessi breyting á skattstiganum rökstudd? Í atvugasemdunum við frumvarpið

*) Þau skulu þó aldrei gjalda lægri skatt en 5% af skattskyldum tekjum.

er það gert á þennan hátt: „Virðist eigi sanngjart að skattleggja hinn skattskylda hluta tekna smærri fjelaganna freklegar en hinna stærri, nje heldur að hafa mismunandi skattstiga fyrir fjelög og einstaklinga“. Þetta er hvort tveggja rangt. Hið fyrra vegna þess að það eina sem maður veit um gjaldgetu þeirra sem bak við fjelagið standa er það hvað þeir hljóta háan ágóða af fje sínu. Hið seinna verður þess að ekki gildir sama lögmál um gjaldgetu fjelaga og einstaklinga þa rsem fjelögin engar tekjur þurfa til lífsframsferis.

Tvær óbeinar játningar liggja fyrir í frumvarpinu sjálfu um það að hjer sje farið inn á skakka braut. Önnur felst í því að frádráttur sá sem veittur er hlutfelögum frá tekjum þeirra áður en skattskyldar tekjur eru fundnar, er miðaður við eigin fje þeirra, nemur 4% af því. Með því er fallist á rjettmæti þess að miða skattinn við stofnfje fjelagsins og rökjett afleiðing af því væri að halda gamla hlutfelagaskattstiganum. Hin játningin kemur fram í því að gagnvart samvinnufjelögum er haldið fast við þá reglu sem og var fylgt í lögum frá 1921, að skatturinn hækkar aðeins hlutfallslega við tekjurnar hversu háar sem þær verða. Með því undirstríkar frumvarpið það að bein tekjuhæð fjelaga ein saman gefi ekki ástæðu til stighækkunar.

Jeg hefi velt því nokkuð fyrir mér hvort hægt er að finna nokkur haldgóð rök fyrir þessari breytingu á skatti hlutfelaganna, sem farið er fram á með frumvarpi þessu. Jeg get ekki fundið að svo sje. Einhver kynni

ef til vill að segja að stór hluta fjelög hafi sterka aðstöðu og beri því að gjalda hlutfallslega hærri skatt en smáum. En eftir eðli málsins ætti slík aðstæða einmitt að koma fram í tiltölulega háum ágóða og þar með tiltölulega háum skatti eftir eldri skattreglunni. Það verður því ekki annað sjeð en að þessi breyting stafi annað hvort af misgáningi eða sje hrein meinloka og er þess að vænta að hún verði ekki samþykkt af Alþingi nema undir hana renni sterkari stoðir en gert hafa til þessa.

Gunnar Viðar.

Sigurður Skagfield söngvari

kom heim með „Brúarfossi“ í gær frá Englandi, en þangað fór hann í haust, ráðinn af mánni, sem Rudolf Lain heitir, til þess að syngja í 14 vikur á fjölleikahúsum, víðs vegar í London, og átti að hafa í kaup 20 stpd. á viku. Hafði Sigurður hitt þenna Lain þegar hann kom frá Ameríku og sungið fyrir hann. Líkaði Lain svo vel söngur hans að hann gerði þegar samning við Sigurð.

En nú er að segja frá því þegar Sigurður kemur til Englands, þá fær hann ekki nema mánaðar dvalarleyfi þar, og má alls ekki taka neina atvinnu, hvorki borgaða nje óborgaða, vegna þess að hann var útlendingur.

Tilkyntu yfirvöldin Rudolf Lain þetta, en hann afsakaði sig með því, að hann hefði haldið að Sigurður væri kanadískur þegn, og hann hefði ráðið hann sem slíkan.

Stóð nú í stappi, en fyrir milligöngu danska konsúlans og dugnað Lains, varð ur, að Sigurður fekk leyfi til þess að syngja í hálfan mánuð.

Auk þessa söng Sigurður á grammófonplötur fyrir Imperial Broadcasting, þurfti ekkert sjerstakt leyfi til þess. Söng hann þar íslensk lög með íslenskum texta á 8 plötur, og ensk lög á 20 plötur.

Prof. Vilh. Andersen

70 ára.

Í fyrra mánuði átti einhver merkasti núlifandi fræðimaður Dana, prof. J. Vilhelm Andersen, 70 ára afmæli. Var þessa merkisdags minnst með veislu í stúdentafjelaginu og tvö hátíðarrit komu út þann dag til heiðurs prof. Andersen, annað frá „Dansk Lærer Foreningen“ og hitt frá „Litteraturvidenskabeligt Samfund“. Fjöldi ritgerða birtust í báðum þessum ritum. — Prof. Vilhelm Andersen hefir komið hingað og flutt hjer fyrirlestra á vegum Háskólans, auk þess lesið upp m. a. úr gamanleikum Holbergs, sem hann hefir hið mesta dálati á og hefir skrifað manna mest og best um. —

um, hve kjördæmin eru mörg. Einna skýrasta dæmið um þetta, að kosningar, þótt með samlega almennum kosningarjetti sje, tryggja engan veginn að vilji meiri hluta þjóðarinnar ná fram að ganga á þingi, vör hjer á landi 1931, er Framsóknarflokkurinn með rúmlega þriðjung atkvæða kjósenda fekk hreinan meiri hluta á þingi. Stjórnarlög landsins höfðu að vísu með skipun Ed. sjeð fyrir, að tryggja aðstöðu lýðræðisins betur í þeirri deild en í Nd., og þar sem helmingur efri deildar þannig hafði mikinn meiri hluta þjóðarinnar að baki sjer, varð hann fulltrúi lýðræðisins, og með þeim styrk sem af því skapadist, neyddi hann meiri hluta þings til þess að fallast að nokkru leyti á kröfum meiri hluta þjóðarinnar um samræmi milli þings og þjóðar, þingræðis og lýðræðis. Í von um, að stjórnarskrárfyr. Alþingis 1933 trygði þetta fjelst almennur á það frv. og var það svo samþ. 1933 um haustið að afstöðnum kosningum.

Þetta samræmi hugðu menn helst nást með uppþotarpingm., en þeim á að úthluta 11 að tölu milli þingflokka svo að hver þeirra hafi þingsæti í sem fylst samræmi við atkvæðatölu sína

við almennar kosningar. Með þessu er þannig viðurkent að stjórnmalaskoðanir almennings, lýðsins, birtist nú í flokkunum og ef tryggja eigi lýðræðið verði því að tryggja hverjum flokki þingmannatölu í samræmi við kjósendatölu.

Í raun og veru má telja þetta þjóðingarmesta ákvæði allrar stjórnarskrárinna, því að með þessu er viðurkent, að það er meiri hluti allra kjósenda þjóðarinnar sem á að ráða málum hennar. Þessi viðurkenning var þó ekki ótakmörkuð og koma takmörkin fram á tevnan hátt.

Takmörkunin við þingflokka dregur að vísu nokkuð úr skýlausri viðurkenning lýðræðisins. Þessi takmörkun byggist á því, að lýðræðinu sje óhólt að margir smáflokkar myndist, en hins vegar megi heita órugt, að allir þeir flokkar sem eitthvað kvæður að komi þingmanni að í einhverju kjördæmi, einkum vegna hlutfallskosn. í Rvk, verði þar með þingflokkur og uppótárinna aðnjótandi. Hjer er því um galla að ræða, sem að þessu sinni hefir orðið til að útloka kommúnistaflokkinn frá þingsetu, en þó er takmörkunin skiljanleg frá lýðræðisjónarmiði. Hin takmörkunin, hve uppótárinm. voru fáir og

ad ekki má kjósa hlutfallskosningum í tvímenningkjördæmum er miklu varhugasverðari. Það er sjerstaklega eftirtektarvert, að það er hinn svo nefndi lýðræðisflokkur, Framsókn, sem að þessum síðari takmörkunum stóð. Og vegna beinnar brigðmælgí þáverandi forsætisráðherra, Ásgeirs Ásgeirssonar, varð það ofan á, að þessar takmarkanir voru svo miklar, að við kosningarnar 1934 kom í ljós, að enn fór því fjarrí, að trygt væri, að minni hluti þjóðarinnar gæti ekki náð meiri hluta á þingi og þar með tekið völdin á ólýðræðislegan hátt.

Þannig kom það á daginn, að einungis h. u. b. 43.5% greiddra atkvæða fengu ráð yfir hreinum meiri hluta þingsæta, og ef utanflokkaður sá, sem nú hefir gengið stjórnarflokkunum á hönd, er talinn með, þá eru það h. u. b. 44.5% greiddra atkvæða, sem hafa meiri hluta í báðum deildum þingsins.

Þegar við úrslit kosninganna í sumar var því auðsjeð, að sú meginregla stjórnarskrárinna var brotin, að tala þingsæta þingflokka sje átti að vera í sem fylst samræmi við atkvæðatölu þeirra við almennar kosningar. Nú var það að vísu svo, að þing meirihluti

hinna tveggja minni hluta flokka náðist á óvenjulegan hátt, sem sje með hlutkesti. Þ. e. það var sem sje í bókstaflegum skilningi blind tilviljun, sem rjeði því, að minni hluti landsmanna og m. á. s. minni hluti þeirra landsmanna, sem komu til greina um myndun þingsins, gat fengið meiri hluta á þingi, þ. e. rjeði því, að brotið var gegn einu meginákvæði allrar stjórnarskipunarinnar. — Öðrum megin var þannig ein grundvallarregla stjórnmalalífsins og hins vegar tilviljunin þar og óhjúpuð. Vitanlega var það nú í fullu ósamræmi við allar lýðræðisreglur og rjettar stjórnarskipulegar kenningar að láta þingmeirihluta þannig fenginn geta tekið völd þvert ofan í yfir lýstan vilja stjórnarskrárgjafans. Stjórnarskráin opnar og sjálf leið til að koma í veg fyrir því lík hneyksli, þ. e. með þingrofsákvæðinu. Jeg vil fullyrða, að samkv. rjettum lýðræðis og stjórnarreglum átti að rjúfa þing strax og sást, hvernig fór til þess að sú stjórn, sem tækt við völdum gæti annað hvort verið í samræmi við meginákv. stjórnarskrárinna, eða a. m. k. ef minni hlutinn fengi meiri hluta á þingi, þá byggist hann á öðru en þessum blindingsleik

norður í Skagafirði. Það hefði mátt ætla, að þessi stjórnarskipulega leið hefði því frekar verið tekin upp, sem sá, er þá var forsætisráðh. hefir ætíð þótt einn helsti lýðræðisfrömuður á landi hjer. Enda hefði hann hjer mátt bæta um fyrri brigðmælgí, er einmitt fjekk því til vegar komið að á meginákv. stjórnarskrárinna voru settar þær takmarkanir, sem urðu því valdandi að lýðræðisreglan varð að láta í lægra haldi.

En í stað þess að taka þessa sjálfsögðu, karlmannlegu aðstöðu, þá tók þessi göfugi herra upp það ráð að taka þátt í samningum um stjórnarmyndun við minni hluta flokka þá, sem þvert ofan í tilgang meginákvæða stjórnarskrárinna höfðu hlotið þar meiri hluta, og endaði loks sem óbreyttur stuðningsmaður þessara flokka. Tryggir hann nú daglega framgang mál þeirra í Nd. og útvegur þeim þannig hinn nauðsynlega meiri hluta í báðum deildum, þótt því fari fjarrí, að þrátt fyrir þann stuðning komist það samræmi á þingræði og lýðræði, er stjórnarskráin ætlat til.

Fyrir fráfall þessa höfðingja fór því þannig, að stjórn komst á, með meiri hluta í þingi, þótt

Lifur og hjórtu.

KLEIN,

Baldursgötu 14. — Sími 3073.

Enginn kann

sig í góðu veðri heiman að búa.
Liftryggt þú þú í

Andvöku.

Sími 4250.

Toppa-
sykur

fæst í

Liverpool

EGGERT CLAESSEN

hæstarjettarmálaflutningsmaður.

Skrifstofa: Oddfellowhósið,
Vonarstræti 10.

(Inngangur um austurdyr).

Blásið var af norðri nóg
naumt er metinn skaðinn.
Trygging mátti morgum þó
mótorhát í staðinn.

sú stjórn hafi einungis 47—48% af þeim atkvæðum, er komu til greina um myndun þingsins, en 52—53% þeirra atkvæða sje á móti henni fullkomlega. Og meðal kjósenda hefir þessi stjórn einungis h. u. b. 44.5%, en yfirlýstir andstæðingar, sem reiðubúnir eru til stjórnarmyndunar í staðinn h. u. b. 48.8%, en þau h. u. b. 6%, sem fjella á svo smáa flokka, að þeir komu engum að, þ. e. kommúnistar, eru vitanlega á móti hvorri þessara hugsanlegu stjórna, sem væri, og ber því að sleppa þeim í þessu sambandi.

Núverandi stjórn brýtur því þannig með tilveru sinni móti lýðræðishugsjóninni, sem liggur bak við alt stjórnarfrýrkomulagið, og fyr um getið meginákvæði stjórnarskrárinnar.

Hvað sem um þessa stjórn verður því sagt, hvort sem menn vilja lofa hana eða lasta, þá er það víst, að hún verður ekki rjettilega nefnd lýðræðisstjórn, þ. e. a. s. hún er ekki í samræmi við meiri hluta kosningabærra landsmanna, og beinlínis í minnihluta þeirra landsmanna, sem eru í svo stórum flokkum, að stjórnarskrárgjafinn hefir talið rjett að taka tillit til þeirra.

Framh.

Skráning
atvinnulausra.

Þrjú fyrstu dagana í nóvember fór fram skráning atvinnulausra karla og kvenna hjer í bænum. Gáfu sig fram 719, þar af aðeins 6 konur. Eru það menn úr öllum stjettum, en flestir daglaunamenn. Til jafnaðar hefir alt þetta fólk verið atvinnulaust 44.1 dag seinustu þrjú mánuðina og er það lægri hlutfallstala heldur en verið hefir að undanförunu.

Til samanburðar eru hjer tölur frá fyrri skráningum. Fyrri talan sýnir hve margir voru skráðir, seinni talan hve margu daga þeir höfðu verið atvinnulausir til jafnaðar á undanfarandi ársfjórðungi.

1. nóv.	1933	571	46
1. febr.	1934	554	52,6
1. maí	1934	190	44
1. ágúst	1934	391	48,3

Eins og sjá má á þessu hafa atvinnuleysisdagar seinasta ársfjórðung ekki verið ýkja mikið fleiri, heldur en á ársfjórðungnum 1. nóv. 1933—1. febr. 1934. Þótt þá væri skráðir 165 færri atvinnuleysingar en nú.

Reykjaneskóli
við Ísafjarðardjúp.

Arngerðareyri, 4. nóv. FÚ. Reykjaneskóli við Ísafjarðardjúp var vígður í gær og settur, að víðstöddu fjölmenni. — Skólastjóri, Aðalsteinn Eiríksson, lýsti vígslu og setti skólann með ræðu, og las upp heillaóska skevta frá fræðslumálastjóra og Helga Eliassyni, og afhenti gjöf frá Páli Kristjánssyni byggingameistara, vandaða stunda-klukku. Ræður og söngur fór fram undir börðum, en veittur var matur og kaffi.

Skólinn starfar í tveimur deildum, með 40 nemendum. Unglingaskóli starfar í þrjú mánuði frá 1. janúar.

Fræðslumálastjóri hefir falið skólastjóra að gera tillögur um starfsskrá fyrir heimavistar-skóla, og verður því starfið við Reykjaneskóla að nokkru leyti tilraunar og rannsóknastarf um fyrirkomulag sveitafraeðslu.

100 ára afmæli
Ólafar á Egilsstöðum.

4. nóv. FÚ.

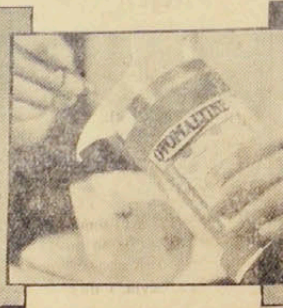
Dótturbörn Ólafar Bjarnadóttur á Egilsstöðum stofnuðu á hundrað ára afmælisdag hennar, 1. þessa mánaðar, minningarsjóð með 1000 króna gjöf, og skal vöxtum á sínum tíma verið til styrktar fátæku fólki í Vallahreppi.

Á afmælisdegi frá Ólafar komu ýmsir vinir hennar og vandamenn saman á Egilsstöðum til mannfagnaðar, en vegna veðurs og færðar voru þeir færri en ella hefði orðið.

Henni barst fjöldi skeyta víðs vegar af landinu. Frú Ólöf situr í stól stund úr degi hverjum, les gleraugnalaut, og fylgist vel með, bæði á heimili og í almennum málum, er glöð og varpar fram gamanyrðum í viðræðum.

Óróleiki. — Sinnuleysi. — Morgundrungr.

Byrjið að nota Ovomaltine strax í kvöld.

Svefninn væg og draumlaus.

Þreytist þjer að ástæðulausu

Ílla fyrirkaflaður? Uppstökkur? Notið þenna hressandi drykki

með eggjum. — Ekki nóg með það, að þess. — Ing sje sjálf auðmelt. — hún hefir þ. áhrif, að líkaminn hagnýtir betur aðra næmingu.

Sofið þjer illa, finnið þjer til þreytu og magnleysis, þráið þjer sólskin og hlýju? — Ekki getur Ovomaltine veitt yður sólskin — en endurnærning getur það veitt, því einn bolli af Ovomaltine, hefir að geyma meiri næringu en 4 bollar af kjötseyði

Notkunareglur: Blandið Ovomaltine í volga mjólk, eða vatn og rjóma, en látið ekki sjóða, því þá glatast fjörefnin sem mest er um vert. Bætið í sykri eftir geðþótta.

OVOMALTINE

Næringarríkur drykkur.

— og Ovomaltine hefir styrkjandi áhrif á öll líffærin. — Eftir það verður svefninn betur.

Kaupið eina dós strax í dag. Hún fæst í verslunum og lyfjabúðum.

Aðalumboðsmaður: Guðjón Jónsson, Valnesstíg 4, sími 4285, Reykjavík.

Skógræktarfelag
Íslands.

Aðalfundur fjelagsins var haldinn í baðstofu iðnaðarmanna s.l. föstudag. Stjórnendur fjelagsins eru 5, og ganga tveir þeirra úr stjórn árlega samkv. fjelagslögum. Úr stjórninni gengu nú þeir Jón Ólafsson og Sigurður Sigurðsson, búnaðarmálastjóri. Jón Ólafsson var endurkosinn, en Sigurður lafði beðist undan endurkosningu og var í hans stað kosinn Árni Friðriksson, náttúrufræðingur. Fyrir voru í stjórn: Maggi Magnús, lækur, H. J. Hólmjárn forstjóri og Einar Árnason, alþingismaður.

Stjórnin skýrði frá starfsemi fjelagsins á síðasta ári, en hún var aðallega í því fölginn, að koma upp skógræktarstöð í Fösvogi, og að útvega mönnum trjáplöntur til gróðursetningar. Samþykkt var á fundinum að skora á stjórnina að hún gengist fyrir því að Bæjarstaðaskógur yrði girtur. Hákon Bjarnason flutti fróðlegt erindi um skógrækt.

Fjelagar í Skógræktarfelaginu eru nú um 400 talsins.

Skólarnir á Laugum.

Ystafelli, 4. nóv. FÚ.

Laugaskóli var settur 28. okt. Sextu nemendur voru komnir og von á 16 fleiri. Kennarar eru þeir sömu og í fyrra, að því undanskildu, að Bergþóra Davíðsdóttir og Hrefna Kolbeinsdóttir kenna handavinnu, og kennir Hrefna Kolbeinsdóttir einnig ensku.

Við Kvennaskólann á Laugum eru 15 nemendur. Kennarar eru þeir sömu og áður, og auk þess aðstoðarkennari Helga Kristjánssdóttir. Húsmæðraskólinn var settur 3. október.

Kingsford Smith
kominn til Ameríku.

London, 4. nóv. FÚ.

Kingsford Smith kom til Oakland í Kaliforníu klukkan 4 í dag frá Honolulu. Honum var tekið með miklum fögnuði.

Vetrarhjálpin í Saar.

Berlin, 5. nóv. FÚ.

Stjórnarnefndin í Saar hefir leyft starfsemi þýsku vetrarhjálparinnar í Saar, en áður hafði hún verið bönnuð. Rauði krossinn, þýska heimatrúboðið og fjelagsskapurinn Caritas hafa í sameiningu birt ávarp til Saarbúa um að styðja líknarstarfsemi vetrarhjálparinnar.

Bretar selja Þjóðverjum
sild.

Lowestoft, 5. nóv. FB.

Horfurnar um hækkað sildarverð hafa talsvert batnað, vegna viðskiftasamkomulagsins við Þjóðverja, en af því hefir leitt, að tekist hefir að ganga frá sölu á sild til Þýskalands fyrir 27—32 shillings málið. (UP.)

Flugslys.

Berlin, 5. nóv. FÚ.

Þýska póstflugvælin DU-HOX, sem sjer um póstflutninga á flugleiðinni Berlin-Buenos Ayres, varð að nauðlenda í Suður-Frakklandi í gær, og skemdist mikið. Stjórnandi flugvælarinnar meiddist.

23 dauðadómar

London, 5. nóv. FÚ.

23 menn voru demdir til dauða af herrjetti á Spáni í dag fyrir þátttöku sína í uppreisninni. — Stjórnin hefir þó þegar náðað alla nema 2, en þeir höfðu hvor um sig orðið manns þani.

Undirbúa Frakkar
einræði?

Berlin, 5. nóv. FÚ.

Þrátt fyrir yfirlýsingu ráðherrafundar í París í fyrradag, og útvarpsræðu Doumergue, eru frönsku blöðin ekki vongóð um að þjóðstjórninni takist að festa sig í sessi. Hægri blöðin eru öll samhent í að skora á menn á sameinast undir merkjum Doumerguestjórnarinnar, en vinstri blöðin virðast ætíðast sameiningarstefnuna meir og meir. Þó eru öll blöðin samála um, að innanríkisástandið sje ískyggilegt, og erfitt að vita hvar lendi.

London, 5. nóv. FÚ.

Umráður þær í franska þinginu um stjórnarskrármálin, sem áætlað hafði verið að fram færu á miðvikudaginu verða ekki fyr en á fimtugdag. Þessu var lýst yfir í dag. Ekkeri hefir gerst í málinu svj vitað sje síðan í dag, en hinir ýmsu flokkar halda fundi í dag og á morgun.

Aldrei hefir leikið vafi á andstöðu jafnaðarmanna til þessara tillagna. Helt Leon Blum foringi jafnaðarmanna, hvassorða ræða um málið í Bordeaux í gærkvöldi, og sagði m. a., að þessar tillögur væru tilræði við frelsi þjóðarinnar og undirbúningur einræðis.

Hulda Garborg
látin.

United Press.

Oslo 5. nóv. FB.

Hulda Garborg rithöfundurandaðist í nótt 72 ára að aldri. Hún var fædd í Stange 1862 og var gefin skáldinu Arne Garborg 1887.

Dilkakjöt

i heilum kroppum.

Mör — Svið — Lifur og hjörtu.

Kaupfjelað Borgfirðinga.
Sími 1511.

Katrín mikla.

Englendingum virðist full alvara með að komast í fremsta sess myndabjóska og að svo stöddu um mör og sögulega myndir. hlutfra orðið fyrir valinu, er í a þessi sjer efni í stór- 1921 yfir skómmu sýndi Nýja bæði ína „Hinrik áttundi“ og mæltu þá sumir, að aðra eins mynd mundi ókkert fjelað geta „endurtekið“ á nálægum tíma. En svo kemur hingað „Katrín mikla“, sem er af sama fjelaginu, London Film Corporation, og í þu eftirbátur hinnar fyrri. Það þýska leikkonan Elisabeth Bergner, sem heldur þessari mynd upp, með aðstoð Douglas Fairbanks yngra, er leikur hún geð- ólaða unga Rússakeisara. Þó að leikur hans sje afburða góður, jafnast hann engan veginn á við leik Elisabeth Bergner, sem sann- ar hjer á ný þá umsögn, að eng- in leikkona Evrópu sje henni freMRI. Hlutverk hennar er afar stórt því að það er fyrst og fremst saga hennar — eða rjettara sagt Katrínar miklu — sem verid er að segja. En jafnan ber hún af umhverfi sínu, hvort heldur þegar hún kemur fyrst til hjarinnar, sem óframferin hertogadóttir, eða þegar hún stendur frammi fyrir í ljóðnum, sem hin einvalda „drotning yfir öllum Rússum“.

Myndin segir ekki alla sögu drotningarinnar heldur hefst hún þar sem Katrín kemur til hjarinnar og lýkur með því, að Þjetur kejsari hefir verið settur frá völd- um og drepinn. Þetta er hana dramatiski kaflir úr sövi hinnar frægu drotningar, sem síðar var kölluð hin mikla. Og að maður líki aftur til myndarinnar „Hinrik áttundi“ þá virðist leikstjórinn hjer eins og þar, hafa kostað kaupps um, að gera myndina að sannsögulegri heimild. Fyrir það er myndin eigi síður merkileg en fyrir hitt hve spennandi hún er og hve vel vandað til sjálfrar tókunnar, bæði að því er snertir, hljórn og ljósmynd. — Myndin hefir verið sýnd undanfarn kvöld og vakid sjerstaklega mikla at- hvgli, enda sjást slíkar myndir og hún ekki að jafnaði.

X.

Columbus kom til Genua fyrir nokkru með fiskfarm. Átti farm- urinn að skífast á fleiri ítalcar- hafnir. En er til Genua kom, kom það í ljós, að sjór hafði komist að fiskinum á leiðinni, og var honum því öllum skipað barna upp til þess að yfirlið fengist um skemdirnar. Ófrjett er enn hve mikil brögð eru að þeim.

Dánatfregn. Láinn er á Akur- eyri Ólafur Sumarliðason skip- stjóri. Hann dó af krabbameini og var áttmlega fimtugur að aldri.

Egill Skallagrímsson kom úr Englandsfór s.l. sunnudag.

Dagbók.

□ Edda 59341167 = 2. Atkv.
I.O.O.F. Rb. st. 1. Bp. 931168½
— 0—T.E.

Veðrið (mánud. kl. 17): Hæg Vátt um alt land. 2—5 st. hiti á Vestur- og Norðurlandi, en við- ast úrkomulaust. Á Austurlandi er hiti um frostmark. Yfir Græn- landi er hæg 8—átt sem breiðist smám saman austur og norður á bóginn.

Veðurútlit í Rvkf í dag: V. og SV-kaldi. Þýðviðri og dálitil rign- ing.

Ráðleggingarstöð fyrir barns- hafandi konur. Bárugötu 2, er opin fyrsta þriðjudag í hverjum mánuði frá 3—4, Ungbarnavernd Líknar, Bárugötu 2, er opin hvern fimtugdag og föstudag frá 3—4.

Leikhúsið. Tvar sýningar voru á Jeppa á Fjalli á sunnudaginn, önnur um miðjan dag, hún um kvöldið. Fyrri sýningin var ekki vel sótt, en húsfyllir á þeirri seinni. Á fimtugdaginn hefir leik- stjórni boðið alþingismönnum og þejarfulltrúum á sýningu. Er venja að gera það á hverju ári, þó aldrei á frum sýningu.

Ísfisksölur. Línuveidarnir Ólafur Bjarnason frá Akranesi seldi afla sinn í Hull í gær, 904 vett- ir á 1252 Stpd. Togarinn Geir seldi í Grimshy í gær afla sinn 580 vettir á 1565 Stpd. Er það sú langhæsta sala, sem íslenskur togari hefir fengið nú um mörg ár.

Kjarval hefir sett ný ljós í G. T.-húsið svo að nú er þar góð birta til þess að skoða málverk hans við.

Jarðarför Benjamins J. Gíslasonar skipstjóra fór fram í dag og hefst kl. 1½ að heimili hans, Baugsvogi 5 í Skerjafirði.

Brúarfoss á að fara hjeðan í kvöld til Breiðafjarðar og Vest- fjarða.

23.293.70 krónur hafa borist bæjarstjóra Akureyrar í samskota sjóðinn banda því fólk, sem beið tjón við jarðskjálftana nýrðra í sumar.

Sjómannakveðja. Lagðir af stað til Þýskalands. Velliðan allra. Kærar kveðjar. Skipverjar á Gylli.

Tilkynning frá ráðuneyti for- sætisráðherra: Samskot vegna landskjálftanna 1934. Úr Álfra- vershreppi í Vestur-Skaftafells- sýslu kr. 113.75. (P.B.).

Heimatruðó leikmanna, Vatns- stíg 3. Samkoma í kvöld kl. 8. All- ir velkomnir.

Happdrætti Vals. Í gær var dregið hjá lögmanni í hlutaveltu- happdrætti Vals. Upp komu þessi númer: 3431 matvælaforði, 82 málverk, 92 olufutna, 3437 100 kr. í peningum, 3939 50 kr. í pen., 3472 50 kr. í pen., 3240 farseðill til Vestmannaeyja. Munanna sje vitjað til Hólmeirs Jónssonar í Vörsi, Vaðnes. Fjelaði hefir beðið að fara þeim þakkr sínar, sem með gjöfum, vinnu, eða á ann- um hátt stuðluðu að því að hluta- velta fjelagsins fór svo vel úr hendi.

Fiskafinn á öllu landinu var talinn 61.243.590 kg. miðað við verkanan fisk hinn 4. nóvember. Er það 7.076.675 kg. minna en á sama tíma í fyrra, en nokkru meira heldur en 4. nóv. 1932. Í Austfirðingafjórðungi hefir aflinn orðið svipaður og í fyrra, en rúm- lega helmingi minni í Norðlend- ingafjórðungi heldur en í fyrra.

Sögur úr bygd og borg hefir ný bók eftir Guðmund Friðjónsson á Sandi. Ern það 12 smásögur.

„Fantoft“, fisktökuskip, fór hjeðan í gær.

Koefoed-Hansen skógræktarsjóri hefir sagt lamsu embætti sínu frá 1. mars að telja.

Ólufskip kom í gær til Shell. Karl Magnússon leknir í Hólma vik hefir verið settur til að gegna hjeradsleknisstörfum í Reykjar- fjarðarhjeradi ásamt sínu eigin embætti fyrst um isnn.

Eimskip. Gullfoss kom til Kaup- mannahafnar á sumud. Goðafoss kemur til Vestmannaeyja í dag snemma og hingað í kvöld. Detti- foss var á Þórshöfn í gær. Brúar- foss fer til Breiðafjarðar og Vest- fjarða í kvöld. Lagarfoss er á leið til Leith frá Kaupmannahöfn. Selfoss fer vaxtanlega í kvöld til Keflavíkur, Vestmannaeyja, Hull og Antwerpen.

Bifreið eður á mann. Um kl. 11 síðastliðið sunnudagskvöld hafði hópur manna safnast saman fyrir utan fundarhús kommúnista. Bar þá að bifreiðina R 840, kom hún frá Aðalstræti og setlaði upp Brattagötu. Maður einn, Guð- mundur Stefánsson frá Álafossi, var ekki nógu fljótur að vika sjer undan, er bifreiðin fór fram hjá og fór afturhjólið bifreiðar- innar yfir annan fót hans. Lög- reglan flutti Guðmund á Land- spítalaun. Var í fyrstu haldið að fóturinn hefði brotnað, en svo reynlist þó ekki, hafði aðeins orðið tagnun í öklaliðnum.

Ægir kom í gær með farþega frá Norðfirði.

María Markan söngkona söng í Musihalle í Hamborg hinn 25. október að tilhlutan þýsk-norræna fjelagsins. Söng hún þar fjögur lög eftir Schubert, tvö eftir Brahms, tvö eftir Wolf, eitt eftir Puccini eitt eftir Verdi, Den far- ende Svend eftir Karl Runólfsson. Angun bláu eftir Sigfós Einarsson, Gott er sjúkum að sofa, eftir Markús Kristjánsson og Smala- vinn, lag og erindi eftir Þórarinn Jónsson, tileinkað söngkon- unni. Þórarinn hafði og þýtt hín ljóðin á þýsku. Þetta var fyrsta sjálfstæða söngskemtunin, sem María hefir haldið í Hamborg og tókst ágætlega, eftir því sem blöð segja. Var hrifning áheyrenda svo mikil, að hún varð að syngja mörg aukalög.

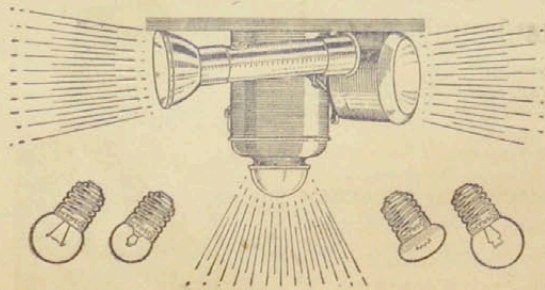
Alden kom í gær frá Breið- firði og fór aftur samdægurs.

Útvarpið: Þriðjudagur 6. nóvember.

- 10,00 Veðurfregnir.
- 12,10 Hádegisútlit.
- 12,45 Ensukukensla.
- 15,00 Veðurfregnir.
- 19,00 Tónleikar.
- 19,10 Veðurfregnir.
- 19,20 Þingfrjettir.
- 19,50 Augljósingar.
- 20,00 Klukkusláttur.
- Frjettir.
- 20,30 Erindi: Áfengislöggjöfin, III (Þjetur Ottesen alpm.).
- 20,45 Erindi: Áfengislöggjöfin, IV (Ragnar E. Kvaran).
- 21,00 Tónleikar: Celló-sóló (F. Czerny); b) Grammófónn: Ís- lensk lög; c) Danslög.
- Hjálmar A. Bergmann hefir nýlega verið kosinn varaforseti háskólaráðsins í Manitoba.

Valdemar Björnson ritstjóri kom til Montreal 6. október úr Íslandsfór sinni og hjelt rak- leiðis þaðan heim til Minnesota.

Bandalag kvenna í Reykjavík, byrjaði aðalfund sinn í gær kl. 4 í Oddfellowhúsinu. Var þar m. a. til umræðu húsmæðrafraeðsla í Reykjavík, heilbrigðismál Reykja- víkur, kvenlögregla og frumvarp landlæknis. Fundurinn heldur á.

Ódýr dvergglampi

er ekki sá, sem er ódýrastur að kaupa, held- ur sá, sem er ódýrastur að nota, þ. e. sá lampi, sem ber mikla birtu með lítilli straum eyðslu og sem getur þolað mikinn hristing.

OSRAM dverg- lampar eru óviðjafnanlegir.

Eilífðareldspýtan.

Höfum fengið einkaumboð fyrir Ísland, til að selja eilífð- areldspýtuna „Duplex“. „Duplex“ er uppgötvun sú, sem eldspýtnakongurinn Ivar Kreuger eitt sinn bauð að greiða fyrir 20 milljónir króna. Eilífðareldspýtan „Duplex“ er gar- anteruð fyrir 20.000 kveikvingu og kostar 4,50.

Fæst aðeins hjá K. Einarsson & Þjörnsson.

Fermingarbörn.

Ljósmyndastofa mín verður sjerstaklega opin alt miðvikudagskvöld vegna Fermingarbarna.

Ólafur Magnússon.

Kgl. hírðljósmyndari Templarasundi 3. Sími 3449.

Sjóferðasögur

Grand Hotel

Saga Eiríks Magnússonar

Ísjóðmæli dr. Þjargar

Rauðskinna

Rit um jarðelda à Íslandi

Gæfumaður

Eigið þjer þessar bækur ?

fram í dag á sama stað og sama Kvaran stjórnar og leikur sjálf- tíma. Allar konur velkomnar á ör Sigvalda prest.

Fundinn. Björn Karel Þórólfsson magist- er var meðal farþega á Selfossi að- ureyrar er nú að sýna þennan faranótt laugardags. Býst hann leik. Hefir verið leikið fjórum við að dvelja hjer fram undir ára- sinnum fyrir fullu húsi. Ágúst mót.

Smá-auglýsingar

— Pabbi hefir guð skapað ljón og tigrisdýr?
— Já.
— Ad hann skyldi þora það?

Kona tekur að sjer morgunverk. Sömuleiðis viku hreingeringar. Sími 2538.

Mjólkurafgreiðsla Korpúlfsstaðabúsins, Lindargötu 22, hefir síma 1978.

Dívanar, dýnur og allskonar stoppuð húsgögn. Vandað efni vönduð vinna. Vatnsstig 3. Hús gagnaverlun Reykjavíkur.

— Jeg sé í ger að ungur maður reyndi að kyssa dóttur yðar.
— Tókst honum það?
— Nei.
— Þá hefir það ekki verið dóttir mín.

BÓKBAÐS-VINNUSTOFA mín er í Lækjargötu 6B (gengið inn um Gleraugnasöluna). Anna Flygenring.

Kjötfars og fiskfars, heimatilbúð, fæst daglega á Fríkirkjuvegi 3. Sími 3227. Sent heim.

Rykfrakkar,

Karlmannaftöt.
Fermingarföt.
— skyrtur.
— slaurur.
— kjólaefni.

Manchester.
Laugaveg 40. Aðalstræti 6.

Yngsti sonur Roosevelts.

John Roosevelt innritaðist í haust við Harvardháskóla. Franklin bróðir hans var kominn þangað áður.

Skotið á dansandi fólk.

Árásirnar á blástakkana í Frlandi eru sífellt að magnast, eins og sjest á skeytum, sem komið hafa að undanförmu.

Hjer um daginn hjeldu blástakk ar dansleika hingað og þangað um landið, en þeir voru truflaðir af einhverjum aðkomumönnum, sem skutu á fólk, þar sem það var að dansa.

Verst var þetta á dansleik í Shannon Harbour í Queens County. Þar skutu aðkomumenn látlaust í tíu mínútur inn um gluggana á danssamkomu. Forstjóri dansleiksins var nógu viðbragðsfljótur og skipaði öllum að leggjast á gólf, um leið og fyrsta skotið reid af. Með þessu móti varð þarna ekkert manntjón, en húsið leit illa út eftir skothríðina.

Donald R. Richberg, formaður einnar þeirrar nefndar, sem Roosevelt hefir nýlega skipað til þess að standa fyrir viðreisnarstarfinn.

Edsel Ford,

sonur Henry Fords að tala við Fletcher, formann bankanefndar öldingaráðsins um endurreisu Michigan bankanna.

Vinkonur tala saman: — Altáfer hrollur um mig þegar jeg hugsa um þritugsafmæli mitt.
— Nú kom eitthvað slæmt fyrir þig þá?

NATHAN & OLSEN

BÁRA

Íslensk börn tryggja **BÁRA** tryggigúmmi

Vetrarfrakkaefni.

Smekklegt úrval, nýkomið.
Úrvals fataefni altá fyrirhiggjandi.
ÁRNI & BJARNI.
Bankastræti 9. Sími 3417.

Best að auglýsa í Morgunblaðinu.

SYSTURNAR. 40.

— Var það samkomulag milli ykkar Irenu, að þú skyldir hverfa, áður en Alexander...
— Já, svaraði Lotta, — það höfðum við einmitt komið okkur saman um. Hún tók víst sjálf eftir handaskjálfta sínum, því hún flýtti sjer að fela hendurnar í nærfatahrúgu.
— Af því Irena hefði ekki treyst sjer til að ljúga, hefði þú verið viðstödd? Ekkert svar.
— Af því hún hefði ekki getað í þinni merveru leikið þennan skripaleik, að Felix væri hennar barn?
Jeg tók skjálftandi hendur Lottu og dró hana til mín. Andlit hennar var hörkulegt, dimt og þrækelnislegt. Mjer datt í hug, að hún hefði gott af því, að geta talað við mig í trúnaði og grátið. — Veslings barn, sagði jeg, — mikið hefir þú orðið að þola.
— Hvernig það? spurði hún. — Þetta hefir verið hamingjúsamasta ár, sem jeg hefi lifað. Aldrei hefi jeg verið jafn róleg og ánægð.
Í þessu bili var hún fjarri því að vera róleg eða ánægjuleg á svipinn — en þrátt fyrir erfiða ferð, leit hún hraustlega út. Hörund hennar var ljósbrúnt, eins og það var vant að vera þegar hún hafði dvalið í sveit og hálsinn og brjóstið var rjett ofurlitlið gildara. Hún var fallelgrí en nokkru sinni áður. Dálítið þroskaðri að vísu, en það fór henni ekki nema vel.
— En nóttin forðum? sagði jeg. — Þegar þú kvaddir hann...?
— Það hefi jeg altá vitað, og verið viðbúin. Alt í einu ljómuðu augu hennar.
— Í nótt þegar jeg sat og gat ekki sofið — var

jeg að hugsa um, hvort þetta hefði verið, að þetta hefði aldrei orðið — hefði til dæmis baróninn komið þrem dögum seinna heima frá Gastein og ef jeg væri konan hans nú... Jeg neyddist til að samþykkja, að þetta hefði betur farið sem fór. Því það er þó dásamlegt, að litli drengurinn skuli lifa, mjer nægir það til að vera hamingjusöm, að hann er til og honum líður vel. Og hugsaðu þjer, hvað það verður skemtilegt fyrir hann þarna í bænum, með allar skepnurnar í kringum sig. — Hann er þegar farinn að sprikka af ánægju þegar hann sjer kjúklingana eða einhverja geitina.
Hún leit þetta öðrum augum en jeg — en jeg þjálfuðs nssad qv tsoqpp ue qvuuue tpeke tums tuz hennar. Lotta hlaut að hafa mikinn sálarstyrk til að bera. Lífið er hart við þá, sem hafa svo mikla lífslöngun, en ef til vill er það aðeins til að reyna sálarþol þeirra, að bjóða þeim svona erfið viðfangsefni. Og þrátt fyrir alla erfiðleika, sem hún hafði orðið fyrir, var hún enn ekki af baki döttin, og augu hennar ljómuðu engu síður en áður. Mjer varð hugsað til þess, hve Irena var niðurbeygð þegar eftir fyrstu vonbrigði sínu. Þá sá jeg, að æskan er ekki bundin við lífaðan árafjölda. Í raun og veru getur henni verið mjög misskíft milli jafnaldra.
— Veit þetta nokkur annar en þú? spurði Lotta.
— Nei, faðir þinn hafði ekki hugmynd um það. Winterfeldt hefir ekki grunað neitt. Og sá, eini, sem hefði getað vitað það er — dáinn!
— Hvern áttu við?
Nú kom að mjer að geta ekki horft í augu við hana. Jeg fór að róta í töskunni.
— Barnsfaðir þinn — Martin — er fallinn.
— Guð minn góður! sagði Lotta.

Þegar jeg leit við, sat hún á stól. Hún var náfól í framan og starði út í bláinn. — Jeg hefði getað dregið að segja henni þetta, hugsaði jeg, og strauk hár hennar. Hún leit upp og augu hennar voru társvot.
— Heldurðu, að það sje mjer að kenna? spurði hún.
Jeg sagði ekki halda það. Ótal andvökunætur hafði jeg barist við þessa samviskuspurningu. — Hverjum var dauði Martins að kenna? Ef það var baróninn að kenna, sem hafði hætt að halda verndarhendi yfir honum, þá var það líka Lottu að kenna, sem hafði komið því til leiðar, er hún yfirgaf baróninn í órvæntingu sinni og þannig vakið reiði hans gegn Martin. — og svo var það óbeint mjer að kenna, þar sem jeg hafði ekki gætt Lottu nógu vel. Jeg kunni svo sem vel svarið við þessum ásökunum samviskunnar; að maður sje ekki nema ófullkomin mannvera, og ætli sjer ekki þá dul að geta sjeð fyrir afleiðingarnar af sínum ófullkomnu verkum. En þetta var mjer ekki nægilegt svar við spurningunni um það, hver sökina ætti, og á nóttunni var jeg enn hrædd við afturgöngur. En með heimspeki minni — ekki merki-legrí en hún var — gat jeg þó að minsta kosti komið því til leiðar, að Lotta svæfi værum svefni æskunnar. Og jeg sagði við hana öll þau huggunarorð, sem jeg hefði árangurslaust sagt við sjálfa mig.
— Veslings móðir hans! sagði hún grátandi.
Þá kom María gamla og sagði, að baðið ungrúarinnar væri tilbúið og Lotta þerraði tár sín, herti upp hugann og spurði hvar gamli baðsloppurinn sinn væri. Hún hafði gleymt að hafa hann með sjer, þegar hún fór til München.

Morgunblaðið

Vikublað: Ísafold.

21. árg., 265. tbl. — Miðvikudaginn 7. nóvember 1934.

Ísafoldarprentsmiðja h.f.

Þegar kulðinn kemur er gott að vera búinn að fá sjer frakka, vel saumaðan frá Álafoss. Ný efni komin. Betri fót, ódýrari fót, kaupið og notið Álafoss fót. Þingholtsstræti 2, Rvík.

GAMLA BIÓ

Leyndarmál drengsins.

Hrífandi og falleg þýsk tal- og söngvamynd í 10 þáttum, eftir skáldsögu Stefan Zweigs „Brennendes Geheimnis“.

Aðalhlutverkin leikin af góðkunnnum þýskum leikurum:

WILLI FORST — HILDE WAGENER — ALFRED ABEL.

LEIKFJELAG REYKJAVÍKUR

Annað kvöld kl. 8

Jeppi á Fjalli

Danssýning á undan.

Aðgöngumiðar seldir í 10.6 daginn áður en leikið er kl. 4—7 og leikdaginn eftir kl. 1.

Nýja Bió

Katrín mikla!

Stórfengleg ensk tal- og tónkvikmynd, byggð á sögulegum heimildum, úr lífi Katrínar II., sem talin var mesti stjórnandi Rússlands, eftir Pjetur mikla.

Maðurinn minn, Guðmundur Magnússon, andaðist 6. p. m. á Landakotsspítalanum.

Rannveig Majasdóttir,
Bergþórugötu 18.

Maðurinn minn, Stefán Kr. Bjarnason, fyrv. skipstjóri, andaðist í gær á heimili sínu, Grundarstíg 4.

Ingibjörg Zakaríasdóttir.

heldur fund fimtudaginn 8. p. m. kl. 8½ í Oddfellowhúsinu.

Fjelagsmaður segir frá ferð sinni um Suður- og Mið-Evrópu, STJÓRNIN.

Skipstjórastjórn

ALDAN

heldur fund í K. R.-húsinu uppi, kl. 8½ e. h.

Til umræðu framvarp F. J. og P. O. um breytingu á lögum um atvinnu við siglingar. — Áriðandi að fjelagar fjölmenni.

STJÓRNIN

Innilegar þakkir vottum við öllum, sem sýndu hluttekningu við fráfall og jarðarför Theodórs Sigarðssonar, verslunarstjóra.

Steinunn Sverrisdóttir.

Ellen Sigurðardóttir, Ásta Guðmundsdóttir,
Ingólfur Gíslason, Ólafur P. Jónsson.

Hjartans þakkir vottum við öllum, sem auðsýndu hluttekningu við andlát og jarðarför sonar míns og bróður okkar, Gunnars Þorsteinssonar.

Jóhanna Vigfúsdóttir og dætur.

EPLI

rauð og góð, dálítið eftir ennþá.

HJÓRTUR HJARTARSON
Bræðraborgarstíg 1. Sími 4256.

Epli, ný

Vínber.

Gráfíkjur í pökkum, margar tegundir.

Döðlur í pökkum.

Hreinn Pálsson

syngur í Nýja Bió, fimtudaginn 8. p. m., kl. 7½ e. h. Aðgöngumiðar á kr. 2.00 fást hjá K. Viðar og í Hljóðfærahúsinu.

Við hljóðfærið

Páll Ísólfsson.

Ítölsk silki

í kjóla og svuntur, afar falleg og ódýr.

Verslun Augustu Svendsen.

Er flutt á Hávallagötu 5.

Guðrún Halldórsdóttir,
ljósmóðir. Sími 2944.

Á VAXTIÐ

og geymið fje yðar í

Sparisjóði Reykjavíkur og nágrennis

Afgreiðslan á Hverfisgötu 21, hjá Þjóðleikhúsinu. Opn 10—12 og 5—7½ virka daga.

— Venjið börnin á að kaupa SPARIMERKIN. —

TRJESMIÐAFJELAG REYKJAVÍKUR

Tilkynning.

Samkvæmt reglugerð um nemandaleyfi, sem samþykkt var á fundi fjelagsins 3. nóv. s.l. skal hver sá er óska kann að taka nemandu í húsnæmið, senda stjórn Trjesmiðafjelagsins beiðni þar að lúta, og skal tilkynna nafn, aldur, og heimilisfang nemandans, og er öllum óheimilt að taka nemandu þar til svar stjórnarinnar er fengið. — Þetta tilkynnast hjer með hlutaðeigendum.

STJÓRNIN.

Fyrsta flokks Spaðsaltað Dilkakjöt

í hálfum og heilum tunnum, til sölu.

H.f. Efnagerð Reykjavíkur.

Lifur og hjörtu.

KLEIN,

Baldursgötu 14. — Sími 3073.

Morgunblaðið

Útgef.: H. Árvakur, Reykjavík.
Ritstjórn: Jón Kjartansson,
Valtýr Stefánsson.
Ritstjórn og skrifstofa:
Austurstræti 8. — Sími 1400.
Auglýsingastjóri: E. Harberg.
Auglýsingaskrifstofa:
Austurstræti 17. — Sími 3700.
Helmasálfar:
Jón Kjartansson nr. 3742.
Valtýr Stefánsson nr. 4220.
Arní Óla nr. 3046.
E. Harberg nr. 3770.
Áskriftagjald:
Innanlands kr. 2.00 á mánuði.
Utánlands kr. 2.50 á mánuði.
Í lausasölu 10 auro eintakið.
20 auro með Lesbók.

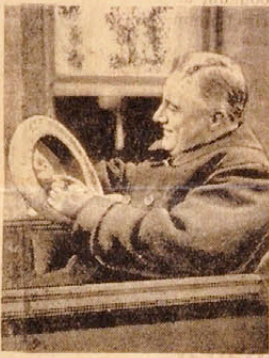
Kosningarnar í Bandaríkjunum.

Búist við sigri demokrata, því
viðreisnarstarf Roosevelts hefir
mælst vel fyrir.

Viðreisnarstarf á grundvefki einkaframtaks.

Washington, 6. nóv. F.B. Í kosningabaráttunni var því þjóðþingskosningar fara fram í Bandaríkjunum í dag og munu úrslit þeirra leiða skýrt í ljós, hvort fylgi ríkisstjórnin hefir, hvort almenningur hefir mist, að litlu eða miklu leyti, trúna á, að viðreisnarform hennar heppnist o. s. frv. Í ríkinu Maine er kosningin þegar um garð gengin (í sept.) og báru demokráta þar sigur úr þytum, sem kunnugt er.

Kosid verður í fulltrúadeild þjóðþingsins og 1/2 sæta í efrideild þess. Einnig verða víða kosnir ríkisstjórnar og ýmsir embættsmenn einstakra ríkja. — Sjerfræðingar hafa hallast að því, að úrslitin verði þau, að demokratar haldi meiri hluta sæta í báðum deildum og að republikanar geti alls ekki gert sjer vonir um meira en 1/2 sæta í fulltrúadeildinni.

Roosevelt forseti.

Þessar ályktanir byggjast að nokkru á því, að miðjónir kjósenda, bæði í bæjum og sveitum, hafi notið mikils góðs af viðreisnarformum og kreppuráðstöfunum stjórnarinnar, og þeir muni fylkja sjer undir merki hennar. Republikanar geti því ekki náð sjer á strik aftur að þessu sinni, og í fyrsta lagi eftir 2 ár, þegar gera verður ráð fyrir að skattabyrði almennings hafi verið aukin að miklum mun, til þess að greiða skuldarnar, sem safnast hafa, vegna kreppuráðstafanna og viðreisnarframkvæmdanna.

hins vegar sammála þeirri rökstuddu dagskrá, sem þar er stungið upp á.

Enda má það satt að segja vera ógeðsleg tilhugsun, fyrir nálega hvern sem veit, að eiga að teljast meðabyrgðar að þeirri hugsanaframleiðslu sem til verður, þegar F. J. hvesir andans sjónir og reynir að sjá út úr þokubakkanum, sem gnófir yfir vitsmunum hans — og setur sig an fram í orðum, hvað hann sjer, „þó í þoku sje“.

Í kosningabaráttunni var því mjög haldið á lofti af stjórnarandstæðingum, að ríkisstjórnin væri „röttæk“ og að mörg viðreisnarform hennar hefði þegar misheppnast, en yfirleitt væri þau flest varasöm, kostnaðurinn væri gífurlegur o. s. frv.

Þessu hefir stjórnin svarað á þá leið, að hún hafi orðið að þreifa sig áfram, atvinnuöngunum og þjóðinni hafi orðið að bjarga, og viðleitni hennar fari í þá átt að koma viðskiftum og atvinnulífi á heilbrigðan grundvöll, án þess að girða fyrir að einstaklingar og einkafyrirtæki geti rekið starfsemi með hagnaði.

Yfirleitt er lítið svo á, að ríkisstjórnin hafi vegna kosninganna farið sjer hægara. Hugh Johnson hafi verið látinn fara frá, vegna hinna miklu árasa, sem hann varð fyrir sem yfirmaður viðreisnarformanna, og þessi tilskörun hafi leitt af sjer, að kjósendurnir hafi, er þeir greiddu atkvæði í dag, lagt til grundvallar heildarútgáfuna af viðleitni stjórnarinnar, frekara en það, sem miður hefir farið. Fyrstu kosningaúrslit verða kunn þegar í dag. (UP.)

Æsingar og bardagar.

London, 6. nóv. F.U.

Afskaplegar æsingar eru í mörgum borgum og hafa sumstaðar orðið úr ofbeldisverk.

Í litlum námubæ í Pennsylvanía skaut maður úr vjelbyssu á skruðgöngu demokrata, sem fram hjá fór. Þetta kom fyrir rjett á móti húsi, sem leiðtogi republikana átti heima í, og hefir hann verið tekinn fastur ásamt öðru fólki, sem í húsinu bjó.

Einn maður fjell, en 8 særðust af skotum vjelbyssunnar. Lögreglan rjeddast á húsið og fór þar fram orusta aður en skotmaður gæfist upp.

Í New York halda 1200 lögreglumenn vörð við kjörstaðina, og ekkert áfengi má selja fyr en kosningunni er lokið.

Fjórdungur allra þeirra, sem á kjörskrá eru höfðu greitt atkv. á fyrstu þrem klst., sem kjörstaðirnir voru opinir.

Kjörstöðunum er lokað kl. 6 síð, (enskur meðaltími), eða kl. 10 eftir Reykjavíkurtíma.

Úrslit fara að frjettast um miðnætti eftir New York tíma.

Í Ashford, Massachusetts, eru úrslitin þegar kunn. Frambjóðandi republikana var kosinn ríkisstjóri, en frambjóðandi demokrata var kosinn í öldungaráðið.

Furðuleg tíðindi nálgast.

Örlög Evrópu ráðin 1935, segir Benes.

Ófriður yfir uofandi.

London, 6. nóv. F.U.

Benes flutti ræðu um utanríkisátt í Tjekkóslóvakíska þinginu í dag. — Hann sagði, að heimurinn gæti átt von á því, að furðulegustu tíðindi gerðust á næstu 12—15. máni. Hann sagði ennfremur, að árið 1935 mundi gera út um örlög Evrópu. Svo ávarlegt er ástandið, að hinn minsti neisti getur orðið til þess að valda sprengingunni. Hann sagði, að ekki væri nema einn kostur þess að vega á móti áttíðinu, s. s. á, að gera langvarandi samning um varðveislu friðarins. Loks sagði hann, að

Dr. Benes (til hægri).

það væri grundvallarskýrðri samleigs ástands, að gott samkomulag hjeldist milli Breta og Frakka.

Franska stjórnin riðlast í dag?

London, 6. nóv. F.U.

Í Frakklandi bíða menn með mikilli óþreyju þess, að lokið sje fundi radikal-sósíalísta-flokksins, svo að augljóst verði hvað aðhafst muni verða um stjórnarskrárbreytingarnar.

Orð leikur á því, að nefndin, sem hafði málið til meðferðar hafi lagst á móti breytingum forsætisráðherrans, og Herriot hafi þegar tilkynnt Doumergue þetta, en Doumergue hafi æst þess, að þetta yrði ekki gert heyrum kunnugt fyr en fundinum væri lokið. Ef þetta er satt munu ráðherrar í radikal-sósí-

alístaflökknum segja af sjer í kvöld.

Vinstri lýðræðisflokkurinn ræðir nú úrslitin í öldungaráðinu. Sagt er, að hann sje á móti stjórnarskrárbreytingunum.

Fulltrúadeildin kom saman í dag, en engin eiginleg þingsstörf fóru fram. Þar voru haldnar minningarræður um Barthou og Poincaré, og fundinum síðan frestað.

Ríkisstjórnin kemur saman í fyrramálið. Það verður sennilega ekki ópinbert fyr en að loknum þeim fundi, hvort breyting verður á stjórninni.

Reglubundnar loftskipaferðir kring um hnöttinn.

Á 51 klukkustund milli
Washington og París.

Washington í okt. F.B.

Loftskipafjelögin amerísku, en þau eru tvö, gera sjer bæði vonir um, að ríkisstjórnin muni veita stuðning sinn, til þess að um verði að stofna til reglubundinna loftskipaferða kringum hnöttinn. Hvort fjelagið um sig hefir sent ríkisstjórninni áætlun um slíkar ferðir og nú er mikið um þessi áform rætt, því að aðstoðar-verslunarmálaráðherrann, Ewing Mitchell, hefir tilkynnt, að ríkisstjórnin muni athuga þessar áætlanir nákvæmlega, þar eð hún sje hlýnt því, að úr framkvæmdum í þessa átt verði, í von um að afleiðingin verði sú, að viðskiftin í heiminum aukist.

Annað fjelagið, sem hjer á hlut að máli, er Good year Company, Akron, Ohio, sem hefir smíað loftskip fyrir ameríska flotann. Það er sambandsfjelag Zeppelinsfjel. Þýska Good year Co. hefir lagt það til, að þjóðþingið veiti stuðning sinn til þess að koma því í framkvæmd, að stofnað verði til

skipulagsbundinn loftskipaferða yfir Atlantshaf og Kyrrahaf.

Samkvæmt áætlun þessa fjelags eiga skipin að fljúga frá Washington til París, að því er áætlað er á 51 klst. Þaðan er áformað öa fljúga til Karaschi í Indlandi á 51 klst., til Batavia á 48 klst., Manila á 12 klst., Tokio á 25 klst., Honolulu á 34 klst. og Los Angeles í Kyrrahafsströnd Bandaríkja á 16 klst. —

Hitt fjelagið, Metal Clad Dirigible Co., sem einnig hefir smíað loftskip fyrir ameríska flotann, hefir valið suðlægari leið, til Suður-Ameríku, þaðan til Afríku, Ástralíu o. s. frv. með það fyrir augum að auka viðskiftin milli þjóðanna í þessum álfum við Bandaríkin. —

Talið er, að af þessum áformum geti orðið, ef ríkisstjórnin felst á að veita fjelaginu svip-óð rjettindi um póstflutninga og skipafjelög hafa, og ef til vill einhvern stuðning annan í byrjun. (United Press).

Skuldaskilasjóður útgerðarmanna.

Sami kuldinn andar enn gegn þessu þjóðnytja máli frá stjórninni og rauðliðum [á Alþingi.

Frumvarp Sjálfstæðismann um skuldaskilasjóð útgerðarmanna kom til 1. umr. í neðri deild í gær.

Eins og fyr hefir verið frá skýrt, er frv. þetta samið af milliþinganefndinni í sjávarútvegs- málum og flutti á Alþingi af fulltrúum Sjálfstæðisflokksins í nefndinni (þeim Sig. Kr. og Jóh. Jós.), og nokkrum fleiri þingmönnum flokksins. Hvorki Ríkisstjórnin né hennar flokksmenn í sjávarútvegsnefnd Nd. f. eru áttugust til að koma frv. á framfæri á Alþingi.

Sigurður Kristjánsson er fyrsti flutningur maður þessa frv. Hann fylgdi frv. úr hlaði með langri og mjög fróðlegri ræðu, þar sem hann gerði grein fyrir starfi milliþinganefndarinnar. Verður skýrt frá ræðu hans síðar hér í blaðinu.

Er Sig. Kr. hafði lokið sinni ræðu reis, Bergur Jónsson upp og flutti langan reiðilestur og snéri reiði sinni aðallega til Morgunblaðsins fyrir það, að blaðið leyfði sjer að skýra frá framkomu ríkisstjórnarinnar og stjórnarliði í sjávarútvegsnefnd Nd. gagnvart þessu stómáli. Ekki gat þó Bergur neitað því, að rjett hefði verið frá skýrt að öllu leyti. Var gremja hans eingöngu sprottin af því, að samulekurinn var dreginn fram í dagsins ljós.

Framkoma hinna tveggja stjórnarliða í sjávarútvegi, þeirra Finns Jónssonar og Páls Þorbjörnssonar var mjög með svip- aðum hætti og Bergs. En það kom berlega í ljós hjá öllum þess- um herrum, að það var flokks- svipan, sem knúði þá til þess að snúast gegn málinu, en nú var það kjósenda-svipan, sem þeir ótt- uðust.

Mesta undrun vakti þó ræða fjármálaráðherrans í sambandi við þetta mál. Hann kvað eigi hægt að taka það alvarlega, að slíkt frv. væri fram borið! Skilningur hans á högum sjávarútvegsins var ekki meiri en þetta. Hann heldur auðsjáanlega, að eina bjargráðið nú sje milljónaskattar á sligða atvinnuvegi. Hitt virðist algert aukastríði hjá ráðherranum, þótt aðalstjórnunvegur þjóðarinnar, sje atvinnuvegur, sem þjóðarbúskap- urinn byggist að langmestu leyti á hrynjá í rústir. En hvar þessi ráð- herra hugsar sjer að taka skatt- ana, þegar svo er komið, verður vist lengst af ráðgáta fyrir flest- um.

Bæði fjármálaráðherra og at- vinnumálaráðherra voru með á- kúru í garð Sjálfstæðisflokksins fyrir það, að herra fram þetta frv. án þess að benda á leiðir til tekjuöflunar handa ríkissjóði á móti útflutningsgjaldinu, sem lagt er til í frv. að renni í Skulda- skilasjóð.

Þessu svaraði Ólafur Thors með þeirri yfirlýsingu f. h. Sjálfstæðis- flokksins, auðvitað væri flokk- urinn reiðubúinn til samninga um

naðsynlega tekjuöflun til þess að fjárlög verði afgreidd tekjuhalla- laus. Jafnfr. spurði Ólafur Thors ráðherrana hvort þeir kæmu ekki auga á neitt í þeim 12 milj. kr. út- gjöldum á fjárlagafrumvarpinu, sem ætti minni rjett á sjer en það, þótt varið væri nokkru tje til þess að bjarga frá hruni státtsta atvinnuvegi þjóðarinnar. Þessu gátu ráðherrarnir engu svarað.

Umr. varð ekki lokið.

Kjötsölulögin.

Kjötlögin komu til 2. umr. í Nd. í gær.

Landbúnaðarnefnd deildarinnar hafði haft frv. til meðferðar og lagði einróma til, að frv. yrði samþykkt. Tveir nefndarinnar, þeir Jón Pálmason og Guðbr. Ísberg fluttu tveir veigamiklar breyt- ingartill. við frv. Var önnur um það, að fjöldi skyldi tveim mönnum í kjötverðlagsnefnd og skyldi annar tilnefndur af Búnaðarfje- legi Íslands og hinn af Verslunar- ráði Íslands. Hin britt. var um það, að skyldi skyldi að veita lögskráðum lamvinnufjel bændu sláturleyfi, ekki aðeins þeim fje- lögum sem starfandi eru, heldur og þeim, sem stofnað kunna að verða; ennfr. skyldi skylt að veita sláturleyfi þeim verslunum, sem árið 1933 starfræktu sláturbús.

Báðar þessar britt. feldi stjórn- arliðið.

Einnig var feld þett, frá Hann- esi Jónssyni um að Búnaðarfjelag Íslands skyldi tilnefna mann í kjötverðlagsnefnd í stað Alþýðu- sambands Íslands.

Frv. var þvinast afgr. óbreytt til 3. umr. í gær.

Einkasala og vinnumiðlun.

Bifreiðaeinkasalan var til 2. umr. í Ed. í gær. Urðu hnipping- ar nokkrar milli Magnúsar Jóns- sonar og Jóns Bald.

J. Bald. lét skina í það, að beta mætti bejarfjelögum upp tekju- missi þann, sem þau yrðu fyrir, ef einkasalan væri tekin, með því að hækka gjald það, sem ríkis- fyrirtækjum er gert að greiða til bejarsjóða.

Magnús Jónsson það þegar í stað um yfirlýsingu fjármálaráð- herra um þetta. En hann svaraði, að hugsanlegt væri, að eitthvað herra gjald mætti ákveða fyrir þessa einkasölu. Þótti M. J. þetta svar ævi litilfjörlegt. Hjer væri um hundraða þúsunda tekjuskerð- ingi að ræða, og fjármálaráðh. teldi aðeins hugsanlegt að beta það upp með nokkrum þúsundum, án þess þó að gefa um það nokk- urt skilyrði.

Um vinnumiðlunina, sem var til

2. umr. urðu dælitlar umræður. M. J. og M. Guðm. andmæltu málinu, en þív. málaráðh. (H. G.) varði frv.

Atkvæðagreiðslum um bæði mál- in var frestað vegna fjarveru stjórnarsinna. Annars er það orðið hreyksli, hvornig stjórnarflokk- arnir hegða sjer í Ed. Stundum sjest þar enginn nema forseti og ritari. Ráðherrarnir tolla ekki einu sinni meðan við þá er rætt. Um Jónas er ekki að tala. Hann sjest aðrei nema hringt sje á hann til atkvæðagreiðslu. Situr hann löngum á hvíslifundum í hlíðarherbergi.

Í umræðunum í gær hreyfði M. G. þessu, og kvaðst ekki vita, hve lengi hann kærdi sig um að sitja hjer til þess að fundir yrðu lög- mætir, þegar stjórnarflokkarnir ljetu sjer ekki annara um þing- störfinn en það, að þeir nentu ekki að vera á fundunum.

„Kongshaug“ kemst á flot.

Allri síldinni bjargað.

6. nóv. FÚ.

Frá Siglufirði símar frjetta- ritari útvarpsins að Kongshaug- hafi komist á flot í fyrri nótt, af sjálfsdáðum. Skipið notaði varp- akkeri sitt og vindur, sem knúð- ar voru frá litlum vindukatlí, en aðalkefillinn er ekki nothæfur. Skipið lekur ekki, svo talið verði, en skipstjóri telur botn þess allan beyglaðan. Von er á manni frá Noregi með Novu 14. þ. m., er váttryggingarfjelög senda, og um sama leyti eru væntanlegir tveir menn frá Reykjavík. Munu þeir dæma um skemdir skipsins, meta þær, og ákveða hvað gera skuli við það. Allri síld er nú bjargað í land, og er hún talin óskemd.

Bjarka bjargað.

6. nóv. FÚ.

Hvíðbjörnen og togarinn Haf- steinn náðu Bjarka af grunni í nótt. Hafsteinn kaupir nú báta- fisk á Siglufirði, og fer áleiðis til útlanda með aflann annað hvort í nótt eða fyrramálið.

Nýtt skip til Borgarnesferða.

Borgarnesi, 6. nóv. FÚ.

Samninga hefir hlutfjelagið Skallagrímur í Borgarnesi gert við skipasmíðastöð í Álaborg, um að smíði á nýju skipi, sem á að taka við ferðum af e.s. Suðurlandi milli Reykjavíkur og Borgarnes í maí næstkomandi.

Skipið á að kosta 290 þús. krónur danskar. Það verður 125 fet á lengd og 22 fet á breidd, en þrettán fet á djúpt, og ristir 8 til 9 fet. Það verður knúð með 480 hestafla dieselvjel, og hraði verður 11 til 12 millur á klukkustund. Gert er ráð fyrir að hægt sje að flytja 250 farþega, á tveimur farrýmum, auk þess verður rúm fyrir 6 til 8 bifreiðar á þifari. Skipið verður tæplega 300 smálestir brúttó, og er gert ráð fyrir að það hafi vöruþláss fyrir 130 smálestir.

Það er undir Knox komið hvort Saardeilan veldur ófriði

Uggur í Þjóðverjum út af liðsafnaði Frakka hjá Saar.

Orói er nú all-mikill bæði í Saar og Þýskalandi út af síð- ustu aðgjörðum Frakka í Saar- málinu. Frjettaritari Reuters í París hefir það eftir mönnum úr frönsku stjórninni, að Frakk- ar hafi nú þegar dregið saman vopnað lið nálægt landamærum Sáar, og á liðið að vera til taks, ef óeirðir skyldu brjótast út, því þá er viðbúið að þjóða- bandalagsnefndin muni sækja hjálpar frá Frökkum, þar sem lögregluliðið í landinu sjálfu mundi ekki vera nógu sterkt til þess að bæla niður alvar- lega uppreisn. Fjettaritari seg- ir, að Frakkar sjeu staðráðnir í því að gera samstundis inn- rás í Saar ef svona fari, en að franska stjórnin voni þó, að til þessara neyðarúræða þurfi ekki að gripa.

All-mikill uggur er í þýsku hljóðunum út af þessum síðustu fyrirætlunum Frakka. „Berlin- er Lokal-Anzeiger“ segir, að alt bendi til þess að nú muni fara á sömu leið og árið 1923, þegar Frakkar gerðu innrásina í Ruhr. „Berliner Tageblatt“ ræðst ákaft á Knox, forseta Þjóðabandalags-nefndarinnar. Blaðið segir, að því að eins styðji hann áform Frakka, að hann sje ekki starfi sinu vax- inn, og kunni ekki að ráða fram úr erfiðleikum á frið-

samlega visu. Þess vegna sje kúgunar- og ofbeldisstefnan honum kærust.

Bretar hafa ekki fall- ist á með Frakkari fari með herliði í Saar.

— Breski hermálaráðherrann lýsti yfir því í dag, að engin hæfa væri í þeirri fregn, að Frakkar hefðu rætt við þá um að þeir ómúðst ekki við því, að Frakkar sendu herlið inn í Saar-hjaraðið. Því síður væri nokkur fótur fyrir því, að Bret- ar ætluðu sjálfir að senda lið þangað. FÚ.

Berlin, 6. nóv. FÚ.

Enn er ekki um annað meira rætt í Saar en hótanir Frakka um innrás í Saar. Blaðið „Land- eszeitung“ í Saarbrücken segir m. a. um þetta mál, að þó að friðarverðirnir í Genf þegi við því, sem nú er að gerast, þá muni íbúarnir í Saar ekki þegja, og ekki linna andmælnum, meðan ófriki Frakka fái að við- gangast. Blaðið segir, að það sje hættulegt, að veita einum manni jafnmikið vald og Knox forseta stjórnarnefndinnar sje fengið í hendur. Hann þurfi ekki annað en ýta á knapp til þess að kalla á hjálpar Frakka, og þá logi alt Saarbheraðið í báli uppreisn- innar. Knox hafi, segir blaðið að lokum, verið fengið í hendur ábyrgðarstarf, sem hann sje ekki vaxinn á neinn hátt.

Spánarþing sett

Lerroux ásakar jafnað- armenn fyrir að hafa ætlað að koma á sovjet- stjörn.

Madrid, 6. nóv. FB.

Fjölmennar lögreglusveitir voru á verði í nánd við þjóð- þingsbygginguna, er þing var sett í gær, því að búist hafði verið við óeirðum og þótti því ráð, að vera við öllu búinn. Til óeirða kom þó ekki. — Í ræðu þeirri, sem Lerroux, forseti ríkis- stjórnarinnar, flutti á þing- fundinum, ásakaði hann sósíal- ísta og leiðtoga þeirra fyrir að hafa unnið að undirbúningi bylt- ingar í kyrþei og hefði höfuð- tilgangur þeirra verið, er lög- mæt ríkisstjórn hefði verið swift völdum, að stofna sovjetstjórn, að rússneskri fyrirmynd, á Spáni. (United Press).

Löggæsluliði aukið.

Berlin, 6. nóv. FÚ.

Ráðherrafundur í Madrid í gær ákvað að koma upp verk- færingadeild, sem á að starfa í sambandi við borgaraliðið, og tryggja það, að útbúnaður þess að vopnum verði hinn fullkomn- asti. Ennfremur var ákveðið að setja á stofn nýja bifreiða- og bifhjólaliberdeild, sem eingöngu á að vera til taks, ef óeirðir ber að höndum.

Gömbös í Róm.

Samvinna Ítala, Austur- ríkismanna og Ungverja. Rómaborg, 6. nóv. FB.

Gömbös, forsætisráðh. Ung- verjalands, er nú hingað kom- inn, á viðræðufund við ítölsk stjórnarvöld. Var koma Gömbös boðuð hingað fyrir nokkuru og er höfuðtilgangurinn með við- ræðunum, að efla vinsamlega samband Ítalíu, Austurríkis og Ungverjalands, en samvinna með þessum þjóðum hefir verið mán, ekki síst viðskiftalega, síð- an er þær gerðu með sjer þri- veldasamninga, sem m. a. leiddi af, að Austurríkismenn og Ung- verjar fengu, hjerum um sig, for- rjettindi til hafnarnotkunar í Trieste. Á viðræðufundinum verður án efa rætt um frekari samvinnu milli þessara þjóða og sameiginleg vandamál þeirra. (United Press).

Atvinnuleysið í Englandi.

London, 5. nóv. FÚ.

Í Englandi voru atvinnuleys- ingjar 37.648 fleiri í október- mánuði en í september, og voru það mestmegnis byggingajö- aðarmenn og námumenn sem voru frá vinnu um stundar sak- ir. Alls voru atvinnulausir menn í október 2.119.635, og er það næstum því 180.000 færri en á sama tíma í fyrra.

KVENÞJÓÐIN OG HEIMILIN

Húsráð:

Seint er að bygja brunninn, þegar barnið er döttið ofan í.

Þar sem smábörn eru verður að fara varlega, hafa auga á þeim, svo að þau fari sjer ekki að voða.

Það er t. d. hættulegt að skilja óvitabörn ein eftir heima, maður veit aldrei hvað fyrir kann að koma. Það getur kviknað í, og þá eru börnin ósálfbjarga.

„Húfur og skæri eru ekki barna meðfæri“, er sagt; Það verður að geyma öll slík verkfæri, eins og skæri, hnifa, brauðhnifa, rakblöð, að ekki sje minst á skotvopn, þar sem börnin geta ekki náð í þau.

Látið börn ekki vera nærri, þegar verid er að þvo. Þau geta skaðbrenst á heitu sápuvatninu.

Barnið þömmum að kifra upp í gluggakisturnar, og munið að krækja jafnan gluggunum vel.

Geymið lyf og annað sem börnin ekki mega hafa hendi á, á öruggum stað, þar sem börnin ná ekki í það.

Gætið þess líka að börnin nái ekki í blek eða blekblýant.

Og að lokum: Látið börnin aldrei hafa hönd á eldspýtum.

Á sunnudagsmorgna.

Ungfrú eða frú 1934 hafa annrúkt alla daga vikunnar. Þær mega ekki vera að því að njóta lífsins í frið og ró — á fætur í hvelli og til vinnu! En á sunnudögum, þá er öðru máli að gegna.

Sju börn á heimilinu er það kannske erfitt, en samt má vel vera að lægt sje að fá rólega stund á sunnudagsmorgnana.

Á sumrin fer maður aðvitað út, en nú í vetur getur margur sunnudagsmorguninn víðað svo, að lægt sje að fá sjer röska göngu- en annars ráðlegast að halda sig inni í hlýjunni.

Það var sunnudagsmorgunin — þá má húsmeðirin og dóttirin, sem annars vinnur út í bæ, sitja við borðið og njóta morgunverðarins í slopp. En það má ekki vera

Tíska.

Tvær nýtísku vetrarkápur.

Kápan til vinstri er verulega falleg, brún, með jaguar-skinni í hálsinn og á ermum. Skinnið má hafa á tvo vegu í hálsinn eins og sjest á myndunum. Hin kápan er líka snotur, með stóran persianerkraga og leðurbelti. Kápubrúnn er stungin að framan, og á það vel við beltíð.

Veturinn er kominn. Það er ekki farandi út, nema í vetrarkápu, að öðrum kosti á maður á hættu að kvefast.

Eigi maður kápu frá í fyrra með engu skinni, eða slitnu skinni, er lægt að „flíkka“ kápu upp með nýju skinni, jafnvel heilu slái úr skinni, en það verður aðvitað dálítið dýrt. En það er borið nokkuð mikið í skinnin í vetur, þó er meðalhófið best í því eins og fleiru, þess vegna er best að fara meðalveginn og hafa skinnið aðeins mátulega mikið (sjá myndina t. h.). Vetrarkápan verður að fylgja tiskunni, það er sjálfsgagt,

en hún má ekki vera þannig að hún verði orðin úrelt næsta ár, því að flestir verða að láta sjer mægja sama kápan 2 ár a. m. k.

Við skulum athuga kápuina v. Hún er falleg, „nobel“, og ekki vantar á hana tiskubraginn. „Raglan“-ermarnar verða málke búnar að lifa sítt fegursta að ári, en þeim má breyta. En skinnið er sniðugt. Á efri myndinni er kápan nokkuð sportleg. En eigi hún að vera viðhafnarmeiri má leggja kragann út á axlirnar eins og litla vængi (nedri myndin), og er þá skinnið þurðarmikið eins og tiskan býður.

MUNIÐ

— — — að rautt blek má nota til þess að skera litinn á ljósraudum silkinærfötum, sem eru orðin upplituð. Það þarf aðeins að setja fæina dropa af blekinu í síðasta skolvatnið og hræra því út í vatnið. Öruggst er að reyna litina fyrst á litilli þjóða.

— — — að ekki má hella sjóðandi heitu vatni í gúmmihitapoka. Að vísu verður vatnið að vera heitt, en það má slökkva undir því rjett áður en það fer að sjóða.

— — — að gott er að breiða eitthvert ræksni, sem kallað er sloppur, heldur snotur morgun-sloppur, morgunkjól, fallegur og kleðilegur. Þessi unga stúlka er d. regulega falleg á að lita.

Sloppinn má sauma úr rósuðu silki, mousselligi, eða flonel. Hann er fótbraður með einlitu silki úr sama efni og plísæraða pifan.

Einlitt eða rúndótt myndi ef til vill vera kleðilegast fyrir fréna.

Eftir notkun er gott að hengja hitapokann upp, svo að alt vatn renni úr honum. Áður en hann er settur til geymslu verður hann að vera vel þur, og best er að strá talcúndufti inn í hann.

— — — að komi það fyrir að gasslangan bromi, kemur af því illur danur. Þá er best að setja slönguna sem fyrst í kalt vatn, opna síðan glugga.

— — — að best er að geyma sundurskorna sitrónu þannig að leggja hana á disk með aðiki, með sárið niður.

— — — að gott er að breiða stórt handkleði eða lak í baðkerið þegar smábörn eru böðuð. Börnin vilja renna í baðkerinu og eru þá hrædd að fara í það, en sje kleði haft í botninum er engin hætt á að þau renni til.

— — — að setja mündlur í sjóðandi heitt vatn, þá losnar húðin hæglega af. Húðin er tekin af með hreinum klút eða handkleði.

Matreiðsla.

Kartöflurjettir.

Hjer koma til viðbótar nokkrar uppskriftir af kartöflum, sem nota má í brauð, og er það mjög til dröginda af hveiti.

Kartöfluterta.

200 gr. hveiti,
200 gr. smjörliki,
200 gr. soðnar kartöflur.
Berjamauk.

Kartöflurnar eru soðnar og saxaðar í söxunarvjel. Smjörlikið mulið í hveitið. Þegar kartöflurnar eru alveg kaldar, er hveitinu hnoðað upp í þær, hnoðað fljótt þar til það er jafnt. Þá er því skift í þrjár jafnar kökur, sem breiddar eru út fremur þykkar. Látnar á smurða plötu og þakað við meðalhita, þar til þær eru ljósbrúnar.

Þessar kökur má láta saman sem aðra tertu með berjamauki, en þetra er að hafa hana fram í heilu lagi og hafa eggjabráð og berjamauk á milli. Gott er þá að skreyta hana með þeyttum rjóma, eða smyrja hana með flórskryki, sem hræður er út í sitrónsafa.

Kartöflukaka.

½ kg. flysjaðar kartöflur,
10 egg,
60 gr. sætar mündlur,
6 ósætar mündlur,
500 gr. sykurl,
1 sitróna,
Ríbsberjamauk,
4 dl. rjóma.

Kartöflurnar eru flysjaðar og soðnar meyrar yfir gufu. Þá er þeim nuddað gegnum sigti, kældar, settar á fat og hrætt í og jafnað. Þá er eggjarauðnum hrætt í smátt og smátt.

Mündlurnar eru afhýddar og saxaðar í mündulvjel, eða saxaðar smátt á bretti. Þeim er hrætt saman við sykurlin. Þar í er settur safinn af sitrónum og sitrónbörkurim, sem er rifinn niður smátt, og er öllu hrætt saman við eggjædeigið og alt hrætt í 15 mín. Seinast er hinum stífþeyttu eggjahvítum blandað gætilega saman við með hnif. Sett í kringlótt mótt, sem er smúrt vel með smjóri. Þakað í meðalhita í eina klst. (Móttið á að vera fremur djúpt og helst með lausum botni). Hafi maður ekki djúpt mótt, er lægt að nota tertamótt, og er deiglinu þá skift í 2-3 mótt.

Þegar kakan er köld, er hún sett á fat með pentudúk undir. Yfir alla kökuna er smurt ríbsberjamauki. Þar á er sprautað þeyttum rjóma. Fallegt er að sprauta mestu af rjómanum á rúndina á kökunni.

Kartöflutvibökur.

100 gr. hveiti,
100 gr. kartöflur.

— — — að brunablettum á postulni eftir viðboga, má ná af með því að nudda þá með votum tappa, vættum í salti.

2 tesk. lyftiduft,
¾ tesk. salt,
¾ tesk. sykurl,
20 gr. smjörliki,
½ dl. mjólk.

Öllu blandað í hveitið. Smjörliki og soðnum, söxnum kartöflum blandað saman við. Vætt í með mjólkinni. Hnoðað í lengjur, sem skift er í 12 bita. Hnoðað í hnoðtöttar kæflur milli handanna. Látnar á smurða plötu. Þikkaðar. Þakaður móbrúna. Skornar í sundur þegar þær eru kaldar og þurkaðar eins og aðrar tvíbökur.

Kartöflulummur.

Kartöflurnar eru soðnar og saxaðar og hræðar með hveiti, þar til það er jafnt. Þar saman við er hrætt litilli mjólk, þar til það er mátulega þykkt. Gott er að hafa eitt egg í deigið. Lítið eitt af sykri er sett saman við. Steiktar á fitugri pönnu við meðal hita. Hveitinu blandar maður eftir á staðum saman við kartöflurnar.

Kartöflulflatbrauð.

Soðnar kartöflur,
Rúgmjól.

Það er mjög misnauandi hve mikið þarf af mjóli í kartöflulflatbrauð. Það því eftir því, hve safamiklar kartöflurnar eru. — Kartöflurnar eru soðnar og flysjaðar, saxaðar tvisvar sinnum í söxunarvjel. Þegar kartöflurnar eru kaldar, er rúgmjólinu hnoðað upp í þær, þar til deigið er fast og stínt. Sje deigið ekki hnoðað á köldum stað, er gott að láta það standa um stund á köldum stað. Gott er að hafa hveiti saman við rúgmjólið. Deigið er flatt út í kringlóttar kökur, sem þakaðar eru á rafmagnsplötu eða heitri eldavjel.

Kartöflurúgbrauð.

½ kg. kartöflur,
1 l. mjólk eða vatn,
1½ kg. rúgmjól,
1½ kg. brauðskorpur,
23 gr. salt,
40 gr. pressuger.

Skorpurnar eru lagðar í mjólk yfir nóttina. Kartöflurnar soðnar og saxaðar einu sinni. Skorpurnar eru kreystar mjög vel eða saxaðar í söxunarvjel. Hræðar saman við kartöflurnar. Pressugerid hrætt með saltinu. Hrætt saman við deigið. Þá er helmingur inn af rúgmjólinu hnoðaður upp í deigið. Biði yfir nóttina á volgum stað, það sem eftir er af rúgmjólinu er hnoðað upp í. Biði þrjár klst. Formað í þrjú brauð. Biði aftur í standarfjórðung. Smurt með mjólk. Þikkað og bakað í eina klst. Það er misjafnt hve mikið er notað af rúgmjólinu, og fer það eftir því, hve miklar skorpur eru notaðar. Sömualeiðis má nota meiri kartöflur ef vill. Nota má bæði rúgbrauðs- og hveiti-brauðsskorpur, best hvortveggja. Hafi maður ekki pressuger, er rotuð mysu eða sírdeig.

Helga Sigurðardóttir.

Tekju- og eignarskattsfrumvarp ríkisstjórnarinnar.

Nefndarálit Ólafs Thors og Jakobs Möller.

Ráðist á gjaldstofn sveita- og bæjarfjelaga.

Tekju- og eignarskattsfrumvarp ríkisstjórnarinnar er komið til 2. umr. í Nd.

Fjárhagsnefnd fékk frv. til að hugunar og eru stjórnarfráfar innilega sammála um, að lögfesta þá gífurlega hækkingu á tekju- og eignarskattinum, sem farið er fram á í frumvarpinu.

En Sjálfstæðismenn í nefndinni, þeir Ólafur Thors og Jakob Möller leggja á móti frv. og gera grein fyrir sinni afstöðu í ýtarlegu nefndaráli og er það svohljóðandi:

Nefndin er sammála um að gera nokkrar breytingar á frumvarpinu, og mun meirihl. nefndarinnar bera þær fram ásamt öðrum breytingum, sem hann vill gera á frv.

Að öðru leyti hefur nefndin ekki getað orðið sammála. Vill meirihl. samþ. frv., en minnihl. fella það, nema á því fáiast sú höfuðbreyting, er síðar greinin.

Eins og kunnugt er, eru útsvörin aðal- eða eini tekjustofn bæjar- og sveitarstöða, og hafa farið mjög hækkaði á síðari árum. Samtímis hefur ríkið lagt á lengra inn á þá braut að beita beinum sköttum, tekju- og eignarskatti, og þannig stofn að til samkeppni við bæjar- og sveitarstöði um tekjur af þessum gjaldstofni.

Bæjarfjelogin knúð til að finna nýjar tekjuleiðir.

Reynslan hefur hjer á landi fært skýrar sannanir fyrir því,

að beitingu beinna skatta eru settar ákveðnar skorður, sem tilgangslaut er að reyna að komast úr. Það hefur sýnt sig alveg ótvírætt, að eftir því sem ríkið hefur gerst aðgangsharðara um beitingu tekju- og eignarskattsins, hefur útsvarið reynt bæjarfjelogunum, og þá einkum þeim, sem tekju- og eignarskatturinn lendir þyngst á, brögðullu tekjustofn. Þannig hefur Reykjavíkurbær undir forustu fyrir. form. niðurfjöfnunarnefndar, Eysteins Jónssonar, lagt inn á þá braut að leggja svokallað umsetningargjald til grundvallar fyrir fjölogum á borgarana. Vestmannaeyjum hefur með lögum verið heimilað að leggja gjöld á aðfluttar og útluttar vörur, og nú liggur fyrir beiðni frá bæjarstjórn Akureyrar um samskonar gjald handa Akureyri.

Alt hnigur þetta í rauninni að því sama, þ.e.a.s. að bæjarfjelogin eru að leggja inn á nýja braut til tekjuöflunar, og í stað þess að jafna niður eftir efnum og ástæðum, eru nú neysluförur og framleiðsluvörur almennings gerðar að gjaldstofni. Með öðrum orðum, innflutningstollur og útlutningsgjöld eru nú ekki aðeins greidd til ríkisþarfa, heldur og til sveit arþarfa.

Skrípaleikur stjórnarleiðsins.

Með frv. þessu er farið fram á gífurlega hækkingu á tekju- og eignarskattinum. Ná þáð lögfestu, þrýstir löggjafinn þar með sveitar- og bæjarstöðum á lengra inn á beitingu á tollum.

Samanburður á tekju- og eignarskattflögum frá 1921 og frumvarpi stjórnarinnar með 10% viðaukanum.

Sýnir samanburðurinn jafnframt þær ívilnanir, sem skattþegnum eru veittar með hækkuðum persónufrádrætti:

A. Skattskyldar tekjur:

Tekjur	Lög 1921:	utan Reykjavíkur:		í Reykjavík:		5 manna fjölskylda:		í Reykjavík:	
		Frv.:	Hækkun:	Frv.:	Hækkun:	Frv.:	Hækkun:	Frv.:	Hækkun:
1000	7	10	41%	8	10%	9	26%	6	+21%
2000	22	31	41—	26	20—	29	30—	22	0—
3000	42	73	70—	64	47—	68	62—	55	31—
4000	72	146	102—	131	82—	139	92—	116	60—
5000	112	243	117—	223	100—	233	108—	204	82—
6000	162	362	124—	338	108—	350	116—	314	94—
7000	222	493	123—	466	105—	480	116—	440	98—
8000	292	635	117—	606	104—	620	112—	578	98—
9000	372	785	106—	757	103—	772	107—	726	95—
10000	462	952	106—	919	99—	935	102—	886	92—
12000	672	1302	94—	1267	89—	1285	91—	1232	87—
14000	922	1675	82—	1638	78—	1657	89—	1601	74—
20000	1912	2926	53—	2882	51—	2904	52—	2838	48—

B. Hreinar tekjur:

1000	3	4	47%	2	+27%
2000	14	20	36—	15	6—
3000	32	51	58—	42	31—
4000	57	108	90—	92	62—
5000	92	194	110—	174	89—
6000	137	301	120—	277	102—
7000	192	427	122—	400	109—
8000	257	563	119—	535	108—
10000	417	869	108—	836	100—
12000	617	1214	97—	1179	91—
14000	857	1582	84—	1544	80—
20000	1817	2816	54—	2772	52—

Má slíkt heita furðulegur skrípa leikur, er Alþingi, eða meirihl. þess, þannig færir álagning og innheimtu tolla af nauðsynjavörum almennings yfir á bæjar- og sveitastöði, sem þó standa alt öðru vísi og ver að vígi til þess en ríkið, eingöngu í því skyni, að láta lita svo út, sem þessi sami þingmeirihluti sje andvígur tollum á nauðsynjum almennings. Hjer þykir þó rjett að geta þess, að 6. landskjörinn þm., Jónas Guðmundsson, lýsti því yfir í ræðu, er hann nýverið flutti í Nd. Alþingis, að honum væri kunnugt um, að víða á landinu væru útsvörin orðin svo úr hófi há, að ekki mætti ganga lengra í þeim efnum.

Aðstaða þingmeirihlutans til þess máls er dálítið svipuð við leitni til þess að villa almenningsi sýn, eins og kemur fram í tollafrumvörpum þeim, er fjár málaráðherra leggur nú fyrir Alþingi. Þar er af ljett gengisviðauka af kaffi og mikið látið af fórnýsi fátækum almenningsi til handa, og nemur þessi gengisviðauki 75 þús. kr. árlega. En samtímis ber svo ráðherrann frumvörp um að hækka tollinn á export-kaffi um 75 þús. kr., og á munntóbaki, neftóbaki og reyktóbaki um nær 140 þús. kr. Hjer er því nær þritekið með annari hendinni það, sem ráðherrann læst rjetta almenningsi með hinn, og sjálfsgætt ekki ætlast til þess, að því sje gaum-

ur gefinn. Til þess að gera gleggri grein fyrir, hve gífurleg sú skattþækkun er, sem í frumvarpinu felst, eru hjer birtar skýrslur, er sýna samanburð á skattstigma laganna frá 1921 og frumvarpsins. Er samanburðurinn byggður bæði á skattskyldum tekjum og hreinum tekjum. Í skýrslunni er aurum og hluta úr prósentu slept. Þá skal ennfremur með fá- um tölum sýnt, hversu miklu hærrí tekjuskatturinn er hjer en í Danmörku, ef frv. nær lörgfestu: Sje miðað við skattskyldar tekjur, verður munurinn enn þá meiri.

Viðsjá Morgunblaðsins 7. nóu 1934.

Er lýðræðisstjórn í landinu?

Eftir Bjarna Benediktsson, prófessor

Hjer birtist niðurlag af erindi Bjarna Benediktssonar, prófessors. Niðurl.

Menn kunna að spyrja, hvern ig það megi vera, að þeir, er sí- og æ fjasi um lýðræðisást sína, skuli halda slíkeri stjórn uppi. Þetta kemur af því, að þessir menn eru ekki lýðræðismenn heldur valdstreitumenn, sem nota lýðræðið fyrir sitt skálka- skjól. Að svo er kemur og fram í mörgu öðru en tilvist sjálf- stjórnarinnar, sem nú skal sýnt: Áður er sýnt, að lýðræðið hvílir á þeirri grundvallarhugs- un, að lýðurinn eigi sjálfur að ráða málum sínum. Í þessu felst ekki einungis, að meiri hluti þjóðarinnar eigi sjálfur að ráða málum sínum, heldur einnig, að hver önnur hagsmunaheld inn- an ríkisins, eigi að svo miklu leyti, sem ekki beinlínis brýtur í bága við alþjóðarhag, sjálf að ráða eigin málum. Þjóðin er sett saman úr ótefjandi slíkum hags-

munaheldum, og sannarlegt lýð- ræði fær ekki notið sin ef þær eru undirokaðar undir einn ó- bundinn meirihlutavilja. Sam- kvæmt meginhugsun lýðræðisins ber því t. d. að fela einstökum atvinnugreinum og sveitarfjelög um sjálfum að ráða fram úr vandamálum sínum, svo fremi úrræði þeirra sprengja eigi þá ramma, sem hjer verður vegna þjóðarheildarinnar að setja. Að því lík sjálfstjórn leiði af lýð- ræðishugsjóninni, er að visu ekki víðurkent af öllum, en það eru einmitt lýðræðisjafna- aðarmenn (social-demokratar) víða um heim, sem halda því fram, að þetta sje bersýni- leg afleiðing meginreglunnar, enda virðist það ómótmel- lega rjett. Það er því einmitt hjer og ríkisstjórn þeirra fletja nú nær daglega frumvörp á Al- þingi, sem skerða þenna lýð- ræðisrjett. Þannig vilja þeir ólmir koma **Búnaðarfjelagi Ís- lands** fyrir kattarnef eða a.m.k. undir pólitísk yfirráð sín, en treystast ekki til að gera það með því að ná meirihluta á **Búnaðarþingi**, og ætla því að nota peningaspiluna til kúgun- ar. Þá er og fullrytt, að þeir

vilji á sama hátt innlima **Fiski- fjelag Íslands** og gera það að einfaldri stjórnarskrifstofu. Í samræmi við þetta er það einn- ig, er þeir vilja koma í veg fyrir stofnun og starf **Fiskiráðs- ins**, er Sjálfstæðismenn berjast nú fyrir. Glest koma þó hinar lýðræðis fjandsamlegu tilhneig- ingar stjórnarflökkanna að þessu leyti fram í ófsöknum þeirra gegn **bæjarstjórn Reykjavíkur**, þar sem þeir ganga óhikað að því að svifta þenna fulltrúa borgara bæjar- ins öllum ráðum yfir ýmsum þeim fyrirtækjum, er skv. gild- andi löggjöf og eðli málsins heyra undir bæjarstjórnina, þar sem bæjarstjórn heldur þess- um fyrirtækjum uppi að öllu eða miklu leyti, og má þar minna á frv. um **verkamannabú- staði** og **vinnuútdölu**. Svo langt gengur lýðræðisfjandsemin að þessir herrar, er titla sig í öðru hvoru orði með lýðræðisafni- ni, vilja ekki einu sinni hlusta á álit og rök þeirra, er hjer eiga hlut að máli.

Svo sem fyr var sagt, brýtur slík framkoma beint gegn lýð- ræðisreglum, jafnvel þótt hún væri höfð í frammi af lýðræðis- stjórn, en þegar um stjórn er

að ræða, sem engan lýðræðis- rjett á á sjer, verður þetta ekki kallað annað en blábert ofbeldi, jafnvel þótt við lagabókstaf styðjist. En hjer kemur einnig annað atriði þessu náskýlt til greina: Það er að visu rjett og óhá- kvæmílegt, að skv. lýðræðisregl- um eigi sá eða þeir flokkar sem meirihluta hafa hlötið, að fara með völdin, með þeim takmörk- unum, sem jeg gat áðan um. En meirihlutinn er ekki þjóðin öll, minnihlutinn, eða rjettara sagt stjórnarandstæðingar, eru engu að síður hluti hennar, og til þeirra verður einnig að taka tillit, ef lýðræðið á ekki að verða hinn grimmasti harðstjóri og til þeirra verður auðvitað að taka því meira tillit, sem þeir eru mannfleiri. Það, sem t. d. áttum að verkum, að ekki er tal- in lýðræðisstjórn nú í Þýska- landi, þótt vitanlegt sje, að þar er meirihluti þjóðarinn- ar stjórninn fylgjandi, er ein- mitt fyrst og fremst þetta, að þar er ekki neitt annað tillit til minni hlutans tekið, en að hann er kúgaður og ófsóttur. Það tillit, sem víðurkent er, að sönnum lýðræðislöndum þurfi að taka til minni hlutans er

einkum þetta: að minni hlutinn eigi kost á, hafi til þess opna leið eða möguleika, að verða á sínum tíma að meiri hluta eða hluta af meiri hluta og að meiri hlutinn kúgi ekki minni hlut- ann. Til þess að tryggja þetta eru ýmisleg ákveði sett í stjórnar- lög, og þess þar á meðal kraf- ist, að ýmsar athafnir verði einungis framkvæmdar, ef viss- um formum er fullnægt. Þar er til dæmis angjóst, að því aðeins getur minni hluti hlust þess að geta það meiri hluta og geta gætt hagsmuna sína, að honum sje tryggðar möguleiki til að fylgjast með athöfnum stjórnarvaldanna. M. a. með þetta fyrir augum eru hlutfallskosningar lögböðnar til ýmissa starfa svo sem í bæjar- stjórnir og ýmsar nefndir. En einnig á þessu sviði sjáum við núverandi stjórnarflokka brjóta lýðræðisreglurnar. Þannig var t. d. í Hafnarfirði í vetur. Þrátt fyrir ákveði víðeigandi laga þá vildi **sósiálista meiri hlutinn** í **Hafnarfirði** ekki leyfa sjálf- stæðisminnihlutunum að kúga annan endurskóðanda bæjar- reikninga, og fíkest fyrst til að hlýða þessari sjálfsögðu reglu,

Gleðin

skín á öflum sem eru heilbrigðir.

En til þess að vera heilbrigður, þarf að borða góða og holla fæðu.

Það er auðvelt að greina þá úr, sem borða ALL-BRAN. Alltaf glaðir og brosmildir. Þess vegna eru allar húsmæður að hafa hjá sér pakka af ALL-BRAN og gefa, jafnt börnum sem fullorðnum, eina skeið með hverri máltíð. ALL-BRAN er kornrjettur, sem allir hafa gott af.

Kellogg's ALL-BRAN má framreiða eins og það kemur fyrir, eða blanda það með öðrum kornrjettum, kaldri mjólk eða rjóma ef vill. Engin súða.

Fæst hjá öllum matvörukaupmönnum, í rauðum og grænum pökkum.

Kellogg's
ALL-BRAN

alla daga.

Til sölu: ferkantað borð, er má slá saman, mahogany blómasúla, sengurfatnaður og eldbúshöld. Saumavjel sem ný á 75 krónur.
Til sýnis á Hverfisgötu 57 miðri í dag kl. 3—4 og 6—7.

Mör - Svið.

Lifur og hjörtu.

Kaupfjélag
Borgfirðinga.
Sími 1511.

er fram komu fyrir, æli frá stjórnarráðinu um að láta minni hlutann ná rjetti sínum. Þótt í litlu sje má sjá hinn ólíka anda, sem ræður í bæjarstjórn Reykjavíkur, af því að þar leyfði meiri hlutinn nýlega sósíalístum að til nefna mann í stað annars sósíalísta, er sagði sig úr nefnd, þótt Sjálfstæðismönnum bæri engin lagaskylda til slíks, en þeir fóru að rjettum lýðræðisreglum. Hafnarfjarðar aðferðin kemur hins vegar fram nú um hinn svonefnda rauða rannsóknarrjett, sem stjórnin hefir skipað einlitrí hjörð sinna manna, en vill nú með lagaákvæðum fá vald í hendur sem sumir telja, að samkv. stjórnarskránni megi ekki veita öðrum en nefndum skipuðum tónum þm. og kosnum af þinginu. Hjer leggur stjórnin því út á mjög vafasama braut, að því er virðist einungis til að minni hluti þings geti ekki komið að sínum fulltréum og fái því ekki færi á að fylgjast með þessari rannsókn. Svipað kemur t. d. og fram í því, að nýlega hefir atvinnu-málaráðherra bannað stjórnendum sildarverksmiðju ríkisins að taka afrit af nokkrum skjölum hennar, þótt þeim sje slíkt

Hæslar tekjur	Skattur Reykjavíkur	Skattur Kaupmannahöfn	Fékk hæri en 100.
4000	92,40	64	44%
6000	277,20	145,50	90—
10000	836,00	389,00	115—
15000	1733,60	787,00	120—

Tekjuskatturinn hjer kominn langt fram úr skatti nágrannabjóðanna.

Þess skal getið, að með lögum frá 1931 var heimilað sem „extraordinær Foranstaltning í Anledning af Landbrugs-krisin“ að innheimta tekju- og eignarskattinn með 25% viðauka.

Í Englandi er enginn tekjuskattur af 4000 kr. Af 6000 kr. er hann 45 kr. og af 10000 kr. 430 kr.

Í Reykjavík verður samantlagður skattur og útsvar af 4 þús. kr. hveinum tekjum 237,40 kr., eða 5,9% af tekjunum, af 6 þús. kr. 617,20 kr., eða 10,3% og af 10 þús. kr. 1781 kr., eða 17,8%.

Eins og skýrslur þessar bera með sjer, verður tekju- og eignarskattur hjer á landi alveg óhæfilega há, ef frv. nær fram að ganga, og miklu hærri en með þeim þjóðum, sem eiga hlutfallslega margfaldan þjóðarauð. Er það þó víðurkend hagfræðileg regla, að því varlegur beri að heita beinum skattum, sem fjárförðunin er skemur á veg komin.

Af þessum ástæðum og þeim öðrum, er að framan greinir, telur minnihlutinn með öllu ótækt að samb. frv. óbreytt. Hins vegar er minnihl. fús til samvinnu um málið, ef bæjar- og sveitarsjóðir er tryggð akvæði inn hluti tekanna. Um það náð ist ekki samkomulag í nefndinni, þaræð Eirihl. nefndarinnar vildi ekki, að bæjar- og sveitarsjóðir nytu góðs af þessum tekjustofni. Mun því minnihl. bera fram till., er að þessu lýtur.

Aðstaða minnihl. til málsins, veltu algerlega á því, hver verða aðfrif þeirrar tillögu.

Um aðrar breytingar, sem í frv. felast, vill minnihl. taka þetta fram:

Ósanngjörnt skattaálagning á hlutfajlög.

Til þessa hefir sjerstakur skattstigi gilt fyrir hlutfajlög, og hefir skattgjaldið verið miðað við hlutfallið milli eigin fjár fjelagsins og skattskyldra tekna þess. Nú er ætlast til, að skattgjaldið fari aðeins eftir upphæð skattskyldra tekna, en það brýtur í bága við rökrjetta hugsun, og mismunar mönnum, eftir því hvort þeir leggja fje sitt í hlutfajlög, sem hafa mikið eða lítið hlutfaje. Verða þeir harðari úti, sem leggja í stærri fjelögin, en hlutfajrupphæð hlutfajlaga segir auðvitað ekkert um efnahag hluthafanna.

Þetta er misrjetti, sem auk þess er skaðlegt af því það getur dregið úr mönnum að leggja fram fje í stærri hlutfajlög, en þau eru nær eina leiðin, sem jafnfátækri þjóð og Íslendingum er fær til úrlausnar ýms- um nauðsynlegum og hagkvæm um viðfangsefnum. Er togaraútvegurinn þess best glegst dæmi.

Ríkissjóður mun skaðast á þessari breytingu, enda hafa hlutfajlög, sem ekki hafa mikið hlutfaje en mikið hafa grætt, orðið að gjalda mjög háan tekjuskatt.

Ýmsar smærri breytingar felast í frumvarpinu. Mun gerð grein fyrir þeim í framsögu og ef til vill bómur fram breytingartill. við 3. umr.

Tap fyrir ára og meðaltals reglan.

Breytingartill. á þskj. 258, hafa verið ræddar í nefndinni, og er minnihl. samþykkt, er flest um þeirra og mja skýra það nánar í framsögu. Skað sjerstaklega verðum athygli á 6. birtl., sem heimilar að draga tap fyrir ára frá tekjuna, áður en þær koma til skatts. Er hjer víkið að gömlu ágreiningsefni, hinni svokölluðu þriggja ára meðaltalsreglu, er byggð var á sömu hugsun. Er þó tillaga þessi, sem

nefndin stendur að óskift, fullkonnara ráð til rjettlætis, að öðru en því, að hún kemur ekki til framkvæmda fyr en varasjóður er tæmdur. Er það tvímæla-laus galli, sem væntanlega verður lagfærður, eftir að reynslan hefir kveðið upp sinn dóm.

Nefndinni bárust tilmæli frá fjármálaráðherra um að leiðrjetta nær eitt hundrað talna-villur, er hann taldi stafa af misritun, misprentun eða misgáningi. Er það mikil slýsni, ef helmingur talnanna í slíku frumvarpi er rangur, og bendir til þess, að heldur ekki þetta frumvarp hafi verið nægilega gaum-gæfilega athugað áður en ráðherra lagði það fyrir Alþingi.

Breytingatillögu sína mun minni hl. bera fram á sjerstöku þingskjali.

Alþingi, 2. nóv. 1934.

Jakob Möller,
fundarskr.
Olafur Thors,
frsm.

Kreppuráðstafanir í Danmörku.

Kalundborg, 6. nóv. FÚ.

Stauning, forsætisráðherra, lagði í dag fram í þjóðþinginu tillögur stjórnarinnar um kreppumál landbúnaðarins. Tillögurnar eru í 5 aðalþákkum. Minn þákkurinn fjallar um breytingu (konverteringu) á ýmsum lánum landbúnaðarins og nær til ca. 2 miljarða og 600 miljóna kr. Annar þákkurinn er um vaxtaþjófnum, þriðji um greiðslufrest ýmslegra skulda og lökskeru sjerstök ákvæði um ráðstafanir í fjárföllum til framkvæmda á kreppuráðstöfunum. Fjórðings á að afla með skatti á hlutfajrgröða og með auka eignaskatti á árunum 1935—36.

Ætlað er, að hlutfajrskatturinn muni gefa af sjer 7,2 milj. kr. og eignaskatturinn 7,8 milj. kr., en skattáukinn á að nema allt að 25%.

leysisins á sósíalístum mun þó verða framkoman gegn Jóni Auðunni á Ísafirði, er þeir flæmdu hann þar úr bæjarstjórnastöðu á þann hátt, sem m. a. s. heggur mjög nærri þeim ákvæðum, sem fjalla um rjett ópinberra starfsmanna til þingsetu.

Svona mætti lengi telja, en af þessu sjest, að hjer hafa stjórnarfl., sem ekki einu sinni eru komnir til valda á lýðræðislegan hátt beitt slíkum aðferðum gegn andstæðingafll., að ósamrýmanlegt væri lýðræði jafn vel þó af meiri hluta flokkum væri gert.

Jeg hefi að visu ekki rætt nema sumar hlíðar lýðræðisins, en þó sýnt að þessi stjórn er ekki til orðin á lýðræðislegan hátt og hún misbeitir valdi sínu svo, að hinum ólýðræðislega uppruna er fyllilega samboðið.

Hjer á landi er því ná að minsta kosti ekki um lýðræðisstjórn að ræða, heldur stjórn, sem myndast gegn lýðræðinu, vegna ófullkominna stjórnлага og karlenskulausrar forystu fráfarandi stjórnar, og að þessi stjórn, þannig tilkomin, beitir sínu illa fengna valdi svo að til ofbeldis horfir.

I matinn:

Nýslátrað dillkakljöt,
Verðið lægst.

Lifur, hjörtu. Gulrófur.
Nýtt gróðrarsmjör. Soðinn og stærhvalur og margt fleira.

Verstun

Sveins Jóhannssonar
Bergstaðastræti 15. — Sími 2091.

Uppboð.

Opinbert uppboð verður haldið við Laufásveg 36 í dag kl. 2½ e. h., og verður þar seld bifreiðin RE 930. — Greiðsla fari fram við hamarshögg.

Lögmaðurinn í Reykjavík.

Uppboð.

Opinbert uppboð verður haldið í vörugemysluhúsi Eimskipafjelags Íslands í dag, kl. 3½, og verða þar seldir 890 sekkrir af hafra-mjöli. Greiðsla fari fram við hamarshögg.

Lögmaðurinn í Reykjavík.

Hár.

Verð á þess fyrirleggjandi hár er íslenskan búning.
Verð við allra hæfi.

Versl. Goðafoss.
Langavegi 5. Sími 8498.

Geymsla.

Reiðhjól tekin til geymslu á Langavegi 8, Langavegi 20 og Vesturgötu 5. Sótt heim ef óskað er.

Örninn, símar 4661 & 4161.

Toppa-sykur

fæst í

Liverpool

Blásið var af norðri nóg naumt er metinn skaðinn.
Tryggja mætti mörgum þá mótorbát í staðinn.

Hangikjöt,

afbragðs gott.

Nýtt kjöt — Saltkjöt og allskonar grænmeti.

Jóhannes Jóhannsson. Grundarstíg 2. — Sími 4131.

Írar ekki breskir þegnar.

Dublin, 6. nóv. FB.

Texti hins nýja lagafrumvarps um borgararjettindi í írsku fríríknu hafa nú verið birt. Verði frumvarpið að lögum eru borgarar fríríkisins ekki lengur breskir þegnar. Hins vegar eiga þeir að hafa öll sömu hlúðindi og breskir þegnar. Í stað orðanna „breskur þegni“ í gildandi lögum, stendur í frumvarpinu „borgari írsku fríríkisins“ (United Press).

Japanar útlægir úr Bandaríkjum.

Berlin, 6. nóv. FÚ.

Í ríkinu Arizona í Bandaríkjunum hefir nokkur hundruð Japónum, sem sest höfðu þar að í nýbýlum, verið vísað úr landi. Sendiherra Japana í Washington og japanski konsúllinn í Los Angeles hafa verið látnir mótmæla brottrekstrinum við sambandsstjórnina og ríkisstjórnina í Arizona, en ríkisstjórnin situr við sinn keip, og kveðst ekki munu taka aftur þessa ákvörðun. Stjórnin í Tokíó hefir nú í hyggju að bera fram mótmæli enn á ný við Bandaríkjastjórn, og skora á hana að hlúast til um að Japanarirnir verði ekki reknir úr landi.

Formaður danska berklavarnasambandsins látinn.

Kalundborg, 6. nóv. FÚ.

Dr. Ostenfeld lækni er dáiinn. Hann var um skeið yfir-lækni í Faxe og síðar forstöðumaður danska landsambandsins gegn berklaveiki og hafði umið mikið starf á því sviði.

Njónnara minst.

London, 6. nóv. FÚ.

Í Þýskalandi var í dag haldmínningarhátíð Karl Lode, sem skotin var fyrir njónnir í Englandi 6. nóv. 1914. Minnismerki hans var afhjúpað í Lübeck í dag, að viðstöddum ýmsum mönnum úr hinum gamla og nýja her og flota. Hamborgar-Ameríkulinan gaf einnig Lübeckborg skipsklukku, sem letr- að var á: „Í minningu Karl Lode“, og á hlúast henni 6. nóv. ár hvert, kl. 5.30, en þá var Lode skotin.

Stofnandi „PEN“ dái.

London, 6. nóv. FÚ.

Frú Dawson Scott, stofnandi PEN-klúbbsins, er dái.

Kosningarnar í Noregi.

Við þessar kosningar um daginn, fengu sósíalistar og kommúnistar 46,6% af öllum greiddum atkvæðum.

Fyrir þrem árum síðan fengu rauða flokkarnir þar 43% af atkvæðunum við þessar og sveitarstjórnarkosningar. En í fyrra við þessari kosningu fengu þeir 46,6% allra greiddra atkvæða.

Frá því í fyrra hefir atkvæðahlutféld þeirra haldur minkað. En að nýrnum hefir aðallega átt stað utan þeirra.

Í ýmsum stærri þæjum Noregs hafa þeir rauðu umið á síðan í fyrra og fengið nú meiri hluta í þessari kosningu, t. d. í Oslo.

Frá Noregi er blaðinu skrifað: Ýmsar orsakir eru til þess, að kosningarsústin urðu svona þar um leið fyrir andstaðinga sósíalistasna. En fyrst og fremst er orsökkin sundrunin milli hinna borgaralegu flokka.

Þá leikur enginn efi á því, að flokkurinn með hina aðfengnu nasístastöfnu hefir gert sósíalístum mikið gagn, því alstaðar þar sem eitthvað kvæð að nasístum og starfsemi þeirra, þar jókst sósíalístum mest fylgi.

Efir þessar kosningar hljóta menn að sjá það og viðurkenna, að í Noregi verða það ekki nasístar sem stöðva öldu sósíalístans.

Sjálfur nasístaflokkurinn norskí „Nasjonal Samling“ fékk færri atkvæði í ár en í fyrra, þó foringjarnir hafi einstíð látið ó freistað til að afla sjer fylgis.

En stefnan og sú hugsun, sem hana hefir skapað, er sennilega fjarlæg norskum hugsunarhætti og norskri lund.

Dagbók.

I.O.O.F. 116117 Spilakvöld.

Þáttakendur í bóðhaldi tilkynni Hótel Island fyrir hádegí.

Veðrið (þriðjud, kl. 17): Hæg SV-átt með 2-6 st. hita um allt land. Bokuloft og talsverð rigning vestan lands en úrkomulaust eystra. — Grunn lægð um Grænlandshafið og fyrir norðan Island. Hæg Nætt og 10-12 st. frost á NA-Græn.

Veðrutíll í Ryk á dag: SV-kaldi. Rigning öðru hvoru.

Eimskip. Gullfoss er í Kaupmannahöfn. Goðafoss kom til Reykjavíkur frá útlöndum kl. 6:2 í gærkvöldi. Þrjár fjarðar kl. 10 í gærkvöldi. Detifoss var á Seyðisfirði í gær. Lagaross kom til Leith í gær. Solfoss fer í dag snemma til Akraness, Keflavíkur, Vestmannaeyja, Hull og Antwerpen.

Egir, 10. tölblað þessa árgangs er komið út. Þar er fyrst skýrsla um Fiskilþingið. Þá er grein um Farmannaráð eftir ritstj. grein um skarkolaun, grein um akkeri og keðjur eftir ritstj. reikningar Fiskifjelagsins o. m. fl.

Jeppi á Fjalli verður sýndur annað kvöld og er þingmönnum og þæjarfulltrúum boðið á sýninguna. Aðrir sýningargestir verða afgreiddir með aðgöngumíða svo lengi sem húsrúm leyfir á venjulegum sölutíma.

Guðrún Halldórsdóttir ljósmóðir er flutt á Hávallagötu 5. Straumrof, sjónleikurinn eftir Halldór Kiljan Laxness hefir nú að undanförmu verið æður af kappi hjá Leikfjelagi Reykjavíkur undir leikstjórnu Gunnars Hansens. Sennilega verður leikurinn sýndur í Kaupmannahöfn um líkt leyti og hjer og hefir Gunnar Hansen þýtt leikinn á dönsku.

Eitruð hárvötn. Dómsmálaráðuneytið hefir bannað að búa til hjer á landi og selja allskonar hárvötn og ilmvötn, með trje-spiritus í. Er auglýsing um þetta gefið út vegna þess að eitru þetta varð nýlega tveimur mönnum að hana á Akranesi.

Fundirnir í Rangárvallasýslu. Dagblað Timamanna skýrir frá því, að á fundinum að Sandhúsvelli undir Eyjafjöllum hafi verið samþykkt traustfyrirlysing til stjórnarinnar, en þetta er rangt. Í tillögu þeirri, sem samþykkt var á fundinum var ekki minst einu orði á stjórnina. Má vera að Eysteinn ráðherra hafi ætlað sjer að hafa traustið með, en fallið frá því, er hann varð var óánægju fundarmanna yfir gerðum stjórnarinnar í ýmsum málum, svo sem hækkun á bensinskatti, mjög skiftu framlagi til vegna o. s. frv.

British Pluck, ófiskskip, kom í gær með farin til „B. P.“

Surprise kom í gær og tók hjer ís.

Til Hallgrímskirkju í Saurbæ. Afh. af síra Sigurði Lárussyni, Akureyjum 5 kr. Áheit frá önefud um 12 kr. Kærar þakkir. Ól. B. Björnsson.

Upsaafi hefir á þessu ári orðið miklu meiri heldur en á sama tíma í fyrra, eða 911.100 kg. mið. að við fullverkaðan afla, en var í fyrra ekki nema 554.920 kg. Í hittiðfyrra varð upsaafinn með mesta móti eða 1.075.360 kg. Upsa veiðin var á þessu ári eingöngu á skip í Reykjavík, Hafnarfirði og Vestmannaeyjum.

Dánarfregn. Látinn er Hjer í bænum Stefán Kr. Bjarnarson skipstjóri.

70 ára er í dag Guðrún Jónsdóttir, Klapparstíg 37.

Útvarpið: Miðvikudagur 7. nóvember.

10,00 Veðurfregin.
12,10 Hádegisútlvarp.
12,50 Dönskukensla.
15,00 Veðurfregin.
19,00 Tónleikar.
19,10 Veðurfregin.
19,20 Þingfrjettir.
19,10 Veðurfregin.
19,50 Auglýsingar.
20,00 Klukkusláttur.

Frjettir.
20,30 Erindi: Áfengislöggjöfin, V (Jón Auðun Jónsson alm.).
20,45 Erindi: Áfengislöggjöfin, VI (Pálmi Hamnsson rektor).
21,00 Tónleikar: a) Útvarpstjórn; b) Grammófóinn: Grieg; Peer Gynt Suite.

Kosning stjórnar Þjóðvinnafjelagsins átti að fara fram á loknuðum fundi í sameinuðu þingi í gær. Vantaði þá einn þingmann á fund og var kosningu frestað, og greiddu jafnarmargir þingmenn 24 atkvæði með og móti Pál Eggert Ólason skrifstofustjóri hefir verið forseti fjelagsins.

Í Viðis Morgunblaðsins í gær birtist fyrirhlutinn af mjög eftirtekta verðu og fróðlegu erindi er Þjarni Benediktsson professor helt nýlega í Heimdalli, þar sem hann skýrir lýðræðisstefnuna í blaðinu í dag birtist niðurlag erindissins.

Ný epli.

Jonathan fancy

fengum við með e.s. Goðafossi.

Eggert Kristjánsson & Co.

PHILIPS

er ný tegund af glólömpum, sem PHILIPS hefir nú á boðstólum.

Þessir nýju lampar eru frábrugðnir eldri lömpum að því leyti, að þeir eru með svokölluðum tvöföldum spirál þræði.

Við þetta vinst að notagildi þessara nýju lampa, er alt að 20% fram yfir eldri gerðir, þ. e. a. s., ljósmagn miðað við straumeýðslu.

Um leið og PHILIPS býður þessa lampa, hafa þeir tekið upp þá aðferð að stimpla lampana, auk spennu og straumeýðslu, í ljósmagn, og er það gefið upp í deka-lumen. Er lumen eining fyrir ljósmagn og deka-lumen, táknar 10 lumen, sem samsvarar nokkurnveginn eins kerta ljósi.

Biðjið hjer eftir um lampa, stimplaða með bæði straumeýðslu og ljósmagn, og kaupið þá lampa, sem gefa mest ljós fyrir sem minsta straumeýðslu. — Biðjið því um PHILIPS SUPER lampa.

í Englandi seljast

Conway Stewart sjálfblekungar

meira en nokkrir aðrir sjálfblekungar. Enda hafa þeir þessa kosti:

1. afar vandaður frágangur að öllu leyti.
2. mjög ódýrir með tilliti til gæða.
3. afbragðsgott að skrifa með þeim. Allar breiddir af pennum.
4. geta ekki brotnað.
5. geta ekki brunnið.
6. sjerstaklega fallegir (allir litir).
7. Full ábyrgð á hverjum sjálfblekung.

Feikna úrval nýkomið. Pennar við allra hæfi, bæði að því er verð og gæði snertir.

INGÓLFSHVOLI = SÍMI 2354 =

Munið, að við gröfum ókeypis nöfn á þá sjálfblekunga sem keyptir eru hjá okkur.

þar sem höf. lýsir með mörgum glöggum dæmum, hve fráhrverfir núverandi stjórnarflokkar eru hinu sama lýðræði.

Gönguför K. R. Á sunnudaginn fóru um 30 manns, konur og karlar úr K. R. í göngutúr upp á Vífilfell. Var farið í bílum upp að Sandskeiði, Förrinni stjórnáði fimleikakennari fjelagsins Benedikt Jakobsson. Voru allir þátttakendur mjög ánægðir yfir þessari hressandi gönguför og mun K. R. ætla að fara fleiri slíkar ferðir í vetur. Einnig á skíði þegar skíðafæri kemur. Er það sannanlega ánægjulegt að vaknaður er slíkur áhugi hjá æskuljóð þæjarins að komast út úr svalunni hjer í bænum og út í hið tærra og hressandi fjallaloft. Fátí mun hollara þæjarbátum.

Dr. Will, þýski sendikennarinn heldur fyrirlestur í Háskólanum í kvöld kl. 8.

G.s. Island fór frá Leith í gær kl. 3 síð.

Smá-auglýsingar

Í matinn í dag: Nýr Silungur og Stórlúða. Hafliði Baldvinsson.

— Mundirðu fleygja þjer í sjóinn ef karastan sviki þig?

— Ertu vitlaus — jeg kann ekki að synda!

Mjólkurafgreiðsla Korpúlfsstaðabúsins, Lindargötu 22, hefir síma 1978.

Dívanar, dýnur og allskonar stoppuð húsgögn. Vandað efni, vönduð vinna. Vatnsstíg 3. Húsgagnaverslun Reykjavíkur.

Frúin: Það er ekki nema einn stóll hjér í eldhúsinu. Jeg skal sjá um að þjer fáið annan stól.

Vinnukona: Það þarf ekki — hann situr alltaf undir mjer.

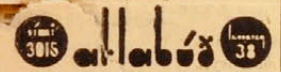
Slysavarnafjelagið, skrifstofa við hlíð hafnarskrifstofunnar í hafnarhúsinu við Geirsgötu, seld minningarkort, tekið móti gjöfum, ábeintum, árstíllögum m. m.

Rúgbrauð, franskbrauð og normalbrauð á 40 aura hvert. Súrbrauð 30 aura. Kjarnabrauð 30 aura. Brauðgerð Kaupfjel. Reykjavíkur. Sími 4562.

Regnhlífar teknar til viðgerðar. Breiðfjörð, Laufásvegi 4.

1000-platna-útsalan.

Allar íslenskar söngplötur 95 aura, dansplötur 45 aura, 95 aura og kr. 1.25. Salon- og klassískar plötur kr. 1.25 og 2 kr. Mörgum plötum hefir verið bætt við. Komid sjáid skrár yfir plöturnar.

Þeir sem óska þess

fá ókeypis hefti með lýsingu á tilhögun Fornritaútgáfunnar hjá bóksöllum.

Bókaverslun Sigf. Eymundssonar

og Bókabúð Austurbæjar, BSE, Laugaveg 34

Timburverslun
P. W. Jacobsen & Sön.
Stofnuð 1824.
Símanefni: Granfuru — Carl-Lundsgade, Köbenhavn C.
Selur timbur í stærri og smærri sendingum frá Kauphöfn.
Eik til skipasmíða. — Einnig heila skipsfarma frá Svipjóð.
Hefi verslað við Ísland í 80 ár.

Mörg þúsund nýtísku hnappar,

úr leðri,
trje, krystal, nýkomnir
o. fl., o. fl. nýtt.

Þessi sending af nýtísku hnöppum á að seljast næstu daga frá 12 aur. stykkið. Aðeins selt á tím-
anum frá 11—12½ f. h.

Munið
frá 11-12½
aðeins.

NINON Austurstræti 12^a
Opíð 11—12½
og 2—7.

NATHAN & OLSEN

BÁRA
Íslensk börn tryggja
BÁRA
Tryggigúmmí

Vetrarfrakkaefni.

Smekklegt úrval, nýkomið.

Úrvals fataefni alltaf fyrirliggjandi.

ÁRNI & BJARNI.

Bankastræti 9.

Sími 3417.

SYSTURNAR. 41.

Meðan hún var í baðinu, braut jeg heilann um það, hvort þetta væri nú alt upperð í Lottu. — Ekkert orð hafði fallið hjá henni í þá átt, að hún sjálf hefði orðið fyrir harmi. Aðeins kvíðinn um það, að hún ætti sök á þessu og svo meðaumkunin með móður Martins.

En til hvers hefði hún átt að vera að hrænsna fyrir mjer?

— Jáeja, þá get jeg orðið fræg leikkona, sagði Lotta, næsta dag. — Nú er enginn þröskuldur á þeirri leið lengur.

Hún teygði úr sjer eins og fólk gerir, sem hefir verið mjög veikt og vill nú sannfærast um, að allir limir sjeu í lagi. — Jeg er búin að eyða tíma til einskis — hræðilega löngum tíma! Nú er jeg nítján ára. Heldurðu, að það sje orðið of seint?

Og rjett eins og hún vildi vinna aftur þann tíma, sem hún hafði eytt, fór hún tafarlaust og ímritaðist á leikskólann.

Hún var ekki fyr farin út en Harry kom. Jeg var einmitt að aðgæta fót hennar og við skröfudum saman meðan á því stóð, eins og við vorum vön. En þegar hálf tími var liðinn, leit hann ekki á úrið, eins og hann var vanur, heldur beið hann þangað til Lotta kom heim.

— Nú, þarna er þá sami, gamli Harry, í allri sinni dýrð, sagði hún glaðlega. Hún skoðaði hann frá hvirfli til ilja. — Hárið á þjer er bara ekki eins rautt og það var áður fyr. Hverju á jeg nú að finna upp á til að stríða þjer með, þegar þú gerir mjer eitthvað til ama.

— Hvers vegna heldurðu, að jeg sje kominn þjer til ama? spurði hann.

— Þú hefir varla breytt svo mikið. Ætli þú gerir mjer ekki einhvern grikkinn, eins og forðum

í skemtigarðinum? Það er af því, að þú hefir altaf á rjettu að standa og jeg verð alltaf að viðurkenna það. Það getur gert mig alveg bálvonda.

Þau hlógu bæði, Harry borðaði með okkur miðdegisverð og beið eftir kaffi. Það var ósköp viðkunnanlegt, alt saman.

— Svo þú ætlar að verða leikkona? sagði Harry. — Vitánlega. Það hefir altaf verið mín heitasta ósk. Og hvað ætti jeg annað að gera?

— Þú gætir tekið við versluninni. Hún fer veg allrar veraldar, ef hún heldur áfram að vera húsbóndalaus.

— Það gæti jeg aldrei hugsað mjer að fara að standa fyrir verslun. Jeg vil verða leikkona. Jeg hefi altaf viljað það, og nú

— Það er óviss atvinnuvegur að vera leikkona. Ef þú ekki kemst í allra fremstu röð, verða tekjurnar miklu minni en þær, sem verslunin gefur. Og hún fer, sem sagt, veg allrar veraldar, ef þú skiftir þjer ekki af henni.

— Nú hefir þú enn einu sinni á rjettu að standa, sagði Lotta. — Það er bara leiðinlegt, að hárið á þjer skuli vera orðið svona jarpleitt, svo jeg get ekki strítt þjer með því, þegar þú ert að ergja mig. Jeg vil verða leikkona.

— Ef það ergir þig, skal jeg aldrei framar minnst á það aukateknu orði, sagði Harry.

Svo fór alt vel með okkur, það, sem eftir var, og þegar Harry var farinn, gerði Lotta boð fyrir hr. Schmiedel. Hún spurði hann í þaua, viðvíkjandi versluninni, og að því loknu sagði hún: — Jeg veit, hvað föður mínum líkaði vel við þú, hr. Schmiedel. Og við systurnar — við höfum líka ótakmarkað traust á þú. Og nú viljum við gefa þú ótakmarkað vald til þess að gæta hagsmuna verslunarinnar.

Schmiedel stóð upp og hörkusvipur kom á andlitid.

— Nei, sagði hann. — Í fyrra var mjer ekkert treyst. Og nú kemur traustid af seint.

— Hver treysti þú ekki? spurði Lotta.

Jeg tók af honum ómakið að svara: — Dr. Tucher vildi ekki taka á sig þá ábyrgð, en Lotta sjálf

— Nú er það of seint. Schmiedel sat við sinn keip. — Það sem jeg hefði getað gert með þúsund krónum í fyrra, kostar fimm þúsund að framkvæma nú. Og ef verðið fellur niður úr öllu valdi á morgun, sit jeg einn með alla ábyrgðina.

Hann var ósveigjanlegur. Tucher hafði móðgað hann og nú var eina markmið hans að sýna, að málfræslumaðurinn hefði haft á ríngu að standa.

— Dr. Tucher hefir sagt, að jeg skuli selja — bara selja — þangað til tímarnir verða rólegri og verð fastara. Gott og vel — þá sel jeg. Jeg er allgöður sölumaður, enda er búðin bráðum álíka tóm, og matvörubúðirnar. En til þess þarf jeg ekkert verslunarstjóraumboð.

Það var óumflýjanlegt, að Lotta skifti sjer eitthvað af versluninni, þrátt fyrir alt. Og það var satt, sem Schmiedel sagði. Vörubirgðirnar voru að þrotum komnar. Tekjurnar höfðu gengið í veðskuldina og húshaldið og aðrar eignir voru ekki annað en útistandandi skuldir.

Seljendurnir, sem fyrir einu ári höfðu verið fúsir til að lána þessari göðu gömlu verslun gegn bankavöxtum, heimtuðu nú 30—40%.

Þá fanst dr. Tucher loksins betra að taka nýtt veðlán út á húsið. Það var í svissneskum frönkum og vextir ekki nema 4%. Þannig fjekk Lotta reiðupeninga handa milli og keypti nú seljanlegar vörur hjá gömlu viðskiftamönnum, úr og gullarmbönd, miðlungsstóra gimsteina og fáeinar perlufestar. Schmiedel vildi ekkert ráðleggja henni um þessi kaup.

— Öbreyttur búðarmaður skiftir sjer ekki af

Morgunblaðið

Vikublað: Ísafold.

24. árg., 16. tbl. — Fimmtudaginn 21. janúar 1937.

Ísafoldarprentsmiðja h.f.

Gamla Bíó

Leynilögreglan

Afarspennandi, fjörug og viðburðarík lögreglu-mynd, sem sýnir vel hina stöðugu og miskunnarlausu baráttu amerísku leynilögreglunnar (G-Men) við bófaflokkana þar í landi.

Aðalhlutverkin leika:

Fred Mac Murray, Madge Evans og Lynne Overman.
Börn innan 16 ára fá ekki aðgang.

Verslunarmannafélagið

Aðalfundur

verður haldinn í kvöld kl. 8½ í Alþýðuhúsinu. FUNDAREFNI: Aðalfundarstörf. Samningar.

STJÓRNIN.

Dömkjolar.

úr ull, silki og tricotine verða í dag seldir frá

10 krónum stykkið í

Soffiubúð.

Elskuleg móðir okkar,

Björg Sigvaldadóttir,

andaðist á Landakotssjúkrahúsi aðfaranótt 20. þ. m.

Börn hinnar látnu.

Hjer með tilkynnist vinum og vandamönnum að jarðarför

Margrjetar Zoëga

fer fram laugardaginn 23. þ. m., og hefst með kveðjuathöfn frá Elliheimilinu kl. 1 e. h. Jarðað verður frá dómkirkjunni.

Aðstandendur.

Dórður Narfason, trjasmíður,
Nýlendugötu 23,

verður jarðsúnginn föstudaginn 22. þ. m., kl. 2 e. h., frá frikirkjunni.

Börn og tengdabörn.

Sonur okkar,

Eliás Björn,

er andaðist á Landspítalanum 17. þ. m., verður jarðsúnginn frá Landakotskirkju 26. þ. m. Jarðarförin hefst með ben á Nýlögötu 7 kl. 9½ fyrir hádeg.

Elin Björg Jakobsdóttir.

Zóphónías Bjarnason.

Hlíffðarsokkar

VERÐ: 2,50
3,00
1,70
2,00

STERKIR

HENTUGIR

SMEKKLEGIR

ÓDYRIR

Lárus S. Lúðvígsson

Árshátíð

Gagnfræðaskólans í Reykjavík verður haldin í Iðno föstudaginn 22. janúar, kl. 8,30.

SKEMTIATRÍÐI:

1. Ræða: Ingimar Jónsson skólastjóri.
2. Leiksýning: Happið, eftir Pál Árdal.
3. Spilað fjórhent á pianó.
4. Dans. — HLJÓMSVEIT BLUE BOYS.

Aðgöngumiðar seldir í Iðno sama dag eftir kl. 1.

Skemtimefndin.

Breiðfirðingamót

fyrir öll hjeruð umhverfis Breiðafjörð og vesturhluta Barðastrandarsýslu, verður haldið fimtudaginn 22. þ. m. að Hótel Borg.

Mótið hefst með borðhaldi kl. 8 e. h.

Aðgöngumiðar seldir í rakarastofu Eyjólf Jóhannssonar, Bankastr. 12, sími 4785, og í Tóbakshúsinu, Austurstræti 17, sími 3700.

Brauð og kökur

frá

F. A. KERFF

verður framvegis selt í konfektbúðinni á Laugaveg 8.

Lærið að vefa.

Lítið í gluggann hjá Jóni Björnssyni & Co.
Vefstólar smíðaðir eftir pöntun.

Nikulás Halldórsson.

Sími 4439.

24.000 kr. í veðdeildarbrjefum

óskast til kaups. Tilboð með upplýsingum um verð og flokk, merkt „24“, sendist Morgunblaðinu.

Nýja Bíó

Kvennaskólastúlkur

(Girls Dormitory).

Ljómandi falleg amerísk talmynd frá Fox-fjelaginu.

Aðalhlutverkin leika:

Ruth Chatterton,
Herbert Marshall
og hin fagra

SIMONE SIMON.

Aukamynd:

Kvenfólkið og tiskan.
Amerísk kvikmynd, er sýnir nýjustu tísku í klæðaburði kvenna.

Kvenlæknirinn

Gamanleikur í 3 þáttum eftir P. G. Wodehouse.

Sýning í kvöld kl. 8.

Lægsta verð.

Aðgöngumiðar á kr. 1,50, 2,00, 2,50 og 3,00 á svölum eru seldir eftir kl. 1 í dag.

Sími 3191.

MÁLAFLUTNINGSSKRIPSTOFA

Pjetur Magnússon
Einar B. Guðmundsson
Guðlaugur Þorláksson
Símar 3602, 3203, 2002.

Austurstræti 7.
Skrifstofutími kl. 10—12 og 1—6.

Verslið við

Liverpool

Íslenskar kartöflur,

úrvalsgóðar í pokum og lausri vigt.

Verslunin Vísir.

Laugaveg 1.

Morgunblaðið

Útgef.: Hf. Árvakur, Reykjavík.
Ritstjórnar: Jón Kjartansson og
Valtýr Stefánsson —
Ábyrgðarmaður.
Ritastjórna og afgreiðsla:
Austurstræti 8. — Sími 1600.
Auglýsingastjóri: E. Hafberg.
Helmasmar:
Jón Kjartansson, nr. 3742
Valtýr Stefánsson, nr. 4220.
Árni Óla, nr. 3046.
Áskriftagjald: kr. 3.00 á mánuði.
Í lausabók: 15 auro eintak.
25 auro með Lesbók.

Orð og gerðir.

Vinna skal að því, „að öllum verði gefin jöfn aðstaða til að keppa um stöður við hverskonar opinberar stofnanir, og að eingöngu verði valið í stöðurnar eftir hæfileikum umsækjenda“.

Hún tekur sig vel út á pappírnum þessi regla, enda er hún þekin orðrjett upp úr „4 ára áætlun“ sósíalista fyrir síðustu kosningar. En reglan er heldur ekki til nema á pappírnum.

„Öllum verði gefin jöfn aðstaða til að keppa um stöður við hverskonar opinberar stofnanir“, segir boðorðið. Hvernig var þetta boðorð haldið þegar verið var að skipa í sýslumannsembættið í Árnessýslu? Embættinu var alls ekki slegið upp, heldur var valinn í embættið maður, sem ekki uppfyllir þær kröfur, sem landslög setja. Skipunin í embættið var pólitískt hneyksli og lögbrót í þokkabót.

„Eingöngu verði valið í stöðurnar eftir hæfileikum umsækjenda“, segir boðorðið ennremur.

Hvernig fær þetta boðorð samrýmt við val atvinnamálaráðherrans í embætti vitamálastjóra?

Í embættið er skipaður maður, Emil Jónsson bæjarstjóri, sem aldrei hefir komið nálægt þeim störfum, sem vitamálastjóra embættinu fylgja.

Meðal umsækjenda um embættið var Finnboji Rútur Þorvaldsson verkfræðingur, sem um langt skeið hefir staðið fyrir byggingu allra stærri hafnarmagnvirkja á landinu, og farist það starf svo vel úr hendi, að hann hefir hlotið almenna viðurkenningu fyrir dugnað sinn og ráðeild.

Fram hjá þessum manni er gengið, en í staðinn er skipaður í embættið bæjarstjóri, sem þannig hefir stjórnað, að bæjarfjallag hans er nú stimplað, sem eitt stærsta vanskila bæjarfjallagið á landinu.

Hvað hefir ráðið þessari embættisvefingu? Eru það hæfileikar umsækjendanna, sem hafa ráðið? Eða eru það pólitískar skoðanir þeirra?

Þessum spurningum þarf ekki að svara hjer; svörin eru öllum svo augljós.

En hvernig er það með mennina sjálfa, sem eru að troða sjer í embættin? Hafa þeir enga sómatilfinningu?

„Þjóðverjar hafa framtíð Evrópu í hendi sjer“.

„Gangið í Þjóðabandalagið“ -- hvatning frá Eden til Þjóðverja.

Afstaða Breta til Spánar, Italiu og Þýskalands.

London í gær.

Þjóðverjar hafa í hendi sjer að stöðva vígbúnaðarkapphlaupið í Evrópu. „Ef Þjóðverjar vildu velja þá leiðina að taka upp samvinnu við aðrar þjóðir“, sagði Anthony Eden í ræðu um utanríkismál í breska þinginu í gær, „þá myndi hver einasti Englendingur fagna því og rjetta þeim bróðurhönd“. Eden hjelt því fram, að þetta væri eina leiðin út úr þeim ógöngu, sem Evrópuþjóðirnar væru nú komnar í, vegna hins gífurlega vígbúnaðar.

„Ef sú leið verður ekki valin, þá blasir ekkert annað við en ennþá frekari vígbúnaður“, sagði Eden.

„Þjóðverjar hafa í hendi sinni ekki einungis framtíð þeirra eigin lands og þjóðar, heldur framtíð Evrópu. Þeir eiga að velja milli þess, að taka höndum saman við aðrar þjóðir Evrópu, og auka hróður sinn sem stórveldi eða hins, að fara sínar eigin leiðir, til tjóns fyrir sig og aðra“.

Eden hvatti Þjóðverja til að velja þá leiðina, sem leiddi til afvopnunar og hefja samvinnu við Þjóðabandalagið.

Um Spán og íhlutun erlendra ríkja á Spáni, sagði Eden: Íhlutun á Spáni er að öllu leyti skaðsamleg, ekki einungis frá því sjónarmiði, að þannig væri hægt að halda stríðinu áfram um óákveðinn tíma, og framlengja á þann hátt allar þær hörmungar, sem óhjákvæmilega fylgdi í kjölfar ófriðarins. Heldur einnig frá sjónarmiði utanríkisstjórnamála.

Um líkt leyti og Eden flutti ræðu sína, hjelt Göring, flugmálaráðherra Þjóðverja aðra ræðu á eygni Capri, og talaði þveröfugt við þessi ummæli Edens. „Bæði Ítalir og Þjóðverjar“, sagði Göring, „munu beita sjer gegn því, að sett verði á fót kommúnistisk stjórn á Spáni, — hvað sem það kostaði!“

Utanríkismálaráðherra stórveldanna í Genf.

London 20. jan. FÚ.

Anthony Eden lagði af stað í morgun á leiðis til Genf, til þess að sitja fund Þjóðabandalagsráðsins. Delbos, utanríkisráðherra Frakka, er kominn til Genf, og hefir í dag átt viðræður við fulltrúa Tyrklands, en deilumál Tyrkja og Frakka út af Alexandretta verður eitt aðalumræðuefni fundarins. — Önnur mál á dagskrá eru Danzigmálin og Spánarmálin.

Það var opinberlega tilkynnt í dag í Róm að Ítalía myndi ekki senda neinn fulltrúa til Genf.

Fundur ráðsins hefst í dag.

Án þess að vita af ræðu Görings, svaraði Eden þessum ummælum í ræðu sinni. Hann hjelt því fram, að það væri alls ekki barist um það, hvort eitt eða annað erlent stórveldi ætti að ná yfirhöndinni á Spáni, stjórna framtíð Spánverja og utanríkismálum þess.

Fyrst og fremst myndu Spánverjar sjálfir setja sig upp á móti því, að erlent ríkisvald rjeði lögum og lofum í landi þeirra, og það myndi Stóra-Bretland einnig gera.

Hann hjelt því fram, að mikill hluti þeirra útlendinga sem nú berðust á Spáni gerðu það ekki vegna hugsjóna, heldur hagsmuna. Þeir berðust hvorki fyrir einni stefnu nje annari, en aðeins fyrir eigin fjárhagslegum hagnaði.

FRAMH. Á SJÖUNDU SIÐU.

Forseti þar til 1940.

Roosevelt Bandaríkjaforseti.

Matarskortur vegna snjóþyngsla.

FRÁ FRJETTARITARA VORUM.

KHÖFN í gær.

Matvælastortur vofir yfir mörgum borgum á Jótlandi, vegna hinna óvenju miklu snjóþyngsla. Sumar borgir hafa nær ekkert samband við umheiminn.

Viða hefir hús fent í kaf. — Járnbrautarlestir hafa sumstaðar verið fastar í snjó í heilan sólarhring.

Ræða Roosevelts um tugi miljóna atvinnuleysingja.

London 20. jan. FÚ.

Roosevelt forseti tók í dag embættiseið sinn í annað sinn, og fóru í því sambandi fram hátiðahöld með skráðgöngu í Washington, höfuðborg Bandaríkjanna. Rigning var, og kuldi, en þó hafði mikill mannfjöldi safnast saman í grend við þinghúsið, til þess að sjá forsetann aka þangað.

Í innsetningarræðu sinni sagði Roosevelt m. a. að það ástand, sem nú ríkti í Bandaríkjunum, að tugir miljóna manna gætu ekki veitt sjer hinar einföldustu lífnaðsýnjar, væri óviðhafandi hneisa fyrir lýðræðisstjórn Bandaríkjanna.

Í innsetningarræðu sinni framför eða afturför væri að ræða, væri það, hvort hinir auðugu bættu við allsnægtir sínar, eða hinir allslausu fengi bætt úr skorti sínum.

Tvær flugvjarlar koma til Íslands í sumar.

FRÁ FRJETTARITARA VORUM:

KHÖFN Í GÆR.

Í sumar — sennilega í júní — eru tvær flugvjarlar frá Taylor Air Craft í Bandaríkjunum væntanlegar til Íslands og hjeðan munu þær halda áfram til Danmerkur.

Hefir „Taylor Air Craft“ farið þess á leit við Dani að firmað fái að setja upp flugvjarlaverksmiðju í Danmörku, sem verði útibú frá verksmiðjunum í Bandaríkjunum. Flugferðin í sumar stendur í sambandi við þessa umsökn.

„Taylor Air Craft“ hefir boðið danska flugmanninum Bjarkov að stjórna annari flugvjarlinni í sumar og hefir Bjarkov lýst yfir því, að hann sje fús til fararinnar.

Þýskt skip með 21 manns áhöfn hefir farist.

London í gær. FÚ.

Í dag var opinberlega tilkynnt í Þýskalandi, að eitt af tilraunaskipum þýska flotans (Villa?) hefði farist í Eystrasalti í gær með 21 manns áhöfn. Skipið var á leið til aðstoðar þýskri stormaveitar skútu, sem var í nauðum stödd. Nánar er ekki sagt frá þessu atviki.

B.v. Gyllir fór á veifar í gærkvöldi.

Bæjar- og sveitarfjelögin verða að fá nýja tekjustofna.

Ríkið á að láta af hendi fasteignaskattinn og helming tekjuskattsins.

Síðustu árin hafa Alþingi borist háværar kröfur frá bæjar- og sveitarstjórnunum allstaðar að af landinu, um nýja tekjustofna þeim til handa.

Þessar einróma og háværar kröfur urðu til þess að haustþingið 1935 samþykkti áskorun til ríkisstjórnarinnar, að undirbúa frumvarp um tekjustofna bæjar- og sveitarfélaga og leggja fyrir næsta þing.

Stjórnin skipaði þegar nefnd í málið, og áttu sæti í henni alþingismennirnir Magnús Guðmundsson, Bernharð Stefánsson og Jónas Guðmundsson.

Enda þótt nefndin hefði stuttan tíma til starfa, þar sem Alþingi kom aftur saman í febrúar 1935, hafði hún þó tilbúið frumvarp svo snemma að þingið fekk það til meðferðar.

En það sýndi sig skjótt, að frumvarp nefndarinnar myndi ekki fá greiðan gang gegn um þingið.

Fyrsti þröskuldurinn í vegi málsins var sjálf ríkisstjórnin. Hún tók málinu mjög dauflaga þegar í byrjun, og með fullri andstöðu þegar á leið. — Þar með var málið raunverulega dauðadæmt.

Það fór og svo að frumvarpið dagaði uppi í þinginu, eftir að búið var að limlesta það svo, að lítið sem ekkert var eftir af því.

En ríkisstjórnin má ekki halda að hún sje þar með leyst frá öllum skyldum í þessu máli. Með taumlausri skattálgögu sinni hefir ríkisstjórnin komið bæjar- og sveitarfjelögum landsins á knje fjárhagslega. Hún hefir ráðist svo freklega á hinn eina tekjustofna bæjar- og sveitarfélaga, að þau standa nú uppi gersamlega ráðalaus.

Nú er svo komið, að allir kaupstaðir landsins, nema Reykjavík, og um helmingur allra hreppsfelaga hafa neyðst til að taka kreppulán, vegna fjárhagserfiðleika og skuldabasis. Auðvitað verður ekki langt að þíða þess að hin geflist einnig upp, með sama áframhaldi.

Andstaðan gegn frumvarpi hinnar stjórnskipuðu nefndar byggðist einkum á því, að menn voru óánægðir með að gengið var inn á tollabrotina til tekjuöflunar til handa bæjar- og sveitarfélögum.

Það verður að játa að mjög er óheppilegt að þurfa að fara inn á þessa braut. En eitthvað

FRAMHALD Á SJÓTTU SIDU.

Páfi með kardinálum sínum.

Píus XI. (í miðju) ræðir við kardinála sína.

Tveir menn stórslasast í Mjólkurstöðinni.

3 tonna kælidunkar fellu á þá.

TVEIR menn stórslösuðust í Mjólkurstöðinni við Hringbraut í garmorgun kl. 6, er kælidunkar, sem samtals vega um 3 tonn, fjellu niður úr lofti.

Torfi Þorbjörnsson, Aðalstræti 18, fótbrotnaði illa á öðrum fætinum og er brotið mjög slæmt; einnig hlaut hann meiri meiðsli.

Sveinn Jónsson, Blómsturvöllum, rifbrotnaði og meiddist eitthvað innvortis.

Báðir mennirnir liggja á Landspítalanum og eru þungt haldnir.

Í stöðinni eru tveir kæliklefar og er 5 kælidunkur komið fyrir í hvorum klefa. Í kælidunkum þessum eru geymdar fylltar mjólkurflöskur.

Þeir Sveinn og Torfi voru báðir að vinnu sinni inni í öðrum kæliklefa Mjólkurstöðvarinnar.

Veggir kæliklefanna eru 3 metra háir, og er hinum fimm kælidunkum komið fyrir upp undir lofti. Gegnum dunkana liggja rör, sem tengja þá saman, og einnig liggja frá þeim sver rör gegn um veggi klefans.

Rörin vörnuðu því að dunkarnir fjellu alveg niður, en það hefði orðið bráður bani beggja manna, þar sem dunkarnir eru allir um 3 tonn á þyngd.

Kælidunkunum var þannig fest, að eftir lofti í kæliklefunum liggja tveggja þumlunga trjebitar. Vinkiljárnur er svo aftur fest í bitana að neðan og í gegnum það eru kælidunkarnir festir í trjebitana með 18 skrúfum, sem eru 5/8 úr tommu að þvermáli. En skrúfurnar sjálfar eru ekki lengri en það, að þær ná aðeins um 1 1/2

Portúgalir vilja sjálfir gæta spánskra landamæra.

London 20. jan. FÚ.

Stjórnin í Portúgal hefir sent hlutleysinefndinni ummæli sín um tillögur nefndarinnar um alþjóðlegt eftirlit við spánskar hafnir og spönsk landamæri.

Stjórnin segist ekki mótfallin eftirliti við landamæri Portúgals og Spánar, svo framarlega sem það sje fallið Portúgölum sjálfum, en ekki annara þjóða mönnum.

Skemdarverk á bátum halda áfram í Eyjum.

Þriðja íkveikjutíðraunin í vjelbátunum „Gunnar Hámundarson“ í Vestmannaeyjum var framín í fyrrinótt, þar sem vjelbáturinn lá við bryggju. Sárálitið braun í bátunum, eða aðeins tvö börð í vjelarúmi.

Það virðist, sem hjer sje um hermdarverk að ræða, eða að geðveikur maður sje að reyna að vinna eiganda bátsins tjón.

Í fyrravetur var tvísvær gerð tilraun til að kveikja í bát þessum, og fyrir skömmu var sama bát sókt á Vestmannaeyjahöfn, ásamt öðrum bát.

Ramsókn í málinu hefir leitt í ljós, að útilokað er að eigandi bátsins hafi kveikt í honum, m. a. vegna þess, að hann hefði beðið mikið fjárhagslegt tjón, ef báturinn hefði brunnið nú.

Lögreglunni í Eyjum hefir ekki tekist að hafa upp á þeim, sem valdur er að þessum skemdarverkum á bátum í Vestmannaeyjum.

Heitið er 1500 króna verðlaunum af lögreglu Vestmannaeyja fyrir upplýsingar í málu þessum, sem kynnu að leiða til uppljóstunar.

Enginn póstur til Austurlandsins í 5 vikur!

Nordfirði, miðvikudag.

Í gær komu hingað þrjú skip: Goðafoss, Lagarfoss og Súðin.

Voru þá liðnar 5 vikur frá því póstur kom hingað síðast, eða með Esju 13. des. 1936.

Með skipum þessum kom óhemju mikill póstur. Blöðin þóttu þó sum nokkuð gömul.

Svona eru samgöngurnar við Austurland á menningaröldinni!

Pormar.

VARIST SNJÓSKRIÐURNAR AF HÚSPÖKUM!

Stórhættulegt getur verið, er snjóskskríður falla af húspökum og ættu menn að varast að ganga fram hjá húsum, þar sem snjór slútir fram af þakskeggjunu. Einnig ætti fólk að gæta þess að skilja ekki eftir barnavagna við hús á meðan þessi hætta vofir yfir. Landsbankinn tók það ráð í gær að láta moka snjónum af þaki bankans og stóð lögregluvörður á götunni á meðan verið var að moka af þakinu. Fleiri ættu að taka þetta ráð Landsbankans, þar sem því verður við komið.

Halldór Kiljan „stórfenglegur og finn“.

Gunnar Gunnarsson jöfur í ríki skáldskaparins.

Khöfn í gær.

Í hátíðahöldunum í ríkisþinginu í danska í tilefni af 100 ára afmæli danska bóksalafelagsins tóku meðal annara þátt Stauning forsætisráðherra Dana og Sveinn Björnsson sendiherra.

Berlingske Tidende gaf út auka blað í tilefni af afmælinu. Í blaðið ritar Kjeld Elfert um nýjar bækur í Danmörku og segir þar um „Graamand“ Gunnars Gunnarssonar, að bókni sýni, að Gunnar sje jöfur í ríki skáldskaparins. Politiken birtir og mjög lofsamleg ummæli um Gunnar.

Forseti sambands enskra bókaútgefenda kom til Kaupmannahafnar í tilefni af þessu afmæli og segir í viðtali við Politiken, að norrænar bækur sje torvelt að selja í Englandi, nema bækur eftir Halldór Kiljan Laxness.

Hann segir, að hin dásamlega skáldsaga Laxness, Salka Valka, hafi orðið afar vinsæl á Englandi, enda sje Halldór Kiljan Laxness hvortveggja í senn, einn stórfenglegasti og finasti rithöfundur, sem nú sje uppi.

Hann segir ennfreður, að verið sje að þýða Sjálfstætt fólk á ensku og komi sú bók bráðum út undir nafninu Independent People. Hún er þýdd beint af íslensku af Anderson Thomson.

Heilsufar páfa.

London 20. jan. FÚ.

Páfinn naut lítillar hvíldar í nótt, sökum þrauta, en lyfjum var dælt í fót hans til þess að lina þrautirnar.

HEIMDALLUR

ÆSKAN OG STJÓRN MÁLIN

S. Ú. S.

Ráðríki ríkisstjórnarinnar yfir málefnum bæjarins.

Bjarni Benediktsson prófessor, rekur þau mál á Heimdallarfundum.

A HEIMDALLARFUNDI í fyrrakvöld flutti Bjarni Benediktsson prófessor fróðlegt og ýtarlegt erindi um bæjarmál Reykjavíkur.

Hóf hann mál sitt með því að minna á það ákvæði stjórnarskrárinnar, sem fjallaði um sjálfstjórn sveitarfélaga og benti á, hve ákvæði þetta gæfi ríkisvaldinu og Alþingi mikinn íhlutunarrjett um stjórn sveitarfélaganna.

— Mennt verða að gera sjer það ljóst, að bæjarstjórn hefir í rauninni ekkert annað vald en það, sem löggjöfin veitir henni í hvert skifti. Löggjöfin ræður, hvaða mál bæjarstjórn skuli fara með á hverjum tíma, og einnig hve mikil afskipti fulltrúar borgaranna skuli hafa af málunum.

Aðstaða bæjarstjórnar hlýtur því ætíð að verða miklu veikari en ríkisstjórnar og Alþingis, og verður bæjarstjórn að gæta mikillar varúðar í viðskiptum sínum við þessi stjórnarvöld.

Á venjulegum tímum kemur þetta ákvæði um yfirráð ríkisvaldsins yfir sveitarfélögum ekki að sök. En eins og nú standa sakir er öðru máli að gegna, þegar ofbeldishugur Alþingis og einræðisstefna ríkisstjórnarinnar ráða lögum og lofum.

Þegar talað er um stjórn bæjarins er nauðsynlegt að athuga þessi grundvallaratriði. Meirihluti bæjarstjórnar myndi á efa vilja, að öðruvísi færi um ýms mál, sem hún hefir til meðferðar, en verður um þau að lúta boði Alþingis og ríkisstjórnar. Skal hjer minst á nokkur mál, sem talið er að bæjarstjórn fari með, en sem hún í raun og veru ræður engu um, nema að útvega fje, málum þessum til framdráttar.

Lögreglumálin.

Á þessu ári er áætlað, að bæjarstjórn greiði 273 þúsund krónur til lögreglumála bæjarins. En lögreglumálin eru ekki nema að nafninu til bæjarmál. Dómsmálaráðherra ræður fjölda lögregluþjóna. Hefir hann t. d. nýlega ákveðið, að lögregluþjónar hjer í bænum skuli vera 60 talsins, þó meirihluti bæjarstjórnar vildi ekki hafa þá fleiri en 54.

En ekki er nóg með þetta, því það er að langmestu leyti í höndum lögreglustjóra, hverjir verða valdir í starfið. Bæjarstjórn er samkv. lögum óheimilt að velja lögregluþjóna. Hún hefir einungis þann rjett að hafna þeim, sem lögreglustjóri hefir valið.

Sama er að segja um aðra stjórn og starfstílhögun lögregluunnar: Bæjarstjórn ræður þar sára litlu um, nema með þeim óbeinu áhrifum, sem hún getur haft með umráðum yfir einstaka smá fjárveitingum til lögregluunnar. Þessi áhrif eru þó hverfandi lítil, því að lögreglustjóri hlýtur að miklu leyti að ráða um daglegan rekstur þessara mála, en

eftir honum fara útgjöldin. Bæjarstjórnarinnar er einungis að jafna þessari rúmlega ¼ milljón króna, sem fer árlega til lögregluunnar, á bæjarbúa.

Fræðslumálin.

Barnafræðslan er enn talin til bæjarmála. Útgjöld bæjarins til þessara mála nema nú krónum 556,160,00. Þetta fje er bæjarstjórn gert að útvega með útsvör um, eða öðrum tekjuöflunarleiðum.

Drátt fyrir þetta ræður bæjarstjórn engu um val kennara. Það er endanlega í hendi kenslumálaráðherra.

Ýmsar aðrar ákvarðanir varðandi fræðslumálin eru í höndum skólafundar, sem er þannig skipað, að ráðherra og fylgismenn hans hafa meirihluta í nefndinni.

Skvallað fræðsluráð er þó skipað af bæjarstjórn einni með borgarstjóra fyrir oddamann, en ákvæði laganna um vald þess eru mjög óljós og vald þess sýnist vera sáralítið. Bæjarstjórn reynir að vísa að halda umráðum yfir fjárveitingum og ólögbundnum stöðum hjá sjer og fræðsluráði, en þau umráð eru vjefengd af skólafundum og ráðherra, eins og kunnugt er. Þessi mál eru því að langmestu leyti tekin undan bæjarstjórn.

Tryggingamálin.

Eitt mál, sem nýlega er komið á laggirnar, er sjúkratryggingarnar. Á fjárhagsáætlun bæjarins er gert ráð fyrir 210 þús. króna útgjöldum vegna þeirra, en líklegt er, að upphæðin verði hærrí, eða um 250 þús. krónur, þegar allt kemur til alls.

Bæjarstjórn er falið að kjósa stjórn Sjúkrasamlags Reykjavíkur, 5 menn og varamenn þeirra. En stjórn þessi hefir afar takmarkaðan verkahring og er óheimilt að taka mikilsverðar ákvarðanir upp á eigin spýtur. Allar ákvarðanir, sem verulegu máli skífta, lúta endanlegum yfirráðum Tryggingarstofnunar ríkisins og atvinnumálaráðherra.

FRAMH. Á FIMTU SÍÐU.

Síðari kafli.

ANDSTÆÐ VIÐHORF.

Jeg þarf ekki að taka það fram, eftir þessa lýsingu frá kunnigja mínum, að þetta var fátækur verkamaður sem reyndi að hafa ofan af fyrir sjer og sínum án þess að verða þurfaþingur og hafði tekið það með sóma á meðan löggvaldið lét hann í friði með heimili hans, án þess að demba á það nýjum drápsköttum, sem ekkert fátækt heimili fær undir risið.

Þetta litla sýnishorn er aðeins örlítið geislabrot af umhyggju sósíalístanna fyrir afkomuöguleikum fátæklinganna. Svo á hina sveifna, sem veit að bjargálna einstaklingum og sjálfstæðum atvinnurekendum er ekki að sökum að spyrja. Þar er óvildin og illgirnin frá hálfu hinna rauðu svo mögnuð, að úr hófi keyrir, og stappar nest ofsóknaræði vitfirtra manna. Er því aukasti aðallega beint að einstaklingsframtakinu og frelsi þess í hvaða mynd sem er. Það er reynt að brjóta það á bak aftur, með lagabvngun, ríkis-einkasölum og síhækkandi skattalagningu.

Ög seinast en ekki síst veitast hinir rauðu flokkar alveg sjerstaklega fantalega að stórutgerðinni í landinu. Forvígismenn hennar eru rögbörnir og svívirtir á alla lund fyrir þær sakir einar, að þeir hafa hug og vilja á því, að vernda þjóðina fyrir skemdaröflum rauðu hettunnar, og einnig að bjarga henni frá efnahagslegri glötnu, sem er hinsvegar endataknark hanna rauðu að steypa henni sem fyrst í.

Slík villimenska í stærstu atvinnumálum landsmanna er blátt áfram líkust landráðum í verstu mynd. Enda mun hún óviða í síðuðu þjóðfélagi finna sjer stað, nema hjer. Til demis metti benda á það að víða á Norðurlöndum, eins og í Svíþjóð, Noregi og Danmörk, sem hafa sósíalístískar ríkisstjórnir, eru gerðar alveg þverfugar ráðstafanir, stórutgerðinni til viðreisnar og meiri eflingar. Þetta er ágreiningslaust talið eðlilegt og sjálfsagt að hlýna sem mest að þessum atvinnuvegi með beinum og óbeinum stuðningi þess opinbera, án þess þó að reynt sje á nokkurn hátt, að draga framkvæmdumöguleikana úr höndum þeirra einstaklinga sem hafa þekkningu og áhuga á þeim málum. Þvert á móti er þeim mönnum öðrum fremur trúað til þess tortrygnislaust að beita þannig kröft um sínum í þágu almennings eftir frjálsnum leiðum. Þannig er það líka alstaðar þar sem fullkomið og

heilbriggt athafnafrelsi er að einhverju virt.

Þeir meginþræðir hafa aftur á móti virst mest áberandi í vildleyni núverandi stjórnflokka til athafnafrelsis í landinu, að gera það sem allra ófrjálást, eða jafnvel að mylja það í smátt undir járnhælum ríkisvaldsins. Er nú líklegt að þetta sje farsælt fyrir þjóðina? Er líklegt að sá einstaklingur leggi betur fram krafta sína, þjóðinni til gagns, sem lagður er nauðugur í fjötur á verkunsviði lífsins, og haldið þar í tjóðurbandi áþjánar og frelsisskerðing, undi kjarkur hans er brotinn, með kaldhæðni þess veruleika, að fyrirsjáulegt var, að fjörbrót hans öll voru unnin fyrir gýg. Eða sá, sem fær óháður og hlekkja laus að leggja út á djúp mannglegra erfðileika, brynjaður framfjóðarvonum hins frjálsa sterka manns, sem finnur möguleikana vaxa við hvern uninn sigur á vettvangi víðfangsefna sinna.

Þessum spurningum býst jeg við að allir sannir Íslendingar geti svarað á einn og sama veg án þess að leita lengi að heimildum. Til þess er saga þjóðarinnar of ljós og táknræn, frá þeirri fortíð er vjer vorum bandingjar illræmdra erlendra kúgara. Vilja menn og konur þeirrar þjóðar, sem poldi þá áþján — láta hörmungarnar endurtaka sig aftur, aðeins í breyttum gerfibúningi málefnalegra hlekkinga? Jeg fullyrði að svo er ekki.

Þá kem jeg að viðhorfum rauðu flokkanna í tolla- og skattamálum. Þau mál eru svo yfirgripsmikil að ekki er unt að gera þeim nokkur veruleg skil í stuttu máli. Það skal látið megja að benda á fjárlög Alþingis nú síðastliðin 2 ár. Þau eru vissulega þau glannalegustu sem þekst hafa hjer á landi bæði fyr og síðar.

Ennfremur hafa allar lífsnaði til viðreisnar og meiri eflingar stórhækkad í verði vegna síhækkandi tolla síðan að núverandi ríkisstjórn tók við völdum. Svo að varla getur þar verið að ræða um hagsbætur fyrir almennig. Að lokum get jeg ekki stílt mig um að fara nokkrum orðum um síðustu árás rauðu flokkanna, gegn sjálfstæði landsmanna. Hún var hafin á samkomu þeirra hjer í Reykjavík, sem þeir nefna Alþjóðu sambandsþing Íslands. Maður geti etlað eftir nafninu að dæma, að þarna væri um ábyrg verkamanna-samtök að ræða, sem bæru velferð

og hagsmunamál alþjóðunnar fyrir brjósti af heilum hug, og fylgdu því, þeim einum fjelagsmálum fram, sem miðuðu til raunverulegra hagsbóta fyrir hana sjálfa. Nei, þau undur gerast á þessari samkomu að það er samþykkt eftir áeggjan foringjanna að hefja skuli skipulagsbundna árás á útgerðarstarfsemi einstaklinga og fjelaga, sjerstaklega þó á togarauútgerðina, og leggja á hana, þessa lífæð þjóðfélagsins blátt áfram á höggstokkinn umsvifalaust, ef hún kynni að skulda eitthvað bönkum landsins, líkt og stór atvinnufyrirtæki ávalt gera —, og eiga að gera sem veita mikla atvinnu.

Til þess eru þjóðbankar stofnaðir að það á að vera hlutverk þeirra að lyfta undir atvinnulíf, í gegn um þau fyrirtæki sem skilyrðin hafa best. En engum dylst að þar eru togara fjelögín í fylkingarbrjósti, enda halda þau mism og best uppi gjalddeyri þjóðar sinnar á hverjum tíma. En pólitískir umskiftingar, líta sjaldnaast á hlutina með þjóðarheilil fyrir augum. Þeir eru ánægðir ef þeir halda sjálfir bitlingunum sem þeir hafa klófest, líkt og kötturinn sem hefir náð sjer í feita mús.

Það er því síst að furða, þó að sjónarsvið slíkra manna sjeu fátæk af samúð og skilningi í þjóðlegum alvörumálum. Hitt gegnir meiri furðu að nokkur íslenskur stjónamaður eða verkamaður, sem verður daglega að horfast í augu við atvinnuöguleika — og atvinnuleysi á þessu sviði — skuli ekki sjá hvar fiskur er falinn undir steini hjá þessum rauðu, þegar þeir eru að reyna að telja sjómönnum trú um, að það sje best að eyðileggja Kveldúlf, þá fái þeir meiri vinnu. — Hvíll regin lygi. Vita ekki sjómenn allra manna best að það er einmitt þetta fjelag, sem altaf hefir verið bestur atvinnuveitandi hjer á landi síðan það hóf menningarstarf sitt í útvegsmálum. Og hvaða sjómanni myndi deta í hug, að bera þá fjarstæðu fram í heimabúsum, fyrir konu og börn, að nú vildi hann helst, að enginn Kveldúlfstogarinu færi á veiðar í vetur því þá græddi ekki Kveldúlfur á meðan. Nei, þannig hugsar og talar enginn skynsamur alþjóðamaður þegar hann er sjálfstæður sinna gerða. Hann óskar og þráir alveg hið gagnstæða. Einmitt að Kveldúlfur og öll önnur togarafjelög, geti gert út á öllum tímum öll sín

FRAMH. Á SJÖTTU SÍÐU.

Skift um hlutverk: Mussolini, Scipio, Hannibal og Haile Selassie.

Stórkostleg kvikmynd til dýrðar Abyssíníuæfintýrinu.

I talskar kvikmyndir hafa vist aldrei verið sýndar hjer á landi. Þann 21. apríl n.k. — á afmælisdegi Rómaborgar — verður sýnd ítölsk kvikmynd í öllum borgum og þorpum í Ítalíu (þar sem á annað borð eru kvikmynda hús), stærsta kvikmyndin sem gerð hefir verið í Evrópu, Scipio L'Africano. Þessa kvikmynd hygg jeg að marga muni fýsa að sjá hjer á landi.

Það er ekkert handahóf að Ítalíar skuli einmitt nú hafa gert mynd um Scipio L'Africano, rómverska hershöfðingjann, sem sigraði Hannibal og lagði Karþago í rúst. Hannibal er í þessari mynd færður í búiing Haile Selassie Abyssíníukeisara og Scipio í búiing Mussolinis.

Myndin fjallar um viðburðina á árunum 207—202 f. Kr., en á þeim árum hrakti Scipio Hannibal af höndum Rómverja, svo að Hannibal varð að flýja frá Ítalíu og beið að lokum algeran ósigur fyrir Rómverjum í orustunni við Zama árið 202 f. Kr.

Til marks um það, hve kvikmyndin um Scipio L'Africano er stórkostleg, má geta þess, að tólf þúsund manns (þar af 4 þúsund riddarar) taka þátt í næst síðasta kafla myndarinnar, sem sýna orustuna við Zama.

Í flestum köflum myndarinnar leika 6 þúsund manns. Ítalíar hafa auk þess orðið að draga að sjer (meðal annars) átta tíu fíla, sem þeir hafa fengið hvaðanæfa úr Evrópu. Fílarir taka þátt í orustunum og gefur myndin m. a. góða hugmynd um þýðingu fíllanna í orustum Hannibals við Rómverja.

Fremstu sjerfræðingar Ítala á öllum sviðum, í sagnfræði, fornfræði, hernaðarsjerfræði, trúmálafræði o. s. frv. hafa lagt fram sinn skerf til þess að gera þessa mynd, sem líkast hinum sögulegu atburðum. En anda kvikmyndarinnar hefir Mussolini lagt fram sjálfur. Ríkið kostar töku kvikmyndarinnar.

Samhengið milli hinna fornu viðburða og þess, sem nú er að gerast í Ítalíu, liggur í augum uppi. Lítil flokkur manna, flokkur Scipios, hugdjarfur og þrunginn gæskupróti, vinnur hug á deyð, kjarkleysi og hugleysi fjöldans, og æsir fólkið upp til þess að færa óhemju fórnir til þess að þá því framgengt, sem í fyrstu virtist hámark fífldirfsku.

Myndin fjallar um baráttuna milli tveggja menningar-

þátta: Öðru megin er Karþago, sundurþykkt og síðspilt, og hinum megin Róm, ung og full af lífsfjöri. Hún segir frá hinum „æðsta dómi“, sem dæmir, að Karþago skuli afmáð og Róm byrjar nýtt tímabil eftir að Rómverjar hafa lagt undir sig öll löndin við vesturhluta Miðjarðarhafsins, tímabil heimsvaldsins, sem stóð í sex aldaradír.

Samhengið: Scipio í fararbroddi fyrir fámennum hóp hugdjarfra manna, ber hærra hlut yfir vandræðalegu hugleysi senatsins — og svo aftur Mussolini, sem sigrast á varfærni herforingjaráðsins, sem taldi óráðlegt að leggja út í Abyssíníuæfintýrið, vegna þeirra erfiðleika fyrir Ítalí, sem stríð kynni að hafa í för með sjer í Evrópu. Enginn hefir lýst betur andófi herforingjaráðsins við Mussolini en de Bono, hershöfðingi í bók sinni um aðdraganda Abyssíníustríðsins. Bók þessi kom út fyrir nokkrum mánuðum.

Samhengið kemur aftur í ljós þegar fórnir fólksins eru sýndar; — við minnumst þess frá því í fyrravetur, er ítalska þjóðin kastaði gulldásnum sínum í hermannahjálmana, til þess að Ítalíar gætu staðið af sjer refsiaðgerðirnar. Þegar hermennirnir eru sendir af stað til Afríku til þess að sigrast á Hannibal, þá dettur manni í hug herflutningarnir frá Neapel til Massawa og Mogadiscío í fyrrasumar. Þegar kallað er: „Hannibal er sigraður“, þá hljómar það eins og „Haile Selassie er flúinn“. Þannig má lengi telja.

Ög svo loks síðasti kaflinn myndarinnar: Stríðinu er lokjóð. Scipio hefir lagt niður vopnin. Hann býr með konu og börnum við lygnt stöðuvatn nálægt Literno. Það er um morgun, sólin skín í heiði. Við húsið standa raðir af sekkjum með sáðkorni. Scipio stingur hendinni á kaf í einn sekkinn og segir: „Þetta er gott hveiti, og á morgun munum við með guðs hjálp byrja að sá“. — Hjer þarf ekki að benda á samhengið: Parna er Mussolini kominn, hann er staddur í Littoría eða Sabaudía og virðir fyrir sjer með sömu ámeigu ávöxtinn af striti sumarsins.

Farþegar með Brúarfossi til Vestfjarða í gærkvöldi: Seinnun Dorsteinsdóttir Patreksfirði. Kristín Sigurðsdóttir frá Stykkish. Ingólfur Guðmundsson Patreksfirði. Jóhann Eyjólfsson Stykkishólmi o. fl. o. fl.

Úr kvikmyndinni Scipio L'Africano. Hjer sjást nokkrir af þeim 80 filum, sem leika í myndinni.

FRAMHALD AF 4. SIÐU.

Bjarni Benediktsson: Um bæjarmálin.

Þannig er það, þegar ákveðin eru hlunnindi samlagsmanna, upp hæð iðgjalds, samningar við lækna, sjúkrahús o. fl.

Um öll þessi atriði, sem öll afkoma trygginganna er undir komi, næður Tryggingarstofnun ríkisins og ráðherra endanlega hvað gert er, en hvorki Sjúkkrasamlagsstjórn nje Bæjarstjórn.

Atvinnubótavinna.

Þá fór ræðumaður nokkru orðum um atvinnubótavinnuna og mintist í því sambandi á Vinnu- miðunarskrifstofuna, sem þróngv að var upp á beimi, og var sett til höfuðs Ráðningarskrifstofu Reykjavíkurbæjar, sem hafði reynt ágætlega.

Hin nýja Vinnu- miðunarskrifstofa hefði sætt allmikillar gagnrýni frá verkamönnum, sem við hana þurftu að skifta. Stjórn þessarar stofu væri ramvrulega í höndum ráðherra, en bæjarsjóð ur yrði að greiða 20 þús. krónur árlega fyrir það, að úthlutun atvinnubótavinnunnar er tekin af honum sjálfum og fengin í hendur þessari illa þokkuðu stofnun.

Ingimarskólinn og verkamannabústaðir.

Til Gagnfræðaskólans í Reykjavík, hins svonefnda Ingimarskóla, er bærinna skyldugur að greiða nú í ár 37.000 kr., og eru þó öll yfirráð þess skóla hjá ríkisstjórn, en ekki bæjarfjelaginu. Í byggingarsjóð verkamannabústaðanna verður bærinn nú að greiða 68.000 kr., en hefir alls engin umráð yfir því, hvernig fjenu er varið.

Framfærslumálin.

Um framfærslumálin væri að ýmsu leyti svipað að segja, þó að afskipti bæjarins væru þar meiri en um hin málin. Sjerstakur lagabálkur væri um þessi mál, þar

sem ýtarlega væri tiltekið um rjettindi einstaklinga, sveitar og ríkis í þessum málum. Bæjarstjórn getur ekki vikið frá þeim rækilegu reglum, sem lögin setja.

Þannig væri t. d. með framfærslulögum frá 1935 stefnt að því vitandi vits, að stefna sem mestum framfærsluþunga yfir á Reykjavík.

Afnám sveitfestisins hefði á sínum tíma verið kallað manniðarmál. En hætt væri á, að þetta ætlaði að verða óðruvísi í rauninni.

Samkvæmt þessum lögum á maður þar sveit, sem hann er búsettur, er hann þarf á styrk að halda.

Þetta leiðir til þess, að sveitarfjölögin reyna að verða af með þá fólki, sem líklegt þykir að muni þurfa að leita á náðir þeirra um framfærslu.

Gott dæmi um þetta væri atvik, sem nýlega hefði átt sjer stað, sagði ræðumaður:

Piltur einn, sem áður hafði verið á sveitarframfærslu vegna lasleika, og þá dvalið uppi í sveit, fluttist til bæjarins á síðastliðnu ári. Síðastliðið vor rjeði hann sig svo austur í sveit og líkaði þar vel við hann, enda dvaldi hann þar fram á haust, en þá var honum ýtt til bæjarins, og var vitanlegt, að það var gert af ötta við, að hann kynni að verða veikur og ætti þá framfærslusveit austur þar. Pilturinn sjálfur vill þó dvelja í sveit og óskar eftir því að koma á sama heimn og hann dvaldi á í sumar. Bóndinn þar þarf á vinnukrafti hans að halda og líkaði vel við piltinn og vill því eindregið fá hann til sín. Hjer við bætist svo það, að pilturinn á samkv. læknisvottorði einmitt að dvelja í sveit. Skyldu menn því ætla, að hjer mundi alt falla í ljúfa lóð. En svo er ekki

vegna þess, að það skilyrði er sett, vegna óttans við lasleika piltins, að ef hann verði veikur, þá skuli Reykjavíkurbær bera allan kostnað þar af. Hjer er þá afleiðing laganna sú, að þeim aðilum, sem mest eiga í húfi og vilja semja, er gert það ómögulegt vegna ótta hreppsnefndarinnar við aukin sveitarþyngsli. Afnám sveitfestisins verður þannig beinlínis til þess að koma í veg fyrir, að eðlilegar hjúaráráðningar eigi sjer stað.

Þetta er einungis eitt dæmi um það, hvernig styrkþegum er ýtt yfir á Reykjavíkurbær. Í fámenninu er þessu fólki gert ómögulegt að dveljast, með því að skapað er almenningsálit á móti því, og sjer það þá sitt ráð vænst að flýja til Reykjavíkur, þar sem fjölmennið kemur í veg fyrir svip að óþægindi og það verður fyrir víða annarsstaðar.

Framfærslulögin nýju stefna þannig að því að leggja nýjar og ófyrirsjáanlegar byrðar á herðar Reykjavíkurbæjar.

Bæði vegna þessa, en þó ekki síður vegna hins, að bærinn ræður því ekki, hver fjöldi manna leitar sveitarframfærslu á hverjum tíma, heldur fer það að langmestu leyti eftir atvinnuafkomu manna og efnahagsástandinu í landinu, sem ýms atriði ráða, en nú orðið ekki síst ríkisstjórn og Alþingi, þá er það ekki nema að sára litlu leyti á færi bæjarstjórnar að ráða við framfærsluuppþæðina.

Bæjarstjórn eða framfærslu- nefnd fyrir hennar hönd ber hins vegar að sjá um, að ekki fái aðrir styrk en þeir, sem þurf hafa á, og þeir fái ekki meira en þörf þeirra krefst, en þó svo mikið sem þeim er nauðsynlegt, og að upphæðunum sje úthlutað sem hag-

FRAMHALD Á SJÖTTU SIÐU.

Minningarorð um frú Vilborgu Andrjesdóttur.

Frú Vilborg Matthildur Andrjes dóttir fyrr. ljósmóðir andaðist að heimil sínu Lingargötu 1 að morgni þess 12. þ. m. eftir langvarandi vanheilsu. Vilborg var fædd að Þorgeirsfelli í Staðarsveit 14. sept. 1861. Foreldrar hennar voru þau heiðursbjörnir Andrjes bóndi Björnsson og Signý Eggertsdóttir, sem var annalúð gáfu- og myndarkona.

Frú Vilborg M. Andrjesdóttir.

Hinn 1. júlí 1881 giftist Vilborg eftirlifandi manni sínum, Bjarna skipasmíð Þorkelssyni prests Eyjólfssonar síðast að Staðarstað. Mun sjera Þorkeli hafa vel líkað ráðahagurinn því þegar hann kyntist Vilborgu sálugu þá er hún gekk til hans til fermissararundbúnings hafði sjera Þorkell sjerstaklega orð á því hversu stúlka sú væri miklum gáfum gædd, hugprúð og gerfileg í allri framkomu og kunnri sjera Þorkell vel að greina slíka mannkosti. Ljósmóðurfræði nam Vilborg hjá þáverandi landlækni Schierbeck. Gegnði hún síðan ljósmóðurstörfum eins lengi og heilsa og kraftar leyfðu. Fyrst í Staðarsveit en síðar í Ólafsvík, því þangað fluttu þau hjónin 1885. Hafði henni þá verið falin ljósmóðurstörf innan „Ennis“. En nú stóð svo á að engin lærð ljósmóðir var á útnesinu og enginn lækur nær en í Stykkishólmi. Varð því sú raunin á að mjög yfirgripsmikil störf hlöðust fljótlega á hana því nú gjörðist hún í mörgum tilfellum hvortveggja í senn bæði lækur og ljósmóðir og þurfti hún nú mjög á meðfæddu líkams- og sálarþreki að halda, því ferðir hennar láu um þvert og endilangt Snæfellsnes um alla Breiðvík og til ystu annesja, yfir fjöll og djúpa dali. Ferðalög þessi voru því áhættu-meiri og erfiðari, sem allott var hestum eigi við komið á vetrum. En aldrei mun það hafa komið fyrir að hún hikaði eitt augnablik, því henni var í blóð borið líknarþel hins mikla Drottins sem alt vildi lækna og græða. Spurt var um líðan en ekki laun. Og má með sanni segja að allt hennar starf hafi verið borið uppi af trú og þrá eftir að feta í fótspor Frelsarans, sem henni var alla tíð frá barnæsku svo ljúft að lofa og þrísá. Þórnarlund Vilborgar virtust næstum engin takmörk sett, enda kunnur Snæfellingar að meta þetta ásamt sameiginlegri hjálpfýsi og gestrisni þeirra hjóna, sem þau voru mjög svo samhent um. Þetta sýndu þeir oft í orði og

verki, en þó einna eftirminnilegast þegar að þeim einhverju sinni þótti þrengja full-mikið að húsa-kosti hinna útsælu hjóna. Þá tóku vinir þeirra sig til og bygðu þeim hús það er enn stendur í Ólafsvík og sem jafnan síðan er kallað „Vilborgarhús“.

Heimili þeirra var jafnan, og það með rjettu talið eitt hið gest-risnasta þar um slóðir. Þangað voru allir jafn velkomnir háir, sem lágir og var í engu munur á gerður. Eigi varð þeim hjónum barna auðið, þrjú börn tóku þau til fullkomins fósturs og eru tvö þeirra á lífi, þau Vigfús Guðbrandsson klæðskeri, bróðursonur Bjarna, og Vilborg Magnúsdóttir, gift Vigfúsi Árnasyni, starfsmanni í Reykjavíkur Apóteki. Kjördóttur sína, Guðrúnu Ingibjörgu, mistu þau er hún var 14 ára gömul. Hún var hið yndislegasta barn og góðum gáfum gædd. Mætti nú sárt syrgjandi háðrúðum eiginmanni eftir 55 ára ástríka sambúð verða huggun í orðum skáldsins er svo kveður:

Aldreí mest í síðasta sinni sannir Jesú-vinir fá, hrelda sál það haf í minni harmakveðju stundum á.

Guð blessi minningu Vilborgar sálugu.

Snæf. vinur.

hefir hlotið bestu meðmæli

Kaupmenn!

Umbúðarpappír

20 cm. mjög ódýr.

H. BENEDIKTSSON & Co.

Minnisblað XXX.

-- Ýmislegt. --

Hjer koma enn nokkur sýnishorn af verðtölli stjórnarflokkanna á ýmsum vörum, með samanburði á tollinum eins og hann var í tíð Sjálfstæðismanna. Vitið þið, að verðtollurinn á spilum hefir hækkað um 1170%?

	1926	1936	Hækkun
	%	%	%
Albúm	10	40	300
Do. úr leðri	10	63	530
Frimerkjavætarar	10	21	110
Handtöskur	10	21	110
Do. úr leðri	10	63	530
Hnakkvirki	10	21	110
Istöð	10	21	110
Korksólar	10	21	110
Leðurveski	10	63	530
Manntöfl	10	21	110
Merkimíðar	10	21	110
Pappírssveittur	10	21	110
Peningabuddur	10	63	530
Spil	10	127	1170
Spilapeningar	10	24	140
Taumlásar	0	5	Nýr tollur

Nýja tekjustofna handa bæjar- og sveitarfélögum.

FRAMH. AF ÞRÍÐJU SIÐU.

verður að gera, þar sem ríkisvaldið hefir rænt þeim eina tekjustofni, sem bæjar- og sveitarfélögin höfðu. Einn nefndarmannanna (MG) var og þeirrar skoðunar, að eðlilegast væri að ríkið ljeti bæjar- og sveitarfélögum í tje tekjustofna í staðinn fyrir það sem tekið hafði verið. En þetta strandaði á ríkisstjórninni; hún þóttist ekkert geta mist. Nefndin hafði því ekki önnur ráð en að fara inn á tollana og afla teknanna á þann hátt.

Finnist mönnum þessi leið óheppileg, og það er hún, verður óumflýjanlegt að afhenda bæjar- og sveitarfélögum aftur sinn gamla tekjustofn, beinu skattana.

Til þess að leysa úr þessu mikla vandamáli þannig, að til frambúðar megi verða, væri sennilega heppilegast að hafa fyrirkomulagið eitthvað í þessa átt:

1. Ríkið hefir eitt umráð allra óbeinna skatta.
2. Bæjar- og sveitarfélögin fái ein umráð fasteignaskattans.
3. Tekjuskattinum, hver sem hann er á hverjum tíma, sje skift jafnt milli ríkis og þess bæjar- og sveitarsjóðs, þar sem skatturinn er á lagður. — Með slíkri skiftingu væri það unnið, að hækkan tekjuskatts-kæmi bæjar- og sveitarfélögum um jafnan til góða, í stað þess að nú er gengið á þeirra rjett í hvert sinn, sem skatturinn er hækkaður.

Nú ræður í raun og veru algert handahóf um álagningu beinna skatta. Fyrst kemur ríkið og heimtar tekjuskatt af mönnum; svo koma bæjar- og sveitarfélögin og leggja á útsvörin. Og þar sem bæjar- og sveitarfélögin hafa ekki aðra

leið að fara til öflunar tekna til sinna þarfa, verður úr þessu fullkomið skattarán, með þeim háa tekjuskatti sem nú er krafinn.

Heyrst hefir að ríkisstjórnin hafi farið fram á það við nefndina, er samdi frumvarpið, sem dagaði upp á síðasta þingi, að hún gerði nýjar tillögur í málinu fyrir næsta þing.

Hvað úr þessu kann að verða veit Morgbl. ekki, en hitt er víst, að nefndin hefir ekkert unnið að málinu ennþá.

En það er bersýnilegt að heppileg lausn fæst aldrei á þessu máli, nema tekin verði upp einhver svipuð leið og sú, sem hjer var stungið upp á.

Ríkisstjórnin verður að láta sjer skiljast, að það er ekki lengur hægt að daufheyrast við kröfum bæjar- og sveitarfélöganna. Stjórnin á aðal-sökina á því að þeirra fjárhagur er nú mjög bágborinn, og hennar skylda er að rjetta fjárhaginn við.

Næsta þing má ekki líða svo, að bæjar- og sveitarfélögum verði ekki sjeð fyrir tekjustofnum. Best færi á því, að þá yrði framtíðar skipan komið á um þessi mál.

UM EINAR BENEDIKTSSON Í AMERÍSKU TÍMARITI.

Í „Books Abroad“, alþjóðariti, (International Quarterly), sem gefið er út í Bandaríkjunum, er í sumarheftinu 1936, ágeat grein um lárviðarskáld Íslandinga, Einar Benediktsson. — Nefnir Beck grein sína „Iceland's Poet Laureate“. Í grein þessari er rætt um ætt Einaris Benediktssonar, mentaferil, embættisstörf o. s. frv. í stuttu máli lýst skáldskap hans og gerð nokkur grein fyrir annari bókmentastarfssemi hans þýðingum o. fl. (FB).

Ný uppfynding, sem ekki kom að haldi.

Khöfn 20. jan. FÚ.

Norska blaðið Noregs Handels og Sjøfartstidende skýrir frá því í dag að nú sje með öllu hætt við tilraunir þær til að flytja lifandi fisk um langar vegalengdir í vatnsgeymum, sem undanfarið hafa verið reknar með styrk frá norska ríkinu.

Er lítið svo á, að tilraunirnar hafi algerlega farið út um þáfur.

BJARNI BENEDIKTSSON: UM BÆJAR-MÁL.

FRAMH. AF FIMTU SIÐU.

anlegast. Einstakur styrkþegar geta þó skotið máli sínu til ráðherra, ef þeir þykjast órjetti beittir, og er úrslitavaldið einnig að því leyti tekið af bæjarstjórn. Hefir þetta þegar orðið til að valda nokkrum glundroða og er til ills eins, en hefir þó ekki eina komið verulega að sök.

Ásamt ellistyrknum, sem skv. tryggingalögnum er ekki nema sjerstakt form sveitarstýrkans, ver þærinn til þessara mála yfir 1½ milljón króna, og er þetta langstærsti útgjaldaliður bæjar-sjóðs, og eru umráð bæjarstjórnar yfir þeim þó, svo sem sýnt er, mjög takmörkuð.

(Frásögn af síðari hluta ræðu Bjarna Benediktssonar birtist í blaðinu á morgun.)

ANDSTÆÐ VIÐHORF.

FRAMH. AF FJÓRÐU SIÐU.

skip, svo að atvinnu hans sje aldrei í voða. Þetta vita sjómenn, að er satt. En þeir vita einnig að útgærdin á í vök að verjast eins og stendur vegna óvenjulegra verðsveiflna og markaðsröðugleika á því sviði, sem orsakast hafa af óviðráðanlegri viðburðarás tímanna.

Þess vegna spyr jeg, eru það ekki óvinir fólksins og ykkar sjómanna sem hafa það á stefnuskrá sinni að drepa þessi fyrir-tæki og legja þau í rústur, með því yfirskyni, að ykkur líði betur á eftir? Er nokkur sá, af þeim spámönnum, sem þið hafið svo mik ið álit á í útvegsmálum, að þið þyrðuð að trúa honum fyrir framtíð ykkar þegar þið eruð orðnir atvinnulausir? Er það kannske Finnur Jónsson?

Það er altaf dálítið raunalegt þegar góð málefni eru gerð að skálkaskjólí valdasjúkra vesalingu, sem svífast ekki með lævislegustu blekkingum að leiða skynsemi hrekklaura manna inn á myrkustu villigötur.

D. Þ.

Ódýrt kjöt

af fullorðnu fje.

Versl. Búrfell, Laugaveg 48. Sími 1505.

RÆÐA EDENS. (framhald.)

FRAMH. AF ANNARI SÍÐU. Eden skýrði frá því, að skýrslur þær, sem ræðismenn og embættismenn flotans hefðu sent bresku stjórninni, eftir kynnisför þeirra til Spanska Marokkó, væru þess eðlis, að þær hefðu dregið úr þeim ótta sem fyrri fregnir um starfsemi Þjóðverja í Spanska Marokkó hefðu valdið.

Ítalir og Bretar.

Þá vjék Eden að yfirlýsingu Ítala og Breta um Miðjarðarhafsmálin. Hann kvað það hvorki samning nje sáttmála, en aðeins yfirlýsingu sem ætíð væri það hlutverk, að ryðja úr vega öllum misskilningi sem hvor aðili um sig kynni að hafa á tilgangi og fyrirætlunum hins, á þessu svæði.

Bretar hefðu engar ívilnanir veitt, og engar nýjar kröfur gert. En yfirlýsing þessi hefði óneitanlega orðið til þess að fríða þá, sem óttuðust að árekstur kynni að verða milli Bretar og Ítala í Miðjarðarhafi. Yfirlýsingin hefði því raunverulega þýðingu, til eflingar friði í álfunni.

Ræða Edens hefir fengið góða dóma í frönskum blöðum, einkallega ummæli hans um Spánarmálin og orð þau er hann beindi til Þjóðverja.

„Populaire“ segir, að það sje ekki unt að leggja af mikla áherslu á það, hversu þýðingarmikil ræða Edens hafi verið. Bretar standi nú á vegamótum, í erlendri stjórnmálafestun sinni, að ræða Edens sje vottu þess, að þeir nálgist nú meir og meir þakka, en fjarlægist hin fascistisku hlið.

Berlínarblöðin brta engan útdrátt úr ræðu Edens, en gera nokkrar athugasemdir.

Hana. Eitt þeirra segir, að hann hafi beint til Þjóðverja sömu gömlu tilmælunum um samvinnu, sem þeir hafi svo oft áður heyrt, með enn meiri ýkjum um þýðingu slíkrar samvinnu. (Skv. FÚ.)

Uppreisnarmenn hafa náð Englahæðinni aftur.

London 20. jan. FÚ. Aðalbardagarnir við Madrid í dag hafa verið háðir í háskólahverfinu og sunnan við borgina, í grend við Englahæðina. Í háskólahverfinu virðist sem ýmsum veiði betur, án þess að komið hafi til nokkurra úrslita.

Sunnan við Madrid hefir uppreisnarmönnum tekist að ná aftur úr höndum stjórnarhersins nokkra af því svæði, sem þeir töpuðu í gær, þar á meðal Englahæðinni.

En stjórnarherinn hefir komið sjer fyrir í grend við hæðina, og til hliðar við her uppreisnarmanna, og er aðstaða uppreisnarmanna þar með talin lítt örugg.

Í morgun gerðu flugvælar uppreisnarmanna árás á Madrid og köstuðu niður morgum sprengjum. Sagt er að manntjón hafi orðið mjög mikið.

Uppreisnarmenn segjast hafa gert árás á Barcelona í morgun, bæði af sjó, og úr lofti.

B.v. Geir kom frá Englandi í gær.

Dagbók.

L.O.O.F. 5 = 1181218 1/2 = 9.0.

Veðrið í gær (miðv.d. kl. 17): Við suðurströndina er austanstormur og 1-3 st. hiti. Norðanlands er hægviðri og ljetskjáð, en SA-átt og rigning á SA-landi. Djúp lægð fyrir sunnan og suðaustan landið. Útlit fyrir að vindur snúist til SA-áttar með hláku-blota.

Veðurútlit í Reykjavík í dag: SA-hvassviðri. Slydda eða rigning.

Ísfriskssölur. Andri seldi afla sinn í Grimsby í fyrradag, 1201 vætt, fyrir 977 sterlingspund. Í gær seldu í Hull: Skallagrímur, 1503 vættir, fyrir 1589 sterl.pd. og Gulltoppur 1942 vættir fyrir 1718 sterl.pd. Maí seldi í Grimsby 1700 vættir fyrir 1858 stpd.

Heimdallur, fjelag ungra Sjálfstæðismanna, helt fund í Varðarhúsinu í fyrirkvöld, og var fundurinn vel sóttur, þrátt fyrir ófærðina á götunum. Bjarni Benediktsson próf. hóf umræður um bæjarmál og er útdráttur úr fyrir helming ræðu hans birtur á öðrum stað hjer í blaðinu. Gunnar Thoroddsen alpm. tók því næst til máls. Þakkaði hann Bjarna fyrir hina ágætu ræðu hans og bar saman Reykjavík undir stjórn Sjálfstæðismanna, og Hafnarfjörð og Ísafjörð undir stjórn Sósíalista. Þá voru tekin fyrir fjelagsmál og tóku margir til máls. Margir nýir fjelagar gengu inn á fundinum.

Póst- og símamálastjórnin hefir gefið út „Leiðarabók 1937“, fyrir mánuðina janúar-maí. Er í bók þessari skrá yfir áætlanir skipa og áætlunarferðir bíla með sjerleyfum. Þá eru og skrár yfir helstu póstgjöld og áætlun landgjöldu.

Eimskip. Gullfoss er í Khöfn. Godafoss kom til Vestmannaeyja í gærkvöldi kl. 11. Brúarfoss fór til Breiðafjarðar og Vestfjarða í gærkvöldi kl. 8. Dettifoss er í Khöfn. Lagarfoss var á Borgarfirði í gærmorgun. Selfoss er á leið til Antwerpen.

Heimatrúboð leikmanna. Hverfisgötu 50. Samkoma í kvöld kl. 8. Allir velkomin.

Hjálpræðisherinn. Í kvöld kl. 8 1/2 samkoma. Söngur og hljómlækkur. Minning um tver látnar Heimiliasambandssystur. Allir velkomin.

Jarðarför Vilborgar Matthildar Andriessdóttur ljósmóður fer fram í dag kl. 1.

Breiðfirðingamót verður haldið að Hótel Borg annað kvöld. Heimil þátttaka er öllum Breiðfirðingum og fólki úr hjeruðunum, sem liggja að Breiðafirði. Skemtskráin mun verða fjölbreytt, m. a. sýngur vinsæll einsöngvari nokkur lög.

Úr Keflavík reru í fyrradag 6 bátar og öfluðu frá 9-12 skp. á bát. Telst það ágætur affli um þetta leyti árs og sjómenn telja óvenjuggett útlit um afla. Tveir siglfirskir bátar eru nýkomnir til Keflavíkur og stunda þeir sjó frá Ytri-Njarðvík á næstu vertíð. Flutningaskipið Magnhild kom í gærmorgun til Keflavíkur með 900 málestir af kolum. (FÚ)

Slökkviliðið var í gær kvatt að Söltvarnarhúsinu. Vegna þess hve mikill snjór hefir fallið þarna, höfðu rafmagnsliðurnar komist í jarðsamband, en þegar svo fer, neistar stöðugt á llinum. Slökkviliðið kripti í sundur líunurnar.

A. D.-fundur kl. 8 1/2 í kvöld. Sr. Friðrik Friðriksson talar. Útvarpið:

- Fimmtudagur 21. janúar. 8.00 Morgunleikfimi. 8.15 Ensukukensla. 8.40 Dönskukensla. 12.00 Hádegisútlarp. 15.00 Veðurfregnir. 19.10 Veðurfregnir. 19.20 Hljómplötur: Píano-konsert í e-moll, eftir Chopin. 20.00 Frjettir. 20.30 Erindi: Mannflokkar, VI (Einar Magnússon mentaskólakennari). 20.55 Einleikur á píano (ungfrú Helga Laxness). 21.15 Frá útlöndum. 21.30 Lesin dagskrá næstu viku. 21.45 Útvarpshljómsveitin leikur. 22.15 Hljómplötur: Danslög (til kl. 22.30).

Leikfjlagið lækkar aðgangseyri.

Stjórn Leikfjlags Reykjavíkur hefir ákveðið á þessu leikári að gera nýja tilraun til þess að gefa bæjarbúum tækifæri til að sjá leiksýningar með mikið lækkuðu veði og verður fyrsta sýningin í kvöld.

Á þessari fyrstu sýningu með lækkuðu veði verður sýndur gamanleikurinn Kvenlæknirinn. Leikarar allir, starfsmenn og stjórn fjlagans hafa sýnt þann skilning og þá velvild að bjóðast til að lækka laun sín um 33%.

Leikfjlag Reykjavíkur heldur upp menningarlegu starfi, sem hefir mætt litlum skilningi meðal bæjarbúa hin síðari ár. Alþingi og bæjarstjórn Reykjavíkur hafa skilið þessa viðleitni Leikfjlagsins vel og veitt því nokkurn styrk.

Leikfjlagið væntir þess, að bæjarbúar taki fegnis hendi á móti nýbreytni þessari.

100 ÁRA GÖMUL HEIÐURS KONA JÖRÐUÐ AÐ STRANDAR-KIRKJU.

28. nóv. s.l. var jörðuð að Strönd í Selvogi ekkjan Málfríður Jónsdóttir, f. 28. júlí 1836. Var til heimilis seimistu árin hjá syni sínum, Guðmundi Jónssyni bónda í Nesi í Selvogi, og naut þar í ellinni sjerstakrar umhyggju og alúðar sonar síns og barnabarna. Mann sinn, Jón Guðmundsson, hafði hún mist 1902. Blind hafði hún verið síðustu 20 árin og heyrnarsljó seinnstu árin, en helt óskertum sálarálfum fram í dauðann. Hafði hún lifað 6 biskupa og 6 konunga.

Fædd var hún á Odda á Mýrum í Austur-Skaftafellssýslu, en fluttist ung að Hofi í Örafelum og var þar fermd af síra Magnúsi Norðdahl, föður Guðmundar í Elliðakoti, „þeim ágætismanni“, var viðkvæði hennar.

Mismunurinn: Þólinnæði er oft til einkis — Þópolinnæði altaf.

NATHAN & OLSEN Valdar íslenskar Kartöflur

Útsvör. — Lögtök

fyrir ógreiddum útsvörum til bæjarsjóðs árið 1936 og eldri eru að hefjast.

Þeir sem skulda útsvör og hafa ekki samið um greiðslu, aðvarast um, að lögtökin verða framkvæmd án frekari fyrirvara.

Þessvegna er áriðandi, að menn greiði útsvarsskuldur sínar, eða semji um greiðslu nú þegar.

Viðtalstími til samninga um útsvarsskuldur fyrst um sinn kl. 10-12 og 2-6 (laugardag kl. 10-12) í bæjar-skrifstofunum. Gengið frá Pósthússtræti eftir kl. 3.

Reykjavík, 20. janúar 1937.

Borgarritarinn.

Fyrirliggjandi:

Vöruvagnar.

Sekkjatrillur.

Lausasmíðjur.

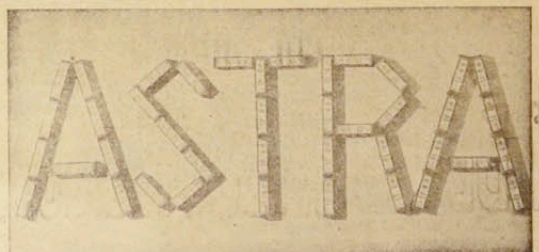
Vjelsmiðjan Hjeðinn.

Sími 1365 (brjár línur).

Flórsykur.

Afgreiði frá Englandi Flórsykur út á Cuba-leyfi.

Sig. Þ. Skjalðberg, (heildsalan).

Tilhyningar

I. O. G. T.
Stúkan Dröfn nr. 55. Fundur í kvöld kl. 8½. Inntaka nýrra meðlima. Kosning embættismanna. Að loknum fundi verður Þorakomunni fagnað með kaffidrykkju, ræðum, söng og öðrum gleðskap. Engan fjelaga má vanta. — Allir templarar velkomnir.

Málara og teiknskóli Kristins Pjeturssonar, Vatnastíg 3, III. Sími 3811.

Vjelareimar fást bestar hjá Poulsen, Klapparstíg 29.

Fyrst og síðast: Fatabóðin

Friggbónið fína, er bæjarins besta bón.

Vinna

Snjómokstur. Ef ykkur vantar verkamenn til að moka snjó frá húsinu, þá hringið strax í síma 4966 og verður hann þá sendur samstundis. Ráðningastofa Reykjavíkurbæjar, Lækjartorgi 1. Sími 4966.

Skíðahlífar. Á Njálsgötu 1 eru messinghlífar settar á sóla-kanta á skíðaskóm, til hlífðar núningi af skíðaböndum.

Pvottahús Elliheimilinsins þvær vel og ódýrt. Pvotturinn sóttur og sendur. Hringið í síma 3187.

Úrviðgerðir afgreiddar fljótt og vel af úrváls fagmönnum hjá Árna B. Björnssyni, Lækjartorgi.

Dagbókarblöð Reykvíkinga

Enskt blað hefir spurt lesendur sína að því, hvernig þeir teldu að fyrirmyndar eiginkona etti að vera, og hefir blaðið fengið 10.000 svör.

Flestir óska þess, að konan sje ástúðleg í viðmóti og aðlaðandi. Hún þarf ekki að vera fríð sýnum — aðeins 637 af þessum 10.000 gera þá kröfu.

Mjög margir hafa óbeitt á mikilli notkun fegurðarmeðala.

En mjög mörg svörin eru í aðalatriðum á þessa leið.

Konan á að vera í meðallagi á vöxt, þrífni og þökkalega klædd, mjög margir fella sig best við brúnan lit á klæðnaði. Auk þess á konan að vera mentuð, kurteis í framgöngu og stílt í skapi.

Í New York er stofnaður kvennaklúbbur sem heitir „Líflið byrjar 45 ára“. Þær einar konur geta fengið inngöngu í klúbbinn, sem hafa náð þeim aldri.

Tík ein kom eitt sinn að hundasptala í St. Louise í Ameríku, klóraði í hurðina, til að fá að komast inn. Sama kvöldið gaut hún 6 hvolpum. Þótti þetta furðu skynsamlegt af dýrinu, að hún skyldi leita á spítalana til þeirra hluta.

Í Júgóslavíu kom það fyrir í haust að hjón ein hjeldu hátíðlegt 70 ára hjúskaparfræmli sitt. Eiginmaðurinn var 101 árs en konan 95. Í veislunni var æskuvinur þeirra, sem er 98 ára. Hann hafði á sínum ungu dögum felt hug til konu þessarar.

Þegar hinn 101 árs eiginmaður ætlaði að fá konuna heim með sjer

úr veislunni, var sá 98 ára ekki alveg á því. Þeim lenti saman í áflogum, og sparkaði hann svo óþyrnilega í þann 101 árs, að flýttja varð hann á spítala. Von var þó um bata. En vicátta þeirra keppinautanna er alveg komin út um þúfur.

Maður að nafni Edwin Sommerville í Brighton í Englandi keypti bíl fyrir 5 árum, er kostaði 10 shillinga. Hann var af gamalli gerð — frá árinu 1906. Hann segist ekki hafa þurft að kosta uppá viðgerðir á honum fyrir meira en 5 shillinga þessi ár. En ekki hefir hann á bílnum samtals 40.000 enskar mílur.

Um daginn var hann dæmdur í sekt fyrir það, hve bílinn var í aumlegu ásigkomulagi.

— Eiginlega er ástæða til að óska yður til hamingju með það, sagði dómariinn, að þjer skuluð vera lífandi fram á þenna dag.

Franskur leyvilögreglumáður, Jean Lalouri að nafni, er hafði miklið orð á sjer um eitt skeið, dó nýlega. Hann hafði í mörg ár verið einsetumaður. Eftir dauða hans kom það í ljós, að hverju hann hafði hætt störfum og orðið sú mannafæla sem hann var.

Fyrir mörgum árum síðan var hann fenginn til þess að rannsaka mjög flókið morðmál. Morðinginn faust, og var dæmdur til dauða. Hann var leiddur undir fallaxina. En það kom mönnum mjög á óvart, að skömmu síðar lagði hann niður lögreglustörf. Enginn vissi ástæður hans fyrir því, fyrri en eftir dauða hans. Þjófur sem hann ljét eftir sig launahækkun.

skýrði hann frá því, að morðingi þessi, er var tekinn af lífi hefði verið sonur hans.

Um þetta hafði hann enga hugmynd fyrri en aftakan hafði farið fram. Konan hans hafði hlaupið frá honum eftir stutt hjónaband með ungan son þeirra. Hann hafði ekkert til þeirra spurt. Fyrri en hann fór að athuga ofan í kjöllinn æffiril morðingjans. Þá komst hann að raun um hver þetta var.

— Mjer þykir fyrir því, en þingagreiðsla fer fram við næsta bás!

— Þetta er ástæða að biðja yður um launahækkun.

Naupskapur

Kaupi gull og silfur hæsta verði. Sigurbór úrsmíður, Hafnarstræti 4.

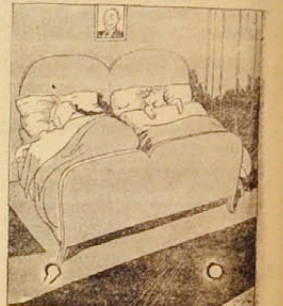
Kaupi gull hæsta verði. Arní Björnsson, Lækjartorgi.

Trúlofunarhringana kaupumenn helst hjá Árna B. Björnssyni, Lækjartorg..

Kaupi gamlan kopar. Vald. Poulsen, Klapparstíg 29.

Fræði

Hvergi betri kr. 1.25 aura mállíð en á Hótel Hekla.

— Mundir þú nú eftir að hleypa hundinum inn?

— Geturðu hugsað þjer ömurlegra en þegar þræg söngkona finnur, að hún hefir mist röddina? — Já... ef hún finnur það ekki!

Auglýsingasími Morgunblaðsins er 1600.

ROBERT MILLER:

SYNDIR FEÐRANNA.

unarhætti, skiljir mig og sjáir, að það eru ekki nema veikgeðja menn, sem gráta iðrunarinnar tárur. Þeir sterku aftur á móti, taka á þeirri elju, sem þeir eiga til, og nota tækifærið, þegar það býðst. Viltu skoða mig sem vin þinn, eins og fyr, Elisabet?"

Tilfinning fyrirleitningar og viðbjóðs á honum greip hana. Hann grunaði víst ekki, að hún vissi um brjefið sem hann hafði skrifað Jane, þar sem hann hótaði bæði Jane, henni sjálfri og föður hennar. En hún þorði ekki að láta hann vita það, svo að hún tók rólega í hönd hans, sem hann rjetti henni, og sagði með uppgerðar-rósemi:

„Þú ert svo vitur, Walther. — Jeg skil ekki heimspéki þína, en þrátt fyrir alt ert þú altaf frændi minn“, og til þess að komast hjá þessu samtalsefni, flýtti hún sjer að bæta við: „Hvað heitir hesturinn þinn?“

„Raja“.

„Raja — það þýðir fursti, er það ekki?“

„Jú. Jeg dáist að indverskri heimspéki — þess vegna hefi jeg skrif hann þessu nafni. Finst þjer hann ekki tignarlegur? Sjáðu hve hann reigir hálsinn stoltur og ber sig vel. Og jeg er viss um, að þú verður hrifin að að sjá hve góðan gang hann hefir“.

„Já — en eigum við ekki að koma heim — það er komið að morgunverði“, sagði Elisabet. Hún átti bággt með að tala við hann. Hún gat ekki annað en hugsað um hvaða mann hann hefði í raun og veru að geyma, og brjefið, sem hann hafði skrifað Jane. Það gat hún aldrei fyrirgefið honum.

Meðan þau sátu við borðið kom Georg.

20.

„Þetta er víst Georg. Mjer finst jeg þekkja hestinn hans“, sagði Longmore.

„Já“, sagði Elisabet. Hún roðnaði dálítið, af því að hún fann hið rannsakandi augnaróð Walthers hvíla á sjer. En hún hjelt áfram, eins og hún hefði ekki tekið eftir því: „Georg var að tala um, að við kæmum til Seatown í næstu viku og tækjum þátt í uppskeru-hátíðinni þar — hann sagði, að við gætum orðið samferða í bíl —“

Rjett í því kom Georg inn. Hann heilsaði þeim öllum með handabandi og settist við borðið að boði Longmores. Samtalið barst að ferðinni til Seatown, og varð það að samkomulagi, að þau Walther og Elisabet færu með Georg í bifreið Sir James. Elisabet og Walther áttu að koma riðandi til Fullerton og láta Ebstana vera þar, þangað til þau kæmu aftur frá hátíðahöldunum um kvöldið.

Elisabetu óaði við því að eiga að vera ein með Walther svoona lengi. En hún fann, að hann hafði stöðugt gætur á henni og þóttist vera hún ánægðasta. Hann skyldi þó ekki geta hrósað happi yfir því að sjá að hún væri hrædd við hann.

Fyrir alla muni þurfti hún að gæta þess, að hvorki hann nje faðir hennar yrðu þess varir að hún elskaði Georg, því að þá myndu þeir sjálfsgagt einhverja ástæðu til þess að slíta öllum kunningsskap við Fullerton. En þenna stutta tíma, sem hún átti eftir að vera á West-end, áður en hún fór til Ameríku — alfaru — ætlaði hún að nota til þess að vera með Georg. Hún ætlaði að safna endurminningum, sem hún gat lifað á, þegar Atlantshafið skildi þau að fyrir fullt og alt.

Þegar þau stóðu upp frá borðinu, spurði Georg: „Eigum við að koma út og fiska í dag, Elisabet?“

Á eftir getum við riðið til Fullerton og tekið saman ráð okkar um það, hvernig er best að breyta garðinum á Fullerton.

„Já, það vildi jeg gjarna“, svaraði Elisabet, hímíllifandi yfir því, hvernig Georg tókst að útloka Walther frá því að fara með þeim.

„Hafið þjer veifarferi með yður, Georg?“, spurði Walther.

„Nei, mjer dat í hug, að þjer mynduð lána mjer veidistöngina yðar“.

„En jeg hafði hugsað mjer að koma líka, ef yður er það ekki á móti skapi“.

„Raja“. Georg átti bággt með að leynd undrun sinni yfir frekju Walthers, en þegar hann sá hið vandræðalega augnaróð Elisabetar, flýtti hann sjer að bæta við: „Yður er auðvitað velkomið að koma með okkur, er ekki svo, Elisabet!“

„Jú, auðvitað“.

„Jeg vissi annars ekki að yður þæti gaman að veiða, Longmore“.

„Jú, í dag vil jeg gjarna veiða. Jeg geri ráð fyrir að Georg geti fengið veidistöngina þína, frændi“, sagði hann og sneri sjer að Mr. Longmore, „ef þú ætlar ekki að koma með okkur“, bætti hann við.

„Nei, jeg kæri mig ekki um að vera úti á vatninu í brennandi sólskini í miðjum hvíldartímanum mínum. Mr. Georg er velkomið að fá veidistöngina mína“, svaraði Longmore, um leið og hann hveikti sjer í vindli.

Tveir vindlar eftir mat var hinu ákveðni tóbaksskamtur hans á dag.

Þau urðu að róa nokkuð langt út á vatnið, áður en þau urðu vör.

Georg og Walther tóku sín hvora árna.

Morgunblaðið

Vikublað: Ísafold.

24. árg., 17. tbl. — Föstudaginn 22. janúar 1937.

Ísafoldarprentsmiðja h.f.

Gamla Bió

Leynilögreglan

Afarspennandi, fjörug og viðburðarík lögreglu-mynd, sem sýnir vel hina stöðugu og miskunnarlausu baráttu amerísku leynilögreglunnar (G-Men) við bófaflokkana þar í landi.

Aðalhlutverkin leika:

Fred Mac Murray, Madge Evans og Lynne Overman.
Börn innan 16 ára fá ekki aðgang.

Hús

með nýttísku þægindum, hentugt fyrir 2—3 litlar fjölskyldur, óskast til kaups. — Talsverð útborgun.

Tilboð með nákvæmum upplýsingum, merkt „Suðvestur“, sendist Morgunblaðinu fyrir 25. þ. m.

Húsnæði

2 herbergi, hentug

fyrir snyrtistofu

í eða við miðbæinn, óskast frá 1. febrúar. — Tilboð merkt „Snyrtistofa“, sendist afgreiðslu Morgunblaðsins.

Hús óskast

tilkaups. Tilgreinið stað og ca. verð í tilboði, merktu „Þagmælska“, á afgr. Morgunblaðsins.

Íbúð

1—2 herbergi og eldhús, óskast strax.

Óskar Sólberg.
Sími 3169.

Íslenskar kartöflur,
úrvalsgóðar

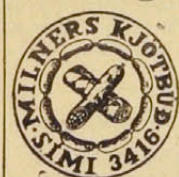
í pokum og lausri vigt.

Verslunin Vísir.

Laugaveg 1.

Á morgun:

Milners Kjötbúð.
Leifsgötu 32. Sími 3416.

Hakkað buff kr. 1.20 ½ kg. Gullasch 1.25 ½ kg. Nautabuff 1.45 ½ kg.

Nýja Bió

Klæðskerinn hugdjarfi.

Amerísk tal- og söngvaskentimynd leikin af hinum óviðjafnanlega skopleikara

Eddie Cantor,

sem með fyndni sinni, fjöri og skentilegum vísasöng kemur ávalt öllum biógestum í sólskinsskap. — Í hinum skrautlegu danssýningum frægar dansmeyjar („The Goldwyn Girls“).

Eldri-dansa-klúbburinn.

Dansskemtun

annað kvöld í K. R.-húsinu.

Munið eldri dansana.

Breiðfirðingamót

fyrir öll hjeruð umhverfis Breiðafjörð og vesturhluta Barðastrandarsýslu, verður haldið í kvöld að Hótel Borg.

Mótið hefst með borðhaldi kl. 8 e. h.

Aðgöngumiðar seldir í rakarastofu Eyjólf Jóhannssonar, Bankastr. 12, sími 4785, og í Tóbakshúsinu, Austurstræti 17, sími 3700.

Útgerðarmenn.

Maður með víðtæka þekkingu á útgerðarmálum vill taka að sjer útgerðarstjórn fiskiskipa í Reykjavík á komandi vertíð.

Upplýsingar í síma 1851 eða 2587.

Flórsykur.

Afgreiði frá Englandi Flórsykur út á Cuba-leyfi.

Sig. Þ. Skjalðberg,
(heildsalan).

Rúðugler.

Utvegum allar tegundir af rúðugleri frá Belgíu eða Þýskalandi.

Eggert Kristjánsson & Co.

Sími 1400.

Aðalfundur

Flóaáveitufjelagsins

verður haldinn að Tryggvaskála þriðjudaginn 9. febrúar næstkomandi, og hefst klukkan 1 e. m.

Dagskrá er samkvæmt fjelagslögnum.

STJÓRNIN.

Auglýsing

um leyfi til áfengisveitinga.

Hjer í undæminu verða engin leyfi til áfengisveitinga veitt fyrst um sinn skv. heimild 17. gr. 2. mgr. áfengislaga nr. 33, 9. jan. 1935.

Lögreglustjórnin í Reykjavík, 21. jan. 1937.

Jónatan Hallvarðsson,
settur.

Tilkynning.

Viðgerðastofan ADLER, Kirkjustræti 4, tekur til viðgerðar kontórvjalar allskonar, saumavjalar og grammófóna.

Brýnsla á hnífum og skærum.

SÍMI 1697.

SÍMI 1697.

Ný bók:

Sjeð og lifað

Endurminningar Indriða Einarssonar.

Verð kr. 15.00 heft, 20.00 í skinnbandi.

Bókaverslun Stígúsar Eymundssonar
og BÓKABÚÐ AUSTURBÆJAR BSE,
Laugaveg 34.

Morgunblaðið

Útgef.: Hf. Árvakur, Reykjavík.
 Ritstjórn: Jón Kjartansson og Valtýr Stefánsson — Abyrgðarmaður.
 Ritafjórni og afgreiðsla: Austurstræti 8. — Sími 1600.
 Auglýsingastjóri: E. Hafberg.
 Heimastimar: Jón Kjartansson, nr. 3742. Valtýr Stefánsson, nr. 4220. Árni Óla, nr. 2045.
 Áskriftagjald: kr. 3.00 á mánuði. Í lausasölu: 16 aurs eintakili. 20 aurs með Laubók.

Játning.

Þeir seku hafa meðgengið. Loksins. Alþýðublaðið hefir gert sjer tíðrætt um stóruferðina að undanförunu — einkum Kveldúlf. Morgunblaðið hefir sagt: „Maður lítur hjer nær“, og blaðalesendur hafa alment skilið, að þeir, sem ábyrgð bera á og verja í lífi og blóði Samvinnufjelag Ísfróinga og Bæjarútgerð Hafnarfjarðar, gátu ekki verið ákærendur Kveldúlfs. Þeirra hlutskifti er hlutskifti sakbormingsins, sem ekki gat ráðist á aðra, en reynir að koma vörnum fyrir sjálfan sig. Og nú reyna þeir að tefla fram á þessum málsbótum: Samvinnufjelag Ísfróinga og Bæjarútgerðin í Hafnarfirði eru „atvinnubótayrirtæki“. Frá þeim hefir auk þess ekkert ruonið í önnu fyrirtæki. En Kveldúlfur hefir bygt upp búrekstur Thor Jensen, bygt „villur“ Thorsbræðra, keypt „veiðiar“, kostað margar dýrar fjölskyldur o. s. frv.

Segjum það. En hvað segir þá það? Það er sannað, að Finnur skuldaði 319 þús. krónur umfram eignir, greiddi 12½ þús. kr. upp í 250 þús. kr. skuldir og þáði auk þess 147 þús. kr. uppgjöf veðskulda. Það er sannað, að Bæjarútgerðin í Hafnarfirði á ekki nema 40% upp í skuldir.

Er þetta nokkuð frækilegri frammiastaða, þó því sje bætt við, að „allur“ afrahtsturinn af „yfirburðum“ forstjóranna hafi orðið kyrr í fjelögnum, og lýsi sjer óskertur í fullri dýrð í þessum tölulegu niðurstöðum?

Þá væri þetta að þau hefðu getað staðið undir því, sem þau telja Kveldúlf til lasts, sjerstaklega ef þau þá gætu sýnt eignir og ábyrgðir upp í allar skuldirnar, eins og Kveldúlfur getur, og auk þess stært sig af því að hafa greitt sjómönnum og verkamönnum 50—60 millj. króna, eins og Kveldúlfur.

En um ást Finns og Bæjarútgerðarinnar á almennig, og það, að skip þeirra sjer rekin eftir þörfum almennings, er það að segja, að óhætt mun Kveldúlf að bjóða rannsókn á tekjum sjómannna á skipum hans annarsvegar, og Finns skipum og Bæjarútgerðarinnar hinsvegar.

Síðasti vottur umbyggju Finns er sá, að öll skip hans hafa legið bundin í höfn síðustu 5 mánuði.

Sjómenn hans líða skort. Sjálfur hefst hann vist semilega við af 11 þúsund krónum, sem hann þáði í sumar af almannaþje fyrir 60 daga vinnu.

45 manns hafa farist af tveim skipum.

Stórhrið í Norðursjónum.

FRÁ FRJETTARITARA VORUM.

KHÖFN Í GÆR.

„Við erum strandaðir við Sognvaar“ — var hið síðasta, sem heyrðist frá 2700 smálesta skipinu Savonmaa (finskt), sem fórst í ofviðrinu í gær, nálægt Kristiansand. — Á skipinu voru 20 manns, sem allir munu hafa druknað.

Strax eftir að neyðarópið var sent, var hafin leit að skipinu í grend við Sognvaar, en leitin bar engan árangur. En tveim sjómilum vestar fundu norskir fiskimenn flakið af Savonmaa. Skutur skipisins lá uppi á skeri. Fjögur lík af áhöfn skipisins hefir þegar rekið.

— Þýska tilraunaskipið „Welles“ (eign þýska flotans) sem sókk í gær með 25 manna áhöfn vestur af Femern, var á leiðinni til hjálpar tveim skipum öðrum, sem einnig voru þýsk og voru í sjávarháaska. Stórhrið var er „Welles“ sókk.

100 manns bjargað af 400.

Frá Kína koma frjettir um 2 sjóalys. Í Kína-hafi hefir s tórt farþegaskip strandað á skeri. Farþegar eru ekki taldir í neinni hættu, en lítur líkur til þess að skipið náist út. Sjóliðar af bresku beitskipi hafa farið um borð til að verja skipið gegn sjóræningjum, og er annað skip á leiðinni til strandaðarins til þess að flytja farþega í land. (FÚ)

Kínverskt skip rakst á sker um 30 mílur frá Canton og sókk. Á skipinu voru 400 manns, og þegar síðast frjettist höfðu að eins um 100 bjargað. (FÚ)

Breiðfirðingamót verður haldið í kvöld í Hótel Borg og hefst það með borðhaldi kl. 8.

Hann þoldi ekki mátt.

Hirota, forsætisráðh. Japana.

Sprengingar í Lissabon: 14 manns handteknir.

FRÁ FRJETTARITARA VORUM.

KHÖFN Í GÆR.

Fjórán mána hafa verið teknir fastir í Lissabon (Portúgal) grunaðir um að hafa verið valdir að sprengingum, sem urðu í sendiherrabústað Francos, í útvarpsstöð Radio-klúbbsins og í húsakynnum mentamálaráðuneytisins í Lissabon í dag. Meðal þeirra, sem teknir hafa verið fastir eru nokkrir Spánverjar. Tveim sprengjum hafði verið komið fyrir í sendiherrabústaðnum, en sín hvor á hinum stöðunum.

— Í mentamálaráðuneytinu kviknaði út frá sprengjuni og urðu skemdir á húsinu allmiklar.

Stjórnin heldur því fram að kommúnistar standi að spellvirkjum þessum.

20 þús. manns húsnæðislausir af yöldum flóða.

London 21. jan. FÚ. Í miðríkjum og suð-austur ríkjum Bandaríkjanna eru nú mikil flóð vegna hláku, og er á einum stað 5 fetum lægra í Mississippi fljóti en þegar stórfloðin urðu 1922, og öllu mestu manntjóni. Um 20 þúsund manns eru nú húsnæðislausir vegna flóðanna. Mestu tjóni hafa flóðin valdið í Ohio.

Slæm líðan páfa.

London 21. jan. FÚ. Læknar páfans tilkyntu í morgun, að hann hafði sofði illa síðastliðna nótt, og að heilsu hans hrakaði enn.

Japanska stjórnin völt í sessi.

Þingfundum frestað. Ráðherrann hætti í miðjum klíðum.

London í gær. FÚ

Í miðjum klíðum hætti Hirota forsætisráðherra Japana ræðu sinni um stefnu stjórnar sinnar í japanska þinginu í dag og rauk í bræði ofan af ræðupallinum og á fund Japanskeisara. — Keisari veitti honum leyfi til að fresta þingfundum í 2 daga.

Þessi tíðindi gerðust í neðri málstofu japanska þingsins. Þau bregða ljósi yfir óánægju þá, sem ríkir í japanska þinginu yfir stefnu Hirota stjórnarinnar, einkum í fjármálum og utanríkisálum.

Hirota las boðskap sinn í báðum málstofum þingsins. Í efri málstofunni ríkti þögn — en það var þögn algerðrar fyrirlitningar.

En í neðri málstofunni var hvað eftir annað tekið fram í fyrir forsætisráðherranum, kastað til hans háðsglómum, og hlegið að honum, uns hann misti þolinmæðina.

Í fjárlögnum er gert ráð fyrir 170 milljón sterlingspunda útgjöldum. Stjórnin hygst, m. a. að endurbæta og auka landvarnirnar, hækka skólaskylduáldur, gera endurbætur á skattalöggjöfinni, og á ýmskonar tryggjarglögum, svo sem ellistryk, atvinnubótum o. s. frv.

Þá ætlar stjórnin að flytja enn fleira fólk til Manchukuo en á síðastliðnu ári og leggja meira fje í fyrirtæki þar í landi.

Viðsjárnar í heiminum kendar kommúnistum.

Utanríkisráðherra Japana, Arita, sagði í ræðu sem hann flutti í gær í japanska þinginu, að Japan stefndi að því að efla viðskiftalega samvinnu milli Kyrrahafslandanna. — Hann mælti mjög með afnámi á hverskonar verslunar hömlum.

Einkanlega amaðist hann við því, að stórveldin lokuðu mörkuðum nýlendanna fyrir öðrum þjóðum.

Viðsjár þær, sem nú settu sjer stað víðsvegar um heim, sagði Arita að mætti rekja til kommúnismans.

HITLER ætlar að svara Anthony Eden.

London 21. jan. FÚ. Mælt er, að Adolf Hitler muni ætla að svara á opinberum vettvangi ræðu þeirri er Anthony Eden flutti í breska þinginu á þriðjudaginn, og ætlað, að hann muni velja til þess fund Ríkisdagsins, en Ríkisþingi á að koma saman 30. jan.

Þýska blaðið Berliner Börsen Zeitung dregur dár að Eden fyrir að gefa í skyn að Þýskaland eigi að taka höndum saman við Rússa.

Ítölsk blöð taka í sama streng. Þau segja að Ítalir sjeu fúsir til samvinnu við allar hinar Evrópuþjóðirnar, en með Sovjet-Rússlandi eigi þeir ekkert sameiginlegt.

Á fundi ríkisþingsins 30. jan. er talið að Hitler muni fara að dæmi Breta og Frakka og gefa Belgum opinbert loforð um að Þjóðverjar muni virða hlutleysi þeirra.

23 klukkutíma eftir áætlun á 5 klst. leið!

FRÁ FRJETTARITARA VORUM.

KHÖFN Í GÆR.

Talið er, að stórhriðin, sem gengið hefir undanfarna daga í Danmörku, hafi felt 60 þúsund trje í skóginum „Roldskov“ einum.

Járnbrautir eru nú farnar að komast leiðar sinnar, en ennþá er langt frá því að þær haldi áætlun. — Hjer er eitt dæmi.

Leiðin frá Esbjerg til Kaupmannahafnar með hraðlest (Lyntog) er venjulega farin á 5 klukkustundum. Í gær fór lestin í þessa leið — ekki á 5 klst. — heldur 28 klukkustundum: 23 klukkutíma seinkun.

Rússar taka japanskt skip.

London 21. jan. FÚ.

Í Japan ríkir mikil gremja út af því, að sagt er að Sovjet stjórnin hafi sett fast japanskt skip í Vladivostok, og tekið stjórnmálaleg skjöl sem send höfðu verið með skipinu til japanska ræðismannsins þar í borginni.

Fjölgun lögreglunnar.

Bæjarstjórn frestar ákvörðun

Óskar að innanbæjarmenn fái stöðurnar.

SÚ ákvörðun ríkisstjórnarinnar, að fjölga lögregluhlíði bæjarins upp í 60 manns, kom til umræðu á bæjarstjórnarfundi í gær.

Lögreglustjóri hafði gert tillögu um ráðningu hinna 20 lögregluhlíða, sem bæta skyldi við lögregluhlíðið, og hefir þeirra áður verið getið hér í blaðinu.

Í sambandi við val lögreglustjóra gat borgarstjóri þess, að 7 hinna útvaldu myndu vera utanbæjarmenn. Þótti borgarstjóra miður, að lögreglustjóri skyldi ekki hafa tilnefnt bæjarmenn í stöðurnar, þar sem atvinnuleysi væri nú svo tilfinnanlegt í bænum.

Áleit borgarstjóri rjett, að bæjarstjórn færi þess á leit við lögreglustjóra, að hann sæi sjer fært að tilnefna bæjarmenn í stað þeirra 7 utanbæjarmanna, sem hann hafði valið, og fresta ákvörðun þar til svar lögreglustjóra kæmi.

Þar borgarstjóri fram ályktun um þetta, og einnig um það, að bæjarstjórn samþykkti skipun tveggja lögregluhlíðanna, þeirra Auðna Sigurðssonar og Haralds Jenssonar, þar sem þeir hefðu gegnt lögregluhlíðastörfum síðan á miðju sumri 1935.

Nokkrar umræður urðu um málið. Ól. Friðriksson var andvígur till. borgarstjóra, en Einar Olgeirsson vildi enga fjölgun í lögregluhlíði. Taldi það hættulegt fyrir lífðæðið!!

Áð lokum var ályktun borgarstjóra samþ. með 8:4 atkv.

Hár ísfisksmarkaður í Englandi.

Í gær var ágætis ísfisksmarkaður í Grimsby. Seldu þar þrjár íslenskir togarar afla sinn.

Kári (Alliance) seldi 1490 vættir fyrir 2056 sterlingspund (um 43 þúsund krónur).

Júni, frá Hafnarfirði, seldi fyrir 1807 sterlingspund. Ókunnugt um aflamagn hans.

Hávarður ísfirðingur seldi 1166 vættir fyrir 1804 sterlingspund.

Sala Kára er sú hæsta, sem verið hefir á þessari vertíð. Í fyrsta seldi Kári einu sinni fyrir 2700 sterlingspund, og var það hæsta sala á þeirri vertíð á Englandsmarkaði.

Knattspyrnuafjel. Fram heldur aðalfund sinn í Kaupþingsalnum í kvöld kl. 8½.

Hneykslisumræður á bæjarstjórnarfundi

Golfklúbb Íslands synjað um ábyrgð fyrir 30 þús. kr. láni.

Láninu átti að verja til að koma upp golfvelli og kensluskála.

GOLFKLÚBBUR ÍSLANDS hafði fengið til leigu allstórt land (37 ha.) hér suður á Eskihlíð, og er mikið af landinu stórgrýtt urð.

Golfklúbburinn hefir ræktað um 40 dagsláttur af landinu og kostað til þess nokkrar þúsundir króna af eigin fje. En til þess að gera fullkominn golfvöll á þessu svæði þarf mikið fje.

Nú hefir klúbburinn fengið loforð fyrir 30 þús. kr. láni, en það fje myndi nægja til þess að gera þarna einhverjum þrýðilegasta golfleikvöll, sem völ er á, og til þess að byggja kensluskála fyrir fjelagsmenn þar á staðnum. Lán-ið getur klúbburinn fengið með einum hagstæðum kjörum, og miklu hagstæðari en hér er annars vól á. Er hér um að ræða innfrósið fje og engin skuldbinding um greiðslu í erlendri mynt. En skilyrðið fyrir því, að lánið fái, er að ríkissjóður eða bæjar-sjóður gangi í ábyrgð fyrir láninu.

Golfklúbburinn skrifaði þess vegna bæjarráði og fór fram á ábyrgð bæjarsjóðs fyrir láninu. Bæjarráð vísaði málinu til aðgerða bæjarstjórnar.

Hneykslanlegar umræður í bæjarstjórn.

Þessi ábyrgðarbeiðni kom fyrir bæjarstjórnarfund í gær.

Borgarstjóri reifaði þar málið og skýrði það fyrir bæjarfulltrúum, og þar fram tillögu þess efnis, að bæjarstjórn samþykkti að takast á hendur ábyrgðina með þeim skilyrðum, sem borgarstjóri og bæjarráð vildu setja.

Út af þessu spunust langar umræður, sem voru þess efnis, að bæjarstjórn er litill sómi að.

Fyrst talaði Einar Olgeirsson og andmælti ábyrgðinni, en við af honum tók Guðm. R. Oddsson og fór hörðum orðum um starfsemi Golfklúbbsins. Sagði m. a. að klúbburinn væri „afdrif fyrir slark og óreglu, menn kæmu hálf fullir til æfinga, og færu þaðan al-fullir, og svo, að komið hefði fyrir að bera hefði þurft menn upp í bílinn“.

Þegar frá Aðalbjörg heyrði þessa lýsingu sagði hún, að það væri „átakanlegt“, ef bærinn ætti að fara að ganga í þessa ábyrgð á sama tíma og ekkert væri gert fyrir börnin í bænum.

Jón Axel tók mjög í sama streng. Fluttu svo 3 sósíalistar (Stef. Jóh. Stef., J. A. P. og G. R. O.) tillögu þess efnis, að borgarstjóra skyldi heimilt að ábyrgjast f. h. bæjarsjóðs allt að 30 þús. kr. lán, sem ífróttafjelag eða ein-

staklingur kynni að vilja taka í því skyni að starfækja æfingavöll fyrir knattspyrnu eða barnaleikvöll hér í bænum!

Skyldu þessir sósíalistar setla sjer með þessu að leysa bæjarstjórn frá öllum vanda af þessum

FRAMH. Á SJÖUNDU SIÐU.

Skotdrunurnar heyrast til Gibraltar.

Loftorusta yfir Madrid.

London 21. jan. FÚ.

Valenciastjórnin viðurkennir nú, að hersveitir hennar hafi ekki tekið Englahæðina á dögunum, en segir, að þær hafi sótt lengra fram en þeim var ætlað, og þess vegna hafi þeim ekki tekist að koma sjer fyrir á Englahæðinni.

Í morgun gerðu uppreisnarmenn loftárás á Madrid, og sló síðan í orustu milli flugvjala uppreisnarmanna og stjórnarinnar uppi yfir borginni.

Í dag hafa uppreisnarmenn reynt að hrekja stjórnarliðið úr stöðum þeim, þar sem það hefir komið sjer fyrir í háskólahverfinu. En sú tilraun hefir reynt árangurslaus.

Í Gibraltar hafa í dag heyrst skotdrunur úr áttinni frá Marbella, og er álitíð að stjórnarherinn hafi gert gagnsókn þar, en ekki er gjörla um það vitað.

Þá er einnig sagt frá því, að snemma í morgun hafi Gibraltararbúar orðið varir við orustu milli skipa úti í sundi, en um þessa atburði er ekki getið í frjettum frá Spánverjum.

„Eskifjarðarhjónumum“ slept úr gæsluvarðhaldi. Skýrsla frá lögreglustjóra.

Lögreglan gaf í gær út eftirfarandi skýrslu til blaðanna um Eskifjarðarmálið:

Í dag voru gæslufangarnir Jón Erlendsson og Ásthildur Halla Guðmundsdóttir látin laus úr gæsluvarðhaldi því, er þau hafa setið í undanfarid vegna rannsóknar hins svonefnda Eskifjarðarmáls.

Það mál hófst á s.l. hausti á Eskifirði út úr því að stúlkan Halldóra Bjarnadóttir, er verið hafði vinnukona hjá þeim hjónum Jóni og Ásthildi, hvarf að nóttu til miðvikudaginn 16. sept. Lík hennar fanst á Eskifjarðarhöfn hinn 30. sama mánaðar.

Út úr hvarfi þessarar stúllu og meðferð hennar á heimili hjónanna var rannsókn hafin m. a. vegna þess að við líkskoðun þótti koma í ljós að líkið væri ekki eldri en 4—5 daga og dauðasök varð ekki ráðin. Hefir rannsóknin farið fram fyrst á Eskifirði og síðan hér í Reykjavík.

Um hvarf og dauða Halldóru hefir rannsóknin leitt eftirfarandi í ljós: Strax og Halldóru var saknað tilkynnti Jón þad til sýslumanns. Tvö vitni hafa borið það, að um nóttina hafi þau sjeð Halldóru ganga eina inn fyrir kaup-túnið. Eitt vitni hefir borið það að Halldóra hafi í haust rætt um það að fyrirfara sjer. Loks hefir rannsóknarstofa Háskólans að fengnum nýjum upplýsingum talið það sennilegt að líðin hafi verið 14 dagar frá dauða þegar líkið fanst og það hafi allan tímann legið í vatni.

Lögreglan óskar ekki að gefa opinberar upplýsingar um aðra þætti máls þessa að svo stöðu, en það hefir nú verið sent dómsmálaráðuneytinu til fyrirsagnar.

Framfarir í Reykjavík undir stjórn Sjálfstæðismanna.

Úr síðara hluta af ræðu Bjarna Benediktssonar próf. á Heimdallarfund.

Í SÍÐARI hluta ræðu sinnar á Heimdallarfund síðastl. þriðjudag rakti Bjarni Benediktsson prófessor þær geysilegu verklegu framkvæmdir, sem orðið hafa hér í bænum undir stjórn Sjálfstæðismanna.

— Um ýms af verklegum fyrirtækjum bæjarins eru að visu sett sjerstök lög, sagði Bjarni, en bæði hafa lög þessi verið sett eftir tilmælum bæjarins, og þau láta bænum sjálfum eftir stjórn þessara fyrirtækja, án verulegrar íhlutunar ríkisins.

Höfnin.

Höfninni er stjórnað af sjerstakri stjórn, en hún er kosin af bæjarstjórn.

Höfnin er og hefir verið ein mesta lyftistöng atvinnulífs og velmegunar í bænum. Henni hefir verið vel stjórnað, þannig, að hún getur sí og æ haldið áfram að auka mannvirki sín.

Frá framkvæmdum síðari ára má minna á bátahöfnina, verbúðarnar og Ægisgarð, sem enn er ekki lokið, en haldið verður áfram með, uns því verki er lokið.

Þá hefir höfnin bygt vandað hús, og er í ráði að stækka það enn meir á þessu ári Meirihluti bæjarstjórnar hefir í huga, að í þessari nýju viðbót við hafnarhúsið verði hægt að fá hentugar skrifstofur fyrir bæinn, því hús-

næði það, sem skrifstofur bæjarins hafa nú, er ekki eins heppilegt og skyldi.

Hafnarstjórn hefir sífellt vinna að dýpkun hafnarinnar, og nú mun ráðgert að fylla upp krókinn fyrir framau Varðarhúsið, svo skip geti lagst þar upp við.

Rafmagnsveitan.

Rafmagnsveita Reykjavíkur stendur undir þeimum yfirráðum bæjarstjórnar og bæjarráðs. Ýmislegt hið sama er að segja um hana og höfnina. Hún hefir stóruaúki lífsþægindi bæjarbúa og orðið lyftistöng iðnaðar og framkvæmda í bænum. Sjerstaklega mun þó svo verða, er Sogsvirkjunin kemst á.

FRAMH. Á SJÖTTU SIÐU.

ÍÐNAÐUR VERSLUN SIGLINGAR

Pegar birtir.

Lýðræðislöndin, Frakkland, Bretland og Bandaríkin, stígu fyrsta sporið í áttina til frjálsari milliríkjavíðskifta, er þau lýstu yfir því í haust, að þau myndu taka upp samvinnu í gjaldveismálum. Þessi samvinna gerði Frökkum kleift að leysa úr viðjum víðskiftalífið í Frakklandi, svo að Frakkar gætu aftur komið fram á heimsmarkaðinum sem kaupandi og kaupmaður. Þeir, sem sjeð höfðu blómlegt víðskiftalíf falla í rústir um leið og tollastefnan og jafnvirðis kaupastefnan festu rætur í skjóli kreppunnar, gerðu sjer vonir um að þessir atburðir myndu leiða til nýs tímabils blómlegra heimsvíðskifta.

Þessar vonir eru að rætast í Evrópu og Bandaríkjunum vinna sterk öfl að því að lækka tollamúrana og útrýma höftunum.

Morgunblaðið hefir vakið athygli á þessum tíðindum, þar sem engir hafa meiri ástæðu til að fagna því, ef höftin verða afnumin í víðskiftalöndum okkar, en ein mitt við Íslendingar. Vjer höfum jafnan haldið þeirri skoðun á lofti, sem frjálslyndir menn um allan heim styðja, að í heilbrigðu víðskiftalífi sjeu víðskiftahöft skaðleg og dragi úr velmegun fólksins.

Vjer höfum þó jafnframt haldið því fram, að víðskiftahöftin, sem sett voru hjer á landi eftir að jafnvirðis kaupastefnan komst í algleyningu, hafi verið nauðsynleg, en aðeins sem bráðabirgðarárástöfun, á meðan víðskiftalífið um allan heim var sjúkt. Sjúk-dómurinn stafaði frá kreppunni.

Þessi skoðun Morgunblaðsins hefir þó ekki getað aftrað því frá að fleitta miskunnarlausu ofan af ranglati því og hlutdrægni, sem ráðið hefir í frankvæmd haftanna hjer á landi undir stjórn Framsóknarmanna og sósíalista. Þessar ádeilar hafa verið rökfastar og skýrar, enda hefir ekki verið móti þeim mælt.

Það eru fagnaðartíðindi hverjum þeim, sem þekkingu hefir á íslenskrí utanríkisverslun, að sú stefna er að ryðja sjer braut, sem gerir höftin óþörf. Hinir, sem ekki treysta sjer til að halda á máli sínu í frjálsri samkeppi, en hreiðrað hafa um sig í skjóli ranglatrar og hlutdrægrar framkvæmdar á innflutningshöftunum og eru nú orðnir hræddir um að missa illa fenginn hlut, horfa skelfðir fram á dagrenning frjálsra heimsvíðskifta. Engin vorkennir þessum mönnum. Þeir munu hljóta hlutskifti ósómans, sem dafnar í myrkrinu, en þóir ekki sólarbirtuna.

Stærstu víðskiftaþjóðir Íslendinga eru Bretar og Þjóðverjar.

Þjóðverjar hækkuðu 1936 úr 10% í 18%

10 milj. króna hagstæður verslunarjöfnur við Portúgal og Bandaríkin.

Bretar eru ennþá stærsta víðskiftaþjóð okkar Íslendinga. En á síðastliðinu ári fleygði víðskiftum okkar við aðra stórþjóð, Þjóðverja, fram í þeim mæli, að nú munar ekki nema 6 þúsund kr. á þeim og Bretum. Víðskifti hvorrar þessarar þjóðar fyrir sig námu 18% af utanríkisverslun Íslendinga síðastliðið ár (við England 16.381 milj. króna; við Þjóðverja 16.375 milj. króna).

Næst Bretum og Þjóðverjum eigum við Íslendingar mest verslunarvíðskifti við Dani (tæp 11%), Svía (tæp 10%), Norðmenn (8%), Portúgala (7%), Bandaríkin (6.5%), Ítali (6%), og Spánverja (3.6%).

Eftirtektarverðast við þessar tölur er víðskifti okkar við Þjóðverja. Síðastliðin ár (1934, og 1935), námu víðskifti okkar við Þjóðverja ekki nema rúml. 10% af utanríkisverslun okkar. Þá voru víðskifti okkar við Breta og Dani mun hærri en víðskifti okkar við Þjóðverja. — Á síðastliðinu ári komust Þjóðverjar langt fram úr Dönum og ekki munar nema örtiltu broti á Bretum og Þjóðverjum.

Víðskifti okkar við Þjóðverja eru byggð á reglunni um jafnvirðis kaup. Á síðastliðinu ári fluttum við þó inn frá Þýskalandi fyrir 2,24 milj. kr. meir en við fluttum út þangað (sjá töfl.) Stafar þetta af inneign, sem við áttum í Þýskalandi um áramót 1935—1936 (rúml. milj. kr.) og enn fremur höfum við keypt vörur frá Þýskalandi, sem ekki hafa fallið undir clearing víðskifti.

Miðað við 1935, höfum við aukið útflutning okkar til Þýskalands á s.l. ári um 2,4 mil. (ca. 50%) og innflutning frá Þýskalandi um 3,1 milj. (eða önnur 50%).

Samtímis hefir innflutningur okkar frá Bretlandi lækkað um 2,7 milj. (innflutningur) en útflutningurinn hefir aukist um 350 þús. Víðskifta-jöfnuður okkar við Breta var árið 1935 óhagstæður um ca. 6 milj. kr., en var 1936 óhagstæður um 3 milj. króna.

VÍÐSKIFTIN VIÐ DANI.

Ennþá síðastliðið ár (1936) var víðskifta-jöfnuður okkar við Dani óhagstæður um rúml. 3 miljónir króna. Víðskiftahalli þessi hefir þó minkað til muna á síðastliðnu ári (um 2,5 milj.) sem stafar af því að við höfum fært saman kaup okkar í Danmörku, en Danir hafa keypt af okkur svipað og árið 1935.

Eftirtektarvert er að þessi þrjú lönd, Þýskaland, Bretland og Danmörk hafa öll hagstæðan verslunarjöfnuð við Ísland, eða m. ö. o. Íslendingar hafa óhagstæðan verslunarjöfnuð við þau

lönd, sem þeir hafa mest skifti við.

Samtals var verslunarjöfnuður okkar við þessar þjóðir óhagstæður um 8,3 milj. króna. Á meðan búskap okkar er þannig háttáð, að afkoma okkar er háð því, að við höfum hagstæðan verslunarjöfnuð til þess að fylla upp í skörðin á greiðslujöfnuðinum (erlendar skuldir o. fl.) og á meðan verslunarstefnan í heiminum heildir áfram að fylgja jafnvirðis kaupum, hljóta allir að sjá, hve alvarlegt það er, að ekki skuli hafa tekist að fá verslunarsamninga, fyrst og fremst við Breta og Dani, sem tryggja það, að víðskifta-jöfnuður okkar við þessar þjóðir verði a. m. k. ekki óhagstæður. — Miklu meiri ástæða er þó til að undirstrika þetta þegar þess er jafnframt gætt að Bretar og Danir eru stærstu lánadrottnar okkar og taka af okkur í er-

FRAMH. Á SJÖTTU SÍÐU.

Verslunarjöfnuðurinn eftir löndum (1934-1935 og 1936).

Innflutt:

Lönd.	1934	1935	1936
Danmörk	10.588.701	8.773.273	6.369.805
Færeyjar	—	—	887
Noregur	5.314.562	4.216.891	2.853.502
Svíþjóð	2.608.598	3.021.930	4.393.702
Finland	211.676	193.768	63.024
Austurríki	67.654	—	362
Belgía	848.438	479.494	292.781
Bretland	14.345.635	12.379.915	9.675.573
Danzig	278.916	47.082	72.952
Frakkland	52.812	—	189.135
Grikkland	—	38.786	6.640
Holland	1.002.566	519.737	803.804
Írland	—	—	6.566
Ítalía	1.205.916	2.112.041	2.241.923
Pólland	522.563	587.671	603.268
Portúgal	167.955	124.783	304.711
Sovjetríkin	347.578	—	—
Spánn	1.566.285	2.526.064	1.706.410
Sviss	48.691	26.451	30.458
Tjekkóslóvakía	249.969	129.276	44.844
Þýskaland	5.674.936	6.306.664	9.311.544
Bandaríkin	1.027.585	652.503	535.612
Brazília	205.089	281.449	334.465
Kanada	46.324	30.973	68.194
Japan	110.978	75.578	15.764
Önnur lönd	70.218	75.706	626.148
Ösundurlíðað	—	—	1.079.226
Samtals kr.	46.584.421	42.600.050	41.631.300

Útflutt:

Lönd.	1934	1935	1936
Danmörk	3.117.182	3.264.010	3.271.220
Færeyjar	672.989	981.960	7.640
Noregur	3.422.540	3.303.900	4.564.390
Svíþjóð	2.935.442	4.160.120	4.076.910
Finland	325	—	100
Austurríki	—	—	10.100
Belgía	53.789	81.540	689.010
Bretland	5.833.337	6.370.790	6.705.751
Danzig	359.562	4.740	—
Grikkland	59.050	186.900	884.730
Holland	139.795	135.530	1.564.700
Írland	—	9.920	8.520
Ítalía	4.829.533	2.360.970	2.786.350
Pólland	481.105	260.260	538.990
Portúgal	8.015.891	7.079.940	6.038.300
Spánn	7.229.712	5893.820	1.361.930
Sviss	143	49.610	23.670
Tjekkóslóvakía	1.850	5.000	42.400
Þýskaland	4.158.614	4.647.720	7.063.800
Bandaríkin	2.293.009	3.772.190	5.138.850
Brazília	—	416.920	483.280
Kanada	—	110	2.000
Önnur lönd	—	67.080	855.240
Ösundurlíðað	1.560	807.710	2.030.310
Samtals kr.	43.650.024	43.880.900	48.238.900

Uppáhalds-drykkur Breta.

Inflúenzan stingur við hjer á landi jafnaðarlega annað hvert ár, segir landlæknir. — Nú gengur influensa á meginlandi Evrópu og í Englandi, en er víðast væg. Morgunblaðið hefir beðið próf. Guðmund Hannesson að skrifa um influenzuna og kallar hann grein sína:

Síðustu rannsóknir um orsakir influenzunnar.

Inflúensan er nú á næstu grösom og mikið um hana talað. Nú vill það svo til, að þessi sjúkdómur hefir verið kappsamlega rannsakður undanfarnin ár og þykir mjer því nokkur ástæða til þess að segja frá helstu niðurstöðum þessara rannsókna. Þær gefa einnig nokkra hugmynd um, hve erfitt það er oftast, að komast fyrir uppruna sjúkdóma og finna ráð til að verjast þeim.

Orsök sjúkdómsins þektu menn ekki fyrir en 1933, og mátti þó heita að allir frægustu læknar og sýklafræðingar hefðu látaust leitað að henni í hverjum einasta faraldri um marga áratugi. Árið 1892 heit þýskur læknir (Pfeiffer), að hann hefði fundið sýkilinn og var hann nefndur „inflúensúsýkill“ (bac. influenzae). Heldu menn lengi að svo væri, en smám saman kom það í ljós, að þetta gat ekki borið sig. Ótal annara tilgátta fengu sömu útreið.

Þessi þekkingarskortur á orsök veikinnar, leiddi til þess, að það mátti heita ókleyft að greina ljetta influensu og þungt kvef, því sjúkdómseinkennin voru nálega hin sömu. Það var jafnvel skoðun margra, að kvef og influensa væri í raun og veru sami sjúkdómurinn, og influensan ekki ennað en illkynjað kvef. Það liggur í augum uppi hve erfitt var að gera nokkrar skynsamlegar söttvannarráðstafanir meðan þekking manna náði svo skamt.

Nú eru til söttveikjur, sem eru svo smáar, að þær sjást ekki, jafnvel í bestu smásjám. Svo er t. d. um mislinga og lömunarveikissöttveikjuna. Að sjálfsögðu hafði mörgum dotið í hug að svo kynni og að vera um influensu, og ýmsar tilraunir virtust styðja það mál. Þó voru þær allar með því marki brendar, að sönnunargildi þeirra var lítið og alt í óvissu eftir sem áður. Einn af verstu erfiðleikum við influensurannsóknirnar var sá, hve erfitt var að smita dýr með þessari veiki. Tilraunir voru og gerðar á mönnum en þóttu allar tvíráðar.

Nú má spyrja hvernig menn geti fengið vitneskju um slíka hulids- eða dulskýla, sem „einskis auga hefir sjóð“. Að nokkru leyti var þetta auðgert, því mönnum hafði tekist að búa til svo þjettar síur, að jafnvel minstu sýnilegir sýklar smugu þær ekki. Væri nú vökví, sem söttneimið var vitanlega í, t. d. blóð úr mislinga-sjúklingi, síað gegnum slíka

síu, þá kom það í ljós, að söttneimið var í vökvunum, sem gekk gegnum síuna. Það reyndist svo lítið, að það smaug sýklasiuna, þó sýklar sætu eftir og alt, sem stærra var. Við þetta bættist síðan, að ráð fundust til þess að mæla stærð söttneimisagnanna. Það voru efnafraeðingarnir, sem fundu ráðið. Þeim tókst að gera ótrúlega og mismunandi þjettar síur og mæla gatastærð þeirra. Það mátti þá sía smitandi vökvu gegnum þjettari og þjettari síur, og finna hve þjetti sían þurfti að vera til þess að söttneimið gengi ekki gegnum hana. Stærð hulidskýklanna (vírus) var ótrúlega litil, stundum fáeinir milljónustu partar úr millimetra, en mismunandi eftir því hvert söttneimið var. Það er lítt skiljanlegt hvernig svo litlar agnir geta verði lifandi og aukid kyn sitt, en nú er svo komið, að menn geta lítt greint milli lifandi vera og dauðra efna.

Svo jeg víki aftur að influensunni, þá var það 1933, sem ensku læknarnir Smith, að ensku læknarnir Smith Andrewes og Laidlaw skýrðu frá því, að þeir hefðu fundið dýr, sem væri næmt fyrir influensu. Það voru hreysiketir (lítið rándýr). Ef vökvu með influensasöttneimi var dreypt inn í nasir þeirra sýktust þeir af einskonar influensu, og smituðu hvor annan, ef sýktir og ósýktir gengu saman. Þess voru og dæmi, að maður smitaðist af köttunum, að því sem sjeð varð af reglulegri influensu. Það breytti engu, þó vökvinn væri síaður gegnum sýklasiur. Söttneimið smaug þær. Þegar dýrin náðu sjer eftir veikina voru þau algerlega ónæm fyrir henni og voru þá sjerstök varnarefni komin í blóð þeirra. Eftir 3 mánuði fór ónæmið smáþverrandi, og eftir lengri eða skemri tíma var dýrið orðið næmt á ný og gat tekið veikina.

Vökvu með influensasöttneimi fengu menn með því, að skola nef og kok influensu-sjúklinga með saltvatni og sía skolvatni gegnum sýklasiu.

Næsta árið (1934) tókst sömu mönnum að sýkja mýs af hreysiketöttum og gátu bæði þeir og mýsnar fengið lungnabólgu og mýsnar fengið lungnabólgu upp úr veikinni. Annars var helsta viðbótin við þekkinguna

sú, að influensasöttneimi úr ýmsum löndum (Bandaríkjum, Puerto Rico, Ástralíu o. v.) reyndist samskonar og í Englandi. Allsstaðar var um sömu veiki að ræða. — Nokkru síðar er sagt, að enskum lækni (Burnet) hafi tekist að rækta söttneimið í hæneggjum og sjerstökum næringarvökvu, hvort sem það reyndist rjett eða ekki.

Þessi þekking, þó ófullkomin sje, nægir til þess að fara nærri um hvort influensu varnarefni eru í blóði manna og hve mikil þau sjeu, með öðrum orðum hve næmir menn eru fyrir þessari veiki. Það hefir þá komið í ljós, að meiri eða minni varnarefni eru í blóði flestra manna, en í Lundúnum sýnast þau hafa farið þverrandi síðustu árin og þótti það vita á að faraldur væri í aðsigi. Nú er hann kominn.

Að sjálfsögðu hefir verið reynt að finna bólusetningu gegn veikinni, sem gæti gert menn ónæma fyrir henni og blóðvatnslækningu við henni, en þetta hefir að minstu tekist, enn sem komið er. Sje lifandi söttneimi dælt inn í hold eða eðar dýranna sýkjast þau lítt eða ekki, en þó aukast varnarefni í blóðinu lítið eitt, og sje þetta margsinnis endurtekið, til muna. Eigi að síður er þetta ekki fullkomin vörn gegn nefsmítun. Að dreypa dauðu eða veikluðu söttneimi inn í nasirnar eða andferin, hefir heldur ekki komið að gagni. Reynt hefir og verið að búa til blóðvatn (úr hestum) til lækninga. Þó talsvert hafi verið í því af varnarefnum, hefir það lítt komið að tilætlunum notum.

Það leiðir af því, sem hjer er sagt, að enn stánda menn varnarlitir gegn influensu og kunna engin einhlýtt ráð til þess að lækna sjúkdóminn. Eina einhlýta vörn er algert samgöngubann eins og reynt var hjer á landi 1918 í Spánarveikinni. Það var þá víðsvegar gripið til þessa ráðs, og hvergi fluttist veikin með dauðum munum, pósti, vörum o. þvil. Þannig varðist Caledonia neilt ár og Ástralía fleiri mánuði. Þá var og fjöldi sjúkráhusa, barnahæla og annara stofnana sem tókst að beita svo ströngum vörnum, að þau sluppu lengi við veikina, og fór þá víðast svo, að þegar hún kom reyndist miklu vægari.

Það var eins og drægi úr veikinni, þegar lengra leið frá aðalöldunni. En allsstaðar kom veikin fyr eða síðar, enda engin furða, því hún gengur ætíð í öldum í nokkur ár. Slíkar varnir sem þessar geta verið rjettmætar um tíma, ef veikin er afarþung, en ókleyft að halda þeim uppi til langframa.

Árið 1920 voru söttvannir teknar upp gegn influensu eftir skipun Alþingis. Það þótti ekki fært að stöðva alla mannlutninga til landsins, en skip voru skoðuð og þeim haldið hæfilegan tíma í söttkvi eða sjúklingarnir einangraðir í landi. Varnir þessar voru vandlega undirbúnar og ekkert til þeirra sparað, en komu þó að engu haldi öðru en því, að þær færðu fullar sönnur á það, að slíkar varnir geta ekki komið að haldi nema vjer sjeum margfalt betur undir þær búin en vjer erum nú.

Svo má heita að allir fræðimenn sjeu nú sammála um það, að eina framkvæmanlega vörn gegn influensu væri bólusetning, sem gerði menn ónæma. Ekki er það vonlaust, að fundin verði slík bólusetning, og meiri horfur á því nú

en nokkru sinni fyr, en alt er þetta þó í óvissu, enn sem komið er.

Hvað lækningu sjúkra snertir, þá bendir margt til þess, að reyndandi væri, að nota blóðvatn úr sjúklingum í afturbata eða þeim, sem hafa nýlega haft infl., til þess að draga úr veikinni eða verja veila fyrir henni, líkt og gert er við mislinga. Þó er þetta lítt reynt að svo stöðu.

Það er ekki laust við, að sumir haldi að það sje auðveldara að finna orsakir sjúkdóma og ráð við þeim, en það oftast er. Jafn. á vorum dögum getur þetta tekið áratugi og óteljandi tilraunir fróðustu manna, sem ráða yfir þeim bestu tækjum sem til eru. Þetta mættu þeir t. d. athuga, sem halda að hlaupið sje að því að verjast influensu, eða Deildartunguveikinni í kindunum. — Svo erfitt er þetta, að sá maður fengi vafalaust heimsfrægd og Nobelsverðlaun, sem fyndi ráð við influensu, og vel getur það verið að Deildartunguveikin sje ekki öllu betri viðfangs.

Nátturlæknir er í nótt Katrín Thoroddsen, Eiríksgötu 12. Sími 4561.

Okkar uppáhald er

BÁRA

Bjarni Benediktsson: Framfarir í Reykjavík, (framhald).

FRAMH. AF ÞRIÐJU SIÐU.

Hún er eitt stærsta, ef ekki stærsta mannvirki hér á landi og mun gerbreyta allri aðstöðu til iðnaðar hér í bænum, auk þess sem henni samfara mun verða almenn lækun á rafmagnsverði, til stóruávinna þæginda fyrir allan almenning.

Hjer er gótt sýnishorn um heppilega aðstöð þess opinbera við atvinnulífið. Það skapar mögu leika fyrir einstaklingana til þess að þeir geti hagnýtt sjer þá, hver eftir sínum dugnaði og hæfileikum.

Ennfremur er Sogsvirkjunarmálið gótt sýnishorn um vinnuáferðir flokkanna.

Sjálfstæðismenn ljotu undirbúa málið vel og rækillega, og rjéðust í það strax og öruggt var, að það væri fjárhagslega trygt.

Sósíalistar þóttust vera með því og heimtuðu virkjun áður en tímaþætt var, en Framsóknarmenn stóðu lengst af á móti því.

Loks rjéðst Jón Þorláksson í framkvæmd Sogsvirkjunarinnar, og kom aðgerðum einmitt af stað þegar mest var þörfin fyrir opinberar framkvæmdir til atvinnuaukningar, enda er Sogsvirkjunin mesta atvinnubótin, sem hjer hefir verið gerð.

Ræðumaður mintist einnig á Gasstöðina og Vatnsveituna, fyrirtæki, sem bæði vera þjárförum nauðsynleg, og þá ekki síst hið síðarnefnda. Vatnsveitan hjer væri sú stærsta á landinu og hefir átt sinn stóra þátt í því, að bærin hefði getað vaxið upp í þá borg, sem hann er nú. Einnig drap hann á stökuvilið þegarinn og ágæti þess.

Hitaveitan.

Þetta stórmál, sem, þegar fram kemst, kemur til að gerbreyta lífnáðarhættum manna og útliti þegarinn, auk þess sem það mun spara landinu stórkostlegar upphæðir í erlendum gjaldeyri, er enn í undirbúningi.

Hitaveitan hefir átt kulda að mæta og beinni mótspyrnu frá andstæðingum Sjálfstæðismanna.

Þeir stóðu eindregið gegn því, að hitarjettindin á Reykjum yrðu keypt, og síðan hafa þeir tafið rannsókn málsins í 1½ ár, með því að neita um gjaldeyri og innflutningsleyfi fyrir nægilega stórum bor til að fullrannsaka hita og vatnsmagn.

Bjarni Benediktsson fór því næst nokkrum orðum um „vintu“ rauðu flokkanna til hitaveitumálsins.

Þegar auðsætt var, að Hitaveitan var orðin vinsælt mál meðal þegarbúa, sneur þeir við blaðinu.

Nú ganga þeir svo langt, að þeir vilja þjóta frá hálfum v erki á Reykjum, til að leita að heitu vatni þar sem allar líkur benda til, að mun óhægra sje um alla aðstöðu en á Reykjum.

Þessir fornu fjendur Hitaveitunnar þykjast nú vera öruggari

vinir málsins, en upphafsmenn þess og þeir, sem eru að koma málinu í framkvæmd.

En hvað sem skopleik andstæðinga Sjálfstæðismanna líður í þessu máli, mun verða haldið áfram undirbúningi þess og öllu hraðað eftir fongum, þannig að þetta mesta framfaramál, sem nú liggur fyrir, komist í framkvæmd.

Um ýmsar aðrar verklegar framkvæmdir þegarinn fór ræðumaður nokkrum orðum og sýndi fram á, hve Sjálfstæðismenn hafa unnið heilt í málefnum þegarinn. Í því sambandi minti hann á gatnagerð, holrasagerð, grjótnám þegarinn, þurkun þegarlandsins, sem gert hefði ræktun mögu leiga, svo þar sem áður voru óræktar mýrar, væru nú grösugir vellir. Hann drap á aðgerðir þegarstjórnar til að halda lóðaverði í bænum skaplegu, með því að kaupa sem mest af óbygðum löndum í bænum og nágrenni hans. Þá væri unnið ósleitilega að skipulagningu þegarinn, og væri nýlega búið að samþykkja til bráðabirgða af þegarráði skipulagsupprátt utan Hringbrautar. Unnið væri að tillögum um nauðsynlegar breytingar á skipulagi innan þegarinn, og þá fyrst og fremst að ýmsu varðandi miðbæinn og Grjótaborpið, en það væri einnig erfiðast viðureignar í skipulagsmálum.

Heilbrigðismálin.

Ræðumaður sýndi fram á með óbyggjandi rökum, að fullryðingar andstæðinganna um vanrækslu þegarinn í sjúkrahúsmálum væru að engu hafandi. Hann benti á, hvað þegarinn gerði fyrir heilbrigðismálin.

Þá skýrði hann frá því, að bráðlega væri í ráði að byrja byggingu á barnaheimili við Elliðaár, að nokkru fyrir fje, sem Thorvaldsensfjallagíð hefði lagt til þessa máls. Einnig væri nýbúið að samþykkja fjárveitingu til ljósbaða fyrir skólaborn.

Íþróttamál.

Til íþróttamála ver þegarinn árlega miklu fje. Sundhöllin er nú að verða fullgerð. Upphaflega var svo ákveðið með lögum 1928, að ríkið skyldi bera kostnað við byggingu Sundhallarinnar að hálfu. En svo fór, að ríkið sveikst algjörlega um að inna þá skyldu af hendi, og varð það til þess, að hætta varð við bygginguna um nokkurra ára bil. Loks ákvað þó Alþingi 1933, að næsta ár, 1934, skyldi ríkið greiða til Sundhallar 100 þús. kr., og lofaði 2/5 kostnaðar við bygginguna, sem þó skyldi ekki greiðast fyr en þrem ár eftir að byggingin væri full gerð. Þegarstjórn ljot þá þegar halda áfram verkinu.

Þá fór ræðumaður nokkrum orðum um endurbæturnar á Sund laugnum og mistökkin, sem hefðu átt sjer stað í sambandi við

þær. Ný teikning lægi nú fyrir um breytingar og myndu þær komast í framkvæmd áður en fólk færi alment að sækja laugararnar í vor.

Bjarni mintist og á sjóbaðstaðinn í Skerjafirði og hið nýja íþróttasvæði vestan við Eskihlíð. Til þess væru á þessu ári áætlaðar 30 þús. krónur á fjárhagsáætlun þegarinn.

Þegarinn veitir styrk til ýmsra íþróttafjelaga og til annarar menningarstarfsemi, skóla o. þ. h. Heldur uppi þegarbókasafni, sem gerir stórmikið gagn.

Þá fór ræðumaður nokkrum orðum um þá ákvörðun þegarstjórnar, að koma hjer upp húsnæðisráðslu á næsta hausti, og um fjárhagslega og menningarlega þýðingu þess máls.

Ræðumaður sagði, að margt það, sem meirihluti þegarstjórnar út af fyrir sig teldi óskilegt og nauðsynlegt að gera, yrði að bíða vegna orðugs fjárhags. Menn yrðu að muna, að önnur hlíf allra framfara væri sú kostnaður, sem af þeim leiddi. Þegarstjórnin hefði og ætíð, þrátt fyrir allar framkvæmdir, sem hún hefði ráðist í, látið sjer mjög ant um, að fjárhagur þegarinn væri í góðu lagi. Að visu væru gjöldin nú orðin há, en það væri sjerstaklega framfærslukostnaðinum og öðrum þegarstjórninni óviðráðanlegum atvikum að kenna. Og gjöldin til þegarinn væru ekki síst tilfinnanleg vegna skattþungans til ríkisins.

Hinsvegur væri það mjög atþyglisvert, að á sömu árunum og skuldir ríkisins út á við og inn á við hefðu stóruávik, hefðu skuldir þegarinn og fyrirtækja hans samtals heldur minnað, svo sem amnarstaðar mundi bráðlega verða rækilega sýnt.

En þrátt fyrir örðugleika í þili mætti ekki hætta framkvæmdum til almenningsheilla, því að óþolandi væri að láta framfærslukostnaðinum gleypa öll gjöld borgaranna til þegarinn. Halda yrði áfram sömu stefnu og hingað til og mætti um hana í sem fæstum orðum segja:

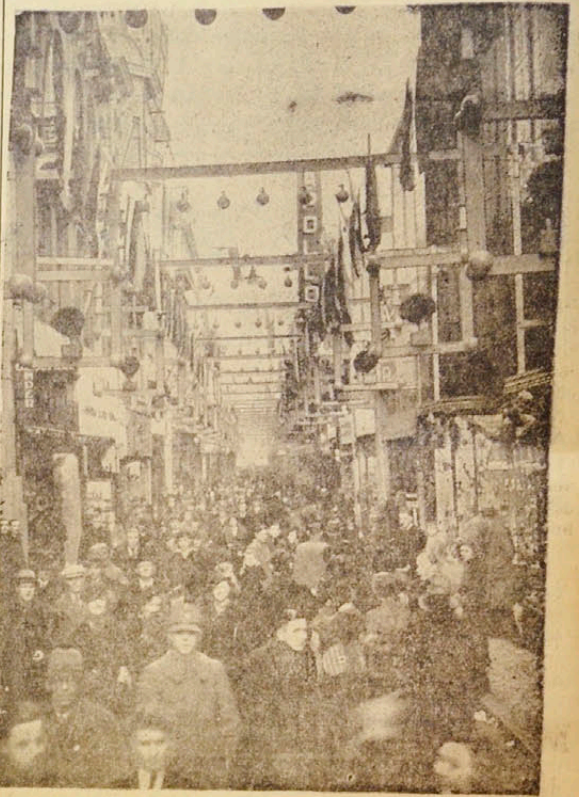
Ólögð bundin starfsemi þegarstjórnar miðar öll að því, að gera þegarinn vistlegri og vænlegri fyrir framtíðina og að auka og efla manndóm askunnar til að saman geti farið góður þær og góðir íbúar.

Norðmenn fá hagkvæmt lán í U. S. A.

Norska fjármálaráðuneytið hefir tekið tilboði frá amerískum fjármálamönnum, en helstur þeirra er Lazard Freres, um 29 milj. dollara lán, til breytingar (konverteringar) á norska ríkislánuinu, sem tekið var í Ameríku 1928, með 5% vöxtum.

Vextir af hinu nýja láni verða 4%. Lánstíminn er 26 ár. NRP. FB.

Haag - í brullaupskrúða.

Þegar Júlíana prinsessa giftist.

Verslunarjöfnuðurinn við einstök lönd.

FRAMH. AF FJÓRÐU SIÐU.

lendum gjaldeyri upp í afborganir og vexti af skuldum okkar við þá a. m. k. 6 milj. króna árlega.

Þrátt fyrir hinn óhagstæða verslunarjöfnuð við þrjár stærstu viðskiftaþjóðir okkar, var verslunarjöfnuðurinn hagstæður um 6.6 miljónir króna síðastliðið ár. Viðskifti okkar við Portúgali og Bandaríkjamenn rjettu ekki aðeins hallan á viðskiftum okkar við Dani, Breta og Þjóðverja, heldur skildu þau eftir afgang.

Við fluttum út til Portúgal fyrir rúml. 6 miljónir króna, en fluttum ekki inn þaðan fyrir meira en rúml. 300 þús. kr.; nemur útflutningurinn því 95% af viðskiftum okkar við Portúgala. Útflutningurinn nemur 90% af viðskiftum okkar við Bandaríkin, en þangað fluttum við út fyrir 5.1 miljón kr., en inn þaðan fyrir rúmlega 500 þús. kr.

Samtals hefir verslunarjöfnuður okkar við þessi lönd verið hagstæður um 10.3 miljónir króna.

NOREGUR.

Í fyrsta sinn um mörg ár var verslunarjöfnuður okkar við Noreg hagstæður (um 1.7 milj. krónur) síðastliðið ár. — Stafar þetta af hvortveggja í senn, að útflutningurinn til Noregs hefir aukist lítið eitt (einkum sildarolia) og að dregið hefir úr innkaupum okk

ar í Noregi (útgerðarvörur, einkum net, sem keypt voru í Þýskalandi s. l. ár).

Önnur lönd sem við höfðum hagstæðan verslunarjöfnuð við 1936 voru: Belgir (400 þús. kr.), Frakkar (700 þús. kr.), Hollendingar (760 þús. kr.), og Ítalir (550 þús. krónur). Óhagstæður var verslunarjöfnuður okkar við Svía (315 þús. kr.) og Spánverja (345 þús. krónur).

SPÁN.

Síðastliðið ár var fyrsta árið um áratugi, sem verslunar-skýrslur sýndu óhagst. verslunarjöfnuð við Spánverja. Viðskifti okkar við þessa þjóð, sem fyrir aðeins örfáum árum var hornsteininn undir utanríkisverslum Íslendinga, hafa nú orðið aðeins litla þýðingu. Innflutningurinn frá Spáni nam síðastliðið ár 1.7 miljónum kr. og útflutningurinn til Spánar 1.3 milj. kr. Það er af sú tíðin sem Spánverjar keyptu af okkur fyrir rúmlega 30 miljónir króna og kröfðust engra jafnvirðisakaupa í staðinn.

Tölur þær, sem hjer hafa verið raktar um viðskifti okkar við útlönd, eru byggðar á bráðabirgðaskýrslu, sem Hagstofan hefir gert. Hjer hafa aðeins verið rakin viðskifti okkar við einstök lönd með tilliti til þýðingu hvers lands fyrir sig í utanríkisverslum Íslendinga og áhrif þeirra á verslunarjöfnuð okkar.

Ekkert samkomulag milli Tyrkja og Frakka

Málið kemur fyrir Þjóðabandalagsfundinn.

London 21. jan. FÚ. Fundi Þjóðabandalagsráðsins, sem hófst í dag, taka þátt utanríkisráðherrar flestra þeirra ríkja, sem fulltrúa eiga í ráðinu. Anthony Eden og del Vayo (utanríkisráðherra Valencíastjórnarinnar) komu til Genf í morgun.

Sandler, utanríkisráðherra Svía, hefir nú samið skýrslu um deilumál Frakka og Tyrkja út af Alexandretta, og verður hún lögð fyrir fundinn.

Fulltrúar Frakklands og Tyrklands hafa átt viðræður undanfarna 2 daga, en samkomulagstílaunir eru sagðar hafa farið út um þúfur.

Minningarorð um Þórð Narfason trjesmið.

Í dag verður til moidar borinn einn af elstu borgurum bæjarins, Þórður Narfason trjesmiður, er átti heima á Nýlendugötu 23. Hann var fæddur 4. júlí 1858 að Stíflisdal, sonur hjónanna Þjóðbjargar Þórðardóttur og Narfa hreppstjóra Þorsteinssonar. Hingað til bæjarins fluttist hann 1884 og tók þá þegar að nema trjesmiði, er hann stundaði eitt síðan. Tók hann að sjer smíði fjölda húsa hjer og vann einnig að smíði flestra hinna stærri bygginga, svo sem fríkirkjunnar, Landsbankahúsinu gamla o. t. En þegar bygging timburhúsa tók að fækka, vann hann mest að skipasmíði, alt til þess að hann var orðinn 75 ára.

Þórður gaf sig lítt að opinberum málum, en lét sig töluvert skífta hin ýmsu framfarum síns tíma, var hann t. d. meðlimur Goodtemplarareglunnar, einn af stofnefum fríkirkjusafnaðarinnar, í stjórn ellistyrktarsjóðsins lengi og fátækrafulltrúi í mörg ár. Við ýms fleiri málefni bæjarins var hann ríðinn og þótti hann ráðhollur í besta lagi og hverjum manni hjálpuðsari. Hann var giftur Guðrínu Jóhannsdóttur, en misti hana eftir 28 ára sambúð. Börn þeirra eru: Þjóðbjörg, gift Jörundi Brynjólfssyni alþm. Geirlang, er sá fyrir húi föður síns, Jóhanna bankafulltrúi, Torfi stjórnarráðsritari og Narfi trjesmiður.

Þórður hjelt óskertum líkamskröftum fram á síðasta ár, en sjóndepra þjáði hann allmikil, ekki síst vegna þess, að hann var maður bókhneigður og mjög viðlesinn, enda átti hann bókasafu gott. Hann andaðist 19. þ. m., og varð eðakölkun honum að aldurtíla.

Vesturbæingur.

GOLFKLÚBBURINN: SÁ SEM HNEYKSLUNUM OLLI

FRAMH. AF ÞRÍÐJU SHÜ.

málum! Hingað til hefir það verið álit manna, að þeim stöðu að koma upp leikvöllum handa börnum, en ekki einstaklingar, sem svo seldu aðgang.

Eftir langar og á ýmsan hátt hneykslaugar umræður um þetta mál, fóru leikar svo, að til laga borgarstjóra (um ábyrgð fyrir Golfkl.) var feld með 7-6 atkv., en tillaga sósíalistanna (um ábyrgð til að koma upp æfingarvöllum til knattspyrnu og leikvöllum) var samþ. með 7-5 atkv.

Sá sem hneykslunum olli.

Morgunblaðið átti í gærkvöldi tal við formann Golfklúbbs Íslands, Gunnlaug Einarsson lækni, og var hann undrandi er hann heyrði um það, sem fram hafði farið á fundi bæjarstjórnar, því að ummælin hitta ekki aðeins marga ágæta borgara þessa bæjar, úr öllum flokkum, heldur einn ig erlenda embættismenn, sagði G. E.

En tilfni hinna miður vingjarnlegu ummæla bæjarfulltrúa Guðm. R. Oddssonar munu vera þau, sagði Gunnlaugur Einarsson, að í fyrirasumar kom mjög drukkinn utanfjelasmaður inn í hús það, sem klúbburinn hafði á æfingavellinum, og lét þar allskonar ill um látum, vildi brjóta alt og bramla. Varð að lokum að taka manniinn og bera hann með valdi út í bil. Bæjarfulltrúi Guðm. R. Oddsson hafði verið sjónarvottur um þessa.

En jeg vil í þessu sambandi geta þess, bætir G. E. við, að í fyrirasumar lét stjórn G. L. það óátalið, að fjelagsmenn hefðu vin um hópinn í húsi klúbbsins, en vegna þess að þetta varð til að draga þangað drukna utanfjelasmenn var þetta með öllu bannað nú í sumar.

Ekki vildi G. E. segja Mbl. hver hinn drukni utanfjelasmaður var, sem komið hefir þessu 6-orði á klúbbin og sem klúbburinn verður nú að gjalda, en úr annari átt frjetti blaðið, hver maðurinn var. Getur blaðið frætt Guðm. R. Oddsson um það, að þessi maður er háttsettur í líði stjórnarflokkanna og átrúnaðar- goð ríkisstjórnarinnar. Gæti blaðið einnig frætt G. R. O. um hverjir voru í fylgd með þessum dænum manni, ef hann óskaði þess.

EJNAR MUNKSGAARD HELDUR VEISLU.

Khöfn 21. jan. FÚ. Danski bókaútgefandinn Einar Munksgaard hjelt í gær veislu fyrir forseta bóksalafjelasins breska Stanley Unwin sem nú er staddur í Khöfn í tilfni af 100 ára afmæli Danska bóksalafjelasins.

Meðal gestanna var Sveinn Björnsson sendiherra og ýmsir rithöfundar íslenskir, og danskir, sem bækur hafa verið gefnar út eftir á ensku.

Dagbók.

I.O.O.F. 1=1181228½=

Veðrið í gær (fimtud. kl. 17): SA-hvassviðri og 5-6 st. hiti um alt land. Djúp lægð suðvestur af Reykjanesi á hreyfingu norðvestur eftir. Önnur lægð vestur af Írlandi hreyfist norður eftir og veldur sennilega vaxandi A-átt hjer sumanlands innan skams.

Veðrutílit í Reykjavík í dag: Hægviðri fyrst og síðan vaxandi austanátt. Þiðviðri.

Guðspekifjelagar: Munið fundinn í Septímu í kvöld kl. 8,30.

Spegillinn kemur út laugardaginn 30. þ. m.

Fiskmarkaðurinn í Grimsby í gær: Besti sólkoli 98 sh. pr. box, rauðspetta 80 sh. pr. box, stór ýsa 36 sh. pr. box, miðlung ýsa 35 sh. pr. box, frágagður þorskur 42 sh. pr. 20 stk., stór þorskur 20 sh. pr. box og smáþorskur 19 sh. pr. box. (Tilk. frá Fiskimálanefnd. FB.).

Jarðarför. Í gær var jarðsönginn á Akranesi Sigurður Halldórsson í Akbraut. Hann var 71 árs að aldri, orðlagður atorkur og dugnaðarmaður. Hann ól allan aldur sinn á Akranesi. Var það stefna hans í lífinu, að heimita fyrst og fremst af sjálfum sjer, en síður af öðrum. Hann misti föður sinn, er hann var 12 ára og varð, er hönnuð óx fiskur um hrygg. Fyrirvinna hjá möður sinni. Sjálfur byrjaði hann búskap með tveir hendur tómar, en með sparseni og dugnaði komst hann vel af, reisti t. d. myndarlegt steinsteypuhús af eigin rammleik. Hann lét eftir sig ekkju og fjögur uppkomin börn. Eru tvö þeirra, Sigurjón og Svanlaug, ógift á Akranesi, en tvö í Hafnarfirði, Matthildur og Guðmundur.

Lögreglan tók í gær 17 ára ára gamlan pilt hjer í bænum, sem hafði stolið miklu af kvendurfríttum, aðallega úr þvottastofum.

húsum viðsvegar um bæinn. Af þýfinu var búið að skila á lög- reglustöðina 11 silkiundirkljólum, mörgum þörum af sokkum, skóm og kljólum, ásamt fleiru.

Exelsior, sænskt flutningaskip fór hjeðan fyrir 5 sólarhringum og ætlaði til Vestmannaeyja. Skipið kom hingað aftur í gær. Hafði því ekki tekist að komast inn í höfn í Vestmannaeyjum, en mi- akkerið við Eyjar.

Af veidum komu í gær Tryggy. gamli og Baldur með um 2500 körfur hvor. Skipin eru bæði far in áleiðis til Englands.

B. V. Otur kom í gær og hafði aflað um 1800 körfur. Togarinn fer aftur út á veiðar áður en hann fer til Englands.

Barnastúkan „Eskan“ nr. 1 hefir í byggju að halda hluta- veltu núna um helgina til ágóða fyrir starfsemi sína. „Eskan“ hefir starfað af miklum áhuga og fjöri í vetur undir stjórn gæslu- manns síns, Guðmundar Pálssonar. Barnastúkur eru afar þarfur barnafjelagsskapur, sem kennir börnunum ýmislegt fagurt og nyt- samt, sem þau annars vart mundu læra. En það er með barnastúk- ur ekki síður en annan fjelags- skap af slíku tegi, að til þess að starfið geti borið einhvern árang- ur, þarf nokkurt fje. Æskusyst- kinin, sem sýnt hafa þenna frá- bæra áhuga fyrir starfi sínu, getu skilið að menn sýndu þeim vel- vild og skilning í þessari tilraun þeirra til að skapa enn fjölbæt- ara fjelagslíf.

Firðritarinn, blað íslenskra loftskiptamanna, er komið út, janúar-febrúar heftið. Meðal greina í blaðinu er tekið til um- ræðu varnarskjal vitamálastjóra út af radióvita á Reykjanesi.

Engels teflir í Mentaskólanum á Akureyri. Þann 19. þ. m. tefldi skákmeistarinn Engels við 28 nemendur og kennara í Menta- skólanum á Akureyri. Engels vann 17 skákir, tapaði 3 og gerði 3 jafntefli. (FÚ)

Umferðin er nú smátt og smátt að komast í samt lag aftur eftir snjókomuna á dögnum. Um bæ- inn verður nú komist hindrunar- laust. Hafnarfjarðarferðir hófust aftur í gærdag kl. 3. Hafði snjón- um verið mokað á veginum, í gær braust bíll upp að Álafossi, en ferð þangað var slæm.

Útvarpið:

- Föstudaginn 22. janúar. 8.00 Morgunleikfimi. 8.15 Íslenskukensla. 8.40 Þýskukensla. 12.00 Hádegisútlarp. 15.00 Veðurfregnir. 19.10 Veðurfregnir. 19.20 Hljómplötur: Ljett lög. 19.30 Erindi Búnaðarfjelasins. Sanðjárpestin og varnarráð- stafanir gegn henni (Ásgeir Einarsson dýralæknir). 20.00 Frjettir. 20.30 Stjórnarmálaumræður ungra manna.

Skinnaupphöð Grænlands- verslunarinnar.

FÚ 21. jan. Skinnaupphöð Grænlands- verslunarinnar dönsku hefst í Khöfn 17. febr. Þar verða seld alt að 3000 grænlenk blárefa- skinn, 1825 hvítrefaskinn græn- lenk og 97 bjarnarfeldir. Er þetta nokkru meira en selt var á upphöð Grænlands- verslunarinnar í febrúar í fyrra. — Verðið var í fyrra stórum- hærra en á upphöðinu 1935. Til dæmis hækkuðu blárefa- skinn um alt að 70%.

Fríðarmálin. Það er engum vafa undirþröð, að hægt er að koma á alls- herjar fríði — ef ekki á jörðunni, þá að minsta kosti 3 álmir niðri í moldinni.

Hertoginn af Windsor.

Sannleikurinn um Edward og frú Simpson.

Frásögn af viðburðunum, sem leiddu til falls Edwards Bretakonungs, staðfest af konungin- um og frú Simpson, verður birt í næstu 10 blöðum. Greinaflokkur þessi er ritaður af blaðamanninum NEWBOLD NOYES, sem er giftur náfrænku frú Simpson og gerði sjer ferð til London, samkvæmt beiðni hennar. Frá 1. des. og þangað til konungur sagði af sjer, fylgdist hann daglega með rás viðburðanna

Frú Wallis Simpson.

og átti margsinnis tal við konunginn og frúna á Fort Belvedere.

Þetta er frágasta ástarsaga veraldarinnar, og kostaði aðalpersónuna stærsta ríki í heimi. — Hún birtist í næstu tíu blöðum.

Fyrsta greinin birtist í fyrramálið.

Fylgist með frá byrjun! — Gerist áskrifendur!

Sölubörn komið og seljið!

Kaupskapur

Lesið
Kvikmynda-sögusafnið.

Sápuefni Red Seal! Búíð sjálf til sápu — leiðarvísir á íslensku fylgir hverri dós. Fæst í Þorsteinsbúð, Grundarstíg 12. Sími 3247.

Hveiti nr. 1 í 10 pd. pokum á kr. 2.25 í Þorsteinsbúð. Sími 3247.

Durkuð bláber — Aprikots — Gráfikjur. Einnig dr. Otkers búðingar í Þorsteinsbúð. Sími 3247.

Freðýsa og ísl. böggla-smjör ódýrt í Þorsteinsbúð. Sími 3247

Hænsnafóður, blandað og kurlaður mais, í Þorsteinsbúð, sími 3247.

Kvikmynda-sögusafnið.
fæst hjá bóksöllum.

Kaupí gull og silfur hæsta verði. Sigurbór úrsmiður, Hafnarstræti 4.

Vjelareimar fást bestar hjá Poulsen, Klapparstíg 29.

Kvikmynda-sögusafnið.
flytur spennandi ástarsögur.

Kaupí gull hæsta verði. Árni Björnsson, Lækjartorgi.

Kvikmynda-sögusafnið.
flytur enga framhaldsögu — hvert hefti er því algerlega sjálfstætt.

Trúlofunarhringana kaupna menn helst hjá Árna B. Björnssyni, Lækjartorgi.

Kaupí gamlan kopar. Vald. Poulsen, Klapparstíg 29.

Kvikmynda-sögusafnið
er 40 síður á 50 auro. — Fæst hjá bóksöllum.

Tilhyrningar

Le Noir, sem gefur gráu hári sinn upprunalega lit er komið aftur. Elfar, Veltusundi 1. Sími 2673.

Fyrst og síðast: Fatabúðin

Fríggjónið fína, er þæjarins besta bón.

Conditori — Bakarí. Laugaveg 5. Rjómatertur. Ís. Frömage. Trifles. Afmæliskringlur. Kransakökur. Kransakökukhorn. Ó. Thorberg Jónsson. Sími 3873

Vinna

Dvottahús Elliheimilisins þvær vel og ódýrt. Dvotturinn sóttur og sendur. Hringið í síma 3187.

Úrviðgerðir afgreiddar fljótt og vel af úrvals fagmönnum hjá Árna B. Björnssyni, Lækjartorgi.

Otto B. Arnar, löggiltur útvarpsvirki, Hafnarstræti 19. — Sími 2799. Uppsetning og viðgerðir á útvarpstækjum og loftnetum.

Sokkaviðgerðin, Tjarnargötu 10, gerir við lykkjuföll, stóppar sokka, dúka o. fl., fljótt, vel, ódýrt. Sími 3699.

Dagbókarblöð Reykvikings

Um það leyti, sem Játvarður konungur lagði niður konungdóm, af því hann fékk ekki að velja sjer Mrs. Simpson fyrir drotningu, var skýrt frá því, að Englandskonungur væri ekki eins valdalaus, eins og menn álitu, ef fylgja ætti lagabókstafnum, því samkvæmt fömlum lögum, sem eigi hefðu formlega verið numin úr gildi gæti hann m. a.:
Leyst upp allan breska herinn.
Rekið alla hershöfðingja og líssforingja úr stöðum sínum.
Selt allan breska flotann.
Selt Cornwall, sem væri einka-eign hans.
Sagt Frökkum stríð á hendur, ef það væri gert í þeim tilgangi að vinna Bretagne.
Gert hvaða mann sem honum sýndist að aðalsmanni.
Leyft hvaða borg sem væri að stofna háskóla.
Rekið alla embættismenn ríkisins úr embættum.
Náðað alla glæpamenn.
Neitað að undirskrifa hvaða lög sem honum sýndist, er þingið samþykkti.

— Það kostar þú svipað eins og einn rúmenstur ráðherra á ári, sagði Tituleseu. En munurinn er bara sá, að fillinn gerir ekki nærri því eins mikið tjón.

Maður að nafni Karl Luitz í Vínarborg sótti um daginn um skilnað við konu sína og gaf henni það að sök, að hún vanrækti heimilið vegna þess hve mjög hún iðkaði knattspyrnu.

Í Austurríki eru gerðar ýmsar ráðstafanir til þess að barnsfeðingum fjölgi. M. a. er nú ákveðið að veita fátæku fólki lán, til að koma á fót heimili. Verðlaun eru veitt fyrir fyrsta barn sem þeim fæðist.

Verið er að undirbúa stóra landbúnaðarsýningu í Englandi. Forstöðunefnd sýningarinnar hefir komið á fegurðarsamkeppi meðal mjaltakvænna. 162 mjaltakonur tak þátt í keppinni. Fyrstu verðlaun eru 100 stpd.

Kona í Álaborg kallaði um daginn á læknishjálpi af því hún þóttist hafa gleyppt gefritennur sínar. Hún var flutt á spítala. En er þangað kom fundust þessa ekki merki. Tennurnar fundust í kommóðuskúffu hennar heima.

Piparsveinaskatturinn í Ítalíu nam 165 milj. líra síðastl. ár. Meist af því fje fer til styrktar fátækum meðrum.
Um daginn var framið innbrot í

hótel eitt í London. Fingraför fundust ekki eftir þjófinn. En aftur á móti fundust tannafor í ost-sneið, er urðu til þess að þjófurinn fanst.

blaði dúfvuina í Danmörku birtist eftirfarandi grein:
Það vildi til í stórskotaliðsorustu við Verdun, að brjefdúfa kom sem órskot að dúfnahúsi hersveitar einnar. Blóð draup úr henni er hún settist, dúfnahirðirinn tók hana í sama veffangi, en hún dó í höndum hans. Annar fóturinn var af. En á stúfnum hekk brjefmiði. Þar stóð:

Þrátt fyrir ítrekuð aðvörunarmerki dynja skotin frá ykkur á okkar eigin líði. Skipið að hætta þessu, annars er úti um okkur.

Þannig frelsaði dúfan hundruð mannslífa Sjálf ljét hún líf sitt.

Dæmi eru til þess í Englandi, að eiginmaðurinn færir konu sinni morgunkaffi í rúmið — og fer síðan í fjós og mjólkur kýrnar.

Byrjum námseið 25. þ. m. að sniða og sauma. Einnig flosa, stoppa og bróðera á saumavjalar. Saumastofa Ólínu og Bjargar, Laugaveg 7 (Sími 1059).

Um daginn var framið innbrot í

Um daginn var framið innbrot í

Um daginn var framið innbrot í

Um daginn var framið innbrot í

Um daginn var framið innbrot í

Um daginn var framið innbrot í

Um daginn var framið innbrot í

Um daginn var framið innbrot í

Um daginn var framið innbrot í

Um daginn var framið innbrot í

Um daginn var framið innbrot í

Auglýsingasími Morgunblaðsins er 1600.

ROBERT MILLER:
SYNDIR FEÐRANNA.

21.

Veðrið var dásamlega fagurt og svo stílt að ekki blakti háir á höfði. Hinn glitrandi vatnsflötur skar í augun í sólskininu.
Elisabet sat þegjandi aftur í bátinum og fylgdi með augnumum færi sínu, sem dróst á eftir bátinum.
Walther reyndi að fitja upp á samtalsfni:
„Eruð þjer vanur að vera fengsall, Georg?“, spurði hann.
„Ónei, ekki sjerstaklega. Jeg er heldur ekki neinu ákafur veiðimaður — þegar jeg fer út að veiða, er það mest vegna þess, að mjer finst gaman að róa, — og svo til þess að vera í skemtilegum fjelagsskap“.
Þætti hann við og kinkaði kalli til Elisabetar.
Bara að hann vildi ekki tala svona svo Walther heyrði, hugsaði Elisabet óróleg. Hún flýtti sjer að draga inn færið, rannsakaði krókinn og hrópaði:
„Jeg þóttist vita þetta! Beitan er horfin. Fiskarnir hjerna í vikinni eru orðnir full kænir“. Hún setti nýja beitu á krókinn og kastaði færinu aftur út.
Walther hafði horft rannsakaandi augnaráði á Elisabetu og sjeð, að hún brá litum þegar Georg kinkaði kalli til hennar. Hann beit á vör og hnykjaði angna-brúnirnar, svo að þær mynduðu beina línu yfir hinu bogna nefi. Grunur hans var vakinn. Það var sjálf-sagt uppspuni einn, að Georg væri trúlofaður í Þýskalandi. Hann hafði ef til vill verið það, en nú var auð-sjeð, að hann ætlaði sjer að vinna Elisabetu. Og það var augljóst að hún yrði honum ljett bráð, eftir því hvernig hún hegðaði sjer.
Þetta varð hann að stöðva hjó allra fyrsta.
Hann snéri sjer alt í einu að Elisabetu og sagði:
„Jeg sje það núna, að jeg má líklega ekki vera að

því að fara til Seatown. Þætti þjer mjög leiðinlegt að hætta við að fara, Elisabet?“
Elisabet leit undrandi upp. En þegar henni varð litið framan í hann, skildist henni, að afbrýðissemi hans var vakin, og að hún varð að fara varlega, til þess að komast hjá hneyksli. Hún ætlaði að svara, en Georg, sem hafði veit þeim athygli, varð fyrri til og sagði dálftið ógrandi:
„Miss Longmore þarf líklega ekki að sitja heima, þó að þjer getið ekki farið. Jeg skal með ánægju sækja þig, Elisabet, og aka þjer heim aftur í bifreiðinni okkar“.
„Þakka þjer fyrir, Georg“, svaraði hún. „En jeg get ekki ákveðið neitt, fyr en jeg er búinn að tala við pabba“. Hún fólnaði af gremju við Walther, en hún þorði ekki að taka boði Georgs.
Hún hafði einu sinni áður sjeð þenna svip á andliti Walthers. Það var einu sinni, þegar einn af vinnu-mönnumum hafði verið hortugur í svari við hann, er hann hafði gefið honum áminningu. Walther hafði gengið til hans, ógnandi á svip og sagt í lágum, þvæs-andi róm:
„Innan stundar verðið þjer að vera kominn burt frá Westend. Annars getur farið illa fyrir yður“.
Maðurinn labbaði inn sárgramur í bragði og ljét niður þjónkur sínar. Elisabet vissi, að Walther var álitinn ramsterkur.
Ætlaði hann strax að byrja að ráða yfir henni! Vildi hann sýna henni, hvert hlutskifti hennar yrði eftir að þau væru gift! Var hann svona óruggur um, að bæði hún og faðir hennar væru viljalaus verkfæri í höndum hans?
Hún skildi ekki í því, að hann skyldi fallast á að fresta trúlofuninni fram til jóla — eða samþykkja főr hennar til Ameríku.

Kom honum ekki til hugar, að hún vildi heldur lífa við sult og seyrn en verða konan hans?
Henni varð svo ljósara, að hún varð að dylja óbeit-sína á honum, svo að hann tortrygði hana ekki. En það var nær óberilegt að sjá, hve hneykslaður og háðs-legur Georg var á svipinn, þegar hann leit á hana og bjóst við því, að hún myndi ekki svara Walther á viðeig-andi hátt.
Hún sagði aðeins kyrlátlega.
„En hvað sólin sker í augun. Mann verkjar í höfuðið. Eigum við ekki að snúa við?“
„Alveg eins og þú vilt“, svaraði Walther. Hann ljét eins og hann myndi ekki eftir nærveru Georgs.
Þeir sneru bátinum og reru rösklega. Hvorugur þeirra mælti orð.
Elisabet sat niðurlút og þorði ekki að líta upp. Hún fann að augu Georgs hvíldu á henni. Hin löngu og upprettu augnahár huldú augun, og ljósrænðar var-irnar voru samanherptar, eins og í sársauka eða reiði.
Elisabet stóð strax á fætur, þegar þau komu upp að bryggjunni.
Walther rjetti höndina svo snögglega fram, til þess að hjálpa henni, að hann nærri fýtti Georg í burtu. Hún tók hana strax. En þegar hún var komin í land, sagði hún, um leið og hún brosti danflega:
„Þið verðið að afsaka, þó að jeg fari strax. Mjer hefir versnað höfuðverkurinn og ætla að fara heim og taka skamt. Berðu föður þínum kveðju mína, Ge-orge“.
„Þakka þjer fyrir, og góðan bata, Elisabet“.
Georg og Walther skiftust á nokkrum orðum, meðan þeir bundu bátinn og komu veiðarfærunum fyrir í verkfæraskúrnum.
Eftir það hjelt Georg rակleis heim.

Morgunblaðið

Vikublað: Ísafold.

24. árg., 129. tbl. — Miðvikudaginn 9. júní 1937.

Ísafoldarprentsmiðja h.f.

Í DAG eru síðustu forvöð að ná sjer í miða fyrir 4. drátt. Á MORGUN verður dregið.

HAPPDRÆTTIÐ.

Gamla Bíó

MORÐ UM BORD --

Afar spennandi leynilögreglumynd.

Aðalhlutverkið leikur **ROBERT TAYLOR.**

Aukamynd: **Laxinn og laxveiðar.** — Síðasta sinn. —

Sumarbústaður

við Álftavatn
(3 herbergi og eldhús)
er til sölu nú þegar. —
Upplýsingar í síma 1825.

Gúmmistimplar
bætt til
STEINDÓRSPRENT HF
Sími 1173 Vatnshúsið 350
Aðalstræti 4 - Reykjavík

Sildveiðamaður
þaulvanur, óskar eftir
plássi í sild. Uppl. í síma
1419 frá kl. 9—12 f. h.

Söngkvöld

í Gamla Bíó fimtudaginn 10. þ. m. kl. 7.15.

ELSA SIGFÚSS

Við hljóðfærið: **VALBORG EINARSSON.**

Verkefni eftir Händel, Schubert, Brahms o. fl.
Íslensk lög og nýttiskulög.

Aðgöngumiðar á 2.00, stúku 2.50 í Hljóðfærahúsinu, sími 3656, K. Viðar, sími 1815 og Eymundsen, sími 3135.

Nýja Bíó

Vilt Blóð.

Þýsk skemtimynd frá UFA með hrifandi ungerskri hljómlist. — Aðalhlutverkin leika:

Marika Röck.
Hans Stüwe
og skopleikarinn frægi
Paul Kemp
sprellfjörugur og fyndinn að vanda.

Aukamynd:
Frá Düsseldorf

Atvinna.

Enn vantar nokkrar stúlkur, vanar síldarsöltun, á góða söltunarstöð. 12 skip samningsbundin til afgreiðslu. — Einnig vantar 4 karlmenn á sömu stöð.

Upplýsingar á Norðurstíg 9 í Rvík eða Suðurgötu 28 í Hafnarfirði, sími 9171.

Reykjarpípa,
hægindastóll
og
Urvalssögur
Maupassant

TILBOÐ

óskast í að reisa flugskýli í Vatnsmýri.
Upplýsingar má vitja næstu daga.

Bæjarverkfræðingur.

Fyrirliggjandi:

Kartöflumjöl extra superior í 50 kg. pokum.

Sig. Þ. Skjaldberg.

(Heildsalan).

Sparisjóður Hafnarfjarðar

verður opinn framvegis kl. 10—12 f. h. og kl. 4—6, nema á laugardögum, þá aðeins frá kl. 10—12 árd.

Til Keflavíkur daglega frá Steindóri

Sími 1580.

Sími 1380. **LITLA BILSTÖÐIN** Er nokkuð stór

Opin allan sólarhringinn.

Enskar bækur

nýkomnar

Bókaverslun **Sigf. Eymundssonar**

Þringið 1383 000
ØRUGGAR BILREIDAR

ANÆCÐIR VIÐ SKIPTAVINIR.

ADALSTÖÐIN 1383

Nýjar ofsóknir forvígismanna í Rússlandi

FRÁ FRJETTARITARA VORUM:
KAUPMANNAHÖFN Í GÆR.

Enska stórblaðið „Morning Post“ skýrir frá því, að hræðsla Stalins við fylgismenn sína og við það, að þeir sitji á svikráðum við sig, hafi nú leitt til þess að Alksnia, yfirmaður rússneska flugflotans hafi verið rekinn úr embætti. Alksnia er einn í hópi þeirra manna, sem mikil mök höfðu við Garmanik, aðstoðarhermálaráðherra, sem frændi sjálfsmorð fyrir skömmu. Voru Garmanik og Alksnia vinir. Það var Alksnia, sem fann upp það herbragð að senda vopnaðar herdeildir í flugvélum að baki víglína óvinanna og láta þær lenda þar í fallhlífum. Það er búist við að á næstunni muni margir fleiri en jeg gat um í gær, verða sviftir embættum, þ. á. m. hann politíski ráðunautur Blüchers hershöfðingja, Armomstam.

Franco sagður eiga von á 100 þús. manna liðstyrk

Valenciastjórnin kallar 4 nýja árganga til vopna

LONDON Í GÆR. FÚ.

Uppreisnarmenn tilkynna í dag, að aðstoðar yfirherforingi út-lendingasveitanna í liði stjórnarinnar hafi verið meðal þeirra sem fjellu í orustunni við la Granja, er stjórnarherinn gerði áhlaup sitt þar um helgina.

Uppreisnarmenn skýra einnig frá því, að flugvél-stjórnarinnar hafi gert loftárás á íbúðarhverfi hinnar fornfrægu borgar Granada, og valdið allmiklu manntjóni.

SKOTIÐ Á MADRID

Stærstu tíðindin frá Spáni í dag er þó fallbyssuárás sem uppreisnarmenn gerðu á Madrid í morgun. Stöð árásin láttlaust í tvær klukkustundir.

400 þungum fallbyssukúlum var skotið yfir borgina og sprungu margar þeirra í því hverfi, sem lýst hefir verið hlutlaust.

Um tjón er ekki kunnugt.

HERSÚTBOD

Stjórnin í Valencia í Genf í dag út tilskipun, er kveður til herþjónustu alla vopnfæra menn í aldursflokkinum frá 1932 til 1936 (þ. e. menn sem náð hafa herþjónustualdri á þessum árum).

Þá hefir stjórnin einnig gefið út tilskipun er skyldar menn til að láta af hendi við stjórna alla kornyöru gegn staðgreiðslu, ef þess er krafist.

Í frjétt frá St. Jean de Luz

Eftirlitsmenn hlutleysisnefndarinnar á landamærum Frakklands og Spánar hafa stöðvað tvö bílhösa af sprengiefnum, sem áttu að fara til anarkista í Barcelona. Er álitid að anarkistar muni hafa ætlað að sprengja í loft upp heil hverfi í Barcelona. (Samkv. einkask.).

er sagt, að með fráfalli Mola hershöfðingja sjeu fyrirastlanir Francos um myndum stjórnar á Spáni farnar forgörðum í bili.

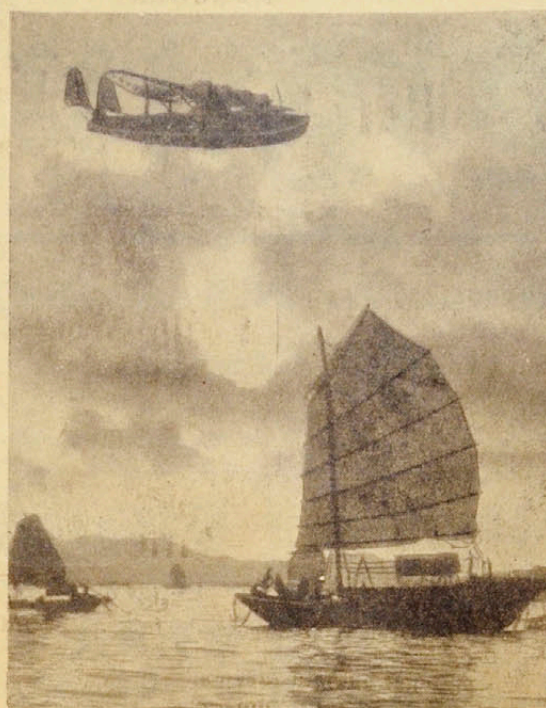
Í frjéttinni er staðhæft, að skömmu áður en Mola fórst hafi Franco verið búinn að ákveða, að fela Mola að mynda ráðuneyti.

100 ÞÚS. MANN
Frjéttastofa ein í Paris (Central News Agency) birtir í dag þá frjétt að innan fárra daga muni Franco berast 100 þúsund manna liðstyrkur, og sjeu það alt seðfir hermenn, þar af 40 þúsundir frá Spanska Marokkó.

NÝR SÆNSKUR RÆÐISMAÐUR Í REYKJAVÍK.

Khöfn í gær. FÚ.
Johansen, skrifstofustjóri í sænska utanríkisráðuneytinu hefir verið skipaður aðalræðismaður Svía í Reykjavík. Núverandi aðalræðismaður Svía hjer. Jaenson, verður aðalræðismaður í Dublin.

Kjartan Thors framkv. stj. var meðal farþega á Gullfossi vester í gær.

Myndin er tekið í Austur-Asíu. Hin nýja flugvél „The China“ flýgur yfir gatunú kinnverskan djúkkara.

Reglubundnar flugferðir yfir Atlantshaf

London í gær. FÚ.

Það hefir verið ákveðið, að 24 jún skuli fara fram fyrsta tilraunaflugid á hinni nýju flugleið Imperial og Pan American Airways milli Newfoundland og Írlands.

Imperial Airways flugvél á að leggja úr flughöfn í Írlandi og fljúga vester um haf, en um svip að leyti á amerísk flugvél að leggja af stað frá New York um Newfoundland til Írlands.

Frú Guðrún Lárusdóttir kom vestan frá Ísafirði í gær. Hjélt hún fund þar með ísfrískum konum til undirbúnings stofnunar Sjálfstæðisflokksins. Voru sjö konur kosnar í nefnd til þess að undirbúa fjelagsstofnun. Var fundur þessi fjölmennur. Var frú Guðrún tekið mæta vel þar vestr, enda er áhugi kvenna þar mikill um stefnumál Sjálfstæðisflokksins. Guðrún fór einnig til Bolungarvíkur og flutti þar erindi og hjélt fund með konum er fylgja Sjálfstæðisflokkanum að málum. Er mikill áhugi þar fyrir stofnun fjelagskapar meðal Sjálfstæðisflokksins.

Tenniskeppi fór fram í gær á tennisvöllum í R. milli sjóliðstörngja af ensku eftirlitsskipi, sem hjer er stött, og íslenskra tennisleikara. Fóru leikar svo, að Reykjavíkingar unnu Bretana. Sigurður Sigurðsson og Kjartan Hjálteðst unnu sína mótstöðumenn með 3 „setum“ gegn 0, en Friðrik og Gísli Sigurbjörnssonir með 2 „setum“ gegn 1. Leikirnir voru ljórgir og skemtillega leiknir, en kalt var í veði.

Jakob Pjetursson kennari frá Hranastöðum hefir tekið við ritstjórn Íslendinga á Akureyri.

Hvalveiðar bannaðar níu mánuði ársins

LONDON Í GÆR. FÚ.

Fultrúar frá níu þjóðum undirrituðu í dag í London samninga um takmörkun hvalveiða. En samningsaðilar eru: Argentina, Ástralía, Bandaríkin, Bretland, Írská fríríkið, Noregur, Nýja-Sjáland, Suður-Afrika og Þýskaland.

Hvalveiði er bönnuð níu mánuði ársins af „verkamiðjuskipum“ þ. e. skipum sem búin eru vjelum til framleiðslu á afurðum hvalsins, en sex mánuði ársins fyrir skip sem leggja veiðina á land.

Þá er bannað að veiða ýmsar tegundir hvala, t. d. er bannað að veiða kvendýr, sem unghveli fylgja. Einnig er kveðið á um lágmarksstærð hvala, sem veiða má.

Ráðstefnan, er bjó til þennan samning, leit þannig á, að ef ekki væru gerðar nú þegar gagngerðar ráðstafanir til þess að takmarka hvalveiði, myndi þess ekki langt að bíða, að hvalveiðar hættu að borga sig.

Ráðstefnan mælti ennfremur með því, að sett yrðu ákveði um veiðitæki, einkanlega með tilliti til þess, að skeppna lífi sem minstar kvalir.

E-listinn er listi Sjálfstæðisflokksins.

Þjóðverjar og Ítalir aftur í hlutleysisnefndinni

Samkomulag í þessari viku

FRÁ FRJETTARITARA VORUM.

Það er nú búist við því að Ítalir og Þjóðverjar taki aftur upp starf sitt í hlutleysisnefndinni í London í þessari viku.

Tilkynnt var í breska þinginu í dag að samningar milli hinna fjöggra þjóða, sem eftirlit hafa með höndum við Spáa gengju vel.

Þjóðverjar virðast hafa lofað því, að gripa ekki til hefndarráðstafna, án þess fyrst að ráðgast við Breta, Frakka og Ítali.

En Þjóðverjar skuldbinda sig þó ekki fyrirfram til þess að fara eftir því, sem eftirlitsríkin kunna að ákveða, ef til þess kæmi að ráðstefna yrði kölluð saman vegna árása á þýsk skip. Þjóðverjar halda fast við þá stefnu „að engir aðrir en Þjóðverjar geti ráðið því hvernig vernda beri heiður Þýskalands“.

Kosningabrellur á Húsavík

Frjéttaritari Morgunblaðsins á Húsavík símar 8. júní: „Á kjörskrá til sveitarstjórnarkosninga og Alþingis eru hjer Sveinbjörn Helgason og Þjóla Guðmundsdóttir. Þau kusu bæði í hreppisnefnd hjer í maí s.l. Og þau kusu bæði til Alþingis í Strandasýslu hjá hreppstjóra hjer í gær. Kosningar hjer í hreppisnefnd standa aftur til 18. júní. — Þykir ýmsum hjer að fylgi þeirra sem lent hafa á kjörskrá vifar er á einum stað geti ráðið fullmíktu, ef þeir nota kosningarjettinn á mörgum stöðum.“

Þó að þessi notkun á kosningarjettinum, sem um ræðir í skeyfinu, virðist harla tortryggileg, þarf hún ekki að vera lögbrot. Kjósandi, sem er á kjörskrá á fleiri stöðum getur ráðið því hvar hann notar kosningarjettinn. Hann má ekki greiða atkvæði nema á einum stað, og varðar það skv. kosningalögunum 100—1000 kr. sekt ef hann gerir það, nema þyngri refsing liggir við eftir öðrum lögum.

RÁDHERRAFJÖLGUN Í DANMÖRKU.

Khöfn í gær. FÚ.
Stauning hefir í dag tjáð Politiken að í ráði sje að fjölga ráðherranum í dönsku stjórninni. Hinir nýju menn verða ráðherrar án stjórnaðeilda.

Ólafur Thors skorar á forsætisráðherra að koma til vitnaleiðslu hjer sem fyrst.

Hermann Jónasson reynir stóryrði í skjóli hægfara rjettarfars.

I gær barst Ólafi Thors svarskeyti frá Hermann Jónassyni, þar sem ráðherrann reynir að bera sig borginmannlega, þó allir sjái að það eru ekki annað en innantóm láta-læti.

Hermann var staddur í Grænumýrartungu er hann sendi skeytið, sem var svohljóðandi:

Grænumýrartungu 8. júní:

„Simskeyti yðar dagsett 7. 6. móttekið seint í gærkvöldi. Þar símuð ummæli efnislega rjett eftir mjer höfð.

Sennilega hafið þjer ekki svo ljelegt minni að þjer ekki æunnið og vitið sjálfur að ummælin eru sönn.

I niðurlagi simskjetisins hótið þjer stefnu. Gef yður þjer leiðbeiningar að í Reykjavík eru nokkrir menn, sem vissu um fyrirskipun yðar og muna áreiðanlega eftir henni.

Hermann Jónasson“.

Ólafur Thors svaraði skeyti ráðherrans þannig:

Enda þótt jeg viti að fljótræði valdi ummælum yðar og að þjer hafið treyst þvi, að þau bærust ekki víðar, hlýt jeg að krefjast þess, að þjer takið þau tafarlaust aftur ella mun jeg sanna á yður ósannindin fyrir rjetti. Skora á yður að koma tafarlaust til Reykjavíkur að afloknum Dalafundunum, svo að við getum látið vitnaleiðslur fara fram strax.

Ólafur Thors.

Skeyti þessi tala sínu máli. Hermann Jónasson er maðurinn, sem átti að gæta öryggis í bænum 9. nóv. 1932, og gerði það þannig, að bæjarfulltrúarnir voru í bersýnilegri lífshættu, og lögregl unni var misþyrmt.

Þessi maður kemur nú, eftir að hún víðkvæma samvíska hans hefir þagað í nærri 5 — fimm — ár, með reyfarasögu um pólitískar fangelsanir, sem hann segir að myndu hafa leitt „blóðbað yfir Reykjavík“.

Hann lætur kosningahríð, sem fram fór fyrir 3 árum, líða svo, að hann virðist ekki hafa hugmynd um þetta ógurlega fyrirbrigði. Reyfarasagan virðist þá ekki hafa verið fædd í heila hans.

Hann fer norður á Strandir, til þess að dreifa þessari skáldsögu út þar, sem hann heldur, að hún sít minni frjettast eftir honum fyr en þá seint og síðar meir.

Dagblað hans sjálfs, sem vitanlega hefði komið fyrst allra blaða með þessa voðafregu; ef hún hefði átt að berast út, virðist ekkert um söguna vita fyr en önnur blöð eru báun að birta hana og ræða, sem sýnir, að reynt var af kans mánnum að þegja þetta fljófærnisraus hans í hel.

Svo þegar hann er kominn í klífu, þá tekur hann það rööð hins

ófyrirleitna fleipara, að bera sig borginmannlega og treysta því að hinar seinferu rjettarfarsreglur hlífi honum við því að standa uppi sem dæmdur ósannindamaður, þar til kosningarnar eru gengnar um garð.

Hvort Hermann Jónassyni tekst þetta, skal ósagt látið. En hitt er víst, að hann stendur nú þegar sem opinber ósannindamaður frammi fyrir dómstóli þjóðarinnar.

Og Strandamenn munu ekki láta bjóða sjer slíkt þingmanns-efni — mann, sem í forsætisráðherrastöðu leyfir sjer aðna eins ósvinnu og þessa.

Gleymdi Finni. Útvarpið skýrði í gær frá útsvörunum á Ísafirði, og taldi upp alla þá, sem bera 3000 kr. útsvar og þar yfir. En það gleymdi að nefna Finn Jónsson, sem hefir 3725 kr. í útsvar. Þessi „alþýðuvinnur“ hefir 1674 kr. í tekjuskatt, og er hann hesti tekjuskattsgreiðandinn á Ísafirði. Etti útvarpið að bera upp á fyrri frásögu sína af útsvörunum á Ísafirði, og geta þá um „alþýðuvinnur“ og hátekjumanninn Finn.

Sjálfstæðiskjösendur í Reykjavík. Gleymið ekki að ljósa E-listann áður en þið farið úr bænum. Kosningaskrifstofa lögmanna er í Miðbæjarskólanum. Opin kl. 10—12 og 1—5.

Fiskimálanefnd fær yfir 700 þús. kr. af almanna-fje á tveim árum

Gjöldin umfram tekjur um 340 þús. krónur bæði árin

Síðasta fisksendingin til Ameríku óseld ennþá

Fiskimálanefnd hefir á tveimur árum fengið yfir 700 þús. krónur af almanna-fje til ráðstöfunar, en reikningar nefndarinnar sýna um 340 þús. kr. rekstrarhalla á þessum tveimur árum.

Þetta eru aðalniðurstöðutölurnar í reikningum Fiskimálanefndar, sem eru nú loks komnir fyrir almenningssjónir, og þeim fylgir alllång skýrsla sem rithöfundurinn Arnór Sigurjónsson hefir aðallega samið.

Sr. Sigfús Jónsson.

Sr. Sigfús Jónsson kaupfjeldagsstjóri andaðist í gær

Íslandsmót!ð

Valur vann Fram: 5:2

Aumar kappleikur Íslandsmótsins fór fram í gærkvöldi milli Fram og Vals. Lauk leiknum með því, að Valur sigraði með 5 mörkum gegn 2.

I fyrri hálfleik var leikurinn nokkuð jafn, en daufur. Lauk þeim hálfleik með jafntefli, 1:1. Seinni hálfleikur var heldur fjörugri, en þau leiðlegu atvik áttu sjer stað, að tveir markverðir Fram meiddust svo, að þeir urðu að hætta leik.

Þráinn Sigurðsson meiddist í upphlaupi Valsmanna, en meiddi hans eru ekki talin alvarleg. Kom þá varamaður hans, Gunnlaugur Jónsson, en hann meiddist einnig lítilsháttar.

Er nú eftir einn kappleikur, úrslitakappleikur, K. R. og Vals.

HAFNFIRÐINGAR EFNNA TIL SKEMTI-FERÐAR.

Skíða- og skautafjeld Hafnarfjarðar efnir til sex daga ferðalags austur í Skaftafellssýslu og inn á Þórsörök dagana 26. júní til 1. júlí.

Allir, sem taka þátt í ferðinni, hafa sameiginlegt fæði og tjoð til þess að matreiða og sofa í og verður sjeð fyrir öllum undirbúningi þessu viðkomandi. Einnig útvegaðir hestar til ferðarinnar inn á Þórsörök. Allur kostnaður, þ. e. biffor, tjoðdróm, fæði og hestaleiga er áætlað kr. 45.00 til 50.00 á mann.

Þeir, sem hugsa til að taka þátt í ferðinni verða að gefa sig fram fyrir 20. þ. m. í Verslun E. Þorgilssonar.

Eins og hvað eftir annað hefir verið frá skýrt hjer í blaðinu lofaði formaður Fiskimálanefndar, Hjeðinn Valdimarsson því á aðalfundi S.I.F. í haust, að skýrsla um störf nefndarinnar myndi koma í janúar.

Skýrslan var tilbúin seint í janúar. En hún þótti þá lítið glæsileg, og var því ákveðið að fá rithöfundinn Arnór Sigurjónsson til þess að skálda utan um þær döpru staðreyndir, sem reikningarnir sýndu. Arnór hafði æfinguna frá Rauðku.

Arnór hefir fyrir nokkru lok-ið sínu skáldverki. En það var ætluð Hjeðins, að draga það fram yfir kosningar að senda skáldskapinn út til almennings. En vegna þeirra háveru radda, sem fram voru komnar um þenna feluleik, sá Hjeðinn sjer ekki annað fært en að senda skýrsluna út.

Og nú eru reikningar Fiskimálanefndar fyrir árin 1935 og 1936 komnir út, og er skáldskapur Arnórs fljettaður utan um reikningana.

HVAÐ SÝNA REIKNINGARNIR?

Reikningar Fiskimálanefndar fyrir árið 1935 sýna, að reksturshallinn á því tæpa ári, sem nefndin þá starfaði, hefir orðið um 140 þús. krónur.

Kennir þar ýmsra grasa. — Þar er t. d. um 45 þús. kr. tap á Póllandsfarminum fræga. Nefndin sjálf kostar 40 þús. kr. þegar á þessu fyrsta ári. Reikningarnir sýna að nefndin hefir á þessu ári (1935) fengið þetta fje til umráða: 1. Úr ríkisstjóði... kr. 235.000 2. Úr Markaðs- og verðjöfnunarsjóði... kr. 40.500

Samtals kr. 275.500

FRAMH. Á FJÖRÐU SIÐU.

Sigfús Jónsson kaupfjeldagsstjóri á Sauðárkróki andaðist laust fyrir hádegi á þriðjudag að Nautabúi í Skagafirði. Hann lagði af stað heimanað frá sjer í þí frá Sauðárkróki á mánu-dagsmorgun, á leið á fyrsta fram-boðstund þeirra framþjóðendanna í Skagafirði, er halda skyldi að Reykjum í Tungusveit þann dag. En er hann var komin fram á Langholtíð veiktist hann skyndilega, en hjelt þá áfram ferðinni fram að Nautabúi til döttur sinnar og tengdasonar, Sigurðar Þórðarsonar. Þá var hann orðinn mjög veikur. Kallað var til Jónasar Kristjánssonar í síma og kom hann fram að Nautabúi síðari hlíða dags. Þegar Jónas kom þangað var sr. Sigfús sárþjóður með óslökuvandi kvalir fyrir hjarta. Líðan hans var þó nokkru betri um nóttina. En svo laust fyrir hádegi harðnaði veikin á ný og var hann brátt örendur.

Banamein hans var aðakölkun. Hafði hann kent þessa sjúkdóms um allanng skeið, og fór versnandi. Hafði hann oft fengið mikla kvalir fyrir hjarta, en þær stóðu aldrei lengi yfir í einu. Höfuð þær þó upp á síðkastið orðið mun tíðari en áður. Læknir hafði bent honum á, að ferðalög og mikil áreynsla væri honum hettuleg. Samt ætlaði hann á framboðstundina.

Sr. Sigfús var Skagfirðingur að ætt og ól mest allan aldúr sinn í Skagafirði; fæddur að Víðimýri þ. 24. ágúst 1866. Förelðar hans voru Jón bóndi Árnason og Ást-ríður Sigurðardóttir bónda að Reykjum á Reykjbraut.

Hann útskrifaðist úr Latínaskólanum 1886 og úr Prestaskólanum 1888. Var síðan kennari við ungl-ingaskóla á Sauðárkróki til vors

FRAMHALD Á SJÖTTU SIÐU.

Hitaveita úr Henglinum er vitleysa hvernig sem á málið er litið

Elsa Sigfúss.

**Elsa Sigfúss
heldur hljótleika
annað kvöld**

**Samtal við
söngkonuna**

Söngkonan ágæta, ungrú Elsa Sigfúss, var meðal farþega á Lyru síðast. Hún er hingað komin til að eyða sumarleyfi sínu. Jeg átti tal við hana, er hún var nýkominn til landsins og spurði hana, hvort hún myndi ekki láta okkur heyrta til sín að þessu sinni og þá hvað hún myndi helst syngja:

„Til dæmis lög eftir Handel, Schubert, Brahms, Frantz Rie og fleiri. Auk þeirra hefi jeg hugsað mjer að syngja nokkur hinna nýrri tiskulaga“.

„Hvað eigið þjer við með því?“
„Það skal jeg segja yður í stuttu máli. Eins og yður er kunnugt, litu menn áður þeim augum á „nýtisku músík“, að almennilegt fólk gæti ekki verið þekt fyrir að fást við hana, en á því sviði hafa orðið miklar breytingar. — Mjer finst hlutverk skáldsins, tónskáldsins og ekki hvað sist söngvaramana vera það, að veita þeim er á heyrir svo mikil listræn áhrif, sem hægt er — með öðrum orðum að faga smekki almennings um leið og talað er til áheyrans á því máli, sem hann skilur. Það er oft, að maður heyrir fólk segja: „Jeg hefi ekki vit á músík“ — en samt hafa sömu menn einhverja frumstaða þrá til að gefa sig á vald áhrifum tónlistarinnar — og nýtisku músík fullnægir þessari þrá“.

„Hvenær hafið þjer hugsað yður að halda hljótleika þjer?“
„Jeg hefi að þessu sinni stutta viðdvöl, svo ekki verður tími til meira en einna hljótleika, en þjer verða á fimtudaginn 10. þessa mánaðar í Gamla Bíó“.

Símanúmer kosningaskrifstofu Sjálfstæðisflokksins eru 2907 og 2330.

Þó þar væri vatn yrði reksturskostnaður meiri en frá Reykjum.

I fyrri grein sinni sýndi Helgi Sigurðsson fram á, að Hitaveita úr Henglinum kæmi ekki til greina, vegna þess, að vatn vantar þar efra til þess að leiða til bæjarins.

En til þess að rekja sem allra greinilegast sundur allar vitleysur sósíalista í þessu máli, hefir Helgi skrifað eftirfarandi grein fyrir blaðið, þar sem hann bendir á, hve hitavatsleiðsla úr Henglinum yrði mikið dýrari, en frá Reykjum, ef um veitu úr Henglinum væri að ræða.

En það er sem sagt sama hvernig á afskipti rauðliða er litið í þessu máli. Þeir hruga hverri vitleysunni á aðra ofan, enda ekkert sem fyrir þeim vakir, nema að tefja fyrir málinu og spilla því.

Gísli Halldórsson hefir í grein sinni í Timarití Verkfræðingafjelagsins reiknað út árlegan reksturskostnað fyrir hitaveitu frá Henglinum annarsvegar og Reykjum hinsvegar. Hann gekk út frá vatnsmagninu 278 l. á sek. og að pípan væri einföld í báðum tilfellum.

Frá Reykjum reiknaði hann með 540 mm. víðri pípu 18. km. langri og fekk þá árlegan reksturskostnað, þ. e. rekstur, afborganir og vexti, 464.000 kr. ef rafmagn á Reykjum kostaði 6 auro kilóvatttíminn, en með 3 au. rafmagnsverði fekk hann árlegan reksturskostnað 386.500 kr.

Frá Henglinum reiknaði hann með 375 mm. víðri pípu 36 km. langri og fekk þá árlegan reksturskostnað 387.000 kr.

Gísli komst þannig að þeirri niðurstöðu að reksturskostnaður yrði svo að segja jafn frá Henglinum og Reykjum, ef rafmagníð kostaði 3 auro, en 77.500 kr. meiri frá Reykjum ef rafmagníð kostaði 6 auro, og er þessi mismunur eingöngu fölginn í herra rafmagnsverði, því aðrir kostnaðarliðir eru hinir sömu.

Eg hefi í svargrein minni sýnt fram á það, að í þessum útreikningum Gísla eru svo margar skekkjur, að augljóst er að hitaveita frá Reykjum hlýtur að verða miklu ódýrari en hitaveita frá Henglinum.

Fyrst má geta þess, að 6 au. rafmagnsverð er mjög hátt, þegar um jafn mikla orku er að ræða og notkunin er jafn öðug og verða myndi við dælu stöð á Reykjum. Jeg býst við að 3 auro verð sje nær sanni.

Þá hefir Gísli reiknað með jafn mikilli rafmagnsnotkun sumar og vetur, þ. e. þeirri raforku, sem þarf í mestu frostum, en það sjer hver heilvita maður, að ekki nær nokkurri átt. Hversvegna ætti þærinn að

vera að eyða rafmagn í það að dæla 278 l. á sek. af heitu vatni til bæjarins um hásumarið þegar enginn kærir sig um hita í húsin. Mjer hefir reiknað til að rafmagnseyðslan yrði aðeins $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{3}$ af því, sem Gísli reiknar með, og hefi reiknað með helmingi til þess að ekki yrði sagt að of lágt væri reiknað. Þetta virðist Gísli þó ekki hafa skilið.

Þá gerir Gísli sjer alls ekki grein fyrir því hvaða pípuvið er hagkvæmest frá Reykjum, og hefi jeg sýnt fram á það í svargrein minni, að t. d. með 3 auro rafmagnsverði er 425 mm. við pípa hagkvæmest, og að árlegur reksturskostnaður með henni er aðeins 320.160 krónur.

Frá Henglinum fekk Gísli reksturskostnaðinn 387.000 kr. en ef pípuverð og gröfverð er leiðrjett, hækkar þetta um 50.000 kr. upp í 437.000 kr. og þó vantar algerlega kostnað vegna stíflu og vegalagninga í Henglinum.

Loks kemur eitt stórkostlegt atriði til greina, en það er það, að öryggisins vegna er sjálfsagt að hafa pípurar tvær hvort sem væri frá Reykjum eða Henglinum. Við þóð vex pípukostnaðurinn töluvert, en þessi útgjaldaaukning verður miklu meiri á Hengilveitunni en Reykjaveitunni, þar sem vegalengdin upp í Hengil er 36 km., en aðeins 18 km. (eða tæplega það) upp að Reykjum.

Það er margt fleira sem skakt er í áætlun Gísla, en þess gerist ekki þörf að rekja það þjer. Þetta nægir til þess að

FRAMB. Á SJÖUNDU SIÐU.

Framb. af 3. síðu 700 þús. krónur Fiskimálanefndar

En hallin á búskapnum hjá nefndinni hefir orðið kr. 139.152.00, eða um 140 þús. kr. á þessu fyrsta starfsári.

MEIRA FJE —
MEIRI EYÐSLA

Þegar litið er á reikningana fyrir árið 1936, vekur það sjerstaka athygli hve gifurlega reksturskostnaður nefndarinnar sjálfrar hefir aukist. Hann var um 40 þús. kr. fyrra árið, en er nú yfir 65 þús. krónur. Reksturskostnaðurinn hefir m. ö. o. aukist um 25 þús. krónur.

Fleira vekur athygli í þessum reikningi. Þar kemur m. a. í ljós, að alt sem Morgunblaðið hefir sagt um tapið á Steady-farminum til Ameríku í fyrra, er satt og rjett, og þar með eru gerð ómerk orð Timagimbils um þetta hjer á dögnum.

Reikningurinn sýnir að tapið á þessum smá-farmi hefir orðið kr. 42.010.28.

Á þessu ári fekk Fiskimálanefnd þetta fje til umráða:

1. Úr ríkissjóði.... kr. 365.800

2. Úr Fiskimálasj. — 70.000

Kr. 435.800

Fyrra árið hafði nefndin fengið kr. 275.500. Samtals hefir nefndin því fengið þessi tvö ár af arlmannafje til ráðstöfunar kr. 711.300.00.

Reikningarnir 1936 sýna reksturshalla á því ári krónur 200.879.34. Verður því reksturs hallinn samtals bæði árin kr. 340.031.43.

Gerir aðrir betur!

HJEDINN DÝRARI
EN KARFINN.

Stjórnarblöðin hafa mikið gumað af því, hversu mjög Fiskimálanefnd hefði styrkt karfaveiðarnar.

Reikningar nefndarinnar sýna að allur styrkur sem nefndin hefir greitt til karfaveiða nemur kr. 5.660.25. Það er m. ö. o. miklu lægri upphæð en Hjeðinn Valdimarsson hefir tekið í laun fyrir að vera formaður nefndarinnar!

Þá verður skáldið Arnór að viðurkenna, að Kristján heit. Torfason hafi fyrir mörgum árum gert tilraunir með karfa í bræðslu. Aðrir reyndu þetta svo síðar, löngu áður en Fiskimálanefnd fæddist.

En það, að tekist hefir nú að fá verðmæti úr karfanum má eingöngu þakka rannsóknnum dr. Þórðar Þorbjörnssonar fiskifræðings, sem Fiskifjelagið var brautryðjandi að.

KVIKMYNDIN

Í skýrslu Fiskimálanefndar segir að nefndin hafi verið um 11 þús. kr. til töku kvikmyndar (Íslandsfilm). Er kvikmynd þessi á efnahagsreikningnum 1935 talin til eigna á krónum 10.495.46. En á efnahagsreikningnum 1936 er kvikmyndin „dumpuð“ niður í 100 kr.!

Af skýrslu nefndarinnar verður það helst ráðið, að kvikmyndataka þessi sje gersamlega ónýtt verk, og að þessi „Íslandsfilm“ sje einskis virði!

FRITZ.

Í reikningum Fiskimálanefndar sjeist að varið hefir verið tugum þúsunda í ýmskonar styrki, en nefndin forðast eins og heitan eldinn að gefa nákvæma, sundurliðaða skýrslu um það, hvernig þessu fje hefir verið varið.

Þó skýrir nefndin frá því, að hún hafi veitt Fritz H. Kjartanssoni (Póllandsfara) 100 sterlingspunda styrk, gegn tvöföldu framlagi frá sildarútvegsnefnd, „til þess að athuga sölmöguleika og afla markaðs í Mið-Evrópu fyrir sild og fiskafurðir“.

Þessi kommúnisti hefir þannig fengið um 7000 kr. styrk af fje almennings, og geta þeir sem þekkja þá persónu um það dæmt, hversu vel því fje hefir verið varið.

Síðar hefir svo Sildarútvegsnefnd tekið Fritz þenna upp á sína arma og gert hann einráðan í Póllandi með Íslands-sild. En það er of löng saga til þess að hún verði sögð hjer.

FISKSALAN
TIL AMERÍKU

Það verður efni í sjerstaka grein að skýra frá afrekum Fiskimálanefndar á Ameríku-markaðinum.

Reikningar nefndarinnar árið 1936 sýna að tapið á Steady nam yfir 42 þús. króna.

En þrátt fyrir þessa herfilegu útkomu taldi nefndin sig eina færa um að koma frystum fiski inn á Ameríku-markaðinn. Og nefndin sendi því nýjan smáfarm vestur í byrjun þessa árs.

Í „Eftirmála“, sem prentaður er aftan við skýrslu nefndarinnar segir um þenna fiskfarm, að hann hafi komið vestur í febrúar, sem sje „besti sölu-tíminn“, segir þar. En svo segir í „Eftirmálanum“.

„Það tókst þó ekki að selja fiskinn fyrirfram, nje heldur við móttöku og þurfti að setja hann í frystihús til geymslu. — Sala hefir gengið mjög treglega, og þegar þetta er skrifað (í byrjun maí), er fiskurinn að mestu enn óselður“.

Má því geta nærri hvert útkoman verður á þessum farmi. Þar verður tapið vafalaust ekki undir 40—50 þús. krónur.

Aftek Fiskimálanefndar á Ameríku-markaðinum eru nú kunn. Það er 42 þús. kr. tap á Steady-farminum, og vafalaust 40—50 þús. kr. tap á fiskinum sem liggur óselður í frystihúsum vestra.

En hvað er svo þetta alt hjá því óbeina tjóni sem hlottist hefir af braski Fiskimálanefndar.

Verkamanna- bústaðirnir

FRAMH. AF FIMTU SIÐU.

ekki framfylgja þeim og leggja sinn skerf af mörkum. Þar bæjarstjórn Reykjavíkur þar mjög af öðrum bæjarstjórnunum um alla skilsemi, og kemur það býsna illa þeim við þann fjandskap gegn verkalyðnum, sem sósíalistar segja, að þar sje ráðandi.

En þó að uppi væri látið, að umrætt atriði, sem svo illa hefir tekist um, væri meginþátturinn í lögunum frá 1935, þá fór því samt fjarri, að svo væri. Aðaltilgangurinn var sá að svifta fjelagsmenn í Byggingarfjelagi sjálfstæðra verkamanna þeim ótvíræða rjetti, sem þeir áttu samkvæmt eldri lögum. Í þessum tilgangi voru sett fyrirmæli um, að í hverjum kaupstað skyldi einungis eitt fjelag njóta hlunninda laganna, og var svo frá gengið, að úngt væri, að Byggingarfjelag sjálfstæðra verkamanna væri þar með svift rjetti einum.

Um þetta mál, urðu hörð átök á þinginu 1934. Sjálfstæðismenn sýndu gloggebla fram á, að með frv. væri framin hin mesta, rangsteini á meðlimum fjelags sjálfstæðra verkamanna. Þá væri og byggingamálinu í heild gerður hinn mesti ógreiði, þegar ofsökunum ætti að fara að beita við þá, sem áðrar hágrmyndir hefðu um heppilegasta byggingarform en Hjeðinn Valdimarsson.

Hjeðinn reyndi aðvitað eftir fongum að verja illan málsað, en tókst það ekki vinnu betur og fór mjög hallóka í öllum rökræðum um málið. En því lakari sem málsaðurinn reyndist, því harðar ljét Hjeðinn handjörum kveppa að stjórnarhöndum og var málið keyrt í gegn.

Sjerstaka athygli vakti framkoma Ásgeirs Ásgeirssonar. Hann gekk mjög fram fyrir skjöldu og barðist ákaft fyrir því að njósti yrði á meðlimum fjelags sjálfstæðra verkamanna. Vitnaði hann jafnframt mjög um rjettlæti sitt og sangirni og óskaði eftir, að ákveðinna andmælendi sinn ætti eftir að sýna þá samviskusemi í þingmálum, sem jeg hefi sýnt undanfari 10 ár. (Alþt. 1934 B. 852). Á þinginu 1934 gat menn ennþá á framkomu Ásgeirs Ásgeirssonar, og var það nokkuð gert. Nú er sá tími löngu liðinn.

Annar sá, sem algerlega brást í málinu, en máklu meira mátti samt venta af, var Jón Baldvinsson. Eftir fyrri ummælum hans varð ekki annað álitid, en að hann mundi verða því fylgjandi að lögbjóða sjerbyggingar, ef framkvæmdir yrði sú að reisa einungis sambyggingar 1934 var hinsvegar ekki um það að ræða að þannu sambyggingar, heldur einungis að leyfa þeim, sem sjerbyggingar vildu, að spreya sig á þeim og láta síðan reyndum ákæra úr, hvað heppilegast væri. Sá, sem hafði lýst sig svo ákveðið fylgjandi sjerbyggingum, sem Jón Baldvinsson, gat orðilega gengið á móti því að veita þeim jafnrjetti við hinar. Þetta gerði Jón

samt án þess að segja eitt orð, til skýringar.

En sem sagt, hvort sem það var með illu eða góðu, þá tókst Hjeðni Valdimarssyni að berjja það fram, að Byggingarfjelag sjálfstæðra verkamanna var svift lögakveðnum rjetti sínum. Hefir hann síðan sí og æ látið hamra á því, að verkamannabústaðirnir væru hans verk og honum einum að þakka, að reistar hafa verið þær byggingar, sem komnar eru. Samuleikurinn er hinsvegar sá, að þó að Hjeðinn sje fyrsti flutningsmaður málsins, þá má Tryggvi Þórhallsson engu síður kallast aðalhöfundur fyrstu laganna um málið, því að frv. Hjeðins var gerbreytt á þinginu 1929 eftir tillögum Tryggva, og var málinu þá fyrst fengin fastur grundvöllur. Styrkveitingar til bygginganna hafa síðan komið bæði frá bæjarstjórn og ríkissjóði, og Magnús Sigurðsson hefir haft forgöngu um lánaútveganir til þeirra. Að svo vöxnu máli sýnisti það ekki sjerlega þakkarvert, þó að Hjeðinn hafi látið fjelag það, sem hann er formaður í, nota sjer þá peninga, sem að því voru rjettir, sjerstaklega þar sem hann með ofbeldislögum sínum bæði öðrum fjelögum frá framkvæmdum í málinu.

Sagnir sósíalista um, að Sjálfstæðismenn hafi af fjandskap við verkalyðinn verið því andvígir í upphafi, að verkamenn fengju góðan húsakost, eru vitanlega tilhefuleysar. Málið var í fyrstu alls ekki flokksmál og ummæli þau, sem Alþýðublaðið er öðru hvoru að prenta til sönnunar fjandskap Sjálfstæðismanna við góðan húsakost handa verkamönnum, eru slitin úr rjettu samhengi, og því fullkomin blekking að fara með þau svo sem blaðið gerir.

Hlitt er allt annað mál, að því fer fjarri, að með núgildandi lögum sje fundin líkt því fullnægjandi laus á þessum málum. Er það þannig víst, að ríkið gæti á eðlilegri hátt gerð meira til að koma upp góðum íbúðum fyrir ennþá fleiri en kost geta átt á þeirri aðstoð, sem hjer er með. Er það með útvegum betri og hagkvæmari almennra fasteignalána en nú lást. Þessu hafa sósíalistar aldrei viljað sinna verulega, en Sjálfstæðisflokkurinn mun af alhug beita sjer fyrir því, ef hann kemst í meirihluta nú við kosningarnar.

En þó segja megi, að rjetti sje að sinna fyrst því, sem meira er um vert, og það eru almennu fasteignaláunin, þá er það víst, að þárf er á að endurbæta núgildandi lög um verkamannabústaði. Sjálfstæðisflokkurinn mun ekki, eins og sósíalistar vilja vera láta, hætta við byggingu verkamannabústaða, heldur þvert á móti koma laga- fyrirmælum um þá í betra horf og í samræmi við það, sem hjer hefir verið sagt, miða meir við framúrþarheill allra aðilja heldur en stundarlag og sjerkreiddur frára ofbeldisherra.

Minningarorð um Helgu Mariu Þorvarðardóttur

Hún andaðist 21. maí. Hún fæddist að Holti undir Eyjafjöllum 1. febr. 1862. Þaðan fluttist hún með foreldrum sínum, Þorvarði presti Jánssyni og síðustu konu hans, Valgerði Bjarna- dóttur, prests að Söndum í Dýrafirði, að Prestsbakka á Síðu og nokkru síðar að Fossi í sömu sveit, þegar faðir hennar tók að- stoðarprest, er þá settist á Prests- bakkann. Þar ólst hún upp. Föð- ur sinn misti hún 26. sept. 1869.

Helga M. Þorvarðardóttir.

1881 giftist hún fyrri manni sínum, Ólafi söðlasnið Bjarnasyni frá Steinsmýri í Meðallandi. Eignuðust þau 5 börn. Eitt þeirra mistu þau í æsku, Þorvarð, en 4 eru á lífi, Jóhann, trjesm., Sel- fossi, Skapti kaupm. og Þuríður, ekkja Þórðar Vigfússonar skip- stjóra hjer í þennum, og Lilja, gift kona í Króki í Gaulverja- bæjarhreppi. 1894 fluttist hún vest- ur á Kjalarnes, er hún fjekkt veit- ingu fyrir ljósmóðurmæmi þar, og gegndi hún því starfi 11 ár. 1897 giftist hún eftirlifandi mámi sínum, Gísla Halldórssyni trjesm. Þjuggu þau að Holti á Kjalar- nesti til ársins 1905, er þau flut- tust hingað til bæjarins. Eignuð- ust þau 4 dætur, og eru 2 þeirra á lífi, giftar hjer í þennum, Elin og Valgerður, en 2 mistu þau í æsku, er báðar hjetu Ásta. Þau tóku 2 föstursyni, Bolla Grims- son, en mistu hann 7 ára, og Bjarna Jónsson, sem nú er upp- kominn og dvelur á heimili þeirra. Hún tók sjer barnamissir- inn mjög nærri. Móður sinn misti hún 1895. Hún á 3 bræður á lífi: Þorvarð, fyrv. prest í Vík í Mýr- dal, Jón í Vesturheimi og Jóhann búsettur á Bildudal. — Þess skal ennfremur getið, að þau hjón, Helga María og Gísl, höfðu með sjer 2 börn, er þau fluttu til Rvík- ur, en eigi 8 og 2 fösturborn, eins og getið er í N. Dbl. Hín, yoru uppkomin. —

er hún tók sjer fyrir hendur. Dulfræðum kyntist hún að nokkru og hafði áhuga á þeim, og voru eilífðarmálinu henni mikið hugðarefni, enda mun hún hafa haft aðstoð og reynslu í þeim ef- num, sem ekki er öllum veitt og að líkindum ekki nema þeim einum, sem hafa náð sjerstakri hlíð í vinnu alveg sjerstök atunarverk.

Hún er horfin sjónum vorum á bak við fortjaldid mikla, en minn- ing hennar er geymd hjá öllum þeim, er höfðu þann forrjett að kynast henni og munu setid minn- ast hinar ljúfmannlegu fram- komu hennar og góðu áhrifa, er hún sýndi hvarvetna. Blessuð sje minning hennar.

Jarðarförin fór fram 1. þ. m. Jón Arnason prentari.

SR. SIGFÚS JÓNSSON.

FRAMH. AF ÞRIÐJU SIÐU.

1889, að hann var vígður prestur að Hvammi í Laxárdal. Því brauði þjónaði hann til ársins 1900, að hann fjekkt veitingu fyrir Mæli- fellsprestakalli.

Lausn frá prestsskap fjekkt hann árið 1919, og fluttist til Sau- árkróks. Hafði hann þá um skeið verið framkvæmdastjóri kaupfje- lags á Sauðárkróki samhliða prestsforfnum. En eftir að hann fjekkt lausn frá prestsskap gaf hann sig allan við forstöðu kaup- fjelagsins.

Sr. Sigfús var mikill höfudur, meðan hann stundaði sveitabú- skap, og maður ráðeildarsamur í öllu er að fjárstjórn laut. Var hann að eðlisfari hneigður fyrir verslun og kaupskap. En vel sam- einaði hann þá eiginleika við prestsjónustu sína. Var hann virtur vel meðal safnaða sinna, sem forsjáll maður og ráðhollur um hagnýt efni.

Hann var jafnan í sveitarstjóra og lengi í sýslunefnd. En um lands- mál lét hann ekki til sín taka utan hjerads, fyrri en allra síð-ustu árin, er hann var kominn ná- lægt sjótugu, og þá fyrir áeggja öllum flokksbræðra sína í Fram- sóknarflokknum.

Konu sína misti hann í fyrri, Petreju Þorsteinsdóttur. Börn þeirra eru þrjú á lífi: Jón versl- unarmaður á Sauðárkróki, Ingvi- björg kona Sigarðar á Nautabúi og Ástrín, gift á Sauðárkróki. Tvö börn þeirra eru dóm, Stein- dór bóndi í Hamarsgerði og Helga, er gift var sr. Sveini Ög- mundssyni.

NATHAN & OLSEN

Makkaroni
250 gr. pk.

Jarðarför konunnar minnar,
Guðrúnar Jónsdóttur,
er andaðist 3. júní, fer fram frá dómkirkjunni föstudaginn 11. júní og hefst kl. 3½ með húskveðju á heimili hinar látnu, Báraugtu 36.

Eiginmaður, börn og tengdabörn og fösturborn.

Innlégt þakklæti fyrir auðsynða samúð og hluttekningu við andlát og jarðarför föður okkar og tengdafaður,
Jakobs Gunnarssonar
frá Hraunsholti.

Börn og tengdabörn.

E-LISTINN er listi Sjálfstæðisflokksins.

Kaupskapur

Blómkaupplöntur, rauðkálspöntur, Þingholtstræti 14. Sími 4505.

Barnakerra óskast. Upplýsingar síma 4568.

Egg, henu- og andaregg ávalt til sölu soðin og ósoðin. Café Svanur.

Rúgbrauð framleidd úr besta danska rúgmjöli (ekki hinu sönduga, pólska rúgmjöli). Kaupfélagsbrauðgerðin.

Kjöfars og fiskfars, heimatilbúið, fæst daglega á Fríkirkjuvegi 3. Sími 3227. Sent heim.

Heilagfiski, Rauðspretta, Ýsa, Þyrsklingur, beinlaus og roðlaus fiskur. Daglega nýtt. Fisk & farsbúðin, sími 4781.

Vjelareimar fást bestar hjá Poulsen, Klapparstíg 29.

Kaupi gamlan kopar. Vald. Poulsen, Klapparstíg 29.

Mjólkurbússmjör og osta í heildsölu hjá Simoni Jónssyni, Laugaveg 33. Sími 3221.

Kaupi gamalt tógverk. Sími 4156. Guðmundur Sveinsson.

Kálpöntur fást á Suðurgötu 12.

Laxveiðimenn. Talið við Hafliða Baldvínsson áður en þjer seljið veiðina öðrum. Sími 1456

Með morgunkaffinu --

Þeir Jón Axel og Hjeðinn Valdimarsson stjórnðu kvikmyndasýningunni í Gamla Bíó á sunnudaginn. Er leið að því að sýningin skyldi byrja fóru þeir að svipast um eftir sýningargestum úti á Ingólfsstræti. En þeim þótti þeir heldur fáir. Er komið var all-langt fram yfir tilsettan tíma buðu þeir þeim sem þeir náðu í á götum að koma í hin auðu sæti í húsinu. En fáir báðu það skyndi-boð.

Mílli þátta kvikmyndasýningarinnar í Gamla Bíó talaði ein af málþipum Alþýðflokksins m. a. um kjör barnanna í „auðvalds-löndunum“.

Hún komst að orði á þá leið, að börnin fæddust allslaus í heiminn — „þau gripa í tóm, líkt og við hjerna í dag“, sagði hún, um leið og hún rendi augnum yfir hina tómu bekk.

Sjaldan er ein báran stök. Þannig reyndist og fyrir Hjeðni Valdimarssyni á sunnudaginn.

Eftir að hann hafði sýnt áróðurskvikmynd sína fyrir tónum bekkjum um fór hann upp í Rauðhóla. Þar voru um 500 manns þegar flest var. Í Gamla Bíó sá hann þrjúfalt. En er upp í Rauðhóla kom sá hann fjórfalt. Þá taldi hann þessar 500 hraður vera 2000.

En þó ekki væru þarna fleiri, voru það nægilega margir til þess

að skaprauna Hjeðni. Ungir og gamlir, sem þar voru saman komnir, höfðu lesið tilkynningu hans í Alþýðublaðinu um að hann útbýtti appelsínun gefins. Vildu ýmsir verða þeirra hlunninda aðnjótandi og báðu Hjeðinn að gefa sjer, þó ekki væri nema eina eða hálf, af allsnægtum hans. En Hjeðinn brást illa við þessu — og Rauðhólagestir þá eins.

Fímtán yrðlinga eignaðist ein silfurrefalaða í Noregi í vor. Yrðlingunum var skift mílli þriggja til fósturs.

Læknir einn í Danmörku var í sumarfrí við baðstað einn. Þar á staðnum var asni, sem leigður var baðgestum í smávegis ferðalög. Eitt sinn fór læknir á bak asn; annum og kunningi hans tók mynd af honum á baki asns.

Er læknirinn kom heim til sín, hafði hann gaman af að sýna gestum sínum mynd þessa. Hinn þótti skemtileg.

Eitt sinn er nágranni hans kom í heimsókn, tók hann ljósmynd þessa og skoðaði vandlega.

— Þekkir þú mig ekki á þessari mynd?, spurði húsbóndinn.

— Mikil ósköp, jú, jeg þekki þig vel. En hver er það sem þú hefir á bakinu?

Fangelsisforstjórinn: Þú hefir verið neitað um frést á lífláti.

Hver er yðar síðasta ósk. Því jeg hefi fengið skipun um að hún skyldi verða uppfyllt.

Fanginn: Gæti jeg fengið eina flösku af kampavíni?

Forstjórinn: Af hvaða árgangi óskir þjer.

Fanginn: Árgangi 1940!

Bláamaðurinn danski, Sven Sabroe, skrifar frá Holly-wood að kvikmyndaleikkonurnar flestar sjeu ekki svipað því eins laglegar eins og þær koma biðgestum fyrir sjónir. Þær kunnir svo vel þá list að lagfæra á sjer andlit, að á ljereftinu líti þær alt öðru vísi út en þær eiga að sjer.

Mjög segir hann það þreytandi verk fyrir „stjórurnar“ að leika eðlilega þegar hver leikþáttur tekur fáein augnablik, og síðan er löng bið meðan verið er að undirbúa næsta þátt. Oft þurfi leikararnir að taka upp sömu atriði leiksins hvað eftir annað. Og stundum sjeu þær látnir „vinna að“ fleiri en einni mynd í einu.

Shirley Temple hefir nú einna hæst laun leikara. Hún hefir barnakennara sínu með sjer til þess að kenna sjer á meðan hún biður milli leikatriðanna.

E-listinn er listi Sjálfstæðisflokksins.

Tilkynningar

Friggbónið fina, er þajarins besta bón.

Slysavarna-fjelagið, skrifstofa Hafnarhúsina við Geirsgötu. Seld minningarkort, tekið mótið gjöfum, áheitum, árstíllögum m. m.

Tjarað-fundið

Ambandsúr fundið. Upplýsingar í síma 1806.

Vinna

Tek að mjer fótisyrtingu. Geng í hús. Unnur Óladóttir. Sími 4528.

Trúfonarhriega fáið þið hjá

Sigurþóri, Hafnarstræti 4.

Sendir gegn póströfu hvert á landi sem er. Sendið nákvæmt mál. Úr og klukkur í miklu úrvali.

WILLIAMSON: 35. SYSTURNAR FRÁ DUMULM

Daura sagði við Vane Erskine: „Mig langar til þess að tala við þig í nokkrar mínútur — um áriðandi mál-efni“.

„Getur það ekki beðið?“, spurði Vane glaðlega. „Jeg er búin að lofa Alastair, að —“

„Nei, það getur ekki beðið“, tók Daura fram í fyrir henni. „Alastair verður að bíða“.

Stúlurnar litu nær fjandsamlegu augnaróði hvor á aðra. Síðan gengu þær út úr herberginu saman, og var Vane heldur fyluleg á svipian.

Daura hafði ætlað sjer að vera bæði hyggjin og gætin, en Vane fór svo í taugarnar á henni, að hún gléymdi allri varúð. Hún fór með frænku sína inn í Rauba herbergið og skelti hurðinni svo fast aftur, að hún hrökk í kút.

„Vane, segðu mjer, hvar hefir þú fengið þessa nál, með roðasteinshjartanu?“ byrjaði hún.

Ungfrú Erskine rjetti úr sjer og reigði sig stolt á svip.

„Þú gengur alveg fram af mjer, „Daura“, sagði hún. „Þú skipar mjer hreint og beint. Þú ert ekki sjerlega kurteis við gest þinn. Hvernig heldur þú, að þú getir skipað mjer að segja þjer leyndarmál, sem jeg ætla mjer ekki að segja neinum. Það, sem maður kerir sig ekki um að segja öðrum, er leyndarmál. Ljómandi falleg nál, finst þjer það ekki? Þú hefir ef til vill sjeð hana áður!“

„Ójá“, svaraði Daura. „Jeg sá hana í gormorgun undir heldur undarlegum kringumstaðum. En það er ein undarlegra, að sjá þig með hana í dag“.

Vane fór að hlaja. „Þú mjer þyki það leiðinlegt, Daura“, sagði hún, „þá get jeg hreint ekki satt forvitni þína“.

„Það er ekki forvitni. Það er krafa. Og jeg hefi

meiri rjett til þess að koma með þá kröfu en þú til þess að bera nálna“.

„Það geta nú verið skiftar skoðanir um það“, sagði Vane virðulega. „Jeg er hardánægð með minn rjett og ætla mjer að halda nálni, þó jeg hefði ef til vill verið tilleiðanleg til þess að láta hana af hendu, ef þú hefðir ekki gert alt þetta veður út af henni!“

„Veður út af henni!“ endurtók Daura steinhissa. „Jeg skil þig ekki. En eins og jeg sagði áðan — jeg veit, að þú hefir engan rjett á þessari nál eða öðru, sem henni hefir fylgt. Fáðu mig ekki til þess að segja neitt ljótt um þig, Vane, eða eitthvað, sem við hvorugar munum gleyma“.

„Þú ert þegar búin að segja meira en nóg“, svaraði Vane og augu hennar leiftrúðu af reiði. „Þú ert afbrýðissöm, Daura! Nú skil jeg þig betur en jeg hefi gert áður, og mjer finst framkoma þín andstyggileg. Hefðirðu verið nú ára en ekki níjáu, gæti jeg fyrir-gefið þjer, en það hvorki vil jeg nje get eins og nú er. Þig skal einhverntíma iðra þessa. Sem betur fer erum við ekki þínir gestir, heldur fóstur þíns og Anniru. Þú heggðar þjer eins og ósvifnum krakki. Og ef þú missir eitthvað, sem þig langar til að eiga, áttu það ekki nema skilið. Ef þú gætir þín ekki, getur farið illa fyrir þjer. Þú og pabbi þinn — þið keppið kaunnske bæði að sama markinu. Jeg geri ráð fyrir, að Ameríkumaðurinn sje miljónamæringur — minst það!“

Daura varð hvortveggija í senn svo steinhissa og aðfarið, að hana langaði mest af öllu til þess að reka frænku sínu löðrung. Hún skildi vel hina síðustu illgirnislegu athugasemd hennar, en hinu botnaði hún ekkert í. Hún gerði ráð fyrir að Vane hefði tekið grænu skinnóskjuna, hún virtist jafnvel játa þjófnadinn. En hvernig gat hún dirfst að koma svona fram, ef hún hafði stolið?

En þegar Vane sneri sjer við og gekk rólega út úr herberginu, gerði Daura enga tilraun til þess að stöðva hana.

Hún vissi, að hún hafði sjálf komið heimskulega fram og gleymt að stilla skap sitt.

Henni varð ósjálfrátt hugsað til skartgripanna, sem hún geymdi í Svarta Bretagneherberginu, og hún var fegin að hafa fundið svo góðan og öruggan stað fyrir þá. En þó var hún ekki alskostar ánægð með hann, eftir að hún hafði heyrt þetta undarlega hljóð þar. Og með þann möguleika fyrir augum, að menskur maður en engin yfirnáttúrlig vera hefði orsakað það, hafði hún komið því svo fyrir, að fastur vörður var í ganginum rjett við dyrnar á Bretagneherberginu, nema þegar Troy var þar inni. Hún hafði fengið Douglas-gamla í lið með sjer, og hann hafði fundið upp það ráð að fá frænku sína frá Portree til þess að vera við gamla veggabreiðu þar í ganginum, sem farin var að slitna og þurfti margra daga viðgerð. Hún fjekk hann einfremur til þess að láta þessa nauðsynlegu viðgerð berast eitthvað í tal í þjónustufólksborðstofunni, svo Emmons heyrði, til þess að hann skyldi ekkert gruna. Hún trúði Douglas líka fyrir því, að hún bæri ekki fullt traust til þessa leylnilögreglumanns.

Á matmálistímum átti „Moray“, veiðihundur Dauru, að vera í ganginum. Enginn ókunngur þorði að koma nálégt honum. En til þess að Troy gæti þó komist óhindrað inn í herbergi sitt, lét hún „Moray“ koma inn í skrifstofu lávarðarins, þegar hún var að kenna Troy að dansa, og henni til mikillar ánægju urðu þeir strax mestu mátar, svo að engin hættva var á því að Troy fengi ekki að fara allra sinna ferða fyrir Moray.

Síðan helgaði hún sig algerlega kenslunni. Hún vildi vekja áhuga hans fyrir þessum kenslunadóm, án þess að hafa nokkuð gaman af þeim sjálf. En hann reyndist svo efnilegur nemandi, eftir að hann var búinn að læra fyrstu byrjunaratriðin, að Daura gat ekki annað en haft yndi af að horfa á hann. Hann hafði óvenju fallagar hreyfingar, og þegar hendur þeirra mættust í dansinum, stóð henni als ekki á sama. Hann bað hana um að dansa einu sinni fyrir sig, og þegar